Agatha Christie

Mr. Quin

Fordította: Sipos Katalin, Gy. Horváth László

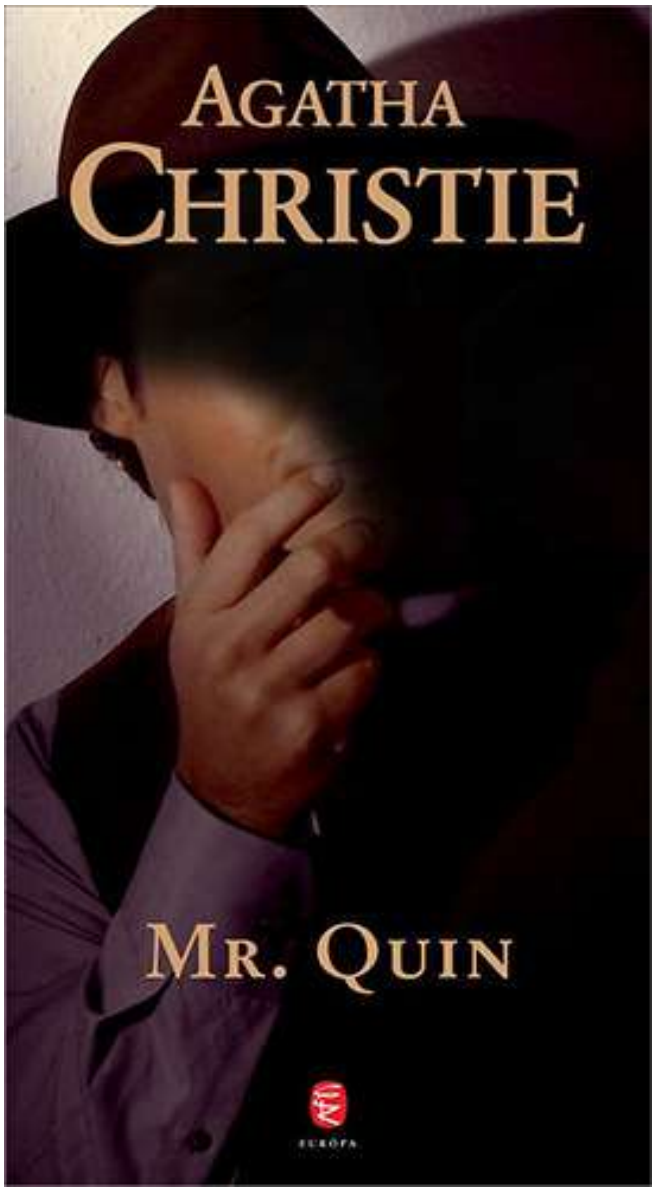

Európa Kiadó
2011

AGATHA CHRISTIE® The Mysterious Mr. Quin
Copyright © 2011 Agatha Christie Limited (a Chorion company).
All rights reserved.
The Mysterious Mr. Quin was first published in 1930.
Translation entitled „Mr. Quin” © 2011 Agatha Christie Limitd,
a Chorion company.
All rights reserved.

Magyar fordítás: Sipos Katalin, 2011

AGATHA CHRISTIE® Problem at Pollensa Bay
Copyright © 2011 Agatha Christie Limited (a Chorion company).
All rights reserved.
Problem at Pollensa Bay was first published in 1991.
Translation entitled „A pollensai probléma” © 2011 Agatha Christie Limited, a Chorion company.
All rights reserved.

Magyar fordítás: Gy. Horváth László, 2011

HU ISSN 0865-980X

A szerzőtől az Európa Könyvkiadónál megjelent:

Az ABC-gyilkosságok
Az Ackroyd-gyilkosság
Az alibi
A Bertram Szálló
Bűbájos gyilkosok
Cipruskoporsó
Egy marék rozs
Éjféltájt
És eljő a halál...
Feketekávé
A ferde ház
A fogorvos széke
Függöny
Gyilkolni könnyű
Gyilkosság a diákszállóban
Gyilkosság a golfpályán
Gyilkosság meghirdetve
Gyilkosság Mezopotámiában
Gyilkosság az Orient expresszen
Gyilkosság a paplakban
Gyöngyöző cián
Halál a felhők között
Halál a Níluson
Halloween és halál
A harmadik lány
Három vak egér
Ház a sziklán
Herkules munkái
Holttest a könyvtárszobában
A kristálytükör meghasadt
Lord Edgware meghal
Macska a galambok között
Mrs. McGinty meghalt
Négy színmű
Nem csalás, nem ámítás
Nemezis
Nem zörög a haraszt
Nyaraló gyilkosok
Nyílt kártyákkal
Az órák
Örök éj
Öt kismalac
Paddington 16.50
Poirot első esetei
Poirot nyomoz
Pókháló
A pollensai probléma
Rejtély az Antillákon
A sittafordi rejtély
Szunnyadó gyilkosság
Találkozás a halállal
Temetni veszélyes
A titokzatos Kék Vonat
A titokzatos stylesi eset
Tíz kicsi néger
Tragédia három felvonásban
A vád tanúja

Tartalom

ELŐSZÓ

1. fejezet
MR. QUIN ELJÖN

2. fejezet
ARC AZ ABLAKBAN

3. fejezet
FOGADÓ A CSÖRGŐSIPKÁS BOHÓCHOZ

4. fejezet
ÉGI JEL

5. fejezet
A KRUPIÉ LELKE

6. fejezet
FÉRFI A TENGERRŐL

7. fejezet
HANG A SÖTÉTBEN

8. fejezet
HELENÉ ARCA

9. fejezet
A HALOTT HARLEKIN

10. fejezet
A TÖRÖTT SZÁRNYÚ MADÁR

11. fejezet
VILÁGVÉGE

12. fejezet
A HARLEKIN ÖSVÉNY
(Sipos Katalin)

A SZERELMI NYOMOZÓK
(Gy. Horváth László – A pollensai probléma)

A HARLKEIN TEÁSKÉSZLET
(Gy. Horváth László – A pollensai probléma)

Harlekinnek, aki láthatatlan

ELŐSZÓ

A Mr. Quinről szóló történetek nem egy sorozat részeiként íródtak. Egyesével készültek, nagyobb időközönként. Megítélésem szerint Mr. Quin az ínyenceknek való.

Édesanyám egy drezdai porcelánfigura-készletet tartott a kandallópárkányon, ami engem gyerekkoromban és később is elbűvölt. Az olasz commedia dell'arte alakjai voltak ezek: Harlekin, Columbina, Pierrot, Pierette, Punchinello és Punchinella. Kamasz lányként egész sorozat költeményt írtam róluk, és azt hiszem, hogy első, nyomtatásban megjelent művem éppen az egyik ilyen vers volt, a *Harlekin dala*. A *Poetry Review* közölte, és egy egész guinea-t kaptam érte!

Miután a költészettől és a kísértethistóriáktól a krimik felé fordultam, Harlekin ismét megjelent; ez a figura láthatatlan, hacsak ő másként nem akarja, nem is egészen emberi, mégis szívén viseli az emberek, s különösen a szerelmesek ügyes-bajos dolgait. Ugyanakkor a holtak védőügyvédje is.

Habár mindegyik róla szóló történet független a többitől, ennek a gyűjteménynek a végén, mely hosszú évek során állt össze, kikerekedik Harlekin története is.

Mr. Quin mellett ott van Mr. Satterthwaite, Mr. Quin barátja a halandók világában: a szívesen fecsegő Mr. Satterthwaite, az örök nézőközönség, aki – bár maga soha nem hatol az öröm és a bánat mélységeibe – azonnal felismeri a drámai helyzeteket, és azt is tudja: neki eljátszandó szerepe van bennük.

Mr. Quin történetei közül nekem ezek a kedvenceim: *Világvége, A tengerről jött férfi, Harlekin ösvény.*

Agatha Christie

1. fejezet
MR. QUIN ELJÖN

Szilveszter napja volt.

A ház, Royston felnőtt vendégei a nagy előcsarnokban gyűltek össze.

Mr. Satterthwaite örült, hogy az ifjúság már elment aludni. Nem szerette, ha a gyerekek csapatban randalíroztak. Érdektelenek voltak a számára, és faragatlannak találta őket. Nem volt bennük semmi kifinomult, pedig ahogy múltak az évek, Mr. Satterthwaite egyre inkább kedvelte a kifinomult dolgokat.

Mr. Satterthwaite már betöltötte hatvankettedik életévét. A kissé hajlott hátú, ráncos férfi manószerű arcán fürkésző kifejezés honolt, és különös módon, élénken érdekelte őt más emberek élete.

Mondhatni, egész életében a zsöllye első sorában ült, és az emberi természet különféle drámáit szemlélte, amint azok kibontakoztak a szeme előtt. Az ő szerepe mindig is a nézőé volt. Az évek múltával egyre inkább kezdte érezni a korát, és mostanában vette észre, hogy a látott színjátékra már kritikusan reagál. Most már csak különlegességekre vágyott.

Kétségtelenül volt is érzéke az effajta dolgokhoz, ösztönösen ráérzett, ha kialakulóban volt valami drámai helyzet. Akár a katonalovak, ő is szagot fogott. Aznap délután érkezett Roystonba, és ez a sajátos belső érzéke azóta jelzett neki, hogy álljon készenlétben. Valami érdekes zajlott, vagy készülődött éppen.

A társaság nem volt túl népes. A derűs természetű és remek humorú Tom Evesham volt a házigazda, a háziasszony pedig a komoly, politikával foglalkozó feleség, akinek férjhez menete előtt Lady Laura Keene volt a neve. Itt volt még a katona, utazó és sportember Sir Richard Conway, valamint hat vagy hét gyerek, akiknek a nevét Mr. Satterthwaite-nek nem sikerült megjegyezni – és itt volt még a Portal házaspár.

Mr. Satterthwaite-et éppen ők érdekelték.

Alex Portallel még nem találkozott, mégis mindent tudott róla. Ismerte már az apját meg a nagyapját is. Alex Portal nemigen tért el a szabványtól. Most negyven közelében járt, az összes Portalhoz hasonlóan szőke volt és kék szemű, szerette a sportot, elég ügyes is volt benne – és nem tengett túl a képzelőereje. Alex Portal nem lógott ki a sorból. A szokásos jó, egészséges angol fajta.

Felesége azonban teljesen más volt. Ausztráliából jött, mint azt Mr. Satterthwaite is jól tudta. Portal két éve járt Ausztráliában, ott találkoztak, ott házasodtak össze, majd Portal hazahozta az asszonyt, aki a házasságuk előtt még soha nem járt Angliában. Mr. Satterthwaite találkozott már más ausztrál nőkkel is, de ez az asszony egyikhez sem hasonlított.

Mr. Satterthwaite most lopva figyelte az asszonyt. Érdekes nő – nagyon is. Milyen nyugodt, és mégis milyen eleven! Eleven: ez az! Nem kifejezetten szép, nem, szépnek nem lehetne nevezni, de valami baljóslatú varázs lengi körül, amit nem lehet nem észrevenni – amit egy férfi nem tud nem észrevenni. Az asszony erősen hatott Mr. Satterthwaite férfiasságára, ugyanakkor személyiségének nőies oldalát is élénken foglalkoztatta (mert Mr. Satterthwaite nőies tulajdonságokban sem szűkölködött), mégpedig az, hogy vajon miért festeti Mrs. Portal a haját?

Más férfinak ez fel sem tűnt volna, de Mr. Satterthwaite-nek igen. Ő minden ilyesmit észrevett. És nem értette. Sok sötét hajú nő festeti szőkére magát, de eddig még egyetlen szőkével sem találkozott, aki a haját feketére festette volna.

Minden szempontból izgalmas volt ez az asszony. Mr. Satterthwaite különös módon biztos volt abban, hogy vagy nagyon boldog, vagy nagyon boldogtalan, de hogy melyik, azt egyáltalán nem tudta – és ez bosszantotta. Nyilvánvaló volt, hogy az asszony a férjére is nagyon nagy hatással van.

„Imádja a feleségét – gondolta Mr. Satterthwaite –, de néha… igen, tart tőle! Ez nagyon érdekes. Rendkívül érdekes.”

Portal sokat ivott. Semmi kétség. És mindig olyan furcsán kémlelte a feleségét, amikor az épp nem nézett oda.

„Az idegei – gondolta Mr. Satterthwaite. – A fickónak tönkrementek az idegei. Ezt az asszony is tudja, de egyáltalán nem foglalkozik vele.”

Mr. Satterthwaite-et roppant kíváncsivá tette a házaspár. Valami volt itt, amibe ő nem láthatott bele.

Morfondírozását a sarokból a nagy óra ünnepélyes kongása szakította félbe.

– Éjfél van – szólt Evesham. – Itt az újév! Boldog újévet mindenkinek! Igaz, ez az óra öt percet siet… Nem értem, a gyerekek miért nem maradtak fent, hogy megvárják az újévet.

– Én egy percig sem hiszem, hogy tényleg lefeküdtek – mondta higgadtan a felesége. – Szerintem épp hajkeféket meg más tárgyakat dugdosnak az ágyunkba. Ezzel remekül eljátszanak. Fel nem foghatom, hogy miért. Amikor mi gyerekek voltunk, nekünk soha meg nem engedték volna, hogy ilyesmivel szórakozzunk.

– *Autre temps, autre moeurs*[1] – mondta Conway mosolyogva.

Magas, katonás kinézetű férfi volt. Ő is meg Evesham is ugyanabba a típusba tartozott: nyíltszívű, egyenes tartású, és jóindulatú, de nem túlzottan eszes.

– Amikor fiatal voltam, ilyenkor körbeálltunk, megfogtuk egymás kezét, és úgy énekeltük az Auld Lang Syne-t – folytatta Lady Laura. – „Should auld acquaintance be forgot”[2] – mindig annyira meghatódom a szövegétől.

Evesham feszengni látszott:

– Laura, hagyd ezt! – motyogta. – *Itt most ne!*

A tágas előcsarnoknak, ahol ültek, a túlsó felére ment, hogy meggyújtson még egy lámpát.

– De buta vagyok! – mondta közben Lady Laura lehalkított hangon. – Azt a szegény Mr. Capelt juttattam az eszébe. Mi az, kedvesem, túl meleg volna a tűz?

Eleanor Portal hárító kézmozdulatot tett:

– Köszönöm, majd egy kicsit elhúzom a székemet.

Milyen gyönyörű a hangja, az a fajta duruzsolóan zengő hang, ami oly sokáig megmarad az ember emlékezetében – gondolta Mr. Satterthwaite. Az asszony arca most éppen árnyékban van, de kár…!

Az árnyékban rejtőző asszony ismét megszólalt:

– Mr. …Capel?

– Igen, ez a ház korábban az övé volt. Lelőtte magát… jól van, Tom drágám, nem is mondom tovább, ha nem akarod. Tomot borzasztóan megrázta az eset, persze, hiszen épp itt volt, amikor történt. De maga is itt volt, Sir Richard, nem?

– De igen, Lady Laura.

A sarokban a nagy állóóra felnyögött, zihált, majd egy asztmatikus horkantás után tizenkettőt ütött.

– Boldog újévet, Tom! – morogta Conway gépiesen.

Lady Laura szép nyugodtan elpakolta a kötését.

– Nos, most már megvártuk az újév beköszöntét – jegyezte meg, és Mrs. Portal felé pillantva megkérdezte:

– Te mit gondolsz, kedvesem?

Eleanor Portal könnyedén felugrott a székről:

– Hogy mindenképp le kéne feküdni – felelte.

„Milyen sápadt! – gondolta Mr. Satterthwaite, aki szintén felállt, és a gyertyatartókkal foglalta el magát. – Ez az asszony nem szokott ilyen sápadt lenni.”

---

[1] Más idők, más erkölcsök, (francia)

[2] „Vajon lehet felejteni / sok fény és árny után…” (Robert Burns verse, Weöres Sándor fordításában.)

Meggyújtott neki egy gyertyát, és egy kicsit mókás, régimódi meghajlással adta a kezébe. Az asszony megköszönte, majd lassan fölment a lépcsőn.

Mr. Satterthwaite-nek hirtelen valami rossz érzése támadt. Utána kellene menni, hogy megnyugtassa… mert furcsa módon azt érezte, hogy az asszonyt valami veszély fenyegeti. De aztán ez az érzés elült, és elszégyellte magát, hogy már *ő* is kezd ideges lenni.

Mrs. Portal nem nézett a férjére, míg felment a lépcsőn, de most visszanézett a válla fölött, és ez a hosszú, fürkésző pillantás különös intenzitással bírt. Mr. Satterthwaite-re is hatott.

Azon vette észre magát, hogy elég ideges, miközben jó éjszakát kíván a háziasszonynak.

– Nagyon remélem, hogy ez *tényleg* boldog újév lesz – mondta éppen Lady Laura –, bár a politikai helyzet tele van súlyos bizonytalanságokkal.

– Bizony – felelte komolyan Mr. Satterthwaite. – Bizony, így van.

– Csak azt remélem – folytatta Lady Laura, és hangvétele a legkisebb mértékben sem változott –, hogy egy sötét férfi fogja először átlépni a küszöbünket. Ugye, ismeri a hiedelmet, Mr. Satterthwaite? Nem? Ez meglep. A háznak szerencsét hoz, ha újév napján elsőként egy sötét férfi lépi át a küszöböt. Jaj, remélem, hogy nem fogok valami *túlságosan* kellemetlen dolgot találni az ágyamban! A gyerekek jókedvükben bármire képesek.

A fejét csóváló Lady Laura méltóságteljesen, de a rá váró kellemetlenség biztos tudatában vonult fel a lépcsőn.

A hölgyek távoztával a székeket közelebb húzták a nagy, nyitott kandallóban parázsló fahasábokhoz.

– Szóljanak, hogy mikor – mondta a gondos házigazda, megemelve a whiskysüveget.

Miután már mindenki szólt, hogy mikor, a beszélgetés visszakanyarodott az előbb tabuként kezelt témához.

– Maga is ismerte Derek Capelt, nem, Satterthwaite?

– Egy kicsit, igen.

– És maga, Portal?

– Én nem, soha nem találkoztunk.

Ezt olyan vadul, hárítón mondta, hogy Mr. Satterthwaite meglepetten kapta fel a fejét.

– Ki nem állhatom, amikor Laura szóba hozza a dolgot – mondta Evesham lassan. – A tragédia után a házat egy nagyiparosnak adták el. Ő egy éven belül el is költözött – nem telelt meg neki, vagy mi. Persze fecsegtek is sok badarságot az emberek arról, hogy kísértetek lakják a házat, és emiatt nem is volt jó híre. Aztán, amikor Laura rávett, hogy induljak West Kidleby-ben képviselőként, azzal együtt járt, hogy errefelé kellett laknunk, és egyáltalán nem volt egyszerű megfelelő házat találni. Roystonért meg nem kértek sokat, így aztán… végül megvettem. A kísértetek persze csak badarság, de az ember nem szereti, ha folyton arra emlékeztetik, hogy olyan házban lakik, ahol az egyik barátja lelőtte magát. Szegény Derek! Soha nem fogjuk megtudni, miért tette.

– Nem ő az első, és nem is az utolsó, aki nem tudja megmondani, hogy miért lövi le magát – mondta Alex Portal nyomatékosan.

Felállt, odament egy újabb italért, és nem spórolt a pohárba töltött whiskyvel.

„Ezzel az emberrel valami nincs rendben – gondolta Mr. Satterthwaite. – Nagyon nincs rendben. Bár tudnám, micsoda!”

– A mindenségit! – szólalt meg Conway. Hallgassák a szelet! Micsoda éjszaka!

– A legjobb éjszaka sétafikáló kísértetek számára! – jegyezte meg Portal, és idegesen felnevetett. – Ma éjjel előmerészkedik a pokol minden ördöge.

– Lady Laura szerint még a legfeketébb ördög is szerencsét hozna nekünk! – mondta Conway nevetve. – Hallják ezt?

A szélvihar újabb, szörnyű süvítését követően három hangos koppantás hallatszott a nagy, vasalt bejárati ajtón.

Mindenki megrezzent.

– Ugyan ki lehet ilyenkor, éjszaka? – kiáltott fel Evesham.

Egymásra bámultak.

– Kinyitom – mondta Evesham. – A személyzet már lefeküdt.

Az ajtóhoz ment, kicsit szöszmötölt a nehéz retesszel, de végül kitárta. Az előcsarnokba jeges fuvallat szökött be.

Az ajtó keretében egy férfi magas, sovány alakja látszott. Mr. Satterthwaite úgy látta (az ajtó feletti ólomüvegen átszűrődő fény miatt), mintha a látogató a szivárvány minden színében pompázna. Aztán, amikor előbbre jött, kiderült, hogy vékony, sötét hajú férfi, aki autózáshoz van öltözve.

– Elnézésüket kell kérnem a betolakodás miatt – szólt az idegen kellemes, egyenletes hangon. – De lerobbant a kocsim. Semmi komoly, a sofőröm már dolgozik rajta, de eltart vagy egy fél óráig, és kint borzasztó hideg van…

Elhallgatott, Evesham pedig rögtön átvette a szót:

– Gondolom, mennyire. Jöjjön be, és igyon valamit. Nem tudunk valamiben segíteni a kocsival?

– Nem, köszönöm. Az emberem tudja, mit csinál. De engedjék meg, hogy bemutatkozzam: a nevem Quin, Harley Quin.

– Foglaljon helyet, Mr. Quin! – mondta Evesham. – Ez itt Sir Richard Conway, az pedig Mr. Satterthwaite. Az én nevem Evesham.

Mr. Quin a bemutatkozások után lehuppant a székre, amit Evesham szívélyesen odahúzott neki. Ahogy ott ült, a kandalló tüze egy sávban árnyékot vetett az arcára, amitől úgy festett, mintha álarcot viselne.

Evesham jó pár újabb fahasábot tett a tűzre.

– Kér egy italt?

– Köszönöm.

Evesham odavitte neki, s közben megkérdezte tőle:

– Netán ismerős ezen a környéket, Mr. Quin?

– Pár éve átutaztam itt.

– Csakugyan?

– Igen. Akkor ez a ház még egy Capel nevű emberé volt.

– Á, igen – mondta Evesham. – Szegény Derek Capel! Ismerte?

– Igen, ismertem.

Evesham modora innentől kissé megváltozott, de ez fel sem tűnt volna annak, aki nem jártas az angolok természetrajzában. Eddig finoman visszafogott volt, de ennek most vége lett. Mr. Quin ismerte Derek Capelt. A barát barátja volt, s ezzel, mintha jótálltak volna érte, bekerülhetett a klubba.

– Elképesztő eset volt – mondta Evesham bizalmasan. – Éppen erről beszélgettünk. Mondhatom, semmi nem szólt amellett, hogy megvegyem ezt a házat. Tudják, ha lett volna bármi más, ami megfelelő… no de nem volt. Itt voltam aznap éjjel, amikor lelőtte magát – és itt volt Conway is –, de szavamra, én mindig várom, hogy egyszer csak szembejön a kísértete.

– Szinte megmagyarázhatatlan eset – mondta Mr. Quin lassan, sietség nélkül, majd el is hallgatott, akár a színész, amikor elmondta a fontos végszót.

– Nevezheti megmagyarázhatatlannak is – vágott közbe Conway –, de szerintem ez egy sötét titok – és az is marad.

– Talán – mondta Mr. Quin diplomatikusan. – Igen, Sir Richard, mit is mondott?

– Elképesztő volt, igen! A legszebb férfikorban volt, derűs és vidám, gondja egy szál se. Öt vagy hat régi cimboráját látta vendégül: a vacsoránál kitűnő volt a hangulat, ő meg tele a jövőre vonatkozó tervekkel. És a vacsoraasztaltól egyenesen fölment a szobájába, ahol kivette a pisztolyt a fiókból, és lelőtte magát. Hogy miért? Soha senki nem tudta megmondani. Soha senki nem is fogja tudni.

– Nem sommás így egy kicsit ez az állítás, Sir Richard? – kérdezte mosolyogva Mr. Quin.

Conway rámeredt:

– Mire gondol? Nem értem.

– Egy probléma nem feltétlenül megoldhatatlan attól, hogy eddig nem oldották meg.

– Ó, ugyan már! Ha akkor semmi sem derült ki, most már, tíz évvel az eset után nem valószínű, hogy kiderülhetne bármi is.

Mr. Quin lassan megcsóválta a fejét:

– Nem értek egyet önnel. A történelemírás gyakorlata az eleven cáfolat. A kortárs történész soha nem tud olyan objektív képet adni, mint egy későbbi generációból való. Azon múlik a dolog, hogy megfelelő perspektívából kell látni mindent, mert akkor látszanak a valódi arányok. Ha úgy tetszik, mondhatjuk, hogy ez is relatív, mint minden más.

Alex Portal előrehajolt, s az arcán egy izom fájdalmasan megrándult.

– Magának igaza van, Mr. Quin – mondta –, igaza van! Az idő nem szünteti meg a problémát, csak más formában hozza újra elő.

Evesham türelmesen mosolygott.

– Azt akarja mondani, Mr. Quin, hogy ha mondjuk, mi ma éjjel felállítanánk egy vizsgálóbizottságot, hogy Derek Capel halálának körülményeit kiderítsük, épp akkora eséllyel találhatnánk rá az igazságra, mint az eset idején?

– *Nagyobb* esélyünk volna rá, Mr. Evesham. A személyes elfogultságnak ma már nem nagyon van szerepe, s a tényekre képesek volnának tényékként emlékezni anélkül, hogy a saját értelmezésüket akarnák erőltetni.

Evesham kétkedve ráncolta a homlokát.

– Kell persze valami kiindulópont – mondta Mr. Quin a maga halk, egyenletes hanghordozásával. – Egy teória, amiből el lehet indulni. Biztos vagyok benne, hogy valamelyiküknek van is ilyen. Sir Richard, ön mit gondol?

Conway töprengve ráncolta a homlokát.

– Nos, természetesen – kezdte mintegy bocsánatkérőn – arra gondoltunk, mert mindenki arra gondolt, hogy biztosan valami nő van a dologban. Általában azzal szokott gond lenni vagy a pénzzel, nem? És itt biztos, hogy nem pénzgondok voltak. Ilyesmi szóba sem jöhetett. Akkor mi más lehetett volna?

Mr. Satterthwaite felfigyelt valamire. Épp szeretett volna valami megjegyzést tenni, s amikor ezért előrehajolt, megpillantott egy női alakot az emeleti korlát mögött. Egészen lekuporodott, úgyhogy sehonnan nem volt látható, csak Mr. Satterthwaite felől, és minden jel szerint feszült figyelemmel hallgatta a lenti beszélgetést. Olyan mozdulatlanságba dermedt, hogy Mr. Satterthwaite alig akart hinni a saját szemének.

Ám a ruhája mintáját jól ki tudta venni: régifajta brokát volt. Eleanor Portal hallgatózott.

És akkor az este minden történése mintha a helyére került volna: Mr. Quin érkezése nem a vak véletlen műve volt, hanem egy színész belépése, végszóra. Royston nagy előcsarnokában ma éjszaka egy előadás zajlik – ami azzal együtt is igazi dráma, hogy egyik szereplője már nem él. Igen, Derek Capelnek szerepe van ebben a darabban. Mr. Satterthwaite ezt biztosan érezte.

És újabb dologra jött rá, megint csak váratlanul: hogy mindez Mr. Quin műve. A darabot ő állítja színpadra, és ő adja a színészeknek a végszavakat. A szálakat ő húzogatja ennek a rejtélynek a közepén, ő mozgatja a bábukat. Tud mindenről, még az odafent kuporgó nő jelenlétéről is. Igen, arról is.

Mr. Satterthwaite kényelmesen hátradőlt a székében, a biztonságot jelentő nézői szerepben, s csak figyelt, hogy hogyan bomlik ki a dráma a szeme előtt. Mr. Quin csendesen és magától értetődően húzogatta a szálakat, sorban megmozdítva bábjait.

– Egy nő, igen – mormolta elgondolkodva. – Vacsora közben nem esett szó valami nőről?

– Dehogyisnem! – kiáltotta Evesham. – Bejelentette az eljegyzését. Hisz éppen emiatt tűnt teljes képtelenségnek a dolog. Nagyon fel volt dobódva tőle. Mondta, hogy most még ez nem nyilvános, de célzott rá, hogy lassan búcsút fog mondani az agglegényéletnek.

– Persze mindannyian sejtettük, hogy ki a lány: Marjorie Dilke – mondta Conway. – Helyes lány.

Most Mr. Quinnek kellett volna megszólalnia, de ő nem mondott semmit, és a hallgatása elég provokatívnak tűnt. Mintha nem egészen értene egyet az elhangzott megállapítással. Conway erre reagált, védekezve:

– Miért, ki más lehetett volna? Maga szerint, Evesham…?

– Nem tudom – mondta vontatottan Tom Evesham. – Mit is mondott pontosan akkor? Hogy lassan búcsút mond az agglegényéletnek, mint Benedek a színdarabban… meg hogy nem mondhatja meg a hölgy nevét, amíg az erre engedélyt nem ad… s hogy még nem nyilvános. Emlékszem, azt is mondta, hogy ő egy marha szerencsés fickó. Meg hogy a két régi barátjával meg akarta osztani, hogy egy év múlva boldog házasember lesz. Mi persze feltételeztük, hogy Marjorie-ról van szó. Nagyon jóban voltak, és Derek sok időt töltött vele.

– Igaz, de… – kezdte Conway, majd elhallgatott.

– Mit akartál mondani, Dick?

Hát csak azt, hogy kicsit furcsa, mert ha Marjorie-ról volt szó, akkor miért ne lehetett volna az eljegyzést azonnal szétkürtölni? Szóval minek titkolták volna? Inkább olyan ez, mintha valami férjes asszonyról volna szó, akinek, teszem azt, épp meghalt a férje – vagy éppen válófélben van.

– Igaz – mondta Evesham. – Ebben az esetben az eljegyzést természetesen nem lehet azonnal nyilvánosságra hozni. És tudod, mit? Most, hogy visszagondolok, nem is hiszem, hogy akkoriban sűrűn találkozgatott volna Marjorie-val. Mert az egy évvel korábban volt. Emlékszem is, hogy az volt az érzésem: a nagy lángolás addigra már megszűnt.

– Érdekes – mondta Mr. Quin.

– Igen, pont úgy festett a dolog, mintha valaki közéjük állt volna.

– Egy másik nő – mondta Conway elgondolkodva.

– Tényleg – mondta Evesham –, aznap este Derek szinte illetlenül harsány volt. Mint aki már-már részeg a boldogságtól. Ugyanakkor, hogy is mondjam… olyan kihívóan viselkedett!

– A férfi, aki kihívja a sorsot – mondta nyomatékosan Alex Portal.

Vajon ezt Derek Capelre értette vagy önmagára? A jó szemű Mr. Satterthwaite az utóbbi felé hajlott. Alex Portal pont úgy festett, mint aki éppen kihívja a sorsot. Már jó sok alkohol dolgozott benne, és a történetnek most arra a mozzanatára reflektált, ami titokban őt foglalkoztatta.

Mr. Satterthwaite felnézett. A nő még mindig ott volt. Ott figyelt mozdulatlanul, szinte dermedten, akár egy halott.

– Így van – mondta Conway –, Capel *valóban* izgatott volt, nagyon is. Úgy jellemezném, mint a szerencsejátékost, aki nagy összeget tett fel, és annak ellenére nyert, hogy az esélyek szinte kizárólag ellene szóltak.

– Lehet, hogy bátorságot gyűjtött ahhoz, amit már elhatározott? – kérdezte Portal.

S mint valami asszociációtól vezetve, felállt, és megint töltött magának.

– Egyáltalán nem! – telelte Evesham élesen. – Meg mernék esküdni, hogy semmi ilyesmi nem volt a fejében. Conwaynek igaza van. A sikeres szerencsejátékos, aki véletlenül beletrafált valamibe, és alig tud hinni a szerencséjében – ilyen volt Derek viselkedése.

Conway hárító kézmozdulatot tett.

– De aztán meg, tíz perccel később…

Némán ültek. Evesham végül nagyot csapott az asztalra.

– Kellett valaminek történnie abban a tíz percben! – kiáltotta. – Kellett! De mi volt az? Vizsgáljuk meg tüzetesen! Együtt beszélgettünk mindannyian. Capel a közepén hirtelen felállt, és kiment…

– Miért? – kérdezte Mr. Quin.

A közbevetés mintha megzavarta volna Eveshamet.

– Tessék?

– Csak azt kérdeztem, hogy miért ment ki? – mondta Mr. Quin.

Evesham a homlokát ráncolva igyekezett visszaemlékezni.

– Nem tűnt fontosnak… akkor. De megvan, persze! A posta! Nem emlékszel, Dick, a csengőre? Milyen izgatottak lettünk, mert már három napja teljesen be voltunk havazva! Évek óta nem volt olyan hóvihar, mint akkor. Az utak járhatatlanok voltak. Se újság nem jött, se levél. Capel kiment megnézni, hátha végre jött valami fontos, és egy csomó küldeményt hozott be. Újságokat, leveleket. Kinyitotta az újságot, belenézett, hogy mik a hírek, aztán felment az emeletre a leveleivel. Három perc múlva már hallottuk a lövést… Megmagyarázhatatlan… teljesen megmagyarázhatatlan.

– Ez nem megmagyarázhatatlan – ellenkezett Portal. – A pasas nyilván valami váratlan dologról értesült egy levélből. Ez kézenfekvő szerintem.

– Ne gondolja, hogy ez a nyilvánvaló dolog nekünk nem jutott eszünkbe! A halottkém első kérdése is erre vonatkozott. *Csakhogy Capel egyetlen levelet sem bontott ki*. Az egész paksaméta ott hevert érintetlenül az asztalán.

Portal egészen elszontyolodott.

– Biztos benne, hogy egy levelet sem olvasott el? Amit esetleg utána megsemmisített?

– Nem, ebben biztos vagyok. Természetesen ez lett volna a kézenfekvő megoldás, de nem: az összes levél ott volt, lezárva. Nem égetett el, és nem is tépett össze semmit. A szobában nem is égett tűz.

Portal a fejét csóválta.

– Hihetetlen! – mondta.

– Szörnyű volt, mindenestül – mondta Evesham fojtott hangon. – Ketten mentünk fel Conwayjel, mikor meghallottuk a lövést, és mi találtuk meg… Mondhatom, én szinte sokkot kaptam.

– Nem volt már más teendő, mint felhívni a rendőrséget, igaz? – kérdezte Mr. Quin.

– Roystonban akkor még nem volt telefon, én szereltettem be, amikor megvettem a házat. Tehát nem tudtunk telefonálni, ellenben a helybéli rendőr szerencsére véletlenül épp a konyhában volt. Az egyik kutya ugyanis – emlékszik még, Conway, az öreg Roverre? – előző nap elcsavargott. Egy arra járó fuvaros találta meg az állatot, félig betemetve egy hókupacban, és bevitte a rendőrőrsre. Ott felismerték Capel kutyáját, tudták azt is, hogy nagyon szereti, és a rendőr akkor hozta haza az állatot. Egy perccel az előtt érkezett, hogy eldördült volna a lövés. Ez némileg leegyszerűsítette a dolgunkat.

– Te jó ég, micsoda hóvihar volt az! – emlékezett vissza Conway. – Az évnek éppen ebben az időszakában volt, igaz? Január elején.

– Én februárra emlékszem. Hogy is volt? Utána nem sokkal utaztunk külföldre.

– Én elég biztos vagyok benne, hogy január volt. A lovam, Ned – emlékszik rá? – akkor január végén sántult le. És az ezt követően történt.

– Akkor január vége felé lehetett ez is. Fura, hogy bizonyos idő elmúltával az ember mennyire nem emlékszik időpontokra!

– Az egyik legnehezebb dolog – mondta csevegő hangon Mr. Quin. – Hacsak nem tudja az ember valamilyen nevezetes dátumhoz kötni: egy koronás fő kivégzéséhez vagy valami gyilkossági eset bírósági tárgyalásához.

– Nahát, persze! – kiáltott fel Conway. – Hisz ez közvetlenül az Appleton-eset előtt volt!

– Nem inkább közvetlenül utána?

– Nem, nem, emlékezzen csak: Capel ismerte Appletonékat, előző tavasszal az öreg Appleton vendége volt, aki rá egy hétre meg is halt. Egyik este mesélt is róla, hogy milyen egy mogorva vénember volt, és hogy milyen szörnyű lehetett a fiatal és szép Mrs. Appletonnak, hogy ehhez a vénséghez van kötve. Akkor még nem gyanították, hogy az asszony tette el láb alól.

– Tényleg, igaza van! Emlékszem is, hogy az újságban benne volt: engedélyt adtak az exhumálásra. Ez ugyanaznap kellett, hogy legyen, és emlékszem, hogy csak felületesen futottam át a cikket, miközben szegény Derek járt a fejemben, aki odafönn holtan feküdt.

– Gyakori, de különös jelenség – jegyezte meg Mr. Quin. – Amikor az embert nagy stressz éri, az agy valami lényegtelen dologra igyekszik összpontosítani, amire később a legnagyobb részletességgel emlékszik, mert a stressz hatására mélyen bevésődik. Lehet ez valami teljesen lényegtelen részlet, például a látott tapéta mintája, de az ember nem felejti el soha többé.

– Milyen érdekes, hogy ezt mondja, Mr. Quin! – mondta Conway. – Most hirtelen úgy érzem, mint aki visszakerült Derek Capel szobájába, amikor ott feküdt holtan, és teljesen tisztán látom magam előtt az ablak előtt álló nagy fát, meg a hóra vetett árnyékát. Igen, a holdfényt, a havat és a fa árnyékát – most is látom! Istenemre, még akár le is tudnám rajzolni, pedig akkor fel sem fogtam, hogy oda nézek.

– Ugye, a bejárat fölötti nagy szoba volt Capelé? – kérdezte Mr. Quin.

– Igen, a nagy fa pedig a felhajtó melletti bükkfa.

Mr. Quin bólintott, elégedetten. Mr. Satterthwaite-en különös izgalom lett úrrá. Meggyőződése volt, hogy Mr. Quin minden egyes szava, még a hanghordozása is valahogyan célzatos. Valamilyen megoldás felé mutatott velük – hogy pontosan mi felé, azt Mr. Satterthwaite még nem tudta, de abban biztos volt, hogy ez a megoldás kinek a kezében van.

Pillanatnyi hallgatás után Evesham az előző témához tért vissza:

– Most már jól emlékszem az Appleton-esetre. Mekkora szenzáció volt! De az asszony megúszta, nem? Csinos nő volt, szőke… nagyon szőke.

Mr. Satterthwaite tekintete – szinte akarata ellenére a fent térdelő alakra tévedt. Vajon csak a képzelete játszott vele, amikor úgy látta, hogy az imént mintha megingott volna, mint akit megütöttek? Vajon tényleg látta az asztalterítő felé nyúlni a kezet – majd megállni félúton?

Üvegcsörömpölés hallatszott. Alex Portal éppen újabb whiskyt töltött, de kicsúszott a palack a kezéből.

– Ó, bocsánat, nagyon sajnálom! Nem tudom, mi van velem.

Evesham elhárította a további bocsánatkérést:

– Semmi baj! Semmi baj, kedves barátom! De milyen érdekes: ez eszembe juttat valamit. Ezt csinálta az az asszony is, Mrs. Appleton, nem? Összetörte a portóis palackot.

– Igen. Az öreg Appleton minden este megivott egy pohár portóit – csak egyet. A halála másnapján az egyik szolga meglátta, amint az özvegy kivitte a palackot, és szántszándékkal összetörte. Megindult a szóbeszéd, persze. Hiszen a személyzet is tudta, milyen rosszul érezte magát Mrs. Appleton ebben a házasságban. A pletyka csak terjedt, míg végül, hónapokkal később az öreg rokonai exhumálási kérelmet adtak be. És bizony, az öreget tényleg megmérgezték. Arzénnal, azt hiszem.

– Nem, szerintem sztrichnin volt. De nem túl lényeges. A mérget mindenesetre kimutatták. Csak egyvalaki tehette. Mrs. Appleton bíróság elé került. Végül fölmentették, de inkább amiatt, hogy nem volt ellene kellő bizonyíték, és nem azért, mert az ártatlansága feketén-fehéren kiderült volna. Azaz szerencséje volt. Igen, nem hinném, hogy kétséges volna: ő tette. Mi lett vele aztán?

– Kiment Kanadába, azt hiszem. Vagy Ausztráliába? Volt ott valami nagybátyja vagy ki, aki befogadta. Az adott körülmények között ez volt a legokosabb, amit tehetett.

Mr. Satterthwaite figyelmét egészen lebilincselte Alex Portal poharat tartó jobb keze. Hogy szorítja!

„Pár percen belül azt is összetöri, ha nem vigyáz – gondolta Mr. Satterthwaite. – Istenem, milyen érdekes ez az egész!”

Evesham felállt, s most ő töltött magának.

– Nem jutottunk sokkal közelebb annak megoldásához, hogy szegény Derek Capel miért lőtte le magát – jegyezte meg. – A vizsgálóbizottság nem volt túl eredményes, igaz, Mr. Quin?

Mr. Quin felnevetett…

Furcsa, gunyoros nevetés volt – mégis szomorú. Mindenki felkapta rá a fejét.

– Már megbocsásson – mondta –, de ön még mindig a múltban él, Mr. Evesham. Akkori előfeltevése még ma is elhomályosítja a látását. Én viszont – a kívülálló, az erre járó idegen –, én csak a tényeket látom!

– Tényeket?

– Igen, a tényeket.

– Mire gondol?

– Egy sor világosan kirajzolódó tényt látok, amelyet éppen önök vázoltak itt, ám aminek nem látták meg a jelentőségét. Menjünk hát vissza tíz évet, és nézzük meg, mit látunk – de előítéletek és érzelmek nélkül!

Mr. Quin már fel is állt. Most nagyon magasnak látszott. A tűz szeszélyesen fel-fellángolt mögötte. Mr. Quin halkan, de határozottan beszélt.

– Tehát vacsoránál ülnek. Derek Capel bejelenti, hogy eljegyezte magát. Akkor azt gondolják, hogy Marjorie Dilkével, de ma már ebben nem olyan biztosak. Capel olyan izgatottan viselkedik, mint aki kihívta a sorsot, és nyert, mint aki véghezvitt valamit, holott, az ön szavaival: az esélyek ellene szóltak. Aztán megszólal a csengő. Capel kimegy, hogy megkapja a már régóta esedékes postát. A leveleit nem nyitja ki, de azt önök mondják, hogy *kinyitotta az újságot, hogy belenézzen a hírekbe*. Mindez tíz éve volt, úgyhogy nem tudhatjuk, miről szóltak aznap a hírek – talán egy távoli földrengésről vagy valami közelgő politikai krízisről? Az újságról csak annyit tudunk, hogy volt benne egy bekezdés arról, hogy *a belügyminisztérium három nappal korábban engedélyt adott Mr. Appleton holttestének exhumálására.*

– Hogyan?

Mr. Quin folytatta:

– Derek Capel felmegy a szobájába, aminek az ablakából meglát valamit. Sir Richard Conway emlékeiből tudjuk, hogy a függöny nem volt behúzva, és azt is, hogy a kocsibehajtóra lehetett látni onnan. Mi volt az, amit meglátott? Mit láthatott, ami arra késztette, hogy öngyilkos legyen?

– Mire gondol, mit látott?

– Azt hiszem – mondta Mr. Quin –, hogy egy rendőrt. Azt a rendőrt, aki a kutya miatt jött, csakhogy ezt Derek Capel nem tudhatta. Ő csak egy rendőrt látott.

Hosszú csend állt be. Mintha kellene egy kis idő, amíg mindenki feldolgozza, amit hallott.

– Te jó isteni – szólalt meg végül Evesham, suttogva. – Ezt nem mondja komolyan! Hogy ő Appletont…? De hát ott sem volt, amikor Appleton meghalt! Az öreggel akkor csak a felesége volt…

– De egy héttel azelőtt ott vendégeskedett. A sztrichnin meg nem oldódik jól, csak hidroklorid formájában. Ha beletették a portóiba, akkor legnagyobb részét az utolsó pohárral ihatta meg az öreg, talán pont egy héttel Capel távozása után.

Portal felpattant. Hangja rekedtesen szólt, a szeme vérben forgott:

– Miért törte össze az asszony a palackot? – kiáltotta. – Miért törte össze a palackot, ezt mondják meg nekem!

Mr. Quin – aznap este első ízben – Mr. Satterthwaite-hez fordult:

– Mr. Satterthwaite, magának nagyon nagy az élettapasztalata. Talán felvilágosíthat erről minket.

Mr. Satterthwaite hangja kicsit megremegett. Ez volt az ő végszava. Most el kellett mondania a színdarab egyik legfontosabb megszólalását. Ebben a pillanatban nézőből az előadás résztvevője lett.

– Az én meglátásom szerint – kezdte szerényen – az az asszony szerette Derek Capelt. Azt hiszem, hogy tisztességes asszony volt, aki elküldte a férfit. Ám amikor a férje… meghalt, gyanítani kezdte az igazságot. És hogy mentse a férfit, akit szeretett, megpróbálta eltüntetni az ellene szóló bizonyítékot. Később, gondolom, a férfi meggyőzte, hogy a gyanúja alaptalan, és az asszony beleegyezett, hogy feleségül megy hozzá. De az asszony még akkor is inkább várt – mert a nőknek, én azt hiszem, igen jók az ösztöneik.

Mr. Satterthwaite elmondta a szerepét.

Hirtelen egy hosszú, remegő sóhajtás hangzott fel.

– Te jó isten! – kiáltotta megrémülve Evesham. – Mi volt ez?

Mr. Satterthwaite felvilágosíthatta volna, hogy ez bizony Eleanor Portal volt odafentről, de művészi érzéke nem engedte meg neki, hogy így elrontsa a hatást.

Mr. Quin csak mosolygott.

– A kocsim mostanra biztosan elkészült. Köszönöm a szívélyes vendéglátást, Mr. Evesham. Remélem, hogy tettem valami kis szolgálatot a barátomnak.

Teljesen értetlenül bámultak rá.

– Ez a szempont fel sem merült önökben? Szerette ezt az asszonyt. Annyira, hogy még gyilkolni is képes volt érte. Amikor aztán utolérte a büntetés – mint azt tévesen gondolta –, öngyilkos lett. Csak arra nem gondolt, hogy az asszonynak egyedül kell majd viselnie a következményeket.

– Felmentették – mormolta Evesham.

– Mert az ellene felhozott vádat nem lehetett bizonyítani. De úgy sejtem – és ez talán csak sejtés –, hogy még ma is viseli a következményeket.

Portal már az előbb egy székre roskadt, s a kezébe temette az arcát.

Quin odafordult Sattertliwaite-hez:

– Viszontlátásra, Mr. Satterthwaite! Ugye, önt érdeklik a drámák?

Mr. Satterthwaite bólintott, meglepetten.

– Hadd ajánljam figyelmébe a *hariequinade* műfaját! Ma már kezd kimenni a divatból, pedig nagyon is figyelemre méltó, biztosíthatom. Kicsit nehéz követni a szimbolikáját, de a halhatatlanok mindig halhatatlanok maradnak! Mindnyájuknak jó éjszakát kívánok.

Nézték, ahogy kisétál az éjszakába. Mint érkezésekor, az ablaküveg miatt most is színpompásnak látszott…

Mr. Satterthwaite felment az emeletre. Az ablakhoz lépett, hogy becsukja, mert hideg volt a levegő. Mr. Quin már távolodott a kocsibehajtón, de egy oldalajtón kijött egy nő, és odaszaladt hozzá. Egy percig beszélgettek, majd a nő visszafordult a ház felé. Éppen Mr. Satterthwaite ablaka alatt haladt el, akit újfent meglepett az asszony arcának elevensége. Úgy mozgott, mint aki szépet álmodik.

– Eleanor!

Alex Portal jött ki az asszony elé.

– Eleanor, bocsáss meg… bocsáss meg! Te elmondtad nekem az igazat, de Isten ne vegye bűnömül, én nem egészen hittem el…

Igaz, hogy Mr. Satterthwaite-et rendkívül érdekelték mások ügyei, de úriember lévén egyszerűen a vérében volt, hogy most be kell csuknia az ablakot. Úgy is tett.

Csak éppen lassan csukta be.

Ezért még hallhatta az asszony leírhatatlanul elragadó hangját:

– Tudom én… tudom. Megjártad a poklokat. Valamikor én is. Szeretni, miközben az ember hisz is meg gyanakszik is… félredobni a kételyeidet, hogy rögtön újra feltámadjanak megint a kaján tekintetek nyomán… Tudom én, Alex… tudom. De van a pokolnak ennél is mélyebb bugyra, amiben én éltem, veled. Láttam a kétkedésedet, meg hogy félsz tőlem… ami megmérgezte a szerelmünket. Most ez az ember, aki véletlenül erre járt, megmentett engem. Mert már nem bírtam volna tovább, ugye, megértesz? Ma, éjjel meg akartam ölni magamat… Alex… Alex…

2. fejezet
ARC AZ ABLAKBAN

I

– Ezt hallgassa meg! – szólt Lady Cynthia Drage.

Olvasni kezdett a kezében tartott újságból:

– Mr. és Mrs. Unkerton ezen a héten kis társaságot látnak vendégül Greenways House-ban. A vendégek közt van Lady Cynthia Drage, Mr. és Mrs. Richard Scott, Porter őrnagy (D.S.O.),[3] Mrs. Staverton, Allenson kapitány és Mr. Satterthwaite.

– Nahát – kiáltott fel Lady Cynthia félredobva az újságot –, jobb is, hogy előre tudjuk, mire számíthatunk! Hogy ezek most mekkora bakot lőttek!

A hölgy beszélgetőtársa nem volt más, mint a vendéglistán utolsóként szereplő Mr. Satterthwaite. Most kérdő tekintettel reagált. Mr. Satterthwaite köztudottan csak akkor bukkant fel az úgynevezett újgazdagok házaiban, ha a szakács különlegesen jól főzött – vagy akkor, ha valami emberi dráma történt ott. Mr. Satterthwaite-et a normálisnál is jobban érdekelték az embertársai életében zajló komédiák és tragédiák.

Lady Cynthia, ez a kemény arcvonású, ám az arcfestéket annál nagyvonalúbban használó középkorú dáma fürgén megbökdöste Mr. Satterthwaite-et legújabb divatú napernyőjével, amit kacéran a térdén keresztbe téve tartott.

– Ugyan már, ne tegyen úgy, mintha nem értené, amit mondok! Nagyon is jól érti! Sőt nekem az az érzésem, hogy éppen azért van itt, hogy lássa a cirkuszt!

Mr. Satterthwaite élénken tiltakozott, mondván: nem is sejti, hogy a lady miről beszél.

– Richard Scottról beszélek! Képes úgy tenni, mintha soha nem is hallott volna róla?

– Nem, mert természetesen már hallottam róla. Ő a Nagy Vadász, ugye?

– Így van: aki sorra lövi a nagy medvéket meg tigriseket. Ő maga meg, akár egy nagy oroszlán: Unkertonék szívesen vennék, ha a trófeáik közé kerülne… meg a kis asszonykája is! Milyen bájos gyermek…! Rendkívül bájos, de még oly naiv! Tudja, csak húszéves, a férfi meg legalább negyvenöt.

– Mrs. Scott valóban nagyon bájos – mondta Mr. Satterthwaite higgadtan.

– Szegény gyermek!

– Miért szegény?

Lady Cynthia csak egy szemrehányó pillantással válaszolt, és a tárgyalt kérdést továbbra is rendületlenül a maga módján közelítette:

– Porterrel nincs semmi baj, azon kívül, hogy rettentő unalmas fickó, amolyan Afrika-vadász: napbarnított és szófukar. Mindig is másodhegedűs volt Richard Scott mellett, akivel régóta országos cimborák. Most, hogy belegondolok, szerintem ők együtt voltak azon az utazáson…

– Melyik utazáson?

– *Azon* az utazáson. Amin Mrs. Staverton is ott volt. Nehogy most meg azt mondja nekem, hogy Mrs. Stavertonról sem hallott!

– Mrs. Stavertonról *már hallottam* – mondta Mr. Satterthwaite, szinte vonakodva.

És összenéztek Lady Cynthiával.

– Ez annyira jellemző Unkertonékra! – sápítozott tovább a dáma. – Teljesen reménytelenek… mármint ami a társasági érzéket illeti. Hogy juthatott eszükbe együtt meghívni ezt a kettőt? Biztos csak annyit hallottak Mrs. Stavertonról, hogy sportlady, hogy

[3] Brit katonatiszti kitüntetés. (Distinguished Service Order)

nagy utazó, meg hogy könyvet írt. Az ilyen Unkertonok soha nem gondolnak bele, hogy mennyi mindenre muszáj tekintettel lenni! Az elmúlt évben én gardíroztam őket, és el nem tudja képzelni, mennyi bajom volt velük. Állandóan a sarkukban kellett lenni, hogy: „Ezt most inkább ne!”, meg: „Ilyet nem illik!”. Hála istennek, most már ennek vége. No, nem mintha összevesztünk volna, nem! Én sosem veszekszem, de innentől a feladatot másokra hagyom. Mindig is mondtam: a vulgárisát még csak elviselem, de a garasoskodást ki nem állhatom!

E némileg nehezen értelmezhető állítás után Lady Cynthia hallgatásba burkolózott, szemlátomást Unkertonék vele szemben tanúsított garasoskodásán morfondírozva.

– De ha a pallérozásuk még mindig az én feladatom volna – folytatta kisvártatva –, én bizony határozottan és kereken megmondtam volna nekik, hogy: „Mrs. Stavertont és Scottékat nem szabad egyszerre meghívni. Mert ez a nő és a férj valamikor…”

Sokatmondón elhallgatott.

– Tényleg? – kérdezte Mr. Satterthwaite.

– De drága barátom! Hiszen mindenki tudja! Az az expedíció Afrika szívébe…! Meglep, hogy annak a nőnek volt egyáltalán képe elfogadni ezt a meghívást.

– Talán nem tudta, hogy Scotték itt lesznek – vetette fel Mr. Satterthwaite.

– Éppen hogy alighanem tudta. Az sokkal valószínűbb.

– Gondolja, hogy…?

– Az ilyet én veszélyes nőnek hívom: az a fajta, aki semmitől vissza nem riad. Ezen a hétvégén nem szívesen lennék Richard Scott bőrében.

– Gondolja, hogy a felesége nem is tud semmit?

– Abban biztos vagyok. De azt hiszem, előbb vagy utóbb valami jó barát majd felvilágosítja. Á, itt jön Jimmy Allenson! Kedves fiú. Tavaly ő mentette meg az életemet Egyiptomban, mert már majdnem halálra untam ott magamat! Halló, Jimmy, jöjjön csak ide – de rögtön!

Allenson kapitány engedelmesen lehuppant a dáma mellé a gyepre. Kellemes arcú, harmincas fiatalember volt, szép fehér fogú, akinek elbűvölő a mosolya.

– Örülök, hogy valaki igényt tart rám – jegyezte meg. – Scotték a turbékolós játékot játsszák, amihez csak ketten kellenek, nem hárman; Porter a *Field*-et bújja, engem pedig már az a halálos veszedelem fenyegetett, hogy a háziasszony fog szórakoztatni.

Elnevette magát. Lady Cynthia vele nevetett. Mr. Satterthwaite azonban, aki bizonyos tekintetben kissé régimódi volt, a házigazdáját és a háziasszonyt például addig soha nem figurázta ki, amíg a házukban tartózkodott, komoly maradt.

– Szegény Jimmy! – mondta Lady Cynthia.

– Nem is értem, miért, de elmenekültem. Éppen csak megúsztam a családi kísértet történetét.

– Az Unkerton család kísértete! – mondta Lady Cynthia. – Nevetséges!

– Nem az Unkerton családé – szólalt meg Mr. Satterthwaite. – Hanem Greenways kísértete. A házzal együtt vették.

– Á, persze! – mondta Lady Cynthia. – Már emlékszem. De nem az a láncait csörgetve bolyongó fajta, igaz? Hanem valamelyik ablaknál szokott megjelenni.

Jimmy Allenson gyorsan felnézett:

– Melyik ablaknál?

Ám Mr. Satterthwaite most nem válaszolt neki, mert Jimmy feje fölött három, a ház felől közeledő alakra lett figyelmes: két férfi vett közre egy lányt. A két férfi a felületes szemlélő számára igen hasonlónak tűnhetett, mert mindkettő magas volt, fekete hajú, napbarnított arcú és élénk tekintetű, de ha tüzetesebben megnézték őket, a hasonlóságnak ezzel vége is lett. A vadász és felfedező Richard Scott rendkívül élénk ember volt, szinte delejesen vonzó modorral. Barátja és vadásztársa, a nála kissé szögletesebb testalkatú John Porter

szenvtelenül, majdnem kifejezéstelen arccal és töprengést sugalló szürke szemekkel nézett a világba. Hallgatag ember volt, aki megelégedett azzal, hogy mindig másodhegedűs legyen a barátja mellett.

Kettejük között pedig ott jött Moira Scott, aki három hónapja még Moira O'Connell volt. Karcsú alak, nagy, vágyódó barna szemek és aranyvörös hajkorona, ami úgy keretezte kis arcát, akár egy szent glóriája.

„Ennek a gyermeknek nem szabad, hogy baja essék – gondolta Mr. Satterthwaite. – Az borzasztó volna, ha egy ilyen gyermeknek baja esne." Lady Cynthia legújabb divatú napernyőjét lengetve üdvözölte az újonnan érkezőket.

– Üljenek le, és ne szóljanak közbe! – rendelkezett. – Mr. Satterthwaite éppen egy kísértethistóriát kezdett mesélni.

– Imádom a kísértethistóriákat – mondta Moira Scott. A fűre ült.

– Greenways House kísértetéről? – kérdezte Richard Scott.

– Igen. Hallott róla?

Scott bólintott.

– Jártam már itt régebben is – magyarázta. – Még mielőtt Elliotéknak el kellett adniuk a helyet. A bámuló lovagról van szó igaz?

– Bámuló lovag! – ismételte halkan a felesége. – Ez tetszik. Érdekesen hangzik. Kérem, folytassa!

Ám Mr. Satterthwaite-nek valahogy már nem volt kedve tovább mesélni. Biztosította Moirát, hogy a dolog cseppet sem érdekes.

– Most aztán már nem tud kibújni, Satterthwaite – mondta Richard Scott gunyorosan. – A kelletlenség mindig felcsigázza a kíváncsiságot!

Mr. Satterthwaite közkívánatra mégis csak belefogott.

– Tényleg elég érdektelen – mondta bocsánatkérőn. – Azt hiszem, a történet az Elliotok valami királypárti őséről szól, akinek a felesége viszont valami „kerekfejű"-vel, valami Cromwell-párti férfiúval szűrte össze a levet. A férjet a szerető az egyik emeleti szobában megölte, majd a bűnös párocska elmenekült. Csakhogy még egyszer visszanéztek a házra, s az ablakban megpillantották a halott férj arcát, amint őket figyelte. A legenda így szól, de a kísértethistória alapja kizárólag az emeleti szobának az az ablaktáblája, amin egy szabálytalan folt vehető ki. A folt közelről szinte láthatatlan, de messziről nézve tényleg úgy fest, mintha az ablakon egy férfi nézne ki.

– Melyik az az ablak? – kérdezte Mrs. Scott a házra nézve.

– Innen épp nem látható – felelte Mr. Satterthwaite. – Az épület másik oldalán van, de belülről jó pár éve bedeszkázták, ha jól tudom. Azt hiszem, már vagy negyven éve.

– De miért? Nem arról volt szó, hogy a kísértet nem szokott járkálni?

– Tényleg nem szokott – biztosította Mrs. Scottot Mr. Satterthwaite. – Azt hiszem… nos, azt hiszem, hogy babonás félelmekre adott alapot, ennyi az egész.

Aztán Mr. Satterthwaite-nek sikerült ügyesen másra terelnie a szót. Jimmy Allenson kész volt lecsapni az új témára: a homokból jósoló egyiptomi jövendőmondókra.

– Szerintem a legtöbb szélhámos. Bárki múltjáról képesek összehordani mindenfélét, de a jövőről nem hajlandók nyilatkozni.

– Az ember azt gondolná, hogy egy jövendőmondó ennek épp az ellenkezőjét csinálja – jegyezte meg John Porter.

– Ebben az országban a jövendőmondást tiltja a törvény, nem? – kérdezte Richard Scott. – Moira egyszer rávett egy cigányasszonyt, hogy jósoljon neki, de a nő visszaadta a shillinget, és azt mondta, hogy erről nincs mit beszélni, vagy valami hasonlót.

– Talán valami olyan rémisztőt látott, amiről nem akart nekem beszámolni – mondta Moira.

– Ne élje bele magát, Mrs. Scott! – vetette közbe könnyedén Allenson. – Én a magam részéről nem hiszem, hogy a sors pont magára akarna lesújtani.

„Talán nem… – morfondírozott Mr. Satterthwaite. – Nem is tudom…”

Majd felkapta a fejét. Két nő lépett ki a házból, egy alacsony, kövérkés, fekete hajú, aki előnytelen smaragdzöld ruhát viselt, meg egy magas, karcsú alak törtfehérben. Az első nő a háziasszony volt, Mrs. Unkerton, a másik pedig az, akiről már sokat hallott, de még soha nem találkozott vele.

– Megjött Mrs. Staverton – jelentette be Mrs. Unkerton rendkívül elégedett hangon. – Mindenki ismer mindenkit, ugye?

– Ezek az emberek valami rejtélyes oknál fogva mindig ráhibáznak a lehető legrosszabb mondatokra – mormolta Lady Cynthia, de Mr. Satterthwaite most nem őrá figyelt. Mrs. Stavertont nézte.

Nagyon könnyed volt, nagyon természetes. Egy fesztelen üdvözlés: „Helló, Richard, milyen rég nem találkoztunk! Sajnálom, hogy az esküvőre nem tudtam elmenni. A feleséged? Biztosan fárasztó lehet magának, hogy a férje összes rozzant régi barátjával meg kell ismerkednie!” – amire Moira udvariasan, de félénken válaszolt. Az idősebb nő gyors, elismerő pillantása hamar átsiklott a másik régi ismerősre.

– Helló, John!

Ugyanaz a könnyed hanghordozás, mindössze egy árnyalatnyi különbséggel: melegség áradt belőle, ami eddig hiányzott.

Aztán meg az a hirtelen jött mosoly, ami egészen átlényegítette. Lady Cynthiának igaza volt: tényleg veszélyes nő! Világosszőke haj és sötétkék szem – nem a szirének hagyományos színei –, az arc pedig, ha nem mosolyog, szinte beesett, sovány. Lassan, vontatottan beszél, de amikor mosolyog, hirtelen ellenállhatatlanná válik.

Iris Staverton leült. Teljesen magától értetődő módon ő lett a társaság középpontja. Az ember úgy érezte: ez a dolgok rendje.

Gondolataiból Mr. Satterthwaite-et Porter őrnagy javaslata zökkentette ki, hogy menjenek kicsit sétálni. Mr. Satterthwaite általában nem volt a sétálás lelkes híve, de most elfogadta az invitálást. Együtt ballagtak át a gyepen.

– Milyen érdekes történetet mesélt az imént! – jegyezte meg az őrnagy.

– Megmutatom magának azt az ablakot – mondta Mr. Satterthwaite.

A ház nyugati frontjához vezette az őrnagyot. Volt itt egy kisebb, tervezett díszkert – amit mindig is a „Titkos Kert” néven emlegettek, és volt is ebben valami, hiszen magas magyalbokrok szegélyezték, és még a bejárat is ezeken a magas, szúrós bokrokon keresztül vezetett.

Ám odabent már bájos, régimódi virágágyások fogadták az embert, kövezett ösvények és egy szépen kifaragott kőpad. A kert közepére érve Mr. Satterthwaite megfordult, és a ház felé mutatott. Greenways House hosszanti irányban észak és dél felé terjedt ki. Az előttük álló keskeny, nyugati falon mindössze egyetlen, piszkos üvegű ablak volt az első emeleten, amit csaknem benőtt a borostyán – és jól láthatóan belülről be volt deszkázva.

– Tessék! – mondta Mr. Satterthwaite.

Porter a nyakát nyújtogatva felnézett:

– Hát, látok éppen valami elszíneződést az egyik ablaktáblán, de mást nem.

– Mert túl közel vagyunk – mondta Mr. Satterthwaite. – Odafent az erdőben van egy kis tisztás, ahonnan jobban lehet látni.

Kivezette Portert a Titkos Kertből, majd élesen balra fordult az erdő felé. Idegenvezetői hév töltötte el, és szinte észre sem vette, hogy a mellette baktató férfi oda sem figyel rá.

– Miután ezt az ablakot bedeszkázták, persze vágatni kellett a szobára másikat – magyarázta. – Az új ablak dél felé néz, a gyepre, ahol az előbb üldögéltünk. A szobát most

alighanem Scotték kapták meg, ezért is nem akartam folytatni a témát. Mrs. Scottot esetleg felizgatta volna, ha tudja, hogy éppen, úgymond, a kísértetjárta szobában alszik.

– Igen, igen, értem – felelte Porter.

Mr. Satterthwaite szúrósan ránézett, és látta, hogy Porter egyetlen szót sem hallott abból, amit mondott neki.

– Nagyon érdekes – mondta Porter. Sétapálcájával odacsapott néhány nagyra nőtt gyűszűvirághoz, és a homlokát ráncolva ezt mondta:

– Nem kellett volna idejönnie. Semmiképp nem kellett volna.

Mr. Satterthwaite-tel gyakran beszéltek ehhez hasonló módon. Ő nem számított, annyira jelentéktelen volt a személyisége. Viszont kiválóan végig tudott mindenkit hallgatni.

– Bizony, nem kellett volna.

Mr. Satterthwaite ráérzett, hogy most nem Mrs. Scottról van szó.

– Gondolja? – kérdezte.

Porter a fejét csóválta, mint akinek rossz előérzete van.

– Én is ott voltam azon az expedíción – mondta váratlanul. – Hármán voltunk: Scott meg én, és Iris. Csodálatos nő… és bitang jól tud lőni!

Elhallgatott.

– De hogy juthatott eszükbe meghívni? – kérdezte végül.

Mr. Satterthwaite vállat vont:

– Tudatlanságból.

– Ebből baj lesz – mondta a másik. – Résen kell lennünk, és menteni, ami menthető.

– De hát Mrs. Staverton csak nem fog…?

– Én Scottról beszélek – felelte a másik, és elhallgatott. – Mert, ugye, gondolni kell Mrs. Scottra.

Mr. Satterthwaite végig őrá gondolt, de ennek megemlítését nem tartotta fontosnak, lévén, hogy Porter viszont eddig a pillanatig nyilvánvalóan teljesen megfeledkezett róla.

– Hogyan ismerte meg Scott a feleségét? – kérdezte tőle.

– Tavaly télen, Kairóban. Gyorsan ment. Három hét után eljegyzés, hat héten belül esküvő.

– Én nagyon bájosnak találom az asszonykát.

– Az is, semmi kétség! És Scott imádja – de még ez sem számít.

És Porter megint önmagát ismételte, és pontosan lehetett tudni, hogy kire gondol:

– A fenébe, nem kellett volna idejönnie!

Ekkor léptek ki a magas fűvel benőtt tisztásra, ami a háztól némi távolságra volt. Mr. Satterthwaite, akit ismét elragadott az idegenvezetői hév, kitárta a karját:

– Nézze!

Gyorsan sötétedett. Azért még jól kivehető volt az ablak, egyik tábláján egy férfi arca látszott, a fejébe nyomott, széles karimájú, tolldíszes kalappal.

– Ez különös – mondta Porter. – Nagyon különös! És akkor mi lesz, ha az az ablaktábla egy nap betörik?

Mr. Satterthwaite elmosolyodott.

– Ez éppen a dologban a legérdekesebb. Legjobb tudomásom szerint legalább tizenegy alkalommal cserélték már, ha nem többször. Legutóbb tizenkét évvel ezelőtt, amikor a ház tulajdonosa elhatározta, hogy leszámol a kísértet mítoszával. De az eredmény mindig ugyanaz: a folt újra előjön. Nem azonnal, hanem fokozatosan terjed szét az elszíneződés, általában egy-két hónap alatt.

Porteren most először mutatkozott némi jele az érdeklődésnek. Hirtelen megborzongott.

– Ezek átkozottul különös dolgok. Megmagyarázhatatlanok. Mi az igazi oka annak, hogy bedeszkázták azt az ablakot belülről?

– Az a szóbeszéd terjedt el, hogy a szoba szerencsétlenséget hoz. Ez volt Eveshamék szobája, mielőtt elváltak. Utána Stanley jött ide vendégségbe a feleségével, és ezt a szobát kapták – majd Stanley megszökött valami kóristalánnyal.

Porter felvonta a szemöldökét:

– Értem. Szóval nem halálos bajt hoz, hanem szerencsétlenséget, erkölcsi értelemben.

„Most pedig a Scott házaspáré a szoba – gondolta Mr. Satterthwaite. – Vajon nekik is…?”

Némán indultak vissza a ház felé. A puha gyepen szinte nem is hallatszottak a lépteik, ahogy mindegyikük a maga gondolataiba merülten ment – így lehettek akaratlanul is fültanúi valaminek.

A magyalsövény sarkán fordultak be éppen, amikor a Titkos Kert mélyéről Iris Staverton dühödt kiáltása harsant fel:

– Ezt még… ezt még meg fogod bánni!

Scott hangja felelt neki, de ő halkan és bizonytalanul beszélt, úgyhogy a szavait nem is lehetett kivenni. Utána a nő hangja hallatszott ismét, és olyasmit mondott, ami jól bevésődött az emlékezetükbe:

– A féltékenység az ördögtől való… sőt maga az ördög! Beleviszi az embert még gyilkosságba is. Vigyázz, Richard, az isten szerelmére, nagyon vigyázz!

Ezzel Mrs. Staverton ott is hagyta a Titkos Kertet, előttük jött ki, és el is tűnt a ház sarkánál anélkül, hogy őket meglátta volna. Sietve lépkedett, majdnem hogy futott, mint aki lidércek elől menekül.

Mr. Satterthwaite-nek újra eszébe jutottak Lady Cynthia szavai. Veszélyes nő! Mr. Satterthwaite ebben a pillanatban érezte meg a levegőben a tragédiát, ami sebesen és megállíthatatlanul közeledett, ehhez kétség sem férhetett.

Mégis, már aznap este elszégyellte magát a félelmei miatt. Ugyanis minden a legnagyobb rendben és kellemesen folyt. A könnyed és közvetlen Mrs. Stavertonon a feszültségnek semmi jele nem volt észrevehető. Moira Scott is ugyanúgy viselkedett, mint máskor: bájosan és természetesen. A két nő szemlátomást jól megfért egymással. Richard Scott pedig egyenesen duhaj kedvében volt.

A leginkább a molett Mrs. Unkerton szorongott. Hosszan kiöntötte a szívét Mr. Satterthwaite-nek:

– Nem bánom, ha bolondnak gondol is, de valamitől futkos a hátamon a hideg. Megmondom magának őszintén: Nednek nem is szóltam, csak elhívattam az üvegest.

– Az üvegest?

– Hogy cserélje ki azon az ablakon az üveget, így kell ezt csinálni. Ned büszke erre a dologra, azt mondja, hogy a háznak ez adja a hangulatát. Én meg nem szeretem, megmondom őszintén. Most majd szép új, tiszta üveg lesz azon az ablakon, amihez nem fűződik semmi ronda történet.

– Elfeledkezik róla, vagy esetleg nem is tudja…? – kérdezte Mr. Satterthwaite. – Az a folt mindig visszajön.

– Még akár az is lehet – mondta Mrs. Unkerton. – De ha úgy van, akkor az természetellenes!

Mr. Satterthwaite erre mindkét szemöldökét felvonta, de nem szólt semmit.

– Na és ha visszajön! – folytatta harciasan Mrs. Unkerton. – Még nem állunk annyira rosszul, Ned meg én, hogy meg ne engedhetnénk magunknak havonta egy új ablaküveget – vagy akár hetente, ha arra van szükség!

Mr. Satterthwaite nem vette fel a kesztyűt. Sok mindent látott már, ami a pénz hatalma előtt megadta magát vagy egyszerűen felszívódott, nem hihette hát, hogy akár egy királypárti kísértet sikeresen ellenállhatna neki. De azért érdekesnek találta, hogy Mrs. Unkerton hangot adott rossz érzéseinek. Úgy látszik, rá is hatott a levegőben lévő feszültség, csakhogy ő ezt a

régi, lerágott kísértethistória számlájára írta, és nem vette észre a vendégei személyiségéből fakadó összeütközéseket.

Mr. Satterthwaite-nek alkalma volt még egy beszélgetésfoszlányt elcsípni, ami új fényt vetett a helyzetre. A széles lépcsőn ment éppen felfelé, hogy lefeküdjön, miközben John Porter és Mrs. Staverton meg a nagy előcsarnok egy benyílójában ült együtt. Mrs. Staverton aranyfényű hangjában némi sértődöttség bujkált, miközben ezt mondta:

– Sejtelmem sem volt róla, hogy Scotték itt lesznek! Ha tudom, nem is jöttem volna el, de most már, hogy itt vagyok, drága John, elhiheted, hogy nem fogok elfutni…

A lépcsőn felfelé haladó Mr. Satterthwaite kikerült a hallótávolságból. Ez járt a fejében: „Jó volna tudni, hogy ebből mennyi volt igaz… Vajon tudta? Kíváncsi vagyok, hogy ebből mi lesz."

És megcsóválta a fejét.

A reggel tiszta fényében már úgy érezte, hogy előző esti képzelődései melodrámába hajlottak. Kissé feszült lett, ami az adott körülmények közt igazán érthető – biztos csak ennyi volt. Az emberre mindig hatnak a körülmények. Hogy valami nagy katasztrófa van közeledőben, nos, ez pusztán az idegek játéka lehetett, igen, az idegeké… de az is lehet, hogy a mája. Igen, a mája lesz. Megy is Karlsbadba két héten belül.

A nap végén, szürkületkor ő javasolt egy kis sétát: elhívta magával Porter őrnagyot, hogy nézzék meg a múltkori kis tisztásról, Mrs. Unkerton beváltotta-e az ígéretét, és valóban kicseréltette-e az ablaküveget. Magának ennyit mondott biztatóan: „Testmozgásra van szükségem. Egy kis testmozgásra!"

A két férfi lassan sétált az erdőn át. Porter, mint mindig, most is hallgatag volt.

– Nem tehetek róla, de az az érzésem – kezdte bőbeszédűen Mr. Satterthwaite –, hogy tegnapi képzelődéseinkkel kicsit bolondot csináltunk magunkból. Tudja… hogy valami baj várható. Hiszen végtére is az embereknek uralkodniuk kell magukon, és nem mutathatják ki az érzéseiket, meg ilyesmi.

– Talán – mondta Porter, de kisvártatva hozzátette:

– Ez igaz lehet a civilizált emberekre.

– Úgy érti, hogy…?

– Aki sokáig élt a civilizáción kívül, az néha átbillen. Visszavadul, vagy hogy mondják.

Kiléptek a füves tisztásra. Mr. Satterthwaite elég szaporán szedte a levegőt. Sosem szeretetett fölfelé kaptatni.

Az ablakra nézett. Ott volt az arc, sőt, még elevenebbnek látszott, mint korábban.

– Úgy látom, a háziasszonyunk meggondolta magát.

Porter csak futó pillantást vetett az ablakra.

– Szerintem Unkerton rászólhatott – mondta közömbösen. – Az a fajta fickó, aki nagy becsben tartja az örökölt családi kísértetet, és nem hajlandó megkockáztatni, hogy elzavarják, amikor ő készpénzzel fizetett érte.

Porter hallgatott pár percig, s közben nem a házat nézte, hanem a sűrűséget, ami körbevette őket.

– Gondolt rá valaha – kérdezte –, hogy a civilizáció milyen rohadt veszélyes?

– Veszélyes?

Mr. Satterthwaite-et ez a forradalmi tézis lénye legmélyéig megrázta.

– Igen! Tudja, azért, mert nincsenek biztonsági szelepek.

Hirtelen sarkon fordult, majd mindketten leereszkedtek az ösvényen, amin feljöttek.

– Nem nagyon értem, mire gondol – mondta Mr. Satterthwaite, miközben fürgén tipegett, hogy le ne maradjon a másik öles lépteitől. – Akiben van egy csöpp belátás…

Porter felnevetett, röviden, zavarba ejtően. Majd a mellette siető tiptop kis úriemberre nézett:

– Azt gondolja, hogy ostobaságot beszélek, igaz, Mr. Satterthwaite? Pedig tényleg vannak olyanok, akik megmondják, ha jön a vihar. Előre érzik a levegőből. Mások meg azt érzik meg, ha valami baj közeleg. És most baj közeleg, Mr. Satterthwaite, nagy baj. Bármelyik percben bekövetkezhet. Lehet, hogy…

Elharapta a szót, és megragadta Mr. Satterthwaite karját. És ebben a szempillantásban a csendet két lövés törte meg, amit egy sikoltás követett. Egy nő sikoltott.

– Istenem! – kiáltotta Porter. – Máris!

Lerohantak az ösvényen, Mr. Satterthwaite lihegett hátul. Egy perc alatt odaértek a gyepre a Titkos Kert sövényénél. Velük egyszerre érkezett Richard Scott és Mr. Unkerton a ház túlsó sarka felől. Lefékeztek egymással szemben, a Titkos Kert bejáratától jobbra és balra.

– Innen… innen bentről jött – mondta Unkerton, és párnás kezével befelé mutatott.

– Meg kell néznünk – mondta Porter. Ő ment be elsőnek a sövény bejáratán. Ahogy a sövény utolsó kanyarodóján túljutott, megtorpant. Mr. Satterthwaite belesett Porter válla fölött. Richard Scott felordított.

A Titkos Kertben hárman voltak. Ebből kettő, egy férfi meg egy nő a gyepen feküdt a kőpad mellett. A harmadik Mrs. Staverton volt. Elég közel állt a másik kettőhöz a magyalsövény mellett, s a szemében rémület ült. Jobb kezében valamit tartott.

– Iris! – kiáltott neki Porter. – Az isten szerelmére! Mi az ott a kezedben?

Mrs. Staverton csak ekkor nézett oda a tárgyra, szinte közönyösen, mint aki most látja először.

– Egy pisztoly – felelte csodálkozva. Majd néhány, végtelennek tűnő másodperc után hozzátette:

– Én… most vettem fel innen.

Mr. Satterthwaite odament, ahol Unkerton és Scott már térdelt a füvön.

– Orvost! – mormolta Scott. – Orvost kell hívni.

De orvosnak itt már tennivalója nem akadt. Jimmy Allenson, aki a homokból jósoló jövendőmondókra panaszkodott, mert nem akartak a jövőről beszélni, és Moira Scott, akinek a cigányasszony visszaadta a shillingjét – ott pihentek, immár végleg mozdulatlanságba dermedve.

Éppen Richard Scott volt, aki végül megvizsgálta a holttesteket. Vasidegzete ebben a szörnyű helyzetben sem hagyta cserben. Legelső, fájdalmas ordítása után magára talált.

Gyengéden fektette le a felesége tetemét.

– Hátulról lőtték le – mondta kurtán. – A golyó átment a testén.

Aztán megnézte Jimmy Allensont. Itt a seb a mellkason volt, a golyó pedig megállt valahol bent.

John Porter közelebb jött.

– Nem szabad hozzányúlni semmihez! – mondta szigorúan. – A rendőrségnek ugyanazt kell látnia, mint ahogy most van!

– A rendőrség! – mondta Richard Scott. Szemében hirtelen valami fény villant, amint ránézett a magyalsövény mellett álló nőre. Egy lépést tett arrafelé, de ugyanakkor John Porter is abba az irányba mozdult, hogy elállja az utat a barátja elől. Mintha a két barát egymásra vetett pillantása is egy percig összeakaszkodott volna.

Porter nagyon higgadtan megrázta a fejét.

– Nem, Richard – mondta. – Lehet, hogy az a látszat… de nincs igazad.

Richard Scott nehezen bökte ki, miközben megnedvesítette száraz ajkait:

– Akkor… miért volt az a kezében?

És Iris Staverton megint ugyanazon az élettelen hangon mondta:

– Ezt én… most vettem fel.

– A rendőrség! – mondta Unkerton, és felállt. – El kell küldenünk a rendőrségért, mégpedig azonnal. Scott, volna szíves telefonálni nekik? Valakinek itt is kéne maradnia… igen, feltétlenül.

Mr. Satterthwaite, az úriember, a maga szokásos, csendes módján ajánlkozott. A házigazda ezt látható megkönnyebbüléssel fogadta.

– Nekem a hölgyekhez kell mennem – magyarázkodott. – Lady Cynthiának és az én drága feleségemnek is meg kell mondanom.

Mr. Satterthwaite ott maradt a Titkos Kertben, és csak nézte a testet, ami valamikor Moira Scott volt.

„Szegény gyermek! – gondolta. – Szegény gyermek!”

Eszébe jutott a mondás, miszerint az ember bűnei tovább élnek. Hát nem volt-e Richard Scott is felelős ártatlan felesége haláláért? Iris Stavertont most fel fogják akasztani (nem mintha Mr. Satterthwaite erre szívesen gondolt volna), de hát nem volt-e legalább részben a férj a hibás? Az ember bűnei tovább élnek…

Mély szánalom volt a szívében, ahogy lenézett Moira holttestére. Fehér és bánatos volt az arcocskája, de holtában is mosolygott picit. Haja összekócolódott, és finom ívű fülén, a fülcimpán egy vérfolt látszott. Mr. Satterthwaite, akár a detektív, levonta a következtetést: Moira bizonyára fülbevalót viselt, ami kiszakadt onnan, amikor elesett. Mr. Satterthwaite nyújtogatni kezdte a nyakát, hogy jobban lásson, és lám csak, igaza volt: a másik fülben ott volt egy kis gyöngy fülbevaló.

„Szegény, szegény gyermek!”

II

– Nos… – mondta Winkfield felügyelő.

A könyvtárszobában voltak. A felügyelő, ez a markáns arcú, energikus negyvenes férfi már a nyomozás vége felé tartott. Kikérdezte a ház vendégeinek többségét, és kialakult az elképzelése az ügyről. Éppen Porter őrnagyot és Mr. Satterthwaite-et hallgatta ki. Mr. Unkerton egy székre rogyva ült, és csak bámult meredt szemekkel a szemközti falra.

– Ha jól értem, uraim – kezdte a felügyelő –, önök sétálni voltak. Éppen hazatérőben voltak azon az ösvényen, ami a Titkos Kertnek nevezett hely bal oldalán kanyarodik el. Jól mondom?

– Így volt, felügyelő.

– Két lövést hallottak és egy női sikoltást?

– Igen.

– Utána szaladni kezdtek, ahogy a lábuk bírta, majd kiértek az erdőből, és a Titkos Kert bejáratához siettek. Aki kijön onnan, csak ott léphet ki. A magyal bokrokon keresztül nem vezet más út. Ha valaki kirohan és jobbra fordul, Mr. Unkertonba és Mr. Scottba ütközött volna. Ha pedig balra fordul, akkor önöknek kellett volna mindenképpen meglátniuk. Így van?

– Pontosan – mondta Porter őrnagy. Borzasztó sápadt volt.

– Ez tulajdonképpen eldönti a dolgot – mondta a felügyelő. – Mr. és Mrs. Unkerton Lady Cynthiával együtt ültek a füves részen, Mr. Scott pedig a biliárdszobában volt, ami szintén oda nyílik. Hat óra után tíz perccel jött ki Mrs. Staverton a házból, váltott néhány szót velük, akik ott üldögéltek, majd befordult a ház sarkánál a Titkos Kert felé. Két perccel ezután hangzottak fel a lövések. Mr. Scott kirohant a házból, és Mr. Unkertonnal együtt a Titkos Kerthez szaladt. Velük egy időben érkezett ön és Mr. … öööö…. Satterthwaite az ellenkező irányból. Mrs. Staverton a Titkos Kertben volt ekkor, kezében a pisztollyal, amiből két lövést adtak le. Én úgy gondolom, hogy először a padon ülő hölgyet lőtte le hátulról. Utána Allenson

kapitány felugrott, és Mrs. Staverton felé indult, aki őt ekkor lőtte mellbe. Úgy hallom, hogy Mr. Richard Scott és ő valamikor…

– Ez átkozott hazugság! – kiáltott fel Porter.

Durva volt a hangja és kihívó. A felügyelő nem szólt semmit, csak megcsóválta a fejét.

– Mrs. Staverton mit mond? – kérdezte Mr. Satterthwaite.

– Azt, hogy egy kis nyugalmat keresve ment a Titkos Kertbe. A sövény utolsó fordulója még előtte volt, amikor meghallotta a két lövést. A kertbe lépve meglátta a földön heverő pisztolyt, és felvette. Nem jött vele szembe senki, és nem is volt odabent más, csak a két áldozat.

A felügyelő hatásszünetet tartott.

– Ezt mondta, és noha figyelmeztettem a jogaira, ragaszkodott hozzá, hogy vallomást tegyen.

– Ha ezt mondta – szólt Porter őrnagy, és az arca még mindig holtsápadt volt –, akkor ez az igazság. Ismerem Iris Stavertont.

– Nos, uram – felelte a felügyelő –, ennek eldöntésére még bőven lesz idő később. Nekem mindenesetre tennem kell a dolgomat.

Porter hirtelen mozdulattal odafordult Mr. Satterthwaite-hez:

– Maga! Hát nem tud segíteni? Nem tudna csinálni valamit?

Nem tehetett róla, de Mr. Satterthwaite-nek ez nagyon hízelgett. Hozzá fordultak, pont őhozzá, aki az emberek legjelentéktelenebbike – és ráadásul egy olyan férfi, mint John Porter!

Már éppen készült, hogy valami sajnálkozó választ rebegjen, amikor belépett a komornyik, Thompson, egy névjeggyel a tálcán, amit bocsánatkérő köhintéssel vitt oda a ház urának. Mr. Unkerton továbbra is magába roskadva ült a székén, és nem vett részt a beszélgetésben.

– Én mondtam az úrnak, hogy jelenleg valószínűleg nem fogja tudni fogadni őt – mondta Thompson. – De erősködik, hogy megbeszélték, és hogy nagyon sürgős.

Unkerton elvette a névjegyet.

– Mr. Harley Quin – olvasta. – Emlékszem, egy kép miatt jön. Tényleg megbeszéltem vele, de most, hogy…

Mr. Satterthwaite felkapta a fejét:

– Azt mondja: Mr. Harley Quin? – kiáltott fel. – Milyen különös! Nagyon különös! Porter őrnagy, az imént azt kérdezte, nem tudok-e segíteni. Nos, azt hiszem, tudok. Ez a Mr. Quin a barátom… avagy inkább az ismerősöm. Rendkívüli ember.

– Gondolom, afféle amatőr detektív! – jegyezte meg lekicsinylően a felügyelő.

– Nem – felelte Mr. Satterthwaite. – Nem az a fajta. Van viszont egy már-már nyugtalanító képessége: képes az ember szemét rányitni arra, amit látott, illetve rádöbbenteni arra, amit hallott. Mindenesetre avassuk be az esetbe, és hallgassuk meg, hogy mit mond!

Mr. Unkerton a felügyelőre nézett, aki felhorkantott, és szemét a plafonra emelte. Mr. Unkerton ekkor kurtán biccentett Thompsonnak, aki kiment, majd nemsokára egy magas, sovány idegent kísért be.

– Mr. Unkerton? – kérdezte az idegen, és kezet fogott a házigazdával. – Bocsánatot kérek, hogy ilyen rosszkor alkalmatlankodom. A képről való beszélgetést talán egy másik időpontra halaszthatnánk. Á, kedves barátom, Mr. Satterthwaite! Még mindig a drámák nagy kedvelője, ugye?

Az utolsó mondatot az idegen kis mosollyal a szája sarkában mondta.

– Mr. Quin! – szólt Mr. Satterthwaite, és a hangja nyomatékos volt. – Éppen egy dráma kellős közepén vagyunk, és én a barátommal, Porter őrnaggyal együtt nagyon szeretném, ha elmondaná róla a véleményét.

Mr. Quin leült. A vörös lámpaernyő széles, színes fénypászmát vetett kockás mintájú kabátjára, de az arcát árnyékban hagyta, mintha csak álarcot viselne.

Mr. Satterthwaite tömören vázolta a tragédiát. Utána elhallgatott, és lélegzetvisszafojtva várta a kinyilatkoztatást.

Ám Mr. Quin csak megcsóválta a fejét.

– Szomorú történet – jegyezte meg. – Nagyon szomorú és megrázó eset. Roppant érdekes az indíték hiánya.

Unkerton rábámult.

– Talán nem értette meg – mondta. – Hallották, amikor Mrs. Staverton megfenyegette Richard Scottot. Az asszony borzasztóan féltékeny volt Scott feleségére. És a féltékenység…

– Egyetértek önnel – mondta Mr. Quin. – A féltékenység vagy a démonoktól való megszállottság: tulajdonképpen ugyanaz. De félreértett! Én nem Mrs. Scott megölésére utaltam, hanem Allenson kapitányéra.

– Milyen igaza van! – kiáltott fel Porter, és fel is ugrott. – Itt nem stimmel valami! Ha Irisnak az lett volna a terve, hogy lelövi Mrs. Scottot, akkor megvárta volna, amíg egyedül találja valahol. De ez rosszfelé visz minket. És szerintem van másik megoldás! A Titkos Kertbe csak az a három ember ment be. Ez kétségtelen, és én nem is akarom kétségbe vonni. De az esetet másképpen rekonstruálom. Mi van, ha Jimmy Allenson először Mrs. Scottra lőtt, és aztán saját magára? Ez elképzelhető, nem? A pisztoly akkor repült ki a kezéből, amikor összeesett, és azt Mrs. Staverton valóban a földön találta meg, és vette fel onnan. Mit szólnak ehhez?

A felügyelő csak a fejét rázta:

– Ez nem jó, Porter őrnagy. Ha Allenson kapitány a testéhez közel sütötte el azt a pisztolyt, akkor a ruhája megpörkölődött volna.

– Tarthatta a pisztolyt kartávolságnyira is…

– De minek? Ennek nem sok értelme van. Meg aztán indíték sincs.

– Lehet, hogy pillanatnyi elmezavar… – motyogta Porter, de nem sok meggyőződéssel.

Elhallgatott, de hirtelen felpattant, és provokatívan megkérdezte:

– Nos, Mr. Quin?

Az megrázta a fejét:

– Nem vagyok varázsló. Nem vagyok a kriminalisztika szakértője sem. De egyet mondhatok: hiszek abban, hogy a benyomások nagyon fontosak. Krízishelyzetekben mindig van egy pillanat, ami kiválik az összes többi közül, egyetlen kép, ami akkor is megmarad, ha minden más elmosódik. Azt hiszem, hogy a jelenlévők közül alighanem Mr. Satterthwaite mondható a leginkább pártatlan szereplőnek. Megtenné, Mr. Satterthwaite, hogy visszagondol az esetre, és felidézi azt a pillanatot, ami a legnagyobb hatást tette magára? Az a pillanat volt-e, amikor meghallotta a lövéseket? Vagy az, amikor meglátta a holttesteket? Vagy amikor észrevette Mrs. Staverton kezében a pisztolyt? Kérem, távolítson el az elméjéből minden előfeltevést, és beszéljen!

Mr. Satterthwaite Mr. Quin arcára függesztette a tekintetét, akár az iskolás, akinek olyan leckét kell felmondania, amiben nem egészen biztos.

– Nem – felelte –, egyik sem. Amire mindig emlékezni fogok, az az a pillanat, amikor egyedül maradtam a holttestekkel utána, és lenéztem Mrs. Scottra. Az oldalán feküdt, kócos volt a haja, és a fülén egy vérfolt volt.

Mihelyt ezt kimondta, már érezte is, hogy most valami borzasztó lényegeset mondott.

– Vérfolt a fülén? Igen, én is emlékszem – mondta Unkerton lassan.

– Valószínűleg esés közben kiszakadt a fülbevalója – magyarázta Mr. Satterthwaite.

Ez viszont kicsit valószínűtlenül hangzott, így kimondva.

– A bal oldalán feküdt – mondta Porter. – Gondolom, az a fülbevaló volt?

– Nem – sietett a válasszal Mr. Satterthwaite. – A jobb!

A felügyelő köhintett.

– Ezt a fűben találtam – közölte kegyesen. Felmutatott egy aranykarikát.

– A mindenit! – kiáltotta Porter. – Ez nem mehetett így szét egy eséstől! Inkább mintha golyó lőtte volna szét.

– Az bizony! – kiáltott fel Mr. Satterthwaite. – Golyó volt, egész biztosan!

– De csak kétszer lőttek – mondta a felügyelő. – Ugyanaz a lövés, ami megsebezte a fülét, nem érhette a hátát! S ha az egyik lövéssel ellőtték a fülbevalóját, és a másik érte a hátát, akkor az nem ölhette meg Allenson kapitányt – hacsak nem állt éppen Mrs. Scott előtt, nagyon közel… esetleg szemtől szemben. De nem! Ez akkor sem lehet, vagyis… csak akkor, ha…

– Csak akkor, ha a karjaiban tartotta. Ezt akarta mondani? – kérdezte Mr. Quin fura félmosollyal. – Nos, miért is ne?

Mindenki elbámult. A gondolat – hogy Allenson és Mrs. Scott – teljesen idegen volt mindenkinek. Mr. Unkerton meg is fogalmazta:

– De hisz alig ismerték egymást!

– Nem is tudom – mondta elgondolkodva Mr. Satterthwaite. – Lehet, hogy jobban ismerték egymást, mint hinnénk. Lady Cynthia azt mondta: Allenson mentette meg az unalomtól tavaly télen Egyiptomban, maga pedig – és itt Porterhez fordult –, maga azt mondta, hogy Richard Scott Kairóban ismerte meg a feleségét tavaly télen. Elképzelhető, hogy ott nagyon is jól ismerték egymást…

– Itt nemigen keresték egymás társaságát – mondta Unkerton.

– Nem, sőt, inkább kerülték egymást. Most, hogy visszagondolok rá, már-már természetellenes volt…

Mindannyian Mr. Quinre néztek, mintha rádöbbentek volna, hogy váratlanul milyen különös következtetésekre jutottak.

Mr. Quin felállt.

– Látják, milyen jó szolgálatot tett nekünk Mr. Satterthwaite benyomása?

Unkertonhoz fordult:

– Most ön következik.

– Mi? Nem értem.

– Ön nagyon el volt gondolkodva, amikor én ide beléptem. Szeretném egészen pontosan tudni, hogy milyen gondolat foglalkoztatta. Nem számít, ha semmi köze a tragédiához. És az sem számít, ha esetleg egy kicsit… babonás dolog.

Erre Mr. Unkerton felnézett.

– Mondja el!

– Szívesen elmondom maguknak – mondta Unkerton. – Bár a dologhoz semmi köze, és alighanem még ki is fognak miatta nevetni. Azt kívántam akkor, hogy a nejemnek bár ne jutott volna eszébe, hogy kicseréltesse azt a bizonyos ablaktáblát. Úgy érzem, mintha emiatt ért volna minket ez a szerencsétlenség.

Unkerton el nem tudta képzelni, hogy miért bámul rá olyan értetlenül a vele szemben ülő két férfi.

– De hát nem cseréltette ki! – szólalt meg végül Mr. Satterthwaite.

– Dehogyisnem! Az iparos már kora reggel itt volt.

– Te jó ég, most kezdem már érteni! – mondta Porter. – Abban a szobában ugye faburkolat van, és nem tapéta?

– Igen, de miért…?

De Porter már ki is rohant a szobából. A többiek követték. Egyenesen Scotték szobájába ment fel. Nagyon kedves szoba volt, vajszínű faburkolattal és két, dél felé néző ablakkal. Porter a nyugati falon lévő fatáblákat tapogatta végig.

– Itt valahol egy rugó kell, hogy legyen. Á, megvan!

Kattanás hallatszott, és a burkolat egyik fatáblája elmozdult. Mögötte láthatóvá vált a kísérteties ablak piszkosan és porosan – de benne az egyik ablaküveg tiszta új. Porter fürgén

lehajolt, és felvett valamit. Kinyújtott tenyerén felmutatta: strucctoll darabja volt. Mr. Quinre nézett, ő pedig bólintott.

Porter a szoba túlsó felén lévő kalaposszekrényhez ment. Az elhunyt asszony több kalapja is ott volt. Porter kihúzott közülük egy széles karimájú, lengő tollal díszített, szép női kalapot, amilyet a hölgyek Ascotban szoktak viselni.

Mr. Quin halkan, tűnődő hangon beszélni kezdett:

– Mondjuk, hogy adva van egy rendkívül féltékeny természetű férfiú. Ráadásul évekkel ezelőtt járt már itt, és ismeri a falban lévő rugó titkát. Egy nap, csak úgy szórakozásból kinyitja, és kinéz innen a Titkos Kertre. És ott megpillantja a feleségét egy másik férfival, akik abban a hiszemben vannak, hogy elbújtak az illetéktelen szemek elől. A férjnek semmi kétsége nincs afelől, hogy azok ott miféle kapcsolatban állnak egymással. Majd megőrjíti a düh. Mihez kezdjen most? Támad egy ötlete. A szekrényhez lép, és felveszi a széles karimájú, tollas kalapot. Már sötétedik, és ő tudja jól, hogy az ablaküvegen egy különös folt van. Bárki, aki felnéz az ablakra, azt fogja hinni, hogy a bámuló lovagot látja. Nyugodtan leshet onnan, és amikor azok átölelik egymást, ő meghúzza a ravaszt. Remekül tud célozni, hiszen kiváló vadász. Amint összerogynak, még egyet lő: ezzel lövi el a fülbevalót. A pisztolyt bedobja a Titkos Kertbe az ablakból, majd lerohan a lépcsőn, be a biliárdszobába.

Porter közelebb lépett Mr. Quinhez.

– Hagyta, hogy Irist meggyanúsítsák! – kiáltotta. – Félreállt, és benne hagyta a pácban! Miért? Miért?

– Azt hiszem, tudom, hogy miért – felelte Mr. Quin. – Gondolom (de ez csak tapogatózás részemről), hogy Richard Scott valamikor nagyon szerelmes lehetett Iris Stavertonba, annyira, hogy a mostani, évekkel későbbi találkozás is felpiszkálta benne a féltékenységet. Iris Staverton pedig valamikor talán azt gondolta, hogy szerethetné Richard Scottot, és ezért utazott el vele arra a vadász-expedícióra. Elment hát vele és a másik férfival – és úgy tért haza, hogy a jobbikba lett szerelmes.

– A jobbikba? – motyogta Porter kábultan. – Úgy érti, hogy…?

– Igen – mondta kis félmosollyal Mr. Quin. – Úgy értem, hogy magába.

Egy kis szünetet tartott, majd így szólt:

– A maga helyében most megkeresném.

– Megkeresem – mondta Porter.

Azzal sarkon fordult, és kiment a szobából.

3. fejezet
FOGADÓ A CSÖRGŐSIPKÁS BOHÓCHOZ

Mr. Satterthwaite bosszús volt. Egész nap üldözte a balszerencse. Nem elég, hogy késve indultak, még két defektet is kaptak útközben. Aztán rossz irányba fordultak egy elágazásnál, és eltévedtek a Salisbury-síkság ember nem járta vidékein. Most, majdnem nyolc órakor még mindig vagy negyven mérföldre voltak Marswick Manortól, ahová igyekeztek – és ráadásul egy újabb, harmadik defektet kaptak.

Ahogy Mr. Satterthwaite le-föl járkált a falu autójavító műhelye előtt, csapzott tollú kismadárhoz hasonlított. Sofőre közben fojtott hangon eszmét cserélt a helyi szerelővel.

– Ez *legalább* fél óra – nyilatkozott végül a szakértő.

– És akkor még szerencsénk van – tette hozzá Masters, a sofőr. – Ha engem kérdez, meglesz az háromnegyed óra is.

– Mi ez az… ez a hely egyáltalán? – kérdezte nyűgösen Mr. Satterthwaite. A kis növésű úriember mindig tiszteletben tartotta mások érzéseit, így az először ajkára kívánkozó „istenverte porfészek” helyett inkább mást mondott.

– Kirtlington Mallet.

Ettől Mr. Satterthwaite nem lett sokkal okosabb, s mégis, mintha a név ismerősen csengett volna. Utálkozva nézett körül. Kirtlington Malle ebből az egyetlen, kanyargós utcából állt, ahol egyik oldalon az autószerelő műhely és a posta állt, s ezekkel három bizonytalan kilétű bolt nézett farkasszemet a másik oldalon. De lejjebb az úton Mr. Satterthwaite észrevett valamit, ami csikorgott és lengett a szélben, és ettől mégis némi remény lopózott a szívébe.

– Látom, van ott egy fogadó – jegyezte meg.

– Fogadó a Csörgősipkás Bohóchoz – mondta a szerelő. – Arra lent.

– Ha tanácsolhatok valamit, uram – szólalt meg Masters –, talán térjen be oda! Biztosan tudnak valamilyen étellel szolgálni, ha nem is olyannal, amilyenhez szokva van.

Mintegy bocsánatkérőn elhallgatott, hiszen Mr. Satterthwaite a legkiválóbb európai mesterszakácsok főztjéhez szokott, és saját alkalmazásában is állt egy francia szakács, akinek csillagászati összegű fizetést adott.

– Még vagy háromnegyed óráig nem tudunk továbbmenni, uram. Ebben biztos vagyok. Most meg már elmúlt nyolc óra. A fogadóból felhívhatná Sir George Fostert is, és elmondhatná neki, miért késünk.

– Masters, maga ugye meg van róla győződve, hogy mindent el tud intézni? – kérdezte Mr. Satterthwaite gunyorosan.

Masters, aki tényleg meg volt erről győződve, tisztelettudón csendben maradt.

Mr. Satterthwaite pedig, aki mostani kedélyállapotában kész volt minden lehetséges felmerülő javaslatnak ellenállni, mégis egész engedékenyen tekingetett az úton lefelé, a csikorgó fogadócégér felé. Mint afféle ínyenc, általában annyit evett csak, mint egy madár, de még az ilyen emberek is megéheznek néha.

– Fogadó a Csörgősipkás Bohóchoz – mondta elgondolkodva. – Milyen furcsa név egy fogadónak! Életemben sem hallottam még ilyenről.

– Hát az biztos, hogy fura népek fordulnak meg benne – mondta a helyi illetékes.

Éppen a kerék fölé hajolt, úgyhogy a hangja fojtottan, elmosódva hallatszott.

– Fura népek? – kérdezte Mr. Satterthwaite. – Hogy érti ezt?

A kérdezett nem nagyon tudta, hogy érti ezt.

– Hát olyan jövő-menő népek. Az a fajta – mondta bizonytalanul.

Mr. Satterthwaite számára nyilvánvaló volt, hogy akik egy fogadóba jönnek, azok szükségszerűen „jövő-menő népek”. Úgyhogy a definíciót nem találta valami precíznek, de

mindenesetre felébredt benne a kíváncsiság. Valahogy mindenképpen el kellett töltenie ezt a háromnegyed órát, és erre a célra a Csörgősipkás Bohóc is megteszi, ha nincs más.

Szokásos apró, tipegő lépteivel elindult az úton. Távolról mennydörgés hallatszott. A szerelő felegyenesedett, és így szólt Mastershez:

– Jön a vihar! Már éreztem a levegőből.

– A nyavalyába! – mondta Masters. – Még negyven mérföld van előttünk!

– Á, ne siessenek! – szólt a másik. – Úgyse lesz kedvük elindulni, míg a vihar el nem vonul. Ez a maga kis főnöke nem úgy néz ki, mint aki szívesen utazgat mennydörgésben, csapkodó villámok között.

– Remélem, jól bánnak vele a fogadóban – mormolta a sofőr. – Kicsit később én is beugrom harapni valamit.

– Billy Jonesban nem fog csalódni – mondta a szerelő. – Tisztességesen főznek.

Mr. William Jones, a Csörgősipkás Bohóc ötven körüli, magas, erősen testes tulajdonosa e pillanatban éppen behízelgőn mosolygott lefelé Mr. Satterthwaite-re.

– Finom steaket tudok magának készíteni, uram, *és* sült burgonyát, valamint olyan kitűnő sajttal szolgálhatok, hogy annál jobbat kívánni sem lehet! Tessék, erre, az étterembe! Jelenleg nincs sok vendégünk, mert az utolsó horgász nemrég távozott. Kicsit később megint teli leszünk, amikor jön a vadászidény. Most csak egyetlen úr van itt, akit Quinnek hívnak…

Mr. Satterthwaite-be mintha villám csapott volna.

– Quin! – kiáltott lel izgatottan. – Azt mondta: Quin?

– Ez a neve. Netán a barátja?

– Igen, az! De még mennyire!

Az izgatottságtól remegő Mr. Satterthwaite-ben igazából fel sem merült, hogy nemcsak egy ilyen nevű ember élhet a világon. Semmi kétsége nem volt: ez az a bizonyos Mr. Quin. Különös módon, még amit a szerelő mondott, az is ezt támasztotta alá: „jövő-menő népek” – ami nagyon jó leírás volt Mr. Quinről. A fogadó neve is nagyon találó volt, az is beleillett a képbe.

– Istenem, istenem! – mondta Mr. Satterthwaite. – Ez *roppant* különös, hogy itt találkozom vele. Ugye, Mr. Harley Quinről van szó?

– Így van, uram. Ez itt az étterem, uram. És itt van az úriember is!

A magas, sötét, mosolygó, ismerős alak, Mr. Quin felemelkedett az asztaltól, amelynél ült, és a jól ismert hang megszólalt:

– Á, Mr. Satterthwaite, hát újra összefutunk! Ez aztán a váratlan találkozás!

Mr. Satterthwaite melegen megrázta a kezét.

– Örülök, de mennyire örülök! Milyen szerencse, hogy itt robbantunk le! Tudja, a kocsim. És maga? Itt szállt meg?

– Csak egy éjszakára.

– Akkor tényleg szerencsém van.

Mr. Satterthwaite elégedett sóhajtással ült le a barátjával szemben, és a sötét, mosolygó arcot kellemes várakozással figyelte.

A másik lassan megcsóválta a fejét.

– Nézze – mondta – ne számítson rá, hogy aranyhalakkal teli akvárium van nálam, vagy hogy nyulat fogok előrántani a kabátom ujjából!

– Kár! – jegyezte meg Mr. Satterthwaite kissé megütődve. – Igen, bevallom, hogy valóban egy kicsit így tekintek magára. Akár egy bűvészre, hehe! Számomra maga olyan, mint egy varázsló.

– Holott nem én végzem a bűvészmutatványokat, hanem maga! – mondta Mr. Quin.

– Csakhogy maga nélkül nem vagyok képes rá – mondta Mr. Satterthwaite élénken. – Hiányzik hozzá a… hogy is mondjam? …az inspiráció?

Mr. Quin mosolyogva megrázta a fejét:

– Túl nagy szó ez! Én csak a végszavakkal szolgálok.

Ebben a pillanatban lépett be a fogadós, aki kenyeret hozott, és hozzá egy darab szép sárga vajat. Miközben az asztalra tette az ételt, odakint villámlott egyet, és mennydörgés csattant, csaknem pontosan felettük.

– Viharos éjszakánk van, uraim.

– Egy ilyen éjszakán… – kezdte Mr. Satterthwaite, de elhallgatott.

– Milyen érdekes – mondta a fogadós, és nem reagált a ki nem mondott kérdésre – én is pont ezeket a szavakat akartam mondani most! Éppen egy ilyen éjszakán történt, hogy Harwell kapitány hazahozta a feleségét, és másnap aztán örökre eltűnt.

– Persze, már emlékszem! – kiáltott fel Mr. Satterthwaite.

Ez egy végszó volt: most már tudta, honnan volt neki ismerős Kirtlington Mallet neve. Három hónappal ezelőtt minden tudósítást elolvasott Richard Harwell kapitány döbbenetes eltűnésének részleteiről. Nagy-Britannia más újságolvasóival együtt ő is eltöprengett rajtuk, és a többi brithez hasonlóan neki is megvolt a maga elmélete az esetről.

– Hát persze! – mondta megint. – Az Kirtlington Malletban volt.

– A kapitány éppen itt szállt meg tavaly télen a vadászidényben – mondta a fogadós. – Jól ismertem. Rém jóképű fiatalember volt, és nem az a fajta, akiről azt gondolná az ember: valami gond emészti. Eltették láb alól – nekem ez a véleményem! De sokszor láttam, ahogy hazafelé lovagoltak Le Couteau kisasszonnyal! A faluban mindenki azt rebesgette, hogy ebből még házasság lesz – és az is lett. Nagyon szép volt a kisasszony, és a híre is jó, pedig Kanadából jött, nem volt idevalósi. Sötét és titokzatos eset… Soha nem fogjuk megtudni, hogy is volt pontosan. De a kisasszonyt teljesen lesújtotta a dolog, az biztos. Amikor eladta a házat, és külföldre ment, azt beszélték: nem bírta elviselni, hogy ezután majd mindenki őt bámulja és ujjal mutogassanak rá – pedig nem ő tehetett róla, szegény kislány! Sötét és titokzatos ügy ez, bizony!

A fogadós a fejét csóválta, majd hirtelen eszébe jutott a dolga, és kisietett a helyiségből.

– Sötét és titokzatos ügy – ismételte halkan Mr. Quin.

Mr. Satterthwaite ebben kifejezetten provokatív felhangot hallott.

– Csak nem gondolja, hogy majd mi megoldjuk azt a rejtélyt, aminél a Scotland Yard kudarcot vallott? – kérdezte élesen.

A másik jellegzetes kézmozdulattal kísérte válaszát:

– Miért is ne? Eltelt azóta egy kis idő. Három hónap már sokat számít.

– Különös ez a meggyőződése – mondta Mr. Satterthwaite. – Hogy a dolgok jobban kiderülnek utólag, mint az esettel egy időben.

– Minél több idő telik el, a dolgok annál inkább valós arányaikban mutatkoznak. Láthatóvá válik, hogy valójában milyen kapcsolatban állnak egymással.

A beállt csend eltartott néhány percig.

– Nem tudom – szólt Mr. Satterthwaite bizonytalanul –, hogy mennyire pontosan emlékszem a tényekre.

– Szerintem egész pontosan – mondta Mr. Quin csendesen.

És Mr. Satterthwaite-nek éppen csak ennyi biztatás hiányzott. Az élet őrá általában a hallgatóság vagy a nézőközönség szerepét osztotta. Csak amikor Mr. Quinnel került össze, akkor fordult a kocka. Olyankor a figyelmes hallgató Mr. Quin lett, és Mr. Satterthwaite foglalta el a színpadot.

– Alig egy éve múlt – kezdte el –, hogy Eleanor Le Couteau kisasszonyé lett Ashley Grange. A ház régi és gyönyörű, csak el volt hanyagolva, üresen állt ugyanis évekig. De nem is találhatott volna jobb úrnőt: Le Couteau kisasszony francia kanadai volt, akinek ősei a francia forradalom elől emigráltak, és egy egész gyűjteményt hagytak rá felbecsülhetetlen értékű francia műtárgyakból és régiségekből. Ő maga is vásárolt és gyűjtött ilyesmit, éspedig remek, választékos ízléssel. Nem csoda, hogy amikor úgy döntött, hogy eladja Ashley

Grange-et és mindent, ami benne van, az amerikai milliomos, Mr. Cyrus G. Bradburn szó nélkül kifizette neki a kért irdatlan összeget: hatvanezer fontot.

Mr. Satterthwaite megállt.

– Mindezt nem azért mondom el – mondta bocsánatkérőn –, mintha jelentőséggel bírna a történet szempontjából (mert szorosan véve nem ez a helyzet), hanem azért, hogy megteremtsem az atmoszférát, és bemutassam Harwell fiatal feleségét.

Mr. Quin bólintott.

– Az atmoszféra mindig sokat segíthet – mondta komolyan.

– Így képet kapunk erről a lányról – folytatta a másik. – Mindössze huszonhárom éves, de kész nő: fekete hajú, gyönyörű, akiben nyoma sincs közönségességnek vagy durvaságnak. És még gazdag is – ezt nem szabad elfelejtenünk. Árva volt. Egy kitűnő neveltetésű és kikezdhetetlen társadalmi helyzetű hölgy, Mrs. St Clair lakott vele együtt mint a társalkodónője. De Eleanor Le Couteau teljesen szabadon rendelkezett a vagyonával, a hozományvadászok pedig mindig lesben állnak. Legalább tucatnyi pénztelen fiatalember lebzselt körülötte, akárhová ment: vadászatokon, bálokban, mindenütt. Állítólag az ország legjobb partijának kikiáltott ifjú Lord Leccan megkérte a kezét, de az ő szíve szabad maradt. Mármint Richard Harwell kapitány színre lépéséig. A kapitány a helyi fogadóban vett ki szobát a vadászidényre. Olyan kiváló lovas volt, hogy mindenkit lenyűgözött, ahogy együtt vágtatott a falkával. Jóképű, nevetős, vakmerő fickó. Ismeri-e a mondást, Mr. Quin, hogy jobb a nehezén hamar túlesni? No, ők eszerint cselekedtek, mert két hónap elteltével Richard Harwell és Eleanor Le Couteau eljegyezték egymást. Az esküvőt három hónap múlva tartották. Utána az ifjú pár kéthetes nászútra ment, majd hazatértek, hogy megtelepedjenek Ashley Grange-ben. A fogadós épp most mesélte, hogy az is egy ugyanilyen viharos éjszaka volt, mint a mai. Rossz jel volt vajon? Ki tudja? De akárhogy is, másnap reggel, úgy fél nyolckor az egyik kertész, John Mathias meglátta Harwell kapitányt a kertben. Fedetlen fejjel sétált, és fütyörészett. Szemlátomást jó hangulatban volt, mint aki teljesen gondtalan, sőt boldog. És mégis: úgy tudjuk, hogy ettől a pillanattól senki nem látta többé.

Mr. Satterthwaite szünetet tartott, és minden tekintetben élvezte a drámai pillanatot. Mr. Quin elismerő pillantása ismét szárnyakat adott neki, tehát folytatta:

– Eltűnése megdöbbentő volt és megmagyarázhatatlan. A teljesen összezavarodott feleség csak másnap értesítette a rendőrséget. Mint nyilván tudja: nem sikerült felderíteniük az esetet.

– De ugye, voltak azért feltevéseik? – kérdezte Mr. Quin.

– Feltevésekben nem volt hiány, biztosíthatom! Az első számú feltevés az volt, hogy Harwell kapitányt meggyilkolták, eltették láb alól. De ha ez történt, akkor hol a holttest? Csak nem szívódhatott fel…! És mi lett volna az indíték? Senki nem tudott róla, hogy Harwell kapitánynak volnának ellenségei.

Hirtelen megállt, mint aki elbizonytalanodik. Mr. Quin feléje hajolt:

– Ugye, most Stephen Grant jutott az eszébe?

– Igen – ismerte be Mr. Satterthwaite. – Ha jól tudom, ez a Stephen Grant nevű fiatalember gondozta korábban Harwell kapitány lovait, és a kapitány valami jelentéktelen összeszólalkozás miatt elbocsátotta. Az ifjú pár hazatérése utáni reggelen Stephen Grantet Ashley Grange közelében látták, és nem tudott meggyőző magyarázatot adni arra, hogy mit keres ott. A rendőrség bent is tartotta egy ideig, mint olyan személyt, akinek köze lehet Harwell kapitány eltűnéséhez, de semmit nem lehetett rábizonyítani, így végül elengedték. Valóban feltételezhető, hogy haragudott Harwell kapitányra, amiért olyan hirtelen elbocsátotta, de ez azért indítéknak elég sovány. Én azt hiszem: a rendőrség úgy érezte, hogy fel kell mutatniuk egy gyanúsítottat. De Harwell kapitánynak, ahogy az előbb is mondtam, igazából nem voltak ellenségei.

– Amennyire ezt tudni lehetett – tette hozzá Mr. Quin tűnődve.

Mr. Satterthwaite elismerően bólintott:

– Erre hamarosan rátérünk. De mit is lehetett tudni *egyáltalán* Harwell kapitányról? Amikor a rendőrség keresni kezdte a családját, hihetetlenül kevés anyagot találtak. Ki volt hát Richard Harwell? Hová valósi volt? Úgy festett a dolog, mintha szó szerint a semmiből került volna elő. Kiváló lovas volt, és szemlátomást nem voltak anyagi gondjai. Kirtlington Malletben senki nem akart ennél többet tudni róla. Le Couteau kisasszonynak nem voltak szülei, sem gyámja, aki rákérdezett volna a vőlegény jövőbeli kilátásaira és társadalmi helyzetére. A kisasszony a maga ura volt. A rendőrség ezen a ponton egyértelműen arra az álláspontra jutott, hogy a szokásos történettel van dolguk a gazdag lányról és a szélhámos hozományvadászról.

De mégsem így állt a dolog. Az igaz, hogy Le Couteau kisasszonynak nem voltak szülei és gyámja sem, volt viszont egy kiváló londoni ügyvédi iroda, akik képviselték őt. A tőlük származó információ csak még érthetetlenebbé tette az ügyet. Eleanor Le Couteau-nak kifejezetten az volt a kívánsága, hogy írjanak jövendőbelije nevére egy nagyobb összeget – de ő ezt visszautasította. Azt mondta, hogy ő maga is vagyonos. Később bebizonyosodott, hogy Harwell kapitány egyetlen pennyt sem vett el a felesége vagyonából: az érintetlen volt. Szóval nem egy közönséges szélhámosról volt szó – de talán valami rafináltabb terv volt a fejében? Netán zsarolni akarta Eleanor Harwellt, ha az később valaki máshoz szeretne feleségül menni? Bevallom, én valami ilyesmit gondoltam a legvalószínűbbnek. Ez volt az én teóriám – egészen ma estig.

– Ma estig? – hajolt közelebb Mr. Quin bátorítóan.

– Igen. Már nem elégít ki ez az elmélet. Hogy tudott olyan hirtelen felszívódni abban a reggeli órában, amikor a munkásemberek mind a dolgukra igyekeznek? Ráadásul hajadonfőtt!

– A kertész látta ezt, így ehhez a momentumhoz kétség sem férhet, ugye?

– Igen, John Mathias, a kertész.

– A rendőrség figyelmét biztosan nem kerülte el ő sem – mondta Mr. Quin.

– Alaposan kifaggatták. De végig kitartott a vallomása mellett, amit a felesége is igazolt. Reggel hétkor ment ki az üvegházakhoz, és hét negyvenkor jött vissza onnan. A házbeli személyzet negyed nyolc körül hallotta a bejárati ajtó csapódását. Ebből tudhatjuk, mikor ment ki Harwell kapitány. Aha! Már kezdem érteni, mire gondol!

– Igen? – kérdezte Mr. Quin.

– Azt hiszem. Mathiasnak volt ideje arra, hogy eltüntesse a gazdáját. De miért tette volna, miért? És ha megtette, hová rejtette a holttestet?

A fogadós érkezett, nagy tálcával.

– Elnézést kérek, uraim, hogy így megvárakoztattam önöket!

Gigantikus adag steaket tett az asztalra, s mellé egy púpozott tál aranybarna, ropogós sült krumplit. Az étel illata kellemesen csiklandozta Mr. Satterthwaite orrát. Elöntötte a jóindulat.

– Ez remekül néz ki – mondta. – Pompás! Mi meg éppen Harwell kapitány eltűnéséről beszélgettünk. Mi lett a kertésszel, Mathiasszal?

– Azt hiszem, valahol Essexben vállalt munkát. Nem volt kedve itt maradni. Tudják, akadtak, akik ferdén néztek rá. Nekem speciel eszembe nem jutott, hogy köze lehetett volna a dologhoz.

Mr. Satterthwaite kivett egy szelet steaket, és Mr. Quin követte a példáját. A fogadósnak szemlátomást kedve volt maradni és beszélgetni. Ezt Mr. Satterthwaite sem bánta, éppen ellenkezőleg.

– Milyen ember volt ez a Mathias? – kérdezte.

– Középkorú, aki valamikor igen erős ember lehetett, de meggörnyedt és megnyomorodott a reuma miatt. Súlyos baj volt ez neki, sokszor az ágyat nyomta miatta, és nem tudott egyáltalán dolgozni. Ha engem kérdez, szerintem Eleanor kisasszony csupa jószívűségből tartotta. Mert kertészként már nemigen vette hasznát, igaz, a felesége azért sokat segített a házban. Szakácsnő volt, és mindig szívesen segített mindenben.

– Ez az asszony milyen volt? – vetette közbe gyorsan Mr. Quin.

Csalódott azonban a fogadós válaszában.

– Egyszerű teremtés. Középkorú és barátságtalan. Meg süket is. De nem nagyon ismertem őket. Tudják, még csak egy hónapja voltak itt, amikor az eset történt. Azt mondják egyébként, hogy a fickó ritka jó kertész volt a maga idejében, Eleanor kisasszony nagyon szép ajánlásokat kapott róla.

– Érdekelte a kisasszonyt a kertművelés? – kérdezte Mr. Quin halkan.

– Nem, uram, ezt nem mondhatnám, legalábbis nem úgy, mint egyes hölgyeket itt a környéken, akik nagy pénzeket adnak a kertészeiknek, és ők maguk is idejük nagy részében a térdükön csúszkálva kapirgálnak a kertben. Én ezt bolondériának tartom. De tudják, Le Couteau kisasszony nem sok időt töltött itt, a téli vadászidényt leszámítva. Különben Londonban tartózkodott, vagy azokon a külföldi tengeri üdülőhelyeken, ahol – azt hallottam – a francia nők a lábuk hegyét sem dugják be a vízbe, nehogy tönkremenjen a toalettjük…

Mr. Satterthwaite mosolygott.

– Nem volt véletlenül valami másik nő, aki kapcsolatban állt Harwell kapitánnyal? – kérdezte. Mert ugyan már túlléptek az ő első elméletén, mégis ott motoszkált a fejében.

Mr. William Jones a fejét rázta:

– Semmi ilyesmiről nem tudok. Még csak nem is suttogott senki róla. Nem, ez mindenképpen egy sötét, titokzatos dolog.

– És magának mi az elképzelése? Maga mit gondol róla? – noszogatta Mr. Satterthwaite.

– Hogy én?

– Igen!

– Nem tudom, mit gondoljak. Arról meg vagyok győződve, hogy eltették láb alól, de hogy hogyan, azt nem tudnám megmondani. Hozom a sajtot, uraim.

Kitrappolt az étteremből a leszedett edényekkel. A vihar, ami mintha már csendesedőben lett volna, most kétszeres erővel tört ki megint. Egy kétágú villám, nyomában a hatalmas csattanással felugrasztotta Mr. Satterthwaite-et a székből, de mielőtt az öblös mennydörgés-sorozat elhallgatott volna, belépett egy lány, kezében a beharangozott sajttal.

Magas volt és sötét hajú, és noha mogorván nézett a világba, az arca nem volt csúnya. Annyira hasonlított a Csörgősipkás Bohóc tulajdonosához, hogy sejteni lehetett, hogy a lánya.

– Jó estét, Mary! – üdvözölte Mr. Quin. – Viharos esténk van.

A lány bólintott.

– Utálom az ilyen viharos éjszakákat – mormolta.

– Netán fél a vihartól? – kérdezte Mr. Satterthwaite kedvesen.

– Hogy én? Félni a vihartól? Azt már nem! Kevés olyan dolog van, amitől én félek. Hanem a vihar miatt mindig ugyanarról kezdenek beszélni, akár egy csapat papagáj. Apa szokta kezdeni: „Erről eszembe jut az az éjszaka, amikor szegény Harwell kapitány… És így tovább és így tovább.

A lány Mr. Quinhez fordult:

– De hiszen hallotta. Mire jó ez? Miért nem lehet a múltbéli dolgokat elfelejteni?

– Csak akkor lehet, ha megoldódnak – mondta Mr. Quin.

– Hát ez miért ne volna megoldva? Lehet, hogy el akart tűnni. Ezek az előkelő úriemberek szoktak néha olyat.

– Azt hiszi, hogy szándékosan tűnt el?

– Miért ne? Sokkal valószínűbb, mint az, hogy egy olyan vajszívű ember, mint Stephen Grant megölte. Mert kérdezem én: ugyan miért akarta volna megölni? Stephen egyszer egy kicsivel többet ivott a kelleténél, és akkor valami gorombaságot mondott, ami miatt Harwell kapitány kidobta. Na és aztán? Talált magának másik, ugyanolyan jó helyet. Ezért csak nem kell valakit hidegvérrel megölni!

– De ugye a rendőrség tisztázta, hogy ártatlan? – kérdezte Mr. Satterthwaite.

– A rendőrség…! Törődnek is azok ezzel! Ha Stephen bejön a söntésbe este, mindenki furcsán néz rá. Nem hiszik igazán, hogy megölte volna Harwellt, de nem biztosak a dolgukban, és ezért inkább méregetik, és elhúzódnak tőle. Micsoda élet ez, ha egy férfi azt látja, hogy az emberek nem állnak le vele, mintha nem közülük való volna! És apa miért nem akar hallani róla, hogy Stephen és én összeházasodjunk? Azt mondja nekem: „Keress jobbat magadnak! Semmi bajom Stephennel, de nem lehetünk biztosak benne, igaz-e?”

A lány elhallgatott, hevesen zihált az érzelmektől.

– Ez igenis kegyetlenség! – tört ki végül. – Kegyetlenség Stephennel szemben, aki egy légynek sem tudna ártani! Amíg él, mindig lesznek olyanok, akik azt hiszik, hogy ő tette! És éppen emiatt viselkedik egyre furcsábban, mert meg is keseredett. De nem is csoda! És minél furcsábban viselkedik, az emberek annál jobban meg lesznek arról győződve, hogy biztos van a dologban valami.

Újra elhallgatott. Tekintetét Mr. Quinre függesztette, mintha éppen annak az arckifejezésében lett volna valami, ami ezt a kitörést kiváltotta belőle.

– Semmit nem lehet tenni? – kérdezte Mr. Satterthwaite.

Komolyan aggódni kezdett. Már látta, milyen elkerülhetetlenül alakultak így a dolgok. Stephen Grant ellen annyira kevés és megfoghatatlan volt a bizonyíték, hogy éppen emiatt lehetett különösen nehéz neki az ártatlanságát bizonyítani.

A lány Mr. Satterthwaite felé fordult:

– Rajta nem segíthet semmi, csak az igazság! – kiáltotta. – Ha Harwell kapitányt megtalálnák, vagy ha visszajönne. Ha tisztázódna, mi is az igazság…

Hangja elfulladt, és alighanem sírva fakadhatott, mert nagyon gyorsan kiment az étteremből.

– Milyen helyes lány! – mondta Mr. Satterthwaite. – És milyen szomorú helyzetben van! Nagyon szeretném, ha lehetne tenni valamit érte.

Jószívű ember volt.

– Megteszünk minden tőlünk telhetőt – mondta Mr. Quin. – Még majdnem fél óra, míg a kocsija elkészül.

Mr. Satterthwaite elbámult:

– Csak nem gondolja, hogy majd mi rájövünk az igazságra pusztán azzal, hogy… itt beszélgetünk?

– Maga sokat látott az életből – mondta Mr. Quin komolyan. – Sokkal többet, mint a legtöbb ember.

– Az élet elment mellettem – fakadt ki keserűen Mr. Satterthwaite.

– De közben élesedett a szeme! Maga meglátja, ami mellett mások vakon mennek el.

– Ez igaz – mondta Mr. Satterthwaite. – Szemlélődésben jó vagyok.

Önelégült büszkeség töltötte el. A keserű pillanat már a múlté volt.

– Én úgy gondolom – mondta egy-két perc múlva –, hogy ha az ember valaminek az okára kíváncsi, akkor meg kell vizsgálnia a következményét.

– Kiváló! – jegyezte meg Mr. Quin.

– Ebben az esetben az a következmény, hogy Le Couteau kisasszony… úgy értem: Mrs. Harwell feleség lett – de mégsem az. Nem rendelkezhet szabadon magával, mert nem mehet férjhez megint. És akkor, akárhogy vesszük, Richard Harwellben nem látunk mást, mint egy baljós figurát, a ki tudja, honnan jött férfit, akinek homályba vész a múltja.

– Egyetértek – mondta Mr. Quin. – Meglátta, amit mindenkinek látnia kéne, ami szinte kiszúrja a szemet: a reflektorfénybe került Harwell kapitányt, ezt a gyanús alakot.

Mr. Satterthwaite kétkedve nézett Mr. Quin-re, akinek a szavai neki némileg más képet sugalltak.

– Megvizsgáltuk a következményt – mondta. –, vagy mondhatjuk azt is: az *eredményt*. Most tovább léphetünk…

De Mr. Quin félbeszakította:

– Még nem tért ki a kifejezetten anyagi természetű következményekre.

– Igaza van – mondta Mr. Satterthwaite pár perc mérlegelés után. – Az ember legyen alapos. Szögezzük le tehát, hogy a tragédia következtében Mrs. Harwell feleség volt ugyan, de mégsem az, aki nem mehetett újra férjhez; Mr. Cyrus Bradburn meg tudta venni Ashley Grange-et és mindazt, ami benne volt – ugye, hatvanezer fontért? – és valaki Essexben megkapta kertésznek John Mathiast. Mindazonáltal nem gyanúsítjuk ezt a valakit Essexben, sem Mr. Cyrus Bradburnt azzal, hogy megrendezték Harwell kapitány eltűnését.

– Maga most gúnyolódik – mondta Mr. Quin.

Mr. Satterthwaite éles pillantást vetett rá.

– De egyetért velem, igaz? – kérdezte.

– Ó, persze ! – felelte Mr. Quin. – Az ötlet abszurd volna. És hogyan tovább?

– Képzeljük azt, hogy a végzetes napon vagyunk! Mondjuk, hogy Harwell kapitány eltűnése ma reggel történt!

– Képzeljünk inkább mást! – kérte Mr. Quin mosolyogva. – Legalábbis képzeletben, ugye, hatalmunk van az idő fölött, úgyhogy nézzük másképp a dolgot! Mondjuk inkább, hogy Harwell kapitány eltűnése száz évvel ezelőtt történt, s mi most 2025-ből tekintünk vissza az eseményekre!

– Milyen különös ember maga! – mondta Mr. Satterthwaite vontatottan. A múltban hisz, nem a jelenben. De miért?

– Az imént említette az atmoszférát. A jelenből hiányzik az atmoszféra.

– Ez igaz lehet – mondta Mr. Satterthwaite elgondolkodva. – Igen, igaz. A jelen olyan… provinciális.

– Remek megfogalmazás! – mondta Mr. Quin.

Mr. Satterthwaite mókásan meghajolt:

– Ez kedves magától– mondta.

– Nézzük tehát a mostani év helyett (mert az nagyon nehéz volna) mondjuk az elmúlt évet! – folytatta Mr. Quin. – Kérem, hogy azt foglalja össze nekem, mert maga olyan jól meg tudja fogalmazni a dolgokat.

Mr. Satterthwaite egy pillanatra elmélázott. Szinte már féltékeny volt a saját renoméjára.

– A száz évvel ezelőtti időszak a púder és a szépségflastromok kora volt – mondta. – Mondjuk akkor esetleg 1924-et a keresztrejtvények és a besurranó tolvajok évének?

– Nagyon jó! – helyeselt Mr. Quin. – És ezt ugye az országra érti, nem nemzetközileg?

– A keresztrejtvények esetében be kell vallanom, hogy nem tudom – felelte Mr. Satterthwaite. – De a besurranó tolvajlás a kontinensen is fellendült. Emlékszik még arra a híres lopássorozatra a francia kastélyokban? Állítólag egy ember nem is követhette el őket. Nyaktörő mutatványokat végeztek, csak hogy bejussanak. Létezett olyan feltételezés, hogy valami akrobatacsoport csinálta: a Clondinikre gondoltak. Egyszer láttam a produkciójukat, ami valóban elképesztő volt. Anya, fia és lánya. Egyszer csak nem léptek fel többé: titokzatos módon eltűntek. De elkalandoztunk!

– Nem túl messzire – mondta Mr. Quin – Csak a La Manche csatorna másik oldalára.

– Ahol a francia hölgyek nem hajlandók bevizezni még a lábuk hegyét sem, amint azt kedves házigazdánktól hallottuk! – mondta Mr. Satterthwaite nevetve.

Csend lett. Olyan csend, ami jelentést hordoz.

– De miért tűnt el Harwell kapitány? – kiáltott fel végül Mr. Satterthwaite. – Miért, miért? Olyan hihetetlen ez is, mint valami bűvésztrükk.

– Igen – mondta Mr. Quin. – Bűvésztrükk. Milyen pontos megfogalmazás. Látja, megint az atmoszféra! No és miben áll a bűvésztrükkök lényege?

– Hogy a kéz gyors mozdulata becsapja a nézők szemét – felelte Mr. Satterthwaite, mint aki leckét mond fel.

– Ennyi az egész, igaz? Hogy a nézők szemét be kell csapni! Lehet a kéz gyors mozdulatával, de lehet máshogy is. Sok módja van: egy pisztolylövéssel, egy piros kendő lobogtatásával, bármivel, ami fontosnak látszik, de valójában nem az. A valódi történés helyett a szem mással van elfoglalva, valamivel, ami nagyon feltűnő, de semmi jelentősége nincs.

Mr. Satterthwaite csillogó szemmel hajolt közelebb:

– Ebben van valami! Jó ötlet.

Halkan folytatta:

– Pisztolylövés… Mi lehetett a pisztolylövés abban a bűvésztrükkben, amiről beszélgetünk? Mi az a feltűnő jelenség, ami lefoglalja a képzeletünket?

Mr. Satterthwaite visszatartotta a lélegzetét.

– Az eltűnés! – fújta ki a levegőt. – Ha azt elvesszük, nem marad semmi!

– Semmi? És ha minden ugyanúgy történt volna e nélkül a drámai mozzanat nélkül is?

– Úgy érti, tegyük fel, hogy Le Couteau kisasszony eladta volna Ashley Grange-et, és elköltözött volna minden ok nélkül?

– Nos…

– Nos, lássuk! Az bizony szóbeszédre adott volna alkalmat, és azt hiszem, sokakat érdekelt volna, hogy ami a házban van, milyen értékű… Hoppá! Várjunk csak!

Mr. Satterthwaite nem szólt egy ideig, de aztán kitört:

– Igaza van, túl sok a fény Harwell kapitányon! És a nő éppen emiatt félhomályban maradt: *Le Couteau kisasszony!* Mindenki csak azt kérdezi: „Ki ez a Harwell kapitány? Honnan jött?” De mivel a kisasszony a szenvedő áldozat, őróla senki sem kérdezősködik. De vajon tényleg kanadai francia volt? És vajon tényleg; örökölte azt a csodás műtárgygyűjteményt? Jól mondta az előbb, hogy nem nagyon kalandoztunk el a tárgyunktól, *csak a La Manche csatorna másik oldalára!* Azt az állítólag örökségbe kapott sok szép tárgyat a francia kastélyokból lopták, s mivel ezek többnyire értékes műtárgyak voltak, nem volt könnyű túladni rajtuk. A kisasszony valószínűleg potom áron vette Ashley Grange-et, és letelepedett itt. Jó pénzért felfogadott egy makulátlan hírű angol asszonyt, hogy legyen a társalkodónője. Ekkor bukkan fel a férfi. Mindent előre elterveztek: a házasságot, az eltűnést és azt is, hogy minden csoda három napig tart. Mi lehetne természetesebb, mint hogy az összetört szívű fiatal özvegy el akar mindent adni, ami régi boldogságára emlékezteti? Az amerikai milliomos műértő, a házban lévő tárgyak eredetiek és gyönyörűek, és nem is egy felbecsülhetetlen értékű. Ajánlatot tesz, amit a kisasszony elfogad, majd szomorú, tragikus alakként távozik a környékről. A cseles terv bevált. A nézőközönség szemét megtévesztette a gyors kéz, és a trükk látványossága.

Mr. Satterthwaite diadalmasan, kipirulva elhallgatott.

– De maga nélkül soha rá nem jöttem volna – mondta aztán hirtelen feltámadó szerénységgel. – A legkülönösebb hatással van rám! Oly sokszor mondunk ki dolgokat, s közben észre sem vesszük, mit is jelentenek. Maga érti a módját, hogy ezekre ráirányítsa az ember figyelmét. De még mindig nem látok teljesen tisztán a dologban. Harwellnek borzasztó nehéz lehetett így eltűnni, hiszen őt Anglia-szerte kereste a rendőrség! Még talán az lett volna a legegyszerűbb, ha a Grange-ben marad – töprengett Mr. Satterthwaite. – Ha ezt meg lehetett volna oldani.

– Én azt hiszem, hogy nagyon közel volt a Grange-hez – mondta Mr. Quin.

Jelentőségteljes pillantása nem kerülte el Mr. Satterthwaite figyelmét.

– Csak nem Mathias házikójában? – kiáltott fel. – Azt a rendőrség biztosan átkutatta!

– Gondolom, többször is – mondta Mr. Quin.

– Mathias! – ráncolta a homlokát Mr. Satterthwaite.

– És Mrs. Mathias! – tette hozzá Mr. Quin.

Mr. Satterthwaite rámeredt Mr. Quinre.

– Ha ezek tényleg a Clondinik voltak – tűnődött el aztán –, hárman kellett lenniük. A két fiatal lehetett Harwell és Eleanor Le Couteau. Az anyjuk játszotta volna Mrs. Mathiast? De akkor…

– Mathias ugyebár reumától szenvedett? – kérdezte ártatlanul Mr. Quin.

– Ohó! – kiáltott fel Mr. Satterthwaite. – Meg is van! De meg lehetett-e csinálni? Azt hiszem, igen. Hallgasson ide! Mathias egy hónapja volt ott. Eközben Harwell és Eleanor két hétig nászúton jártak. Az esküvő előtti két hétben alighanem a városban voltak. Ha ügyes valaki, a két szerepet, Harwellt és Mathiast simán eljátszhatta egymaga. Amikor Harwell Kirtlington Malletbe jött, Mathiast ágynak döntötte a reuma, amit Mrs. Mathias igazolt. Nélküle még rájöhetett volna valaki az igazságra. Amint mondta: Harwell csakugyan Mathias házikójában bújt el – mint Mathias. Végül, a terv végső kibontakozásakor, amikor Ashley Grange elkelt, ők ketten a feleségével azt hazudták, hogy Essexben találtak egy helyet maguknak. Így lépett le a színről John Mathias és felesége, örökre.

Kopogtak az étterem ajtaján, Masters érkezett.

– A kocsi az ajtóban vár, uram – mondta.

Mr. Satterthwaite felállt. Felemelkedett. Mr. Quin is, aki az ablakhoz ment, és elhúzta a függönyt. A holdsugár besütött az ablakon.

– Elvonult a vihar – mondta.

Mr. Satterthwaite felhúzta a kesztyűjét.

– Jövő héten együtt fogok vacsorázni a rendőrfőnökkel – mondta fontoskodva. – Elmondom majd neki az… elképzelésemet.

– Könnyű lesz igazolni vagy megcáfolni – mondta Mr. Quin. – Csak az Ashley Grange-ben lévő tárgyakat kell összevetni a francia rendőrség által rendelkezésre bocsátott listával…!

– Pontosan – helyeselt Mr. Satterthwaite. – Mr. Bradburn balszerencséjére… de hát…

– Én azt hiszem, hogy ez a veszteség nem fogja őt a földhöz vágni – mondta Mr. Quin.

Mr. Satterthwaite kezet nyújtott.

– Viszontlátásra! – mondta. – El sem tudom mondani, mennyire örömömre szolgált ez a váratlan találkozás. Ugye, jól emlékszem: maga holnap megy innen tovább?

– Inkább még ma éjjel. Itt már elvégeztem a dolgomat… Én csak jövök és megyek, tudja!

Mr. Satterthwaite-nek úgy rémlett, mintha ezeket a szavakat hallotta volna már aznap este. Különös.

Kiment a kocsihoz és az ott várakozó Mastershez. A söntés nyitott ajtaján át jól lehetett hallani a fogadós zengő, önelégült hangját:

– Sötét, titokzatos eset – mondta éppen. – Nagyon sötét ügy, bizony!

Csakhogy nem a „sötét” szót használta. Amit használt, az egy bizonyos színre utalt. Mr. William jó mesélő volt, aki mindig úgy válogatta a szavait, ahogyan azt a társaság megkívánta, és a söntés törzsközönsége szerette az erős kifejezéseket.

Mr. Satterthwaite élvezettel dőlt hátra a kényelmes limuzinban. Melle dagadt a büszkeségtől. Észrevette, hogy a lány, akivel beszéltek, Mary kijött a lépcsőre, és megállt a csikorgó cégér alatt.

„Még nem is sejti – mondta magában Mr. Satterthwaite. – Nem is sejti, hogy mire készülök!”

S a szélben lassan lengett a Csörgősipkás Bohóc cégére.

4. fejezet
ÉGI JEL

A bíró az esküdteknek szóló összefoglalója végéhez közeledett.

– Uraim, már csaknem mindent elmondtam önöknek. Megismerték a bizonyítékokat, amiknek alapján eldönthetik, hogy ezt az embert vajon ártatlanul vádolták-e meg Vivien Barnaby meggyilkolásával. Hallották a személyzet tanúvallomásait a lövés időpontjáról: mindannyian ugyanazt vallották. Ismerik a vádlottnak szóló levelet, melyet Vivien Barnaby ugyanazon a napon, szeptember 13-án, pénteken írt, s melynek hitelességét a védelem nem tagadta. Bizonyíték az is, hogy a vádlott először tagadta, hogy járt volna Deering Hillben, majd később, amikor a rendőrség kinyomozta a valós helyzetet, beismerte azt. Ebből önök bizonyára levonják majd a következtetést. Ebben a bűnesetben nincsenek közvetlen bizonyítékok. Önöknek kell kikövetkeztetniük, mi lehetett az indíték, az elkövetési mód és az alkalom. A védelem álláspontja az, hogy miután a vádlott kijött a zeneszobából, egy ismeretlen személy lépett be oda, és lelőtte Vivien Barnabyt azzal a fegyverrel, amit a vádlott puszta véletlenségből otthagyott. Hallhatták a vádlott magyarázatát arra vonatkozólag, hogy miért tartott fél óráig, hogy hazaérjen. Amennyiben önök nem hiszik el a vádlott vallomását, és arra a meggyőződésre jutottak, hogy a vádlott szeptember 13-án, pénteken közelről fejbe lőtte Vivien Barnabyt azzal a szándékkal, hogy megölje, akkor, uraim, bűnösnek kell, hogy nyilvánítsák ezt az embert. Másrészt azonban, ha bármilyen megalapozott kételyük van ezzel kapcsolatban, kötelességük őt felmenteni. Most felkérem önöket, hogy vonuljanak vissza a döntést meghozni, és szóljanak nekem, ha döntöttek.

Az esküdtek még fél órát sem tanácskoztak. A hozott ítéletet bárki borítékolhatta volna: a vádlottat bűnösnek mondták ki.

Mr. Satterthwaite az ítélet kihirdetése után elhagyta a bíróság épületét, de arcán a töprengés mély ráncai látszottak.

Őt a gyilkossági tárgyalások általában nem vonzották. Amilyen kifinomult volt és válogatós, az átlagos bűntények piszkos részletei nem is érdekelték. De ez a mostani, a Wylde-eset más volt. Ez a fiatalember, Martin Wylde úriember volt, az áldozatot pedig, Sir George Barnaby ifjú hitvesét Mr. Satterthwaite személyesen ismerte.

Az idősödő úriembernek ilyesmiken járt az esze, miközben Holbornban rótta az utat, majd a Sohóhoz vezető zegzugos mellékutcákba fordult be. Az egyik ilyen utcában egy kisvendéglő bújt meg, amit kevesen ismertek, de Mr. Satterthwaite ezen beavatottak egyike volt. A hely nem volt éppen olcsónak mondható, sőt kifejezetten drága volt: kizárólag a vérbeli ínyencek kifinomult ízlését célozta meg. Halk, áhítatos hangulat volt odabent (szó sem lehetett semmiféle zavaró dzsesszmuzsikáról), a félhomályból könnyű léptű pincérek bukkantak elő, és úgy hozták-vitték az ezüst tálalóedényeket, mintha valamiféle vallási szertartásban segédkeznének. A vendéglőt Arlecchinónak hívták.

A még mindig gondolataiba merülő Mr. Satterthwaite belépett az Arlecchinóba, s ott kedvenc asztala felé vette az irányt, mely egy távolabbi, félreeső sarokban állt. A már említett félhomály miatt csak akkor vette észre, hogy az asztal foglalt, amikor már egészen közel ért hozzá. Magas, sötét férfi ült ott, akinek az arca árnyékban volt, diszkrét színű öltönyére pedig az üvegablakon beszivárgó fény különös színkavalkádot varázsolt.

Mr. Satterthwaite már azon volt, hogy visszaforduljon, amikor az idegen megmozdult, és ő felismerte.

– Irgalmas ég! – kiáltott fel Mr. Satterthwaite, aki szerette a régimódi szófordulatokat. – De hiszen ez Mr. Quin!

Eddig három ízben találkozott Mr. Quinnel, és mindhárom találkozás valami szokatlan eredményre vezetett. Mr. Quin különös személyiség volt, aki értett ahhoz, hogy teljesen új megvilágításba helyezze, amit az ember mindig is tudott.

Mr. Satterthwaite kellemesen izgatott lett. Az életben ő általában a szemlélő szerepét kapta, s ezt tudta jól; csak néha volt úgy, éspedig Mr. Quin társaságában, amikor úgy érezte, hogy ő is részese a cselekménynek, és éppen a főszerep az övé.

– Milyen kellemes meglepetés! – mondta ráncos kis arcán szétömlő, ragyogó mosollyal. – Nagyon örülök. Remélem, nem zavarja, ha ideülök magához?

– Boldoggá tesz vele – felelte Mr. Quin. – Mint látja, még én sem kezdtem hozzá az evéshez.

Egy diszkrét főpincér alakja materializálódott a félhomályból. Mr. Satterthwaite az étkek avatott szakértőjeként egészen átadta magát a rendelés feladatának. A főpincér néhány perccel később elismerő mosollyal vonult vissza, és egy fiatalabb pincér kezdett hozzá a szertartás előkészítéséhez. Mr. Satterthwaite odafordult Mr. Quinhez:

– Most jövök az Old Baileyből – kezdte. – Szomorúnak találom ezt az esetet.

– Elítélték? – kérdezte Mr. Quin.

– Igen, és az esküdtek összesen egy fél órát tanácskoztak.

Mr. Quin bólintott:

– Elkerülhetetlen volt, a bizonyítékok alapján.

– És mégis… – szólt Mr. Satterthwaite, majd elhallgatott.

A mondatot Mr. Quin fejezte be:

– És mégis a vádlottal rokonszenvezik. Ezt akarta mondani?

– Igen, azt hiszem. Jó arcú fiatalember ez a Martin Wylde, az ember nem is nagyon tudja elhinni róla. Igaz, mostanában nem is egy jó arcú fiatalemberről derült ki, hogy a legrosszabb fajtából való, hidegvérű gyilkos.

– Túl sokan vannak az ilyenek – mondta Mr. Quin halkan.

– Tessék? – kérdezett vissza Mr. Satterthwaite, kicsit meglepetten.

– Martin Wylde szempontjából volt túl sok ilyen. A per kezdetétől látszott, hogy ezt is egy kalap alá akarják venni a többi hasonló esettel: amikor egy férfi meg akar szabadulni egy nőtől, hogy feleségül vehessen egy másikat.

– Nos… – rohanta meg a kétely Mr. Satterthwaite-et. – A bizonyítékok alapján…

– Tartok tőle, hogy nem vagyok tisztában a részletekkel – szólt közbe gyorsan Mr. Quin.

Mr. Satterthwaite magabiztossága egy csapásra visszatért. Hirtelen tudatára ébredt, milyen hatalom van a kezében. Kész volt rá, hogy felvázolja a történteket.

– Engedje meg, hogy megkíséreljem beavatni! Tudja, a Barnaby házaspár régi ismerősöm. Ismerem a körülményeket. Velem beléphet a színfalak mögé, és belülről fogja látni a dolgot.

Mr. Quin előrehajolt szokásos gyors, bátorító mosolyával.

– Ha bárki képes erre, az csakis Mr. Satterthwaite lehet! – mormolta.

Mr. Satterthwaite mindkét kezével belekapaszkodott az asztal lapjába. Egészen felmagasztosult, mintegy kilépett önmagából. Oly egyszerű volt és egyértelmű: ebben a percben művésszé változott, olyan művésszé, aki szavakkal képes festeni.

Gyorsan, egy tucatnyi széles ecsetvonással felvázolta, milyen volt az élet Deering Hillben. Leírta az idősödő Sir George Barnabyt, aki kövér volt és zsugori. Olyasvalaki, aki folyamatosan az élet apró dolgaival van elfoglalva; minden pénteken maga húzza fel az órákat, minden kedden délelőtt maga ellenőrzi a házi pénztárat, és minden este megnézi, hogy be van-e zárva a bejárati ajtó. Óvatos ember.

Sir George-ról aztán áttért Lady Barnabyra. Itt lágyabb lett az ecsetkezelése, de ugyanolyan határozott. A ladyt csak egyszer látta, de élénk és tartós benyomást szerzett róla. Élettel teli, dacos teremtés volt, és szánalmasan fiatal. Mr. Satterthwaite csapdába ejtett gyermekhez hasonlította.

– Utálta a férjét, érti? Nem tudta, mire vállalkozik, amikor hozzáment. És aztán…

Aztán kétségbeesett – így jellemezte Mr. Satterthwaite. Ide-oda kapkodott. Saját vagyona nem lévén teljes mértékben öreg férjétől függött. De az asszony harcra készen várakozott: még nem tudta, mekkora hatalma van, és szépségének sem volt még igazán a tudatában. Mohóság is élt benne – ezt Mr. Satterthwaite kifejezetten hangsúlyozta. A dac mellett erős volt benne a mohóság, a vágy, hogy az élettől kicsikarjon valamit, és azt el ne engedje többé.

– Martin Wylde-dal nem találkoztam – folytatta Mr. Satterthwaite. – Csak hallottam róla. Nem egész egymérföldnyire lakott tőlük. Gazdálkodott. És az asszonyt érdekelni kezdte a gazdálkodás – vagy úgy tett, mintha érdekelné. Ha a véleményemre kíváncsi, szerintem csak színlelte az érdeklődést. Azt hiszem, a férfiban látta az egyetlen menekülési esélyt, és mohón megragadta, ahogy a gyerekek szokták a kívánatos dolgokat. És ennek nem lehetett más vége, csak az, amit ismerünk. Tudjuk, mi történt, hiszen a leveleket felolvasták a bíróságon. Wylde megőrizte az asszony leveleit (aki Wylde leveleit nem), és ezekből kiolvasható, hogy a férfi kezdett visszatáncolni. Ezt ő maga is beismeri. Ott volt a másik lány, aki szintén a faluban, Deering Vale-ben lakott, a helybéli orvos lánya. Talán látta a bíróságon? Persze, persze, nem láthatta, hiszen mondta is, hogy nem volt ott. Akkor leírom magának: szép szőke lány, nagyon szőke, és szelíd. Talán… talán egy icipicivel lehetne okosabb. De nagyon békés. És mindenekfölött: hűséges természetű!

Mr. Satterthwaite bátorításért Mr. Quinre nézett, s az elismerőn vissza is mosolygott rá. Mr. Satterthwaite folytatta:

– Hallhatta, amikor az asszony utolsó levelét felolvasták… akarom mondani: olvashatta az újságban. Azt, amelyiket szeptember 13-án, pénteken reggel írt. Tele volt kétségbeesett szemrehányással, mindenféle bizonytalan fenyegetőzéssel, és rimánkodással végződött, hogy Martin Wylde menjen el Deering Hillbe aznap este 6-kor. *„Az oldalajtót nyitva hagyom neked, hogy senki meg ne tudja, hogy itt jártál. A zeneszobában leszek.”* A levelet küldönc vitte el.

Mr. Satterthwaite pár percre elhallgatott.

– Talán emlékszik, hogy amikor letartóztatták Martin Wylde-ot, ő tagadta, hogy aznap este egyáltalán ott járt volna a házban. Azt vallotta, hogy fogta a puskáját, és vadászni ment az erdőbe. De amikor a rendőrség megtalálta a nyomokat, ez a vallomás összeomlott. Megtalálták ugyanis az ujjlenyomatait a ház ajtaján és az egyik koktélos poháron is, ami az asztalon maradt a zeneszobában. Akkor beismerte, hogy csakugyan eljött Lady Barnabyhoz, hogy volt egy nagy veszekedésük, de a végén sikerült megbékítenie az asszonyt. Megesküdött rá, hogy a puskáját odakint hagyta az ajtó mellett, a falnak támasztva, és arra is, hogy Lady Barnaby élt, és semmi baja sem volt, amikor ő otthagyta egy-két perccel negyed hét után. Egyenesen hazament, azt állította. De bebizonyosodott, hogy csak háromnegyed hétre ért haza, és ahogy már említettem, alig egy mérföldet kellett megtennie. Ilyen kis távhoz nem kell fél óra. Állítása szerint a puskájáról teljesen el is feledkezett, ami nem nagyon hihető, mégis…

– Mégis micsoda? – kérdezte Mr. Quin.

– Hát – húzta a szót Mr. Satterthwaite –, azért mégis elképzelhető, nem? Az ügyész persze nevetségesnek találta ezt a feltevést, de szerintem nem volt igaza. Tudja, elég sok fiatalembert láttam már, és ezek az érzelmes jelenetek nagyon fel tudják dúlni őket – különösen ezt a sötét hajú, ideges típust, amilyen Martin Wylde is. A nők bezzeg könnyedén vészelik át az ilyesmit, még jobban is érzik magukat, és teljesen észnél is vannak utána. Nekik ez olyan, mint valami biztonsági szelep, ami segít kiegyensúlyozni az idegeiket. De a házból távozó Martin Wylde-ot úgy látom magam előtt, hogy kóválygó a feje, szédül, pokoli rosszul érzi magát, és persze eszébe nem jut a puska, amit a falhoz támasztott.

Mr. Satterthwaite megint pár percig hallgatott, mielőtt folytatta volna.

– Nem mintha ennek nagy jelentősége lenne. Mert ami következett, az sajnos nagyon is világos. Pontosan hat óra húszkor hallották meg a lövést. Mindenki hallotta a személyzetből: a szakács, a konyhalány, a komornyik, a szobalány, és Lady Barnaby saját komornája is. Mindannyian a zeneszobába futottak. A lady a karosszék karfájára rogyva feküdt. A puskát hátulról, közelről sötötték el a fejénél, úgyhogy a sörétek nem tudtak szétszóródni, és legalább kettő közvetlenül behatolt az agyba.

Újra elhallgatott, s ezt kihasználva Mr. Quin közbevetett egy kérdést:

– Ugye, a szolgák tanúvallomására támaszkodtak?

Mr. Satterthwaite bólintott.

– Igen. A komornyik egy-két másodperccel előbb ért oda, mint a többiek, de a tanúvallomásaik gyakorlatilag ugyanazt ismételték.

– Szóval *mindegyik* tett tanúvallomást… – mondta bizonytalanul Mr. Quin. – Ez alól nem volt kivétel?

– Most jut eszem be – mondta Mr. Satterthwaite – a szobalány csak a halottszemlénél volt jelen. Azt hiszem, hogy azóta Kanadába ment.

– Értem – mondta Mr. Quin.

Csönd lett, és mintha a kisvendéglő hangulata megváltozott volna. Mr. Satterthwaite hirtelen úgy érezte, hogy védekező állásba kényszerült.

– Miért ne mehetett volna el? – kérdezte támadón.

– No de miért ment el? – kérdezett vissza egy kis vállrándítás kíséretében Mr. Quin.

Ez a kérdésfeltevés valamiért idegesítette Mr. Satterthwaite-et. Nem volt kedve megválaszolni, ismerős vizekre akart inkább visszaevezni.

– Nemigen volt kétséges, hogy ki sütötte el a fegyvert. A szolgák igazából elvesztették akkor a fejüket. A házban senki nem tartózkodott, aki kézbe vette volna az irányítást. Csak jó néhány perc múlva jutott eszébe valakinek, hogy hívják fel a rendőrséget, akkor viszont kiderült, hogy a telefon nem működik.

– Á, szóval nem működött a telefon! – mondta Mr. Quin.

– Bizony – mondta Mr. Satterthwaite, és olyan érzése támadt, hogy most valami roppant fontosat mondott.

– Persze szándékosan is elronthatták a telefont – mondta aztán –, de annak nincs sok értelme. A halál gyakorlatilag azonnal beállt.

Mr. Quin nem reagált, és Mr. Satterthwaite érezte, hogy ez a magyarázat nem volt kielégítő.

– Gyanúsítottként más szóba sem jöhetett, csak Wylde – folytatta. – Még a saját vallomásában is az szerepel, hogy a lövés előtt mindössze három perccel hagyta el a házat. És ugyan ki más süthette volna el a fegyvert? Sir George bridzspartin volt az egyik szomszédnál. Onnan fél hétkor távozott, és éppen ott, a kapun kilépve futott össze a szolgával, akit a rossz hírrel eléje küldtek. Az utolsó robber pont fél hétkor ért véget, ez egészen biztos. Sir George titkára, Henry Thompson aznap épp Londonban járt, és a lövés pillanatában egy üzleti tárgyaláson ült. Végül szóba jöhet még Sylvia Dale, akinek volt indítéka a gyilkosságra – bár látszólag teljes képtelenség, hogy neki ilyen bűntényhez köze legyen. Ő az adott időpontban a Deering Vale-i vasútállomáson járt: egyik ismerősét kísérte ki a 6.28-as vonathoz. Ez kizárja a lehetséges gyanúsítottak köréből. No és még vannak a szolgák. De vajon miféle indítéka lehetett bármelyiknek a gyilkosságra? Ráadásul gyakorlatilag egyszerre érkeztek a tett helyszínére. Nem, az elkövető mindenképpen Martin Wylde kellett hogy legyen.

Mr. Satterthwaite hangja mindazonáltal elégedetlenül csengett, amikor ezt kimondta.

Folytatták az ebédelést. Mr. Quin nem volt beszédes kedvében, Mr. Satterthwaite pedig már elmondott mindent, amit mondani akart. De ez a csönd nem volt terméketlen. Mr. Satterthwaite-ben folyvást nőtt az elégedetlenség, amit furcsa módon mintha épp a társa beleegyező hallgatása váltott volna ki.

Mr. Satterthwaite hirtelen, csörömpölve lecsapta a kést és a villát.

– Ha ez a fiatalember ártatlan… – mondta. – Fel fogják akasztani!

Nagyon felzaklatta a gondolat, s ez látszott is rajta. De Mr. Quin még most sem szólt semmit.

– Csak nem arra gondol… – kezdte Mr. Satterthwaite, de abbahagyta. – Miért ne mehetett volna az a nő Kanadába? – kérdezte aztán, látszólag összefüggéstelenül.

Mr. Quin a fejét csóválta.

– Még csak azt sem tudom, hogy Kanadának melyik részére ment! – folytatta Mr. Satterthwaite nyűgösen.

– De ki tudná deríteni? – kérdezte a másik.

– Azt hiszem, igen. A komornyiktól: ő biztosan tudja. Vagy esetleg Thompsontól, a titkártól.

Újra elhallgatott. Amikor pedig beszélni kezdett, a hangja már-már rimánkodó volt:

– Csak nem arra gondol, hogy ez az én dolgom?

– Hogy egy fiatalembert három hét múlva fel fognak akasztani?

– Ha így fogalmaz, akkor persze… Igen, azt hiszem, értem, mire gondol. Ez élet-halál kérdése. Meg az a szerencsétlen lány is…! Nem mintha makacskodni akarnék, de végül is mit használna? Egy kicsit olyan fantasztikusnak tűnik a dolog. Még ha kiderítem is, hogy hol él az a nő Kanadában, az azzal járna, hogy nekem magamnak kellene odautaznom.

Mr. Satterthwaite-et ez a kilátás komolyan zavarta.

– Én a jövő héten a Riviérára akartam menni! – mondta szívbe markoló hangon.

És Mr. Quinre vetett pillantása a lehető legvilágosabban ezt fejezte ki: „Hagyjon nekem békét, jó?”

– Ugye, még nem járt Kanadában?

– Soha.

– Nagyon érdekes ország.

Mr. Satterthwaite határozatlanul pislogott Mr. Quinre.

– Gondolja, hogy oda kéne mennem?

Mr. Quin hátradőlt a székben, és cigarettára gyújtott. Két füstfelhő között megfontoltan beszélni kezdett.

– Úgy sejtem, maga gazdag ember, Mr. Satterthwaite. Nem éppen milliomos, de nyugodtan áldozhat a kedvtelésének, és nem kell közben számolgatnia a kiadásokat. Sok drámát látott már más emberek életében. Soha nem szeretett volna beszállni, és eljátszani egy szerepet? Nem gondolkozott el még azon, hogy milyen volna más emberek sorsát igazgatni, a színpad közepén állni, miközben a kezében van élet és halál?

Mr. Satterthwaite előrehajolt. Most megint az a kellemes izgalom töltötte el.

– Úgy érti, ha kimegyek Kanadába ez után a fantazmagória után…?

Mr. Quin elmosolyodott.

– Ezzel a kanadai utazással maga állt elő, nem én – jegyezte meg könnyedén.

– Ilyen könnyen nem fog engem lerázni – mondta Mr. Satterthwaite komolyan. – Eddig akárhányszor találkoztunk…

Elhallgatott.

– Igen?

– Valamit nem értek magában, és lehet, hogy soha nem is fogom megérteni. Amikor legutóbb találkoztunk…

– Szent Iván napján!

Mr. Satterthwaite felkapta a fejét, mintha a szavak olyan jelentést hordoznának, amit ő nem képes teljesen felfogni.

– Csakugyan Szent Ivánkor lett volna? – kérdezett vissza megzavarodva.

– Igen, de ezzel most ne foglalkozzunk! Hiszen lényegtelen, nem?

– Ha maga mondja – jegyezte meg udvariasan Mr. Satterthwaite.

Érezte, amint az a bizonyos jelentés kisiklik a kezéből.

– Ha visszajöttem Kanadából… – és itt kicsit feszengve elhallgatott –, én… nagyon szeretnék magával megint találkozni.

– Nos, jelenleg nincs állandó lakhelyem – mondta Mr. Quin sajnálkozva. – De gyakran jövök ebbe a vendéglőbe. Ha maga is megfordul itt, bizonyára hamarosan össze fogunk futni.

Jó hangulatban váltak el.

Mr. Satterthwaite borzasztó izgatott lett. Azonnal a Cook utazási irodába sietett, hogy a hajójáratok felől érdeklődjön. Aztán pedig felhívta Deering Hillt. A telefont a komornyik vette fel, aki udvariasan és tisztelettudón szólt bele.

– Engem Satterthwaite-nek hívnak. Egy bizonyos… öööö… ügyvédi irodát képviselek. Szeretnék pár dolgot megkérdezni egy fiatal nőről, aki nemrégen szobalányként állt alkalmazásban önöknél.

– Louisáról volna szó? Louisa Bullard?

– Ez a neve, igen – mondta Mr. Satterthwaite, és megörült, hogy ezt máris megtudta.

– Sajnálom, uram, de ő már nincs az országban. Hat hónapja Kanadába ment.

– Meg tudná nekem adni a mostani címét?

A komornyik attól tartott, hogy ezzel nem szolgálhat. Valahová a hegyekbe ment, egy helyre, aminek olyan skót hangzású neve volt… Banff, igen. A házban szolgáló többi fiatal nő arra számított, hogy majd jelentkezik, mi lett vele, de Louisa egyszer sem írt, és a címét sem hagyta meg.

Mr. Satterthwaite megköszönte a tájékoztatást, és letette a telefont. Továbbra is elszánt maradt. A kalandvágy erősen a hatalmába kerítette. Odamegy Banffba, és ha ez a Louisa Bullard még ott van, ő bizony le fogja nyomozni.

Legnagyobb meglepetésére nagyon élvezte az utazást. Már több éve nem tett hosszú hajóutat. Manapság körbelátogatta a Riviérát, Le Touquet-t és Deauville-t, majd Skóciát. Most olyan érzése volt, hogy talán a lehetetlent kísérti meg ezzel az utazással, de ettől csak még inkább élvezte az utat. Ha utastársai tudták volna, miért utazik, egész biztosan azt gondolták volnál róla, hogy teljesen elment az esze! No persze, mert ők soha nem találkoztak Mr. Quinnel.

Banffba érve könnyen megtudta, amit akart Louisa Bullard az ottani nagy szállodában dolgozott. Érkezés után tizenkét órával Mr. Satterthwaite már szemtől szemben állt vele.

Harmincöt körüli nő volt, vérszegény kinézetű, de erős testalkatú. A haja természettől göndör, világosbarna, a szeme szintén barna, a tekintete pedig nyílt. Mr. Satterthwaite-nek az volt róla a benyomása, hogy nem egy lángész, de nagyon megbízható.

Egészen természetesen fogadta, amikor Mr. Satterthwaite elmondta neki: azért jött, hogy néhány dolgot kérdezzen tőle a Deering Hill-i tragédiáról.

– Olvastam az újságban, hogy Mr. Martin Wylde-ot elítélték, uram. Milyen szomorú!

Azonban neki szemlátomást semmi kételye nem volt Wylde bűnösségét illetően.

– Ez a helyes fiatalúr rossz útra lépett. És ugyan halottról vagy jót, vagy semmit, de ami igaz, az igaz: őladysége vitte ebbe bele. Mert nem hagyta békén, de nem ám! Most aztán mind a ketten megbűnhődtek. Gyerekkoromban ez a mondat lógott a szobám falán: „Istent nem lehet kigúnyolni” – és ez nagyon igaz. Én tudtam előre, hogy aznap este valami történni fog. és történt is.

– Honnan tudta? – kérdezte Mr. Satterthwaite.

– Épp a szobámban öltöztem át, uram, amikor kinéztem az ablakon. Egy vonat jött arra és a mozdony fehér füstje felfelé szállt, és nem fogja elhinni, de a füst egy óriási kéz alakját formázta. A vörös égen ott volt az a hatalmas fehér kéz, és az ujjak begörbültek, mint amikor valami után nyúlnak. Egészen megrémített! Mondtam is magamnak: „Ilyet még nem pipáltam! Ez valami jel lesz…” – és tényleg, abban a minutában meghallottam a lövést.

„Máris bekövetkezett!” – gondoltam, és rohantam le. Az előcsarnokban csatlakoztam Carriehez meg a többiekhez, aztán bementünk a zeneszobába, és ott volt őladysége fejbe lőve, csupa vér, meg minden. Borzasztó! Én nem titkoltam semmit, Sir George-nak rögtön elmondtam a jelet, amit láttam, de ő nem vette valami komolyan. Balszerencsés nap volt, és én a bajt már aznap reggeltől a csontjaimban éreztem. Persze, hisz péntek volt és tizenharmadika – ilyenkor mi másra számíthat az ember?

És így fűzte még tovább a szót. Mr. Satterthwaite türelmesen újra és újra visszatérítette a bűnténnyhez, és alaposan kikérdezte. Végül aztán be kellett látnia a vereséget. Louisa Bullard elmondta, amit tudott, és a története szimpla volt és egyértelmű.

Egy fontosnak látszó tényt azonban megtudott. Louisának ezt az állást Mr. Thompson ajánlotta, Sir George titkára. A felkínált fizetés annyira magas volt, hogy a szobalány elcsábult, és elfogadta az állást, pedig ez azzal járt, hogy igen sietősen kellett elhagynia Angliát. Itt Kanadában egy bizonyos Mr. Denman intézte a dolgokat, és ő volt az, aki arra intette Louisát, hogy ne írjon Angliában maradt ismerőseinek, mert ezzel „bajba keverheti magát a bevándorlási hivatalnál”. Louisa ezt vakon el is hitte neki.

De Louisa fizetése, amit csak úgy mellékesen, elárult, tényleg olyan nagy volt, hogy azon Mr. Satterthwaite is meglepődött. Némi tépelődés után úgy döntött, hogy megkeresi ezt a Mr. Denmant.

Nem kellett sokáig győzködnie Mr. Denmant, hogy mondjon el mindent, amit tud. Denman Londonban találkozott Thompsonnal, aki valami szívességet tett neki. Majd szeptemberben írt neki a titkár, hogy Sir George személyes okból azt szeretné, ha ez a lány elmenne Angliából. Tudna neki valami munkát találni? A levéllel egy szép summa érkezett, hogy a fizetést magasabb összegre kerekítsék.

– Gondolom, a szokásos helyzet – dőlt hátra lezseren Mr. Denman a széken. – Milyen helyes, csendes lány pedig.

Mr. Satterthwaite nem gondolta, hogy ez a szokásos helyzet volna. Biztosra vette, hogy Louisa Bullard nem Sir George Barnaby megunt szeretője. De valamiért nagyon fontos volt, hogy eltüntessék Angliából. Vajon miért? És ki állt a dolog mögött? Maga Sir George, aki Thompsonnal végeztette a munkát? Vagy Thompson, aki a saját szakállára intézkedett, és csak felhasználta a munkaadója nevét?

Mr. Satterthwaite még a visszaúton is ezeken a kérdéseken rágódott. Letört volt és rosszkedvű. Ez az utazás nem váltotta be a hozzá fűzött reményeket.

Hazatérése másnapján a kudarctól leverten ment az Arlecchinóba. Nem is remélte, hogy már első alkalommal sikerrel jár, de nagy megelégedésére az ismerős alak ott ült a távoli asztalnál, a szögletben, és Mr. Quin sötét arcán üdvözlő mosoly jelent meg.

– Nos – kezdte Mr. Satterthwaite, miközben egy vajgömböcskét vett ki magának –, jól elküldött engem ábrándokat kergetni!

Mr. Quin felvonta a szemöldökét.

– Hogy én küldtem? – tiltakozott. – De hiszen teljes egészében a saját ötlete volt!

– Akárkinek jutott az eszébe, nem volt jó ötlet. Louisa Bullardnak nincs semmi különös mondanivalója.

Ezt követően Mr. Satterthwaite elmesélte, mit beszélt a szobalánnyal, majd azt is, hogy Mr. Denman mit mondott neki. Mr. Quin csendben hallgatta.

– Egy szempontból igazolódott, amit gondoltam – folytatta Mr. Satterthwaite. – Tényleg el akarták őt távolítani. De hogy miért, azt nem látom át.

– Nem? – kérdezte Mr. Quin, és a hangja még inkább provokatívan csengett, mint máskor.

Mr. Satterthwaite elvörösödött.

– Lefogadom, most azt akarja mondani, hogy alaposabban ki kellett volna kérdeznem a szobalányt. De biztosíthatom: többször végigrágtam vele az eseményeket elejétől a végéig. Nem az én hibám, ha nem kaptam meg, amit szerettem volna!

– Biztos, hogy nem? – kérdezte Mr. Quin.

Mr. Satterthwaite döbbenten emelte szemét Mr. Quinre, és belenézett a jól ismert, szomorkásan gunyoros szempárba.

Majd a kis ember megcsóválta a fejét. Kissé zavarban volt.

Csend volt, de aztán Mr. Quin hangnemet váltott, és azt mondta:

– A múltkor remek leírást adott nekem az eset szereplőiről. Mindössze néhány szóval olyan plasztikusan mutatta meg őket, mintha ki lennének faragva. Szeretném, ha ugyanezt megtenné a helyszínnel is, mert azt még idáig nem írta le.

Mr. Satterthwaite-nek hízott a mája a dicsérettől.

– A helyszínt? Deering Hillt? Hát, az a fajta ház, ami ma már nagyon átlagosnak mondható. Vörös téglából épült, kis osztású ablakokkal. Kívülről elég csúnya, de belül kényelmes. Nem túl nagy a ház, és a telek is csak úgy egy hektár lehet. Sok ehhez hasonló, egyforma ház van a golfpálya közelében, amiket azért építettek, hogy gazdag emberek éljenek bennük. A ház belülről olyan, mit egy szálloda: a szobák szállodai apartmanokhoz hasonlítanak. Mindegyikhez tartozik egy fürdőszoba, benne kád és mosdó, hideg-meleg vízzel, és van bent egy csomó aranyozott lámpafoglalat meg falikar. Minden a kényelemről szól, de egyáltalán nem vidékies. Rögtön meglátszik, hogy Deering Vale mindössze harmincöt kilométerre van Londontól.

Mr. Quin figyelmesen hallgatta.

– Hallott ám, hogy nem valami jó ott a vonatközlekedés – jegyezte meg.

– Nos, arról nem tudok – mondta Mr. Satterthwaite, belemelegedve a beszédbe. – Tavaly nyáron egy kis időt ott töltöttem, és a közlekedést Londonból elég jónak találtam. A vonatok természetesen óránként mennek, óra 48-kor a Waterloo pályaudvarról, egészen este 22.48-ig.

– És mennyi idő, amíg Deering Vale-be érnek?

– Mindössze háromnegyed óra. Már óra 28-kor Deering Vale-ben van a vonat.

– Tényleg! – kiáltott fel Mr. Quin, és bosszúsan legyintett egyet. – Én meg elfelejtettem! Dale kisasszony valakit éppen az esti 6.28-ashoz kísért ki, igaz?

Mr. Satterthwaite nem szólt vagy két percig. Gondolatban visszatért a megoldatlan problémához. Majd megszólalt:

– Örülnék, ha felvilágosítana: mit akart azzal mondani, amikor megkérdezte, hogy biztos nem kaptam-e meg, amit szerettem volna?

Ez így fogalmazva már kicsit bonyolultan hangzott, de Mr. Quin nem tett úgy, mintha nem értené.

– Csak arra gondoltam, hogy talán túl sokat vár. Mert hiszen azt kiderítette, hogy Louisa Bullardot szántszándékkal küldték el az országból. S ha ez így van, annak bizonyosan megvan a maga oka. Az oknak pedig ott kell lennie abban, amit mondott magának.

– Nos, mit mondott hát? – kezdte Mr. Satterthwaite vitára készen. – Ha tanúként megszólalt volna a tárgyaláson, ugyan mit tudott volna elmondani?

– Azt, amit látott – válaszolta meg a kérdést Mr. Quin.

– Miért, mit látott?

– Egy jelet az égen.

Mr. Satterthwaite szeme elkerekedett.

– *Arra* a sületlenségre gondol? Arra a babonás tévhitre, hogy Isten kezét látta?

– Tudja, amennyire maga meg én meg tudjuk ítélni, akár Isten keze is lehetett.

Mr. Satterthwaite szemmel láthatóan nem tudta hová tenni Mr. Quin nagy komolyságát.

– Ostobaság – mondta. – A szobalány maga mondta, hogy a vonat füstje volt.

– Vajon a Londonból jövő vagy az oda tartó vonaté? – vetette fel Mr. Quin.

– Nem lehetett a Londonba tartó vonat, mert az tíz perccel egész előtt indul mindig. Londonból jövő vonatnak kellett lennie, a 6.28-asnak – de nem, ez akkor nem stimmel, hiszen

tudjuk, hogy a lövés 6 óra 20-kor dördült el. A vonat nem jöhetett a menetrendnél tíz perccel korábban!

– Csakugyan, ezen a vonalon aligha – értett egyet Mr. Quin.

Mr. Satterthwaite merőn bámult maga elé.

– Esetleg egy tehervonat…? De akkor meg…

– Nem lett volna semmi szükség rá, hogy a szobalányt messzire küldjék az országból. Egyetértek – mondta Mr. Quin.

Mr. Satterthwaite hitetlenkedve nézett Mr. Quinre.

– A 6.28-as volt az – mondta ki. – De ha ezzel egy időben dördült el a fegyver, miért mondta mindenki, hogy korábban volt?

– Nyilvánvaló – mondta Mr. Quin. – Az órák jártak rosszul.

– De mindegyik? – kérdezte hitetlenül Mr. Satterthwaite. – Ilyen véletlenek nincsenek.

– Nincsenek hát, én sem arra gondoltam – mondta Mr. Quin. – Hanem arra, hogy péntek volt.

– Péntek?

– Maga mesélte, hogy Sir George mindig péntek délután szokta felhúzni a házban az órákat – mondta Mr. Quin bocsánatkérően.

– Visszaállította őket tíz perccel! – mondta ki Mr. Satterthwaite, de szinte súgva, mert annyira megijedt a felfedezésétől. – Aztán elment bridzselni. Azt hiszem, hogy elcsípte a felesége reggeli levelét Martin Wylde-nak… igen, biztosan elolvasta. Fél hétkor eljött a bridzspartiról, az oldalajtónál megtalálta Martin puskáját, bement, és hátulról lelőtte vele a feleségét. Aztán kiment, bedobta a fegyvert a bokrokba, ahol később megtalálták, és látszólag éppen akkor lépett ki a szomszédban a kapun, amikor futva érkezett, akit érte küldtek. Na és a telefon, mi van a telefonnal? Aha, már értem! Ő tette működésképtelenné, hogy ne lehessen a rendőrséget hívni rajta, mert a hívás időpontját rögzítették volna. És most már érthető az is, amit Wylde vallott: igazából hat óra huszonötkor hagyta el a házat. Ha nem sietett, akkor körülbelül háromnegyed hétre ért onnan haza. Igen, már mindent értek. Az egyetlen veszélyforrás Louisa volt, aki megállás nélkül a babonás képzelődéseiről fecsegett. Ha valaki felfigyelt volna az általa látott vonat jelentőségére, akkor vége Sir George jól kiagyalt alibijének!

– Hát ez csodálatos volt! – gratulált Mr. Quin.

Mr. Satterthwaite odafordult hozzá: az arca egészen kipirult a sikerélménytől.

– Most már csak az a kérdés: hogyan tovább?

– Én Sylvia Dale-t javaslom – mondta Mr. Quin.

Mr. Satterthwaite bizonytalankodott:

– Említettem magának, hogy mi volt róla a benyomásom: egy kicsit… korlátoltnak találtam.

– Van viszont apja, és vannak fivérei, akik majd megteszik a szükséges lépéseket.

– Ez igaz – mondta megkönnyebbülve Mr. Satterthwaite.

Nem telt bele sok idő, és már ott is ült a lánnyal: elmondta neki az egész történetet. Sylvia figyelmesen hallgatta. Nem kérdezett semmit, és amikor Mr. Satterthwaite befejezte, rögtön felállt.

– Szükségem van egy taxira – mondta. – Most rögtön.

– Kedves gyermekem, mire készül?

– Elmegyek Sir George Barnabyhoz.

– Ez lehetetlen! Ehhez a dologhoz nem szabad így hozzáfogni! Engedje meg nekem, hogy…

És Mr. Satterthwaite csak mondta, mondta az érveket, miközben sietve követte a lányt – de hiába. Semmiféle hatást nem ért el. A lány makacsul ragaszkodott a saját tervéhez. Azt megengedte Mr. Satterthwaite-nek, hogy vele menjen a taxiban, de akármit mondott neki,

lepergett róla. Mr. Satterthwaite-et a taxiban hagyta, ő pedig bement Sir George belvárosi irodájába.

Egy félóra múlva jött ki onnan. Kimerültnek látszott, szép arca szinte meghervadt, mint a víz nélkül maradt virág. Mr. Satterthwaite aggódva fogadta.

– Én nyertem – suttogta a lány, és csukott szemmel hátradőlt az ülésen.

– Micsoda? – Mr. Satterthwaite azt sem tudta, mire gondoljon. – Mit csinált? Mit mondott neki?

A lány felült.

– Azt mondtam neki, hogy Louisa Bullard elment a rendőrségre vallomást tenni. Azt is mondtam, a rendőrök kinyomozták, hogy fél hat után pár perccel ő hazament, majd ismét elment. Azt mondtam neki, hogy vége a játszmának. Ő meg… ő ettől összeroppant. Mondtam neki, hogy még van ideje elmenekülni, mert a rendőrök csak egy óra múlva jönnek érte. Azt mondtam: ha aláír egy beismerő vallomást, hogy ő ölte meg Vivient, akkor nem csinálok semmit, de ha nem, elkezdek itt és most kiabálni, és az épületben mindenkinek szétkürtölöm az igazságot. Ettől annyira pánikba esett, hogy azt sem tudta, mit csinál. Aláírta a papírt anélkül, hogy felfogta volna, ez mit jelent.

Sylvia a papírt odanyomta Mr. Satterthwaite kezébe.

– Tessék, vegye el! Maga tudja, mit kell ezzel kezdeni, hogy Martint szabadon engedjék.

– Tényleg aláírta! – nézte döbbenten Mr. Satterthwaite.

– Mert egy kicsit buta, tudja? – mondta Sylvia Dale. Majd, mint akinek erről jut eszébe, hozzátette:

– Ami azt illeti, én is az vagyok. Úgyhogy tudom, hogyan szoktak az ilyen emberek viselkedni. Ha idegesek leszünk, sokszor választjuk a rossz megoldást, amit később megbánunk.

A lány megborzongott. Mr. Satterthwaite megpaskolta a kezét.

– Kellene magácskának valami szíverősítő! – mondta. – Jöjjön, itt van a közelben az egyik törzshelyem, az Arlecchino. Járt már ott?

A lány a fejét rázta.

Mr. Satterthwaite megállította a taxit, és elvezette lányt a kisvendéglőbe. Az eldugott sarokban álló asztal felé tartva izgatott reménykedés töltötte el. De ezúttal az asztalnál nem ült senki.

Sylvia Dale észrevette az arcára kiülő csalódottságot.

– Mi baj van? – kérdezte.

– Semmi – felelte Mr. Satterthwaite. – Azaz, tulajdonképpen arra számítottam, hogy egy barátommal fogok itt találkozni. No de nem baj… Majd máskor, remélem, összefutok vele megint…

5. fejezet
A KRUPIÉ LELKE

Mr. Satterthwaite Monte-Carlóban élvezte a napsütést a teraszon.

Angliából szokásosan január második vasárnapján utazott a Riviérára. Utazásaiban rendszer volt, még a fecskék sem voltak nála megbízhatóbbak. Április havában hazament Angliába, a májust és a júniust Londonban töltötte, és az ascoti lóversenyszezont soha ki nem hagyta. Miután az Eton–Harrow-meccs lezajlott, ellátogatott néhány vidéki birtokra, majd Deauville-be vagy Le Touquet-be. A szeptember és az október a vadászgatás ideje volt, ami után két hónapot ismét Londonban töltött, így zárva az évet. Ismert mindenkit, és nyugodtan kijelenthetjük: őt is mindenki ismerte.

Ma reggel ráncos volt a homloka. A tenger csodálatosan kéklett, a kertek gyönyörűek voltak, mint mindig, de az emberekkel nem volt elégedett: rosszul öltözött, szedett-vedett csürhét látott maga körül. Természetesen ott voltak közöttük a szenvedélyes szerencsejátékosok, ezek a nyomorultak, akik már nem is tudtak innen elmenni. Mr. Satterthwaite őket még el tudta viselni: a környékhez tartoztak. Neki most a felső tízezer, a magához hasonlóak megszokott jövés-menése hiányzott.

„Kedvező az átváltási ráta – mondta magában bánatosan Mr. Satterthwaite. – Ma már mindenféle népek jönnek ide, akik ezt korábban nem engedhették volna meg maguknak. Meg aztán, én is öregszem… A fiatalok, akik utánunk jönnek, már mind ezeket a svájci üdülőhelyeket látogatják.”

De voltak még, akiket hiányolt: a jól öltözött bárókat és grófokat a külföldi diplomácia képviseletében, a nagyhercegeket és a trónörökösöket. Most az egyetlen trónörökös, akivel találkozott, egy kisebb szállodában dolgozott liftkezelőként. Hiányoztak neki a gyönyörű és elegáns hölgyek is, akikből mutatóba akadt még néhány, de korántsem annyi, mint régen.

Mr. Satterthwaite nagy alapossággal tanulmányozta az Élet nevű drámát, de azt szerette, ha ez a tananyag nem egysíkú. Most csüggedés vett erőt rajta. Változott az értékrend, és ő már túl öreg volt a változáshoz.

Ebben a pillanatban vette észre, hogy Carnova grófnő éppen feléje tart.

Mr. Satterthwaite több monte-carlói szezonban találkozott már a grófnővel. Amikor először látta, a grófnőt egy nagyherceg kísérte. A következő szezonban egy osztrák báró. Az ezt követő években barátai zsidó származásúak voltak, görbe orrú, sápadt férfiak, akik szívesen hordtak feltűnő ékszereket. Egy-két éve már a grófnő egészen fiatal emberek társaságában mutatkozott, akik szinte még gyerekek voltak.

Most is egy ilyen fiatalemberrel sétált. Mr. Satterthwaite véletlenül ismerte a fiatalembert, úgyhogy nem örült. Az ifjú Franklin Rudge Amerikából jött, és a közép-nyugati államok tipikus gyermeke volt, olyan, aki a benyomásait szereti azonnal világgá kürtölni. Faragatlan volt, de szerethető, különös keveréke a veleszületett éleselméjűségnek és az idealizmusnak. Monte-Carlóba egy csapat hozzá hasonló, mindkét nemből való amerikai fiatallal érkezett. Az Óvilággal most találkoztak először, és éppúgy nem rejtették véka alá, ha valami nem tetszett nekik, mint azt, ha valami csodálatot váltott ki belőlük.

Nem szerették a szállodában lakó angolokat, és ez kölcsönös volt. Mr. Satterthwaite viszont, aki magát büszkén kozmopolitának vallotta, elég jól megvolt velük. Tetszett neki, hogy olyan szókimondóak és lendületesek, bár illemtudásuk hiányaitól néha őt is kirázta a hideg.

Most arra gondolt, hogy Carnova grófnő a legkevésbé sem illik az ifjú Franklin Rudge mellé.

Udvariasan kalapot emelt, amikor a közelébe értek, és a grófnő ezt bájos fejbiccentéssel, mosolyogva fogadta.

Magas, remekbe formált alakú nő volt. A haja fekete, ahogyan a szeme is, szempillája és szemöldöke pedig már a természetet is megszégyenítette feketeségével.

Mr. Satterthwaite sokkal többet tudott a női titkokról, mint amennyit egy férfinak ismerni tanácsos, úgyhogy most elismeréssel adózott a kozmetika művészetének. A grófnő egyenletesen krémfehér arcbőre hibátlannak tűnt.

Szeme alatt azok a halványbarna árnyékok viszont igen hatásosak voltak. Ajka se nem vérvörös, se nem skarlátszínű, hanem diszkrét vörösbor árnyalat. Fekete-fehér, merész szabású ruhakölteménybe öltözött, és rózsás ernyőt tartott maga fölé (mely árnyalat igen hízeleg az arcszínnek).

Franklin Rudge boldognak tűnt, és peckesen sétált mellette.

„A bolond kölyök! – mondta magában Mr. Satterthwaite. – De ehhez nincs közöm, és különben sem hallgatna rám. Annak idején én is megfizettem a tanulópénzt…”

De nem tudta megnyugtatni magát, mert az amerikai fiatalok közt volt egy nagyon csinos fiatal lány, és Mr. Satterthwaite-nek kifejezetten úgy tűnt, hogy az a lány egyáltalán nem örül majd Franklin Rudge barátkozásának a grófnővel.

Már éppen indulni készült az ellenkező irányba, amikor ezt a lányt látta meg: az egyik sétányon közeledett feléje. Az alakjára készült, jól szabott kosztümöt viselt fehér muszlinblúzzal, a lábán jó minőségű, lapos sarkú strapacipőt s a kezében útikönyvet hozott. Vannak amerikai nők, akik megjárják Párizst, s onnan olyan ruhatárral jönnek el, akár Sába királynője – de Elizabeth Martin nem ilyen volt. Ő fegyelmezetten és lelkiismeretesen sajátította el Európát. Rajongott a kultúráért és a művészetekért, és annyit akart mindebből kapni a pénzéért (ami nem volt túl sok), amennyi csak belefér.

Valószínűtlen, hogy Mr. Satterthwaite akár kulturáltnak, akár művészinek tartotta volna a lányt. Leginkább csak fiatalnak látta.

– Jó napot, Mr. Satterthwaite! – köszönt Elizabeth. – Nem látta Franklint… Mr. Rudge-ot valamerre?

– De igen, éppen néhány perccel ezelőtt.

– Gondolom, a grófnő barátnőjével! – jegyezte meg élesen a lány.

– Hát… igen, a grófnővel – ismerte be Mr. Satterthwaite.

– Ez az ő grófnője engem aztán nem érdekel – mondta a lány magas, elcsukló hangon. – Franklin meg van érte őrülve. De hogy *miért*, azt fel nem foghatom!

– Azt hiszem, nagyon kellemes modorú hölgy – fogalmazott Mr. Satterthwaite óvatosan.

– Ismeri?

– Felületesen.

– Én nagyon aggódom Franklinért – mondta Martin kisasszony. – Ennek a srácnak általában nagyon is helyén van az esze. Nem is gondolná az ember, hogy bedől az ilyen sziréneknek. De most hallani sem akar másról, falra hányt borsó neki minden okos beszéd. Mondja csak: ez a nő grófnő egyáltalán?

– Nem tudnám megmondani – óvatoskodott Mr. Satterthwaite. – Lehet, hogy az.

– Ez a maguk híres angol semmitmondása! – jegyezte meg Elizabeth szemlátomást elégedetlenül. – Én csak annyit mondok, nálunk, Sargon Springsben – mert ez a mi városunk, Mr. Satterthwaite – ez a grófnő igencsak fura pillangónak számítana!

Ezt Mr. Satterthwaite is valószínűsítette. Kedve lett volna azonban rámutatni, hogy most nem Sargon Springsben vannak, hanem a Monacói Hercegség területén, ahol a környezettel történetesen a grófnő van inkább szinkronban, mint Martin kisasszony.

De nem szólt semmit, Elizabeth pedig továbbment a kaszinó felé. Mr. Satterthwaite egy napsütötte padra ült, ahol hamarosan csatlakozott hozzá Franklin Rudge.

Rudge tele volt lelkesedéssel.

– Nagyon jól érzem magamat! – lelkendezett naivan. – Ez igen! Ezt nevezem én tapasztalatszerzésnek, mert ez az élet teljesen más, mint amit mi élünk az Államokban!

Az idősebb férfi elgondolkodva nézett rá:

– Az élet mindenütt nagyjából ugyanolyan – mondta fáradtan. – Mindössze más és más ruhát visel.

Franklin Rudge megrökönyödve nézett rá.

– Nem értem, mire gondol.

– Azért nem, mert még sokat kell utaznia – mondta Mr. Satterthwaite. – De bocsánatát kérem: megengedhetetlen, hogy egy öregedő férfi engedjen a prédikálás kísértésének.

– Ó, semmi baj! – nevetett Rudge, kivillantva az amerikaiakra oly jellemző szép fogsort. – Tudja, nem mondom, hogy a kaszinóban nem csalódtam. Azt gondoltam, hogy a szerencsejáték más lesz: valami sokkal szenvedélyesebb dolog. De elég unalmasnak és közönségesnek találom.

– A szerencsejátékosnak a játék élet-halál kérdése, de tény, hogy nem valami látványos dolog – mondta Mr. Satterthwaite. – Izgalmasabb olvasni róla, mint nézni.

A fiatalember egyetértően bólintott.

– Ugye, maga az a fajta, akibe mindig belebotlanak, úgy értem, a társaságban? – kérdezte, de olyan kerekre nyílt, őszinte szemekkel, hogy nem lehetett megsértődni attól, amit mond. – Úgy értem, ismeri az összes ilyen grófnőt, bárónőt meg hercegnőt?

– Elég sokat – mondta Mr. Satterthwaite. – Meg a zsidókat, a portugálokat, a görögöket és az argentinokat.

– Tessék? – kérdezte Rudge.

– Csak arra utaltam – mondta Mr. Satterthwaite –, hogy járatos vagyok az angol társasági életben.

Franklin Rudge ezt pár percig forgatta magában. Majd megkérdezte:

– Ugye, ismeri Carnova grófnőt is?

– Felületesen – válaszolta Mr. Satterthwaite neki is, amit az imént Elizabethnek.

– Nahát, ő aztán érdekes személyiség! Az ember azt gondolná, az európai arisztokrácia már leszerepelt és kifulladt. Ez a férfiakra igaz lehet, de a nők mások. Micsoda öröm, ha az ember a grófnőhöz hasonló kifinomult teremtéssel találkozik! Eszes, bájos, intelligens, több generációnyi civilizáció áll mögötte – ő aztán arisztokrata a körme hegyéig!

– Valóban? – kérdezte Mr. Satterthwaite.

– Miért, nem az? Talán ismeri a családját?

– Nem – ismerte be Mr. Satterthwaite. – Tartok tőle, hogy igen keveset tudok róla.

– A Radzinsky családból származik – mondta Franklin Rudge. – Az egyik legrégebbi magyarországi család. Elképesztő, hogy a grófnőnek milyen élete volt. Ismeri azt a hatalmas gyöngysort, amit hord?

Mr. Satterthwaite bólintott.

– A boszniai királytól kapta. Valami iratokat csempészett ki neki az országból.

– Azt már hallottam, hogy a boszniai király ajándéka az a gyöngysor – mondta Mr. Satterthwaite.

A dolog közszájon forgott, mint ahogyan az is, hogy a hölgy annak idején a királyi felség *chère amie*-ja, volt.

– Ide hallgasson, mondok még mást is!

Mr. Satterthwaite odahallgatott, és minél tovább hallgatott, annál inkább csodálta Carnova grófnő remek fantáziáját. A grófnő nem a közönséges szirének (ahogy Elizabeth Martin nevezte) eszköztárával élt. Mert a fiatalembernek is megvolt a magához való esze, tiszta életet élt, és teli volt idealizmussal. Nem, a grófnő arról mesélt neki, hogy ő – önmegtartóztató életvitellel! – diplomáciai cselszövések egész labirintusán verekedte magát keresztül. Voltak ellenségei is – de ennél mi sem természetesebb… Az ifjú amerikainak az volt az érzése, hogy bepillantást kapott a régi rezsim életébe, ahol a grófnő volt a központi szereplő, ez a

visszafogott, arisztokratikus asszony, kancellárok és hercegek bizalmasa, aki felé a férfiak romantikus rajongással fordultak.

– És iszonyú, hogy mennyi ellenféllel kellett megküzdenie – zárta a történetet a fiatalember, hangjában melegséggel. – Egészen különös, de soha nem talált magának igazi barátnőt. A nők egész életében ellene voltak.

– Minden bizonnyal – reagált Mr. Satterthwaite.

– Maga szerint ez nem vérlázító? – heveskedett Rudge.

– Nnnem… – felelte Mr. Satterthwaite töprengve. – Szerintem nem az. Tudja, a nőknek megvan a maguk mércéje. Nem vezet semmi jóra, ha beleártjuk magunkat az ő ügyeikbe. Az ilyesmit jobb rájuk hagyni.

– Nem értek egyet magával – mondta őszintén Rudge. – Ma az egyik legkárosabb jelenség, hogy a nők nem tudnak egymással kedvesen viselkedni. Ismeri Elizabeth Martint? Nos, ő az elmélet szintjén teljesen egyetért velem. Sokszor beszélgettünk a dologról. Igaz, még szinte gyerek, de az elvei teljesen rendben vannak. Ha viszont a gyakorlatban kell kipróbálnia az elveit, akkor ő is ugyanolyan pocsékul viselkedik, mint bármelyik másik nő. Borzasztó, hogy mennyire nem állja a grófnőt, pedig nem is tud róla az égvilágon semmit. De ha mesélni akarok neki róla, meg sem hallgat. Ez így *nincs jól,* Mr. Satterthwaite! Én hiszek a demokráciában… és… és az mi más, mint az emberek testvérisége? A nőké is!

Igaza tudatában, tágra nyílt szemekkel nézett Mr. Satterthwaite-re. Ő megpróbált olyan helyzetet elképzelni, amiben a grófnő és Elizabeth Martin között felébredne a testvériség érzése – de ez nem sikerült neki.

– A grófnő viszont el van bűvölve Elizabeth-től, és minden szempontból bájosnak tartja – folytatta Rudge. – Ez vajon mit jelenthet?

– Azt, hogy a grófnő sokkal régebb óta él, mint Martin kisasszony – felelte Mr. Satterthwaite szárazon.

Franklin Rudge váratlanul más témára tért át:

– Tudja, hány éves? Nekem elárulta, és ez igazán rendes volt tőle. Én huszonkilencnek néztem, de ő saját jószántából elmondta, hogy harmincöt. Ugye, hogy nem néz ki annyinak?

Mr. Satterthwaite, aki a hölgy életkorát a maga részéről negyvenöt és negyvenkilenc közé tette volna, csak felhúzta a szemöldökét.

– Fogadja meg a tanácsomat: ne higgyen el feltétlenül mindent, amit Monte-Carlóban hall! – mondta szerényen.

Rendelkezett már annyi tapasztalattal, hogy tudja: a fiatalemberrel hiába vitatkozna. Franklin Rudge-ban pillanatnyilag fehéren izzott a lovagiasság tüze, és ebben az állapotban úgysem hitt volna el semmilyen állítást, aminek nincs cáfolhatatlan bizonyítéka.

– Itt jön a grófnő – mondta a fiú, és felállt.

A grófnő odajött hozzájuk, mozgása kecsesen bágyadt volt, s ez igen jól állt neki. Hamarosan mindhárman együtt ültek. A grófnő elbűvölően viselkedett Mr. Satterthwaite-tel, de nem bizalmasan. A véleményére volt kíváncsi, és készségesen el is fogadta azt. Úgy bánt vele, mint aki szaktekintély a Riviérát illető dolgokban.

Nagyon ügyesen intézte a dolgot, és nem is kellett hozzá túl sok idő: Franklin Rudge azon vette észre magát, hogy kedvesen, de határozottan elküldték. A grófnő és Mr. Satterthwaite kettesben maradtak.

A grófnő összecsukott napernyőjével rajzolgatni kezdett a porba.

– Mr. Satterthwaite, ugye, érdekli önt ez a kedves, fiatal amerikai?

A hangja halk volt és simogató.

– Tényleg kedves fiatalember – felelte Mr. Satterthwaite diplomatikusan.

– Én is rokonszenvesnek találom – mondta tűnődve a grófnő. – Sok mindent elmeséltem neki az életemből.

– Csakugyan? – szólt Mr. Satterthwaite.

– Olyan részleteket is, amiket csak nagyon kevés embernek meséltem eddig – folytatta a grófnő álmodozva. – Elképesztő, hogy miken mentem keresztül, Mr. Satterthwaite! Kevesen hinnének nekem, ha elmesélném, mi mindenen.

Mr. Satterthwaite átlátta, hogy mire gondol. A történetek, amiket a grófnő Franklin Rudge-nak mesélt, még akár igazak is *lehetnének*. Nagyon is hihetetlenek, tulajdonképpen valószínűtlenek, de attól még *lehetségesek*… Senki bizonyossággal nem mondhatja rájuk: „Ez nem igaz!”

Nem szólt semmit, a grófnő pedig továbbra is álmodozva szemlélte az öblöt.

És ekkor Mr. Satterthwaite valahogy hirtelen másként látta őt, s ez furcsa volt és új. Már nem az öregedő hárpiát látta benne, hanem a zátonyra futott, kétségbeesett teremtést, aki foggal-körömmel harcol. Lopva odanézett rá. A napernyő most nem árnyékolta az arcát, és a szeme sarkában bizony látszottak a kis ráncok. A halántékán pedig egy ér lüktetett.

Mr. Satterthwaite egyre bizonyosabb volt új benyomását illetően: ez egy kétségbeesett asszony, aki sarokba van szorítva. Nem fog irgalmazni sem Mr. Satterthwaite-nek, sem senkinek, aki megpróbál Franklin Rudge és közé állni. De Mr. Satterthwaite az is érezte: még nem látja át teljes egészében a helyzetet. A nőnek nyilván tenger pénze volt. Mindig gyönyörű ruhákban járt, és csodálatos ékszereket viselt. Ezen a téren biztosan nem lehetett gondja. Akkor hát szerelem volna? Mr. Satterthwaite tudta jól, hogy az ilyen korú nők néha beleszeretnek fiatalemberekbe. Lehet, hogy ez a helyzet. De Mr. Satterthwaite ösztöne azt súgta: itt valami nem stimmel.

Az, hogy most kettesben maradt vele, nem volt más, mint kesztyűdobás, felhívás a párviadalra. Az asszony fő ellenségként őt szemelte ki. Mr. Satterthwaite meg volt győződve, hogy arra akarta őt rászedni: beszéljen lekicsinylően róla Franklin Rudge-nak. Mr. Satterthwaite csak mosolygott a bajusza alatt. Vén róka ő már. Tudja, hogy mikor nem kell mondani semmit.

Aznap este a grófnőt figyelte a kaszinóban, aki rulettezett.

Újra és újra tett, s a tétjeit sorban besöpörték. Veszteségeit jól viselte, a rutinos játékosok hidegvérével. Egy-kétszer megtett egy számot, a pirosra a maximumot tette, egy keveset nyert a középső tucattal, majd azt is elvesztette, s végül hatszor tett a manque mezőre, s mind a hat alkalommal veszített. Utána kecses vállrándítással felállt, és otthagyta a játékasztalt.

Ma este a grófnő egy különösen hatásos, arany selyemszövetből készült ruhába öltözött, ami zölddel volt aládolgozva. Az elhíresült bosnyák gyöngysor övezte a nyakát, füléből pedig hosszan csüngő gyöngy fülbevaló lógott.

Mr. Satterthwaite meghallotta, amint két férfi elismerően beszélget róla.

– A Carnova – mondta az egyik. – Jól tartja magát, nem? A bosnyák koronaékszerek jól állnak neki.

A másik, egy kicsi, zsidó kinézetű ember kíváncsian nézett a nő után:

– Azok volnának Bosznia királyának gyöngyei? – kérdezte. – Na, ez furcsa!

És halkan kuncogott.

Mr. Satterthwaite többet már nem hallott a beszélgetésből, mert ebben a pillanatban, ahogy a fejét elfordította, legnagyobb örömére régi barátját pillantotta meg.

– Drága Mr. Quin!

Melegen kezet ráztak.

– Itt aztán igazán nem számítottam arra, hogy találkozunk!

Mr. Quin mosolygott, sötét arca egészen felragyogott.

– Pedig nem kéne meglepődnie – mondta. – Itt a karneváli szezon, és én ilyenkor gyakran vagyok itt.

– Igazán? Nahát, mennyire örülök! Ragaszkodik ahhoz, hogy idebent beszélgessünk? Elég meleg van itt.

– Kint kellemesebb lesz – értett egyet a másik. – Majd a kertben sétálunk.

Kint friss volt a levegő, de nem csípős. Mindkét férfi nagy levegőket vett.

– Mindjárt másképp érzi magát az ember – mondta Mr. Satterthwaite.

– Sokkal jobban – helyeselt Mr. Quin. – És itt szabadon beszélgethetünk. Bizonyára sok minden van, amiről be szeretne számolni nekem.

– Ez így van!

Mr. Satterthwaite mohón belefogott, hogy felvázolja az őt foglalkoztató problémát. Mint mindig, most is büszke volt szavainak kifejező erejére. A grófnőt, az ifjú Franklint és a megalkuvásra képtelen Elizabethet értő kézzel vázolta fel, mindössze néhány vonással.

– Maga az első találkozásunk óta megváltozott! – mondta mosolyogva Mr. Quin, amikor a beszámoló véget ért.

– Mennyiben?

– Akkor az is kielégítette, ha csak szemlélte az élet által nyújtott színielőadást. Most meg szeretne részt venni benne, játszani!

– Ez igaz – ismerte be Mr. Satterthwaite. – De ebben az esetben nem tudom, hogy mihez kezdjek. Zavarba ejt az egész. Talán… – tétovázott. – Talán, ha segítene…?

– Boldogan – mondta Mr. Quin. – Majd meglátjuk, mit tehetünk.

Mr. Satterthwaite megnyugodott, hogy immár van kire támaszkodnia.

Másnap bemutatta Franklin Rudge-ot és Elizabeth Martint a barátjának, Mr. Harley Quinnek. Nagy örömére jól megvoltak egymással. A grófnő nem került szóba, de Mr. Satterthwaite ebéd táján olyan híreket hallott, ami felvillanyozta.

– Mirabelle ma este Monte-Carlóba érkezik! – osztotta meg izgatottan az újságot Mr. Quinnel.

– A párizsi színpadok üdvöskéje?

– Igen! Gondolom, maga is tudja, ahogy mindenki, hogy ő a boszniai király legújabb kedvese. Úgy tudom, elárasztotta ékszerekkel. Mondják, hogy nincs nála igényesebb és extravagánsabb nő Párizsban.

– Az érdekes lesz, ha ő és Carnova grófnő találkoznak itt ma este.

– Én is pont erre gondoltam.

Mirabelle magas, sovány teremtés volt, és csodálatos, festett szőke hajkoronát hordott. Arcszíne halványlila, száján narancssárga rúzs. A legelképesztőbb divat szerint öltözködött, valami olyan ruhába, ami egy megdicsőült paradicsommadarat formázott, s ehhez egész sor nyaklánc tartozott, amik meztelen hátára lógtak. Bal bokáján hatalmas gyémántokkal berakott, nehéz karika díszlett.

Amikor belépett a kaszinóba, valóságos szenzációt keltett.

– Ezt barátnőjének, a grófnőnek nehéz lesz felülmúlni – súgta Mr. Quin Mr. Satterthwaite fülébe. Az bólintott. Nagyon kíváncsi volt, hogy a grófnő ezúttal milyen toalettet választ.

A grófnő jóval később érkezett, és mindenfelé halk moraj kísérte, ahogy fesztelenül odasétált az egyik, középen álló rulettasztalhoz.

Fehérbe öltözött: egyszerű, vállpántos selyemruhába, mint amilyet az elsőbálozók hordanak. Ragyogóan fehér nyakán és karjain pedig nem volt semmi dísz. Egyetlen ékszer sem.

– Ez igen, ez okos – mondta elismerően Mr. Satterthwaite azonnal. – Nem hajlandó a vetélkedésre, és ezzel ráborítja az asztalt a riválisára.

Ő maga is ahhoz az asztalhoz ment. Időnként, csak szórakozásból tett is valamire. Néha nyert, de legtöbbször veszített.

Valahogy mindig a harmadik tucatból jöttek ki a számok. Újra meg újra a 31-esen és a 34-esen állt meg a golyó. A tétek az asztal alsó részére sereglettek.

Mr. Satterthwaite elmosolyodott, és megtette aznap esti utolsó tétjét: a maximális összeget rakta az 5-ösre.

Erre a grófnő előrehajolt, és szintén a maximális összeggel, megtette a 6-ost.

– *Faites vos jeux* – kiáltotta erős hangon a krupié. – *Rien ne va plus. Plus rien!*[4]

Vidáman surrogva pörgött a golyó. Mr. Satterthwaite ezt gondolta: „Ez itt mindenkinek mást és mást jelent. Van, aki kétségbeesés és remény közt hányódik, van, aki unalmában játszik, van, aki csak az időt múlatja – és akad, akinek ez élet-halál kérdése."

A golyó koppanva megállt.

A krupié előrehajolt, hogy megnézze.

– *Numèro cinq, rouge, impair et manque.*[5]

Mr. Satterthwaite nyert!

Miután a krupié besöpörte a nyeretlen tételeket, odatolta Mr. Satterthwaite nyereményét. Ő érte nyúlt. A grófnő is. A krupié egyikről a másikra nézett.

– A hölgyé! – mondta nyersen.

A grófnő elvette a pénzt. Mr. Satterthwaite visszahúzódott. Ebben is úriember volt. A grófnő nyíltan a szemébe nézett, és ő viszonozta a pillantását. Az asztalnál néhány játékos szólt a krupiénak, hogy tévedett, de az ingerülten megrázta a fejét. Már döntött a dologban, és kész. Felemelte érdes hangját:

– *Faites vos jeux, Messieurs et Mesdames.*

Mr. Satterthwaite visszament Mr. Quinhez. Igaz, hogy kifogástalanul viselkedett, mindazonáltal vérig volt sértve. Mr. Quin együtt érző hallgatóságnak bizonyult.

– Kellemetlen! – mondta. – De ilyesmi előfordul. Mindenesetre nemsokára találkozunk a barátjával, Franklin Rudge-dzsal. Rendezek egy kis vacsorát.

Éjfélkor találkoztak ők hárman, és Mr. Quin elmagyarázta nekik a tervét.

– Ennek a játéknak az a neve, hogy „út és sövény". Megbeszéljük, hogy hol fogunk találkozni, aztán szétszéledünk, és mindenkinek becsületbeli kötelessége, hogy azt az embert hívja el vacsorázni, akivel először összefut.

Franklin Rudge-nak tetszett az ötlet.

– És mi van, ha az illető nem akar eljönni?

– Minden meggyőző erejét latba kell vetnie, hogy meggondolja magát.

– Jó. Akkor hol találkozunk?

– Ez egy elég bohém hely, egy kávéház, ahová furcsa vendégeket is lehet vinni. A neve Le Caveau.

Elmagyarázta, merre találják a helyet, aztán elváltak egymástól. Mr. Satterthwaite-nek olyan szerencséje volt, hogy egyenesen belefutott Elizabeth Martinba, és nagy örömmel vitte őt magával. Megtalálták a Le Caveau-t, ott le kellett menni az alagsorba, ahol vacsorához terített asztal várta őket. Az asztalt régimódi gyertyatartókba tett gyertyák fénye világította meg.

– Mi vagyunk az elsők – állapította meg Mr. Satterthwaite. – Á! Már itt is van Franklin, és…

De elharapta a szót. Franklin a grófnőt hozta magával. Kínos percek következtek. Elizabeth nem tudta a helyzetet kellő méltósággal kezelni. A nagyvilági grófnő viselkedése azonban kifogástalan maradt.

Legutoljára Mr. Quin futott be. Egy alacsony, sötét hajú, rendesen öltözött férfival érkezett, akinek az arca mintha ismerős lett volna Mr. Satterthwaite-nek. Csak egy perc kellett, és már tudta is, hogy ki ez. A ma esti krupié volt, aki úgy felbosszantotta a tévedésével.

– Hadd mutassam be a társaságnak, M. Pierre Vaucher! – mondta Mr. Quin.

Az alacsony férfi zavarban volt. Mr. Quin könnyedén és minden formaságot mellőzve mindenkit bemutatott, akit kellett. Hozták a vacsorát: kitűnő volt. Jött a bor is: az is kitűnő volt. Kezdett némileg oldódni a hangulat. A grófnő nagyon csendben volt és Elizabeth is, de

---

[4] Tessék tenni. Senki többet! (francia)

[5] Ötös, piros, páratlan, (francia)

Franklin Rudge-nak megoldódott a nyelve. Történeteket mesélt, nem vicces eseteket, hanem komolyakat. Mr. Quin eközben csendben, de kitartóan kínálta körbe a bort.

– Most elmesélek egy sztorit – és az eset megtörtént! – egy emberről, aki megcsinálta a szerencséjét – jelentette be Franklin Rudge hatásosan.

Ahhoz képest, hogy a szesztilalom hazájából érkezett, egész szívesen ivott pezsgőt.

Elmondta a sztorit, talán egy kicsit hosszabb lére eresztve, mint kellett volna. Közel sem volt olyan jó, mint a kitalált történetek: az igaz történetek többségének már csak ez a sorsa.

Ahogy befejezte a mesélést, a vele szemben ülő Pierre Vaucher mintha felébredt volna. A pezsgőt ő sem vetette meg. Az asztal fölött előrehajolt.

– Én is elmondok egy történetet – mondta rekedtesen. – De ez egy olyan emberről szól, aki nem csinálta meg a szerencséjét. Ez az ember nem fölfelé ment a hegyre, hanem lefelé csúszott. És ez is igaz történet.

– Kérem, monsieur, mesélje el nekünk! – kérte udvariasan Mr. Satterthwaite.

Pierre Vaucher hátradőlt a széken, és a plafont nézve mesélni kezdett:

– A történet Párizsban kezdődik. Lakott ott egy ékszerész, fiatal, gondtalan, szorgalmasan dolgozó. Mondták: nagy jövő vár rá. Már megszerveztek neki egy jó házasságot is: nem volt túl csúnya a menyasszony, és nagyon szép volt a hozomány. És akkor, mit gondolnak, mi történt? Egy nap meglátott egy lányt. Egy olyan kis nyomorult csitrit, messieurs. Hogy szép volt-e? Lehet, de félholt volt a koplalástól. Ám ezt a fiatalembert annyira vonzotta, hogy nem tudott ellenállni neki. A lány küszködött, hogy munkát találjon magának, és erényes volt – vagy legalábbis ezt mesélte a fiatalembernek. Nem tudom, hogy ez igaz volt-e.

Hirtelen a félhomályban felhangzott a grófnő hangja:

– Miért ne lett volna az? Sok ilyen lány van.

– A fiatalember hitt neki. És feleségül vette – a balga! Onnantól a családja többé nem állt vele szóba. Elvégre nem törődött az érzéseikkel. Az, hogy feleségül vette a lányt – Jeanne-nak fogom nevezni –, jó cselekedet volt. Ezt meg is mondta neki. Úgy gondolta, a lány ezért hálával tartozik. Sok mindent feláldozott érte.

– Remek kezdet lehetett annak a szegény lánynak – jegyezte meg gúnyosan a grófnő.

– A fiatalember szerette ezt a lányt, de az kezdettől fogva meg is őrjítette. Szeszélyes volt, néha rájött a bolondóra: egyik nap hidegen viselkedett vele, másik nap meg szenvedélyesen. Végül a férfi felismerte az igazságot: ez a nő őt soha nem szerette. A házasságot csak kiútnak használta reménytelen helyzetéből. Az igazság fájt a férfinak, borzasztóan fájt, de mindent elkövetett, hogy ez ne látsszon. És még mindig úgy érezte, hogy jár neki a hála, és az, hogy amit kíván, meglegyen. Veszekedtek. A nő folyton szidta… Mon Dieu, volt-e valami, amit ne hányt volna a szemére?

Ugye, tudják, mi következett? Ami elkerülhetetlen volt: a nő otthagyta. A férfi két évig egyedül volt, és csak dolgozott a kis üzletében, nem is hallott semmit a nőről. Egy barátja volt, az abszint. Az üzlet nem ment valami jól. És akkor, egy nap, amikor bement az üzletbe, ott találta őt. Gyönyörűen volt öltözve. Az ujjain gyűrűk. A férfi csak nézte. A szíve dobogott, egyre csak dobogott! Azt sem tudta, mit csináljon. Szerette volna megverni, szerette volna a karjaiba kapni, szerette volna a földre lökni és megtaposni – és szerette volna a lába elé vetni magát. De semmi ilyesmit nem tett. Fogta a csípőfogót, és leült dolgozni. „Mivel szolgálhatok, madame?” – kérdezte kimérten.

Ettől a nő ideges lett. Hiszen nem ezt várta. „Pierre – mondta –, visszajöttem!” A férfi lerakta a fogót, és megkérdezte: „Szeretnéd, ha megbocsájtanék? Ha visszafogadnálak? Komolyan megbántad, amit tettél?” Mire a nő: „Hát visszafogadnál?” Jaj, de nagyon szépen kérdezte… De a férfi tudta, hogy ez csapda, és nem akart belesétálni. Szerette volna a karjába kapni a nőt, de annál több esze volt. Közönyt színlelt. „Keresztény ember vagyok – mondta. – Próbálok az egyház tanítása szerint élni.” S közben arra gondolt: meg fogja a nőt alázni, hogy csússzon-másszon előtte a földön.

Jeanne azonban (mert így nevezzük most) hátravetette a fejét, és nevetett. Gonosz nevetés volt! „Kinevetlek téged, kicsi Pierre! – mondta. – Ugyan, nézd már meg ezeket a drága ruhákat, gyűrűket és karkötőket! Csak meg akartam mutatni magamat neked. Gondoltam: ráveszlek, hogy ölelj át, s ha ezt megtetted volna, akkor köptem volna az arcodba, és akkor mondom a szemedbe, hogy mennyire gyűlöllek!”

Azzal kiment az üzletből. El tudják hinni, messieurs, hogy egy nő ilyen gonosz lehessen? Hogy csak azért jön vissza, mert kínozni akar?

– Nem – szólalt meg a grófnő –, én ezt nem tudom elhinni, és egyetlen épeszű férfi sem hiheti. Csak éppen minden férfi vak és bolond.

Pierre Vaucher ügyet sem vetett a grófnőre. Folytatta:

– Így aztán ez a fiatalember, akiről most mesélek, egyre lejjebb és lejjebb csúszott. Mindig több abszintot ivott. A kis üzletet eladták a feje fölül. Csavargó lett belőle, csatornatöltelék. Aztán jött a háború. Az jó volt, a háború! A háború emelte ki őt a csatornából, és megtanította rá, hogy többé ne süllyedjen ilyen állati sorba. Fegyelmet tanult, és kijózanodott. Tűrt hideget, fájdalmat, halálfélelmet, de nem halt meg, és mire a háború véget ért, újra ember lett belőle.

És akkor, messieurs, délre költözött. A tüdejét kikezdte a harci gáz, ezért azt javasolták neki, hogy délen keressen munkát magának. Nem fárasztom önöket azzal a sok mindennel, amivel próbálkozott, elég az hozzá, hogy végül krupié lett belőle. És egy nap a kaszinóban újra látta őt, a nőt, aki tönkretette az életét. Az nem ismerte őt föl, de ő a nőt igen. Gazdagnak látszott, olyannak, akinek a világon mindene megvan, csakhogy, messieurs, a krupiék szeme igen éles. Eljött az este, amikor a nő a legeslegutolsó pénzét tette fel. Ne kérdezzék, hogy ezt honnan tudom! Csak tudom, mert ezt az ember megérzi. Mások el se hinnék! Hiszen még drága ruhákban jár – adódhat a kérdés, hogy miért nem teszi a ruhákat zálogba. De ha ezt megteszi, huss! a hitele máris odavan. Hogy ott vannak az ékszerei? Ugyan már! Hát nem voltam valamikor ékszerész? A valódi ékszereknek már nyoma sincs. A királyi gyöngyök egyesével eladódtak, és hamis gyöngyök kerültek a helyükbe. Enni, és a hotelszámlát fizetni folyton muszáj. Bizony, és a gazdag férfiak már évek óta itt látják. „Ez még mindig itt van? – kérdezik. – De hisz már elmúlt ötven! Én frissebb húst akarok a pénzemért!”

Hosszú, remegő sóhaj hallatszott az ablakfülkéből, ahol a grófnő ült hátradőlve.

– Na igen, az egy nagy pillanat volt. Előző két este figyeltem, hogy mit csinál. Veszített, veszített, veszített. És eljött a vége. Mindent egyetlen számra tett fel. Mellette egy angol milord játszott, aki szintén a maximumot tette az övével szomszédos számra. Pörög a golyó… és eljött a pillanat: a nő vesztett…

A tekintetünk találkozik. S én mit teszek? Veszélybe sodrom az állásomat a kaszinóban. Meglopom az angol milordot. Azt mondom: „A hölgyé!”, és kifizetem neki a pénzt.

– Á!

Üvegcsörömpölés hallatszott. A grófnő talpra ugrott, áthajolt az asztal fölött, és eközben leverte a poharát.

– De miért? – kiáltotta. – Azt szeretném tudni, hogy *miért* tette?

Hosszú, végtelenül hosszúnak tűnő szünet következett, miközben ezek ketten farkasszemet néztek az asztal fölött… mintha párbajoznának.

Ravasz kis mosoly jelent meg Pierre Vaucher arcán. Széttárta a kezét.

– Madame, létezik a világon szánalom is… – mondta.

– Aha!

A grófnő visszaült.

– Már értem.

Újra nyugodt volt, mosolygós, amilyen mindig.

– Ez nagyon érdekes történet volt, M. Vaucher. Engedje meg, hogy meggyújtsam a cigarettáját!

A grófnő ügyesen összesodort egy fidibuszt, meggyújtotta a gyertya lángjánál, és odatartotta a férfinak. Az odahajolt, míg a láng meg nem gyújtotta a szájában tartott cigarettát.

Aztán a grófnő váratlanul felpattant.

– És most el kell búcsúznom önöktől. Kérem… nincs szükségem kísérőre.

Mielőtt észbe kaptak volna, már el is ment. Mr. Satterthwaite máris sietni akart utána, de visszalépett, amikor a francia döbbent káromkodását meghallotta.

– *Ezer ördög és pokol!*

A félig elhamvadt fidibuszt bámulta, amit a grófnő az asztalra dobott. Kisimította.

– Mon Dieu! – motyogta. – Egy ötvenezer frankos váltó! Értik? Amit ma este nyert! Ez volt minden pénze. És ezzel gyújtotta meg a cigarettámat! Mert túl büszke ahhoz, hogy elfogadja. Milyen kár. Mindig is büszke volt, akár egy ördög. Ennek a nőnek párja nincs, csodálatos!

Felpattant a székről, és kirohant. Felállt Mr. Satterthwaite és Mr. Quin is. A pincér Franklin Rudge-hoz ment oda.

– *La note, moruieur* – jegyezte meg érzéketlenül.

Mr. Quin gyorsan elvette tőle a számlát.

– Én olyan elveszettnek érzem itt magam, Elizabeth – mondta Franklin Rudge, – Ezek a külföldiek… ezek kiverik nálam a biztosítékot! Nem értem őket. Mi van most ezekkel?

Odanézett Elizabethre.

– Jaj, de jó, hogy látok valami százszázalékosan amerikait, mint te!

Olyan siránkozó lett a hangja, akár egy kisgyereké.

– Ezek a külföldiek olyan *furák!*

A fiatalok megköszönték a vendéglátást Mr. Quinnek, és együtt távoztak. Mr. Quin felmarkolta a visszajárót, és rámosolygott Mr. Satterthwaite-re, aki úgy felfújta magát, akár egy elégedett madár.

– Nos ez remekül sült el – jegyezte meg Mr. Quinnek. – A mi kis gerlepárunk most már sínen van.

– Melyikre gondol? – kérdezte Mr. Quin.

– Ó! – hökkent meg jól láthatóan Mr. Satterthwaite. – Á, igen… nos, azt hiszem, magának van igaza, ha a latin vérmérsékletre és egyéb hasonlókra gondolunk…

Az arcán mégis kétkedés látszott.

Mr. Quin elmosolyodott, és a mögötte lévő színes üvegablak egyetlen pillanatra tarka fényruhát vetített rá.

6. fejezet
FÉRFI A TENGERRŐL

Mr. Satterthwaite öregnek érezte magát. Mért ne érezhette volna, hiszen sokak szerint tényleg az volt. Szemtelen ifjoncok így beszéltek róla egymás közt: „Az öreg Satterthwaite? Legalább százéves, de minimum nyolcvan!” Még a legjobb szívű fiatal lányok is elnézően csak ennyit mondtak, ha szóba került: „Satterthwaite? Igen, már nem fiatal: megvan vagy hatvan.” Es ez szinte még rosszabb volt, mert Mr. Satterthwaite már a hatvankilencet is betöltötte.

De ő maga nem látta öregnek magát. Hatvankilenc évesnek lenni igenis érdekes, ennek az életkornak is megvannak a maga végtelen lehetőségei: ekkor a felhalmozott élettapasztalat végre kezd meglátszani az emberen. De hogy öregnek érezte magát – az megint egy másik dolog volt, és olyan kimerült és depressziós lelkiállapottal járt együtt, melyben az ember folyton lehangoló kérdésekkel szembesült. Ki is ő tulajdonképpen? Egy ráncos, öregedő kis férfi, akinek nincs se kutyája, se macskája, csak egy értékes műgyűjteménye – és különös, de e pillanatban ez valahogy nem tudta őt kielégíteni.

A darvadozásnak ezen a pontján Mr. Satterthwaite megálljt parancsolt magának. Ezek káros gondolatok, és nem vezetnek sehová. Tudta jól (ő ne tudta volna?), hogy egy feleség idővel minden bizonnyal meggyűlölte volna őt, vagy ő a feleséget; hogy a gyerekekkel állandó aggódás és izgalom járt volna; s hogy az idejét és érzelmeit folyton kisajátítani akaró család miatt sokat bosszankodott volna.

– Biztonság és kényelem! – nevezte meg hangosan Mr. Satterthwaite élete két fő pillérét.

Erről eszébe jutott az a levél, amit aznap délelőtt kapott. Előhúzta a zsebéből, és megint elolvasta, kedvtelve ízlelgetve a benne foglaltakat. Mert először is: egy hercegnő írta, és Mr. Satterthwaite szeretett levelet kapni hercegnőktől. Igaz, a levél azzal kezdődött, hogy elég nagy összeget kért tőle jótékony célra, és valószínűleg semmi más oka nem is volt a megírásának. Viszont a hercegnő olyan élvezetesen fogalmazott, hogy ennek fejében Mr. Satterthwaite hajlamos volt átsiklani az előbbi tény fölött.

Szóval hűtlen lett a Riviérához? – írta a hercegnő. – *Milyen ez a maga szigete? Olcsó? Cannotti arcátlanul megemelte idén az árait, és én sem jövök többet a Riviérára. Lehet, hogy kipróbálom a maga szigetét jövőre, ha jókat mond róla, bár az öt napos hajóút nem nekem való. De ha maga ajánlja a helyet, az biztos, hogy kényelmes – nagyon is! Kezd már azok közé tartozni, aki saját maguk kényeztetésén kívül semmi mással nem foglalkoznak, és folyton a kényelmet keresik. Egy dolog van csak, ami magát megmentheti ettől, Satterthwaite, mégpedig az, hogy módfelett érdeklik más emberek ügyei…*

Mr. Satterthwaite összehajtotta a levelet, s közben szokatlanul élénken képzett meg előtte a hercegnő alakja: zsugorisága, váratlan és zavarba ejtő kedvessége, kíméletlen gunyorossága és fantasztikus lendületessége.

Lendületesség! Arra mindenkinek szüksége van. Egy másik levelet húzott elő, német bélyeggel a borítékon: egy fiatal énekesnő írta neki, akit támogatott. Hálás hangú, érzelmes levél volt:

Hogyan mondhatnék Önnek köszönetet, Mr. Satterthwaite? Szinte el sem tudom hinni, olyan csodálatos, hogy pár nap múlva Izoldát fogom énekelni…

Milyen kár, hogy pont Izoldával kell debütálnia! Ez az Olga bájos és szorgalmas kislány, de nincs temperamentuma. Mr. Satterthwaite dúdolni kezdett: „E szó parancs, mert ő a szolga,

s én az úrnő, én, Izolda!” Nem, ebből a kislányból pont ez a lendület hiányzik, ez a parancsoló akarat, amit az a végső „Ich, Isoldé!” fejez ki.

Mindenesetre Mr. Satterthwaite most már tett valamit valakiért. Nyomasztotta ez a sziget – jaj, miért is hagyta ott a Riviérát, amit oly jól ismert, és ahol őt oly jól ismerték? Itt aztán senki sem érdeklődött iránta. Senki nem kapott észbe, hogy ez *az a bizonyos* Mr. Satterthwaite, aki hercegnők, grófnők, énekesek és írók barátja. A szigeten nem volt egyetlen társadalmilag vagy a művészi életben számottevő személyiség. Itt a legtöbben már hét, tizennégy vagy huszonegy éve egyfolytában ide jártak nyaralni, és az emberek értékét mindenki, a környezet is ennek fényében szabta meg.

Mr. Satterthwaite nagyot sóhajtva ment tovább a szállodából a kicsi, rendetlen kikötő felé. Útja egy sor bougainvillea közt vezetett, és az élénk rikítóvörös zuhatagtól csak még őszebb öregembernek érezte magát, mint eddig.

– Öregszem – motyogta maga elé. – Öregszem és fáradok.

Megkönnyebbült, amikor elmaradtak mellőle a bougainvilleák, és végre a vakító fehér úton mehetett a kék tenger felé. Az út közepén egy koszlott kutya ásítozott és nyújtózkodott a napsütésben. A nyújtózkodásban igyekezett eljutni az eksztázis lehetséges határáig, majd leült, és alapos vakarózásba fogott. Azután felkelt, megrázta magát, és körülnézett, hogy milyen egyéb élvezeteket nyújthat neki az élet.

Egy útszéli szemétdomb kínálkozott, és a kutya szimatolva arrafelé vette az irányt, telve kellemes előérzettel. És valóban: az orra nem csapta be! Az itt tapasztalt kellemes oszlásillat minden reményén túltett. Egyre izgatottabban szimatolt, de aztán nem bírt magával, és hanyatt dobta magát, úgy hempergett a kiválóan bűzlő kupacban. Egyértelmű: a világ ma délelőtt kutyaparadicsomnak van berendezve!

Végül belefáradt a hempergésbe, lábra állt, és megint kiballagott az út közepére. És akkor váratlanul, élesen kikanyarodott a sarkon egy rozoga kocsi, telibe kapta a kutyát, majd megállás nélkül továbbrobogott.

A kutya még felállt, és egy percig egyenesen Mr. Satterthwaite-re nézett, a szemében valami bizonytalan, néma szemrehányással. Aztán eldőlt. Mr. Satterthwaite odament hozzá, és föléje hajolt. A kutya már nem élt. Mr. Satterthwaite folytatta útját, s közben arra gondolt: milyen szomorú és kegyetlen az élet! Milyen szemrehányón nézett rá az a kutya! Mintha azt mondta volna: „Jaj, te világ, csodálatos világ, akiben én úgy megbíztam! Miért tetted ezt velem?”

Mr. Satterthwaite továbbment, elhaladt a pálmafák és az alattuk kapaszkodó házak mellett, aztán a fekete színű, vulkáni partszakasz mellett, ahol erős volt a hullámverés. Egyszer a hullámzás egy jól úszó angol férfit elsodort itt, és meg is fulladt. Mr. Satterthwaite elsétált a sziklák övezte sekély öblök mellett (ahol gyerekek és idősebb hölgyek fürdés címén a vízen lebegtek), és meredeken felfelé kezdett kapaszkodni a kanyargós úton, ami a sziklafal tetejére vezetett. Ott. a szirttető szélén állt egy ház, mely a találó La Paz, azaz Béke nevet viselte. A fehér falú ház fakózöld zsalugáterei szorosan zárva voltak, körülötte sűrűn beültetett, gyönyörű kert, és volt ott egy sétány, ami ciprusok között vezetett a fennsík végére. Ott aztán le lehetett nézni a szakadékba, a mély, kéklő tengerre.

Erre a helyre igyekezett Mr. Satterthwaite. Nagyon megszerette La Paz kertjét. A villában még nem járt: mindig üresnek tűnt. Manuellel, a spanyol kertésszel szokott csak találkozni, aki mindenkinek kacifántosan köszönt, a hölgyeknek lovagiasan egy virágcsokorral kedveskedett, az uraknak pedig egy szál virágot adott a gomblyukukba – s közben napbarnított arcát sűrű ráncokba gyűrte a mosolygás.

Mr. Satterthwaite néha képzeletben, szórakozás gyanánt történeteket agyalt ki a villa tulajdánosáról. Kedvenc változata szerint egy spanyol táncosnő lakik itt, akit valamikor világszerte ünnepeltek a szépségéért, s most ide bújt el a világ szeme elől, hogy ki ne derüljön: már nem szép többé.

Elképzelte, amint a táncosnő szürkületkor kijön a házból, és átsétál a kerten. Nemegyszer már majdnem megkérdezte Manueltől az igazságot, de ellenállt a kísértésnek. Ragaszkodott saját történeteihez.

Miután most is váltott néhány szót Manuellel, és kapott tőle egy bimbós narancsszín rózsát, Mr. Satterthwaite a ciprusok között a tenger felé indult Egészen csodálatos érzés volt ott üldögélni a semmi szélén, lába alatt a meredek szakadékkal. A helyről Trisztán és Izolda jutott eszébe, a harmadik felvonás eleje Trisztánnal és Kurvenállal: az a magányos várakozás, meg aztán Izolda, aki futva érkezik a tenger felől, és Trisztán a karjában hal meg. (Bizony, a kis Olgából soha nem lesz igazi Izolda, Cornwall szülötte, királyi sarj, aki gyűlölni és szeretni egyaránt királynőként tud…) Mr. Satterthwaite megrázkódott. Öregnek érezte magát, fázott és egyedül volt… Mit kapott ő az élettől? Semmit… semmit! Még annyit sem, mint az a szerencsétlen kutya az úton.

Váratlan hang térítette magához. Ha a ciprusok közt közeledett valaki, annak a lépteit nem lehetett hallani, úgyhogy onnan tudta meg, hogy van ott még valaki, hogy az illető megszólalt angolul:

– A fenébe!

Mr. Satterthwaite körülnézett, és egy fiatalabb embert látott meg, akin a meglepetés és csalódottság jelei mutatkoztak. Mr. Satterthwaite emlékezett az arcára: előző nap érkezett a szigetre, és már akkor fölkeltette Mr. Satterthwaite érdeklődését. Fiatalembernek látta, mert a szálloda többi, szívós öregember vendégéhez képest igazán fiatalnak volt mondható, de valójában elmúlhatott negyven, sőt valószínűleg nem volt már messze az ötventől. Mégis illett rá a „fiatalember” szó – Mr. Satterthwaite az ilyesmiben ritkán tévedett –, ugyanis kifejezetten éretlennek, kiforratlannak tűnt. Gyakori jelenség, hogy egyes felnőtt kutyák kölyökkutyásak maradnak – s nem volt ez másként ezzel a férfival sem.

Mr. Satterthwaite éppen ezt gondolta: „Ennek a fickónak nem sikerült felnőnie, legalábbis nem egészen.

A külseje mégsem volt kamaszos. Gonddal volt öltözve, és nem volt sovány: úgy festett, mint akinek anyagi értelemben nem hiányzik semmi, mint aki soha meg nem tagadta magától az örömöket, a kielégülést. Barna, igen kerek szeme volt, őszülő szőke haja, kis bajusza és eléggé pirospozsgás arca.

Mr. Satterthwaite arra nem tudott csak választ adni, hogy vajon mi hozta a szigetre ezt az embert. Mert el tudta képzelni, amint célba lő vagy vadászik, pólózik, golfozik vagy teniszezik – illetve csinos nőknek udvarol. Csakhogy a szigeten nem volt mire lőni vagy vadászni, a sportolási lehetőség kimerült a minigolfban, és a csínos nőket is csak a hervatag Baba Kindersley kisasszony képviselte. A sziget természeti szépségei persze vonzottak ide művészeket, de Mr. Satterthwaite teljesen bizonyosra vette, hogy az ember nem művész. Minden jel arra mutatott, hogy inkább valami nyárspolgár.

Mire ő mindezt végiggondolta, a másik megszólalt, mert kissé késve ugyan, de rájött, hogy előbbi, spontán megszólalása hagyott némi kívánnivalót maga után.

– Bocsánatot kérek – mondta feszengve. – Igazából… egy kicsit meglepődtem. Nem számítottam rá, hogy találok itt valakit.

És lefegyverzőn elmosolyodott. Kedves volt a mosolya, barátságos, megnyerő.

– Elég magányos hely ez itt – helyeselt Mr. Satterthwaite, és kicsit arrébb húzódott a padon. A másik elfogadta a szótlan invitálást, és leült.

– Hát, nem tudom – mondta. – Nekem úgy tűnik, mintha *valaki* mindig volna itt.

A hangjából nemtetszés csendült ki. Mr. Satterthwaite nem értette, miért. Baráti lelket látott a másikban. Miért ez a ragaszkodás a magányhoz? Talán randevúra vár ide valakit? Nem, az nem lehet. Gondosan leplezett kíváncsisággal nézett a padon ülőre. Hol látta most, nemrég ugyanezt az arckifejezést? Ezt a néma, döbbent sértődöttséget?

– Szóval akkor járt már itt? – kérdezte Mr. Satterthwaite, de inkább csak azért, hogy mondjon valamit.

– Tegnap este itt voltam. Vacsora után.

– Valóban? Én azt hittem, a kertet akkor már zárva tartják.

Egy pillanatnyi szünet után a fiatalember már-már barátságtalanul annyit mondott:

– Átmásztam a falon.

Mr. Satterthwaite most aztán igazán érdeklődve nézett fel. Amikor szagot fogott, jó vadászkutyaként követte a nyomot. Tudta, hogy beszélgetőtársa csak előző nap délután érkezett. Nem sok ideje volt tehát, hogy napvilágnál felfedezze a villa szépségét, ráadásul nem is elegyedett még tegnap szóba senkivel. Sötétedés után mégis rögtön a La Pazhoz indult. Miért vajon? Mr. Satterthwaite önkéntelenül a zöld zsalugáteres villa felé nézett, de az, mint mindig, most sem mutatta életnek jelét, s a zsalugáterek szorosan csukva álltak. Nem, nem itt lesz a rejtély nyitja.

– És akkor is talált itt valakit?

A másik bólintott.

– Igen. A másik szálloda egyik vendége lehetett. Jelmezben volt.

– Jelmezben?

– Igen, olyan harlekinruhában.

– Micsoda?

A kérdés szinte kirobbant Mr. Satterthwaite-ből. Beszélgetőtársa meglepetten rá is bámult.

– Ezekben a szállodákban elég gyakran rendeznek jelmezes mulatságokat, nem?

– De igen – felelte Mr. Satterthwaite. – Igen, persze!

Az izgatottságtól egészen elfogyott a levegője, így aztán csak egy kis szünet után tette hozzá:

– Kérem, bocsássa meg az izgatottságomat. Ismeri netán a katalízis jelenségét?

A fiatalember megint rábámult.

– Sosem hallottam róla. Miért, mi az?

Mr. Satterthwaite nagy komolyan idézte a definíciót:

– Amikor egy kémiai reakció sikere egy bizonyos anyag jelenlétének a függvénye, mely anyag azonban a reakció során változatlan marad.

– Á! – mondta bizonytalanul a fiatalember.

– Van nekem egy barátom, egy bizonyos Mr. Quin, és őt a legjobban éppen a katalízis jelenségével lehetne jellemezni. Ha ő jelen van valahol, az azzal jár, hogy ott valami történni fog, mert ahol ő van, ott különös megvilágosodásokra és felfedezésekre kerül sor. De ő maga ezekben a folyamatokban nem vesz részt. Az az érzésem, hogy éppen vele találkozhatott itt tegnap este.

– Elég hirtelen került elő, és ezzel alaposan rám is ijesztett. Az egyik pillanatban még nem volt sehol, a másikban meg egyszer csak itt állt! Mintha a tengerből bukkant volna föl.

Mr. Satterthwaite a kis fennsík végén lévő szakadékot méregette.

– Persze, ez szóba sem jöhet – mondta a másik. – De ilyen érzésem volt! Tudom, ezen a sziklafalon még egy légy sem tudna felmászni.

Lepillantott a mélységbe.

– Itt csak lezuhanni lehet! Ha az ember itt megcsúszik – akkor vége, kész.

– Ideális helyszín egy gyilkossághoz – mondta Mr. Satterthwaite derűsen.

A másik rámeredt, mintha nem is értené. Aztán bizonytalanul csak annyit szólt:

– Á, igen… csakugyan.

Csak ült ott, és ráncolta a homlokát, miközben pálcájával döfködte a földet. Mr. Satterthwaite-nek most hirtelen beugrott, hogy hol látta ugyanezt az arckifejezést, ezt a néma, csupa vád döbbenetet. *Az az elütött kutya nézett így*. A kutya és a fiatalember szeméből

ugyanaz a szomorú kérdés sütött, ugyanaz a szemrehányás: *Jaj, te világ, miért tetted ezt velem, amikor én megbíztam benned?*

Még más párhuzamokat is felfedezett közöttük: az élvezetek keresését, a kissé nemtörődöm életmódot, az élet örömeibe való boldog belefeledkezést, és a dolgok intellektuális megkérdőjelezésének hiányát. Mindez épp elég ahhoz, hogy a pillanatnak éljenek, hiszen a világ jó hely, a testi örömök helye – a nap, a tenger, az ég – egy jó kis szemétdomb. Na és mi lett azután? A kutyát elütötte az autó. Vajon mi ütötte el ezt az embert?

E gondolatok tárgya ekkor közbeszólt, bár inkább magában beszélt, nem Mr. Satterthwaite-hez.

– Az ember nem is érti, miért van mindez – mondta.

Ismerős szavak voltak ezek, amik Mr. Satterthwaite ajkára általában mosolyt szoktak csalni, mert akaratlanul is az ember veleszületett egoizmusát dokumentálták, aki ragaszkodik ahhoz a tévhithez, hogy az élet minden jelensége vagy az ő gyönyörűségére vagy a kínzására szolgál. Mr. Satterthwaite nem is reagált, a másik pedig rögtön így folytatta, bocsánatkérő mosollyal:

– Azt hallottam, hogy a férfinak életében építenie kell egy házat, ültetnie kell egy fát és nemzenie kell egy fiút.

Elhallgatott, majd hozzátette:

– Úgy rémlik, én egyszer elültettem egy makkot…

Mr. Satterthwaite megmozdult. Felébredt a kíváncsisága, a rá jellemző érdeklődés, amit más emberek dolgai iránt érzett, s amire a hercegnő is utalt gunyorosan. Mr. Satterthwaite kíváncsisága most elég könnyen kielégült. Ő bizonyos tekintetben roppant nőies volt: ugyanolyan jól tudott hallgatni, mint a legtöbb nő, és pontosan tudta, mikor kell közbeszúrni egy-egy szót, hogy a történet el ne akadjon. Hamarosan megismerte a fiatalember egész életét.

Az idegent Anthony Cosdennek hívták, és az élete nagyjából olyan volt, ahogyan azt Mr. Satterthwaite elképzelte. Nem volt valami jó mesélő, de hallgatósága könnyen összerakta a részleteket. Átlagos életet élt, átlagos jövedelemmel, egy kis katonasággal, jó sok sportolással – már ahol erre lehetőség adódott – rengeteg baráttal és rengeteg kellemes elfoglaltsággal, ami közben nőtársaságban sem volt hiány. Olyan életet élt, ami gyakorlatilag mindennemű gondolkodást feleslegessé tesz, és helyettesíti az igazi élményeket is. Magyarul: akár egy állat élete. „Csakhogy bőven létezik, ami rosszabb ennél” – gondolta Mr. Satterthwaite, aki mögött rengeteg tapasztalat állt.

Anthony Cosden számára jó helynek látszott a világ. Persze azért ő is panaszkodott, mint mindenki – de ezek nem voltak komoly panaszok. És aztán…

Elég körülményesen és összefüggéstelenül, de végül odaért, hogy mi történt aztán. Ő nem nagyon érzett semmit, épp csak valami volt. Elment az orvosához, az meg rábeszélte, hogy nézéssé meg magát egy Harley Street-i specialistával. És akkor kiderült, amit nem is lehetett elhinni. Próbálták elmismásolni, nehogy nagyon kétségbeessen, azt mondták: vigyázzon magára, éljen nyugodt életet – de nem lehetett sokáig titkolni, hogy mindez csak vakítás. Végül kiderült: hat hónap. Ennyit adtak neki. Hat hónapot.

A fiatalember döbbent, barna szemét Mr. Satterthwaite-re emelte. – Az ilyesmi eléggé megrázó tud lenni – mondta. – Az ember hirtelen… azt sem tudja, mit csináljon.

Mr. Satterthwaite komolyan és együtt érzőn bólintott.

Kicsit nehéz volt egyik napról a másikra beleélnie magát – mondta Anthony Cosden. Kitalálni, hogy mivel töltse el ezt az időt. Rohadt dolog, ha az ember arra vár, hogy elpatkoljon. Nem érezte magát igazán betegnek – még nem. Az majd későbbre várható, mondta az orvos, és sajnos nem fog elmaradni. De akkor is: teljes hülyeségnek érezte, hogy meg fog halni, amikor ehhez a világon semmi kedve nincs. Arra gondolt: a legjobb volna ugyanúgy folytatni, ahogy eddig. De ez valahogy nem ment.

Mr. Satterthwaite itt megkérdezte diszkréten, hogy nincs-e egy nő esetleg az életében.

Úgy tűnt, hogy nincs. Nők persze voltak, de nem olyanok. A társaság, akikkel összejárt, vidám, mulatós csapat volt. Nem az a közeg, ahol szeretik a hullákat – utalt rá Cosden. És ő sem akart élőhalottként járkálni közöttük. Az mindenkinek kínos lett volna. Így aztán külföldre utazott.

– De miért ide jött, ezekre a szigetekre? – kérdezte Mr. Satterthwaite tapogatózva, mert érezte ő, hogy van itt valami megfoghatatlan, valami érzékeny dolog, ami kicsúszik a kezéből, de mégis biztosan itt van valahol. – Talán járt már itt valamikor?

– Igen – ismerte be szinte kelletlenül Cosden. – Sok éve, amikor még fiatal voltam.

Váratlanul, látszólag akaratlanul a villa felé pillantott a válla fölött.

– Emlékeztem erre a helyre – intett a tenger felé a fejével. – *Csak egy ugrás az örökkévalóság!*

– Akkor hát ezért jött ide fel tegnap este – fejezte be Mr. Satterthwaite higgadtan.

Anthony Cosden ijedten nézett rá.

– De kérem…! – tiltakozott.

– Tegnap talált itt valakit. Ma délután pedig velem futott össze. Az élete kétszer is meg lett mentve.

– Mondhatja akár így is, de a fenébe! Nem az én életem? Jogom van azt tenni vele, amit akarok!

– Ez közhely – mondta Mr. Satterthwaite nyűgösen.

– Természetesen megértem az álláspontját – mondta előzékenyen Anthony Cosden. – Önnek meg kell próbálnia engem eltántorítani. Én is ezt tenném, ha itt találnék egy fickót, még akkor is, ha a szívem mélyén tudnám, hogy neki van igaza. És maga is tudja, hogy nekem van igazam. Jobb a hirtelen halál, mint a hosszú szenvedés – ami ráadásul gonddal, költséggel és bosszúsággal jár mindenkinek. Nem mintha lenne bárkim a világon…

– Na és ha volna…? – kérdezte Mr. Satterthwaite élesen.

Cosden gyors levegőt vett.

– Nem tudom. De azt hiszem, akkor is ezt a megoldást tartanám a legjobbnak. De hát nincs senkim…

Elhallgatott. Mr. Satterthwaite kíváncsian fürkészte, s mivel javíthatatlanul romantikus lélek volt, megint felvetette, hogy talán mégis van valahol valami nő a dologban. De Cosden ezt tagadta. Majd azt mondta, hogy azért nem panaszkodhat. Mindent összevetve nagyon jó élete volt. Csak az a kár, hogy ilyen hamar vége lesz. Tulajdonképpen mindene megvolt, amit érdemes megszerezni. Azt az egyet kivéve, hogy szerette volna, ha lesz egy fia. Most jó lenne abban a tudatban lenni, hogy lesz, aki túléli őt. De akkor is, ismételte, nagyon jó élete volt.

És ez volt az a pillanat, amikor Mr. Satterthwaite kijött a béketűrésből. Aki az életből csak a lárva életszakaszát ismeri, nem állíthatja, hogy bármit is tud az életről – mutatott rá. De mivel a „lárva életszakasza” kifejezés Cosdennek szemlátomást nem mondott semmit, megpróbálta máshogyan elmagyarázni neki.

– Maga még el sem kezdett élni! Az élet kezdeténél van!

Cosden kinevette.

– De hiszen őszül a hajam! Negyvenéves múltam…

De Mr. Satterthwaite közbevágott:

– Ennek a dologhoz semmi köze. Az élet testi és lelki tapasztalatok összessége. Én például hatvankilenc éves vagyok – és meg is éltem hatvankilenc évet! Megtapasztaltam mindent – közvetlenül vagy közvetve –, amit az élet kínált. Maga meg olyan, mint aki a teljes évről úgy mond véleményt, hogy eddig csak havat meg jeget látott! Nem tud még semmit a tavasz virágairól, a nyár lankadt melegéről, az ősszel hulló levelekről – semmit, még azt sem, hogy ezek egyáltalán léteznek. És képes volna hátat fordítani a lehetőségnek, hogy megismerhesse őket…

– Mintha elkerülte volna a figyelmét – szúrta közbe Anthony Cosden szárazon –, hogy mindössze hat hónapom van hátra.

– Az idő, mint minden más is, relatív – mondta erre Mr. Satterthwaite. – Lehet, hogy éppen ez a hat hónap lesz élete leghosszabb és legváltozatosabb időszaka.

Cosden nem volt meggyőzve.

– A helyemben maga is ugyanígy tenne – mondta.

Mr. Satterthwaite megrázta a fejét.

– Én nem – mondta egyszerűen. – Először is kétlem, hogy volna hozzá bátorságom. Ehhez bátorság kell, és én egyáltalán nem vagyok valami bátor ember. Másrészt pedig…

– Igen?

– Én mindig kíváncsi vagyok rá, hogy mit hoz a holnap.

Cosden elnevette magát, és hirtelen felállt.

– Nos, uram, köszönöm, hogy elbeszélgetett velem. Nem is tudom, miért, de jólesett – ez van. Sokat beszéltem. Kérem, felejtse el!

– Holnap pedig, ha egy balesetről értesülök, ne szóljak senkinek? Ne említsem meg az öngyilkosság lehetőségét?

– Ezt teljesen magára bízom. Örülök, hogy egyvalamit belát: hogy nem tarthat vissza.

– Kedves fiatal barátom! – mondta Mr. Satterthwaite szelíden. – Nem tapadhatok rá magára, akár egy pióca! Előbb vagy utóbb szerét ejtené, hogy lerázzon, és megtenné, amire készül. De legalább ma délután nem próbálkozhat már. Aligha lenne jó érzés úgy meghalni, hogy tudja: engem meg fognak gyanúsítani azzal, hogy lelöktem innen.

– Ez igaz – mondta Cosden. – Már persze, ha ragaszkodik hozzá, hogy itt marad…

– Ragaszkodom – mondta határozottan Mr. Satterthwaite.

Cosden ezen jót nevetett: volt humora.

– Akkor a tervet egy időre el kell halasztanom, szóval visszamegyek a szállodába. Később talán még találkozunk.

Mr. Satterthwaite magára maradt a tengerrel. „Na és most? – tette fel magának a kérdést. – Kell, hogy legyen valami kiút…

Felállt. Egy ideig a meredély szélén állt, és nézte a lent táncoló vizet. De ebből nem tudott inspirációt meríteni, úgyhogy megfordult, és lassan visszaballagott a ciprusok közt a hallgatag kertbe. A csukott zsalus házat szemlélve megint az járt a fejében, hogy vajon ki lakhatott ott, és mi történt ezek között a nyájas falak között. Hirtelen ötlettől vezérelve felment a romos kőlépcsőn, és kezével megérintette az egyik fakózöld zsalugátert.

Nagyon meglepődött, amikor az megmozdult. Fogta, és némi tétovázás után merészen kitárta. A következő pillanatban pedig ijedten kiáltott fel, és hátrahőkölt. Az ablakban, vele szemben ott állt egy nő. Fekete ruhát viselt, és a fején fekete csipke mantillát.

Mr. Satterthwaite vadul hebegni kezdett olaszul, amit helyenként német szavakkal kevert, mert hirtelen zavarában ezt érezte a spanyolhoz leginkább közelítő megoldásnak. Borzasztóan sajnálja a dolgot, és szégyelli magát – magyarázta, a szavakat keresgélve. A Signora bizonyára megbocsájt neki – mondta, és sietve hátat fordított, mielőtt még a nő egyetlen szót szólt volna.

Mr. Satterthwaite már félig átment az udvaron, amikor utolérte őt a nő két, pisztolylövésként csattanó szava:

– Jöjjön vissza!

Olyan kurta vezénynszó volt ez, mint amilyenekkel a kutyákat szokták hívni, ám egyszersmind annyira tekintélyt parancsoló, hogy Mr. Satterthwaite azonnal megfordult, és visszatrappolt az ablakhoz. Eszébe sem jutott, hogy megsértődjön, csak engedelmeskedett, mint egy kutya. A nő még akkor is mozdulatlanul állt az ablakban. Csak nézte fürkészőn Mr. Satterthwaite-et, nem zavartatta magát.

– Maga angol – mondta aztán. – Gondoltam.

Mr. Satterthwaite erre másodszor is belefogott a bocsánatkérésbe:

– Ha tudtam volna, hogy ön angol, jobban el tudtam volna mondani, amit az imént próbáltam. Kérem, fogadja legőszintébb bocsánatkérésemet, amiért olyan faragatlan voltam, és kihajtottam a zsalut. Tartok tőle, hogy erre semmi más mentségem nincs, csak a kíváncsiság. Nagyon szerettem volna megnézni, hogy milyen belül ez a bájos ház.

A nő váratlanul felnevetett szép, mély hangon.

– Ha csakugyan szeretné megnézni, hát jöjjön be!

Félrehúzódott, és Mr. Satterthwaite kellemes izgalommal eltelve lépett a szobába. Odabent a többi ablak csukott zsalugáterei miatt sötét volt, de annyit azért lehetett látni, hogy ebben a szobában csak kevés és elég ócska bútor áll, s hogy mindenen vastagon ül a por.

– Nem ide jöttünk – mondta a nő. – Ezt a szobát nem használom.

Ő ment elöl, Mr. Satterthwaite pedig utána. Elhagyták a szobát, átvágtak egy folyosón, s beléptek egy másik szobába a ház túloldalán. Itt az ablakok a tengerre néztek, és áradt be a napfény. A bútorok, akárcsak az előbbi szobában, nem voltak jó minőségűek, de volt itt néhány szép régi szőnyeg, amik jók voltak a maguk idejében, egy nagyméretű spanyolfal bőrből, és több friss virágcsokor.

– Adok magának egy teát – mondta Mr. Satterthwaite vendéglátója, és bátorítóan tette hozzá:

– Nagyon jófajta tea, és lobogó forró vízzel készül!

Kiment a szobából, és mondott valamit spanyolul, majd visszatért, és a vendéggel szemben a kanapéra ült. Mr. Satterthwaite most először tudta tüzetesen megszemlélni.

Ettől először is még őszebb és fonnyadtabb öregembernek érezte magát, mint eddig, mert olyan nagy volt a nő erőteljes személyisége által kínált kontraszt. Magas, erősen napbarnított asszony volt, sötét hajú, már nem egészen fiatal. De amikor bejött a szobába, a napfény mintha kétszeres erővel dőlt volna be az ablakokon, és Mr. Satterthwaite-et a közelében élénkség és kellemes meleg érzés fogta el. Mintha sovány, ráncos kezét barátságos tűz fölött melengetné. „Olyan életerő van benne – gondolta Mr. Satterthwaite – hogy abból bőven jut másoknak is."

Felidézte magában azt a parancsoló hangot, amivel őt odakinn megszólította, és arra gondolt: bárcsak pártfogoltjában, a kis Olgában megvolna ennek az erőnek a töredéke! „Micsoda Izolda lenne ebből a nőből itt – gondolta. – De valószínűleg semmi énekhangja nincs. Az élet rosszul van elrendezve."

Ő mindenesetre tartott kicsit ettől az asszonytól. Nem kedvelte a domináns nőket.

Egyértelmű volt, hogy a nő, állát a tenyerébe támasztva felméri őt, és ezt nem is titkolta. Végül aztán bólintott, mint aki eldöntött valamit.

– Örülök, hogy jött – mondta. – Ma délután kellett nekem valaki, akivel beszélgethetek. És maga szokva van az ilyesmihez, igaz?

– Nem egészen értem önt.

– Arra gondolok, hogy magát az emberek be szokták avatni a dolgaikba. De hiszen tudja, hogy mire gondolok, miért színlel akkor?

– Nos, talán…

De az asszonyt szemlátomást nem érdekelte, hogy Mr. Satterthwaite mit akart mondani, és folytatta:

– Magának bármit el lehet mondani. És ez azért van így, mert igazából félig nő. Tudja, hogyan érzünk, hogyan gondolkodunk, és hogy milyen különös dolgokra vagyunk képesek.

Elhalt a hangja. Egy termetes, mosolygó spanyol lány lépett be a teával. Finom kínai tea volt, Mr. Satterthwaite élvezettel kortyolgatta.

– Ön itt lakik? – kérdezte, megpróbálkozva a társalgással.

– Igen.

– De ugyebár, nem állandóan? A ház többnyire le van zárva? Nekem legalábbis ezt mondták.

– Elég sokat vagyok itt, többet, mint bárki gondolná. De csak ezeket a szobákat szoktam használni.

– Régóta öné a ház?

– Huszonkét éve, de már az előtt egy évvel is itt éltem.

– Az elég hosszú idő – mondta elég semmitmondóan Mr. Satterthwaite (ő legalábbis így érezte).

– Az egy év? Vagy a huszonkettő?

A kérdésfeltevés felkeltette Mr. Satterthwaite érdeklődését, és komolyan válaszolt:

– Az attól függ…

A nő bólintott.

– Valóban. Ez két, különálló időszak. Nincs semmi közük egymáshoz. Melyik volt hosszú és melyik volt rövid…? Még most sem tudnám megmondani.

Egy kicsit elhallgatott, tűnődve. Aztán egy kis félmosollyal a száján megszólalt:

– Olyan hosszú ideje nem beszélgettem senkivel! Nagyon hosszú ideje. Nem kérek magától elnézést. Maga jött oda az én zsalugáteremhez, és maga akart benézni az ablakomon. Mindig ezt teszi, igaz? Kihajtja a zsalut, és benéz más emberek ablakán, hogy meglássa az igazságot az életükben. Már ha engedik. De néha akkor is, ha nem engedik! Nehéz bármit is elrejteni maga elől, mert úgyis kikövetkezteti – és a következtetései helyesek.

Mr. Satterthwaite valamiért kedvet érzett arra, hogy teljesen őszinte legyen.

– Hatvankilenc éves vagyok – mondta. – És amit az életből ismerek, azt mind csak mások sorsából, közvetve tudom. Ez néha nagyon elkeserít. De éppen emiatt elég sokat tudok.

Az asszony elgondolkodva bólintott.

– Tudom. Az élet nagyon furcsa. El sem tudom képzelni, milyen lehet az, amikor az ember mindig csak… néző.

Csodálkozó volt a hangja. Mr. Satterthwaite elmosolyodott:

– Hát persze hogy nem tudja elképzelni! Az ön helye a színpad közepén van, ön mindig a primadonna szerepét játssza!

– Milyen furcsákat mond!

– De igazam van. Önnel történtek már dolgok, és mindig fognak is történni. Az az érzésem, hogy voltak köztük tragikus események is. Így van?

Az asszony szeme összeszűkült, úgy nézett Mr. Satterthwaite-re.

– Ha már elég hosszan üdül itt, valakitől meghallja majd annak a kiválóan úszó angol férfinak az esetét, aki ennek a sziklafalnak a tövében fulladt meg. Megtudja majd, hogy milyen erős fiatalember volt, milyen jóképű, és azt is, hogy fiatal felesége innen fentről nézte, ahogy megfulladt.

– Igen, ezt a történetet már hallottam.

– Az az én férjem volt, és ez az ő háza. Tizennyolc éves voltam, amikor idehozott magával, és egy évre rá meghalt: a hullámverés a fekete sziklákhoz sodorta, és addig csapdosta, törte-zúzta a testét, míg szörnyethalt.

Mr. Satterthwaite megdöbbenten kiáltott fel. Az asszony előrehajolt, és égő tekintetét az arcára függesztette.

– Tragédiát említett. El tud képzelni ennél nagyobb tragédiát? Amikor egy fiatalasszonynak, aki mindössze egy éve van férjnél, tétlenül végig kell néznie, hogy a férfi, akit szeretett, az életéért küzd, és elveszíti azt – mindennél borzasztóbb módon.

– Ez rettenetes! – mondta Mr. Satterthwaite mély együttérzéssel. – Borzasztó lehetett, egyetértek önnel: nincs ennél nagyobb tragédia az életben.

Az asszony váratlanul felnevetett. Fejét egészen hátravetette.

– Téved! – mondta. – Van ennél nagyobb tragédia. Amikor egy fiatalasszony ott áll, és azt szeretné, azért szurkol, hogy fulladjon meg a férje…

– Te jó isten! – kiáltott fel Mr. Satterthwaite. – Csak nem azt akarja mondani…?

– De igen! Mert igazából erről volt szó. Ott térdeltem… letérdeltem a szirttetőn, és imádkoztam. A spanyol szolgák azt hitték, azért imádkozom, hogy mentsék meg az életét. Hát nem. Azért imádkoztam, hogy legyek képes a menekülését kívánni. Azt mondogattam egyre: „Istenem, segíts, hogy ne kívánjam a halálát! Istenem, segíts, hogy ne kívánjam a halálát!" De semmi haszna nem volt. Mert egész végig a halálában reménykedtem, és a reményem valóra vált.

Pár percig nem szólt semmit, majd nagyon halkan, egészen más hangon azt kérdezte:

– Ugye, milyen szörnyű? Az ilyet nem lehet elfelejteni. Szörnyű volt az a boldogság, amit akkor éreztem, amikor már tudtam, hogy tényleg meghalt, és nem jöhet vissza kínozni engem.

– Kedves gyermekem…! – mondta Mr. Satterthwaite megrendülten.

– Tudom, mire gondol. Még túl fiatal voltam, amikor ez történt velem. Az ilyesmivel jobb akkor találkozni, ha az ember már idősebb, és jobban fel van készülve a… az emberekben lakó durvaságra. Tudja, senki sem ismerte, hogy mi lakik őbenne. Amikor találkoztunk, én őt csodálatosnak láttam, és nagyon boldoggá és büszkévé tett, amikor megkérte a kezem. De szinte rögtön minden tönkrement. Megharagudott rám, és semmivel nem tudtam elnyerni a tetszését, pedig annyira szerettem volna! Aztán rákapott, hogy bántson: ebben lelte örömét. Mindenekelőtt abban, hogy rémületben tartott: ezt szerette a legjobban. Mindenféléket kitalált… borzalmas dolgokat, de ezeket most nem részletezem magának. Én azt hiszem, hogy nem volt egészen normális. De én itt a hatalmában voltam, egyedül, és a kegyetlenkedés lett a kedvtelése.

Az asszony szeme kikerekedett és elsötétült.

– A legrosszabb az volt, ami a kisbabámmal történt. Terhes lettem, de attól, amit ő művelt velem, a baba holtan született. A kisbabám…! Majdnem én is belehaltam, de mégsem. Talán jobb lett volna.

Mr. Satterthwaite reakciója erre mindössze egy artikulálatlan hang volt.

– Aztán pedig megszabadultam, már elmondtam, hogyan. A szállodában nyaraló lányok biztatták, hogy ússzon oda. Mert így történt: helybéliek mind mondták neki, hogy őrültség ott belemenni a tengerbe. De ő hihetetlenül hiú volt és produkálni akarta magát. Én meg… én végignéztem, ahogy megfulladt… és örültem. Jó volna, ha az Isten nem hagyná, hogy ilyesmi előforduljon.

Mr. Satterthwaite kinyújtotta kicsi, ráncos kezét, és megfogta vele az asszonyét. Az olyan élénken viszonozta az érintést, mint ahogy a gyerekek szokták. Az érettség minden jele eltűnt az arcáról, és Mr. Satterthwaite éppen olyannak látta őt, mint amilyen tizenkilenc éves korában lehetett.

– Eleinte úgy láttam: ez túl szép ahhoz, hogy igaz legyen! Enyém lett ez a ház, és itt élhettem. És senki nem bánthatott többé! Tudja, én árva gyerek voltam, nem voltak közeli rokonaim, és senkit nem érdekelt, hogy mi lett belőlem. Ez leegyszerűsítette a dolgokat. Éltem tovább itt, ebben a villában, és ez maga volt a mennyország. Igen, olyan volt, mint a mennyország. Soha még addig nem voltam olyan boldog, és már nem is leszek. Hogy felébredéskor az fogadott, hogy minden rendben van, nincs se fájdalom, se félelem, se annak találgatása, hogy mit fog megint kitalálni ellenem. Ez maga volt a mennyország.

Az asszony most hosszabb időre elszótlanodott. Végül már Mr. Satterthwaite törte meg a csendet;

– És aztán?

– Az embernek, azt hiszem, soha semmi nem elég. Az, hogy végre szabad vagyok, egy ideig kielégített. De aztán, azt hiszem, kezdtem magamat egyedül érezni. A kisbabám járt a fejemben, aki meghalt. Bárcsak velem lehetne! Vágytam egy kisbabára, de egy játékszerre is.

Borzasztóan szerettem volna valamit vagy valakit, akivel játszani tudnék. Bután hangzik és persze gyerekesen is, de erről volt szó.

– Megértem önt – mondta komolyan Mr. Satterthwaite.

– Ami ez után következett, azt nehéz megmagyarázni. Mert… csak úgy megtörtént, tudja? A szállodában lakott egy angol fiatalember. Valahogy idetévedt a kertbe. Rajtam éppen spanyol ruha volt, ő meg azt hitte rólam, hogy spanyol vagyok. Nekem az jutott eszembe: milyen vicces volna, ha tényleg úgy tennék, és ezt is csináltam. Ő elég keveset tudott spanyolul, de azért elboldogult. Azt hazudtam neki, hogy a villa egy angol hölgyé, aki elutazott. Azt mondtam, hogy ettől a hölgytől tanultam valamit angolul, és úgy tettem, mint aki töri a nyelvet. Olyan jól szórakoztam ezen, olyan jól – még most is emlékszem, milyen jó volt! Aztán udvarolt nekem. Megbeszéltük, hogy úgy teszünk, mintha ez a villa lenne az otthonunk, mintha friss házasok volnánk, akik épp most költöztek ide. Mondtam neki: próbáljuk ki, hátha nyitva van valamelyik zsalu – és az, amit most maga is kinyitott, nyitva volt. Bent a szoba poros volt, takarítatlan. Bemásztunk. Izgalmas volt, csodálatos! Úgy viselkedtünk, mintha a saját házunk volna.

Hirtelen elhallgatott, és esdeklően nézett Mr. Satterthwaite-re.

– Az egész olyan csodálatos volt, akár egy tündérmese. És a legszebb az volt benne nekem, hogy nem igaz. Hogy nem valóság.

Mr. Satterthwaite bólintott. Ő talán még tisztábban látta, mint az asszony önmagát: hogy milyen ijedt, magányos gyermek volt, akit elvarázsolt a saját fantáziája. Ez biztonságot adott neki, hiszen nem volt valóságos.

– Azt hiszem, egy egészen mindennapi fiatalember lehetett. Kereste a kalandot, de nagyon kedvesen viselkedett. Tovább játszottuk a történetet.

Az asszony megállt, ránézett Mr. Satterthwaite-re, és még egyszer mondta:

– Érti? Tovább játszottunk.

Kisvártatva folytatta:

– Másnap reggel megint feljött ide a villához. Láttam a hálószobámból, a zsalun keresztül. Ő persze álmában sem gondolhatta, hogy odabent vagyok. Még mindig abban a hitben volt, hogy egy spanyol parasztlánnyal találkozott. Csak állt ott, és nézegetett körbe. Előző este arra kért, hogy találkozzam vele megint, amibe én beleegyeztem, de eszem ágában sem volt. Ő meg csak állt ott, és aggódott. Azt hiszem, hogy értem aggódott. Kedves volt tőle. *Kedves* ember volt…

Elhallgatott megint.

– Másnap aztán elutazott. Soha nem láttam többé. Kilenc hónap múlva gyermekem született. Csodálatos boldogság volt ez nekem végig: hogy ilyen békében hordhattam ki a gyermekemet, és senki nem akart bántani vagy rosszat tenni nekem. Csak azt sajnáltam, hogy az angol fiatalemberem keresztnevét nem kérdeztem meg. Mert szerettem volna az ő nevét adni neki, hiszen így lett volna rendjén. Ez járt volna neki. Én megkaptam tőle, amire a világon a legjobban vágyakoztam, és ő még csak tudomást sem szerez róla! De aztán persze megnyugtattam magamat, hogy ő biztos nem örülne úgy neki, s ha tudná, csak idegesítené és bosszantaná. Elvégre csak egy futó kaland voltam az életében.

– És milyen volt a kisbaba? – kérdezte Mr. Satterthwaite.

– Aranyos! Johnnak neveztem el. Aranyos fiú, bárcsak most láthatná: már húszéves. Bányamérnöknek tanul. Nekem ő a legjobb és legkedvesebb fiú a világon. Az apjáról azt mondtam neki, hogy meghalt még a születése előtt.

Mr. Satterthwaite ránézett az asszonyra. Milyen különös történet! De valami mintha még hiányozna… Mr. Satterthwaite egészen biztosra vette, hogy van itt még valami.

– Húsz év hosszú idő – mondta elgondolkodva. – Soha nem gondolt rá, hogy újra férjhez menjen?

Az asszony megrázta a fejét. Napbarnított arca lassan egészen elpirult.

– A gyermek elég volt önnek… mindig?

Az asszony ránézett Mr. Satterthwaite-re. Tekintete úgy ellágyult, mint még eddig soha.

– Annyira furcsa dolgok történnek! – mondta halkan. – Olyan nagyon furcsák… el sem hinné az ember. De nincs igazam, mert *maga* talán elhiszi. Tudja, John apját én nem szerettem – akkor. Szerintem azt sem tudtam, hogy mi a szerelem. Persze azt vártam, hogy a gyermek majd olyan lesz, mint én. De nem így történt: annyira más lett, mintha nem is én lennék az anyja. Az apjára hasonlított, csakis rá. Én ezt az embert a gyerekén keresztül ismertem meg, és meg is szerettem. Szeretem őt, és mindig szeretni fogom. Mondhatja erre, hogy ez puszta képzelődés, hogy valami ideált kergetek – de nem így van. A férfit szeretem, az igazi, hús-vér embert. Ráismernék, ha holnap meglátnám, pedig több mint húsz éve, hogy találkoztunk. Az iránta érzett szerelmem tett engem nővé. Úgy szeretem, ahogy nő férfit szerethet. Húsz éve ezzel a szerelemmel élek együtt, és úgy is fogok meghalni, hogy őt szeretem.

Hirtelen abbahagyta, majd provokálón kérdezte:

– Most, hogy ezeket a furcsa dolgokat elmondtam, ugye, azt hiszi, hogy bolond vagyok?

– De kedvesem! – mondta Mr. Satterthwaite, és megint megfogta a nő kezét.

– Hát megért?

– Azt hiszem, hogy igen. De ugye, van még valami? Valami, amiről eddig nem beszélt?

Az asszony tekintete elfelhősödött.

– Igen, van. Jól ráérzett. Szinte rögtön sejtettem, hogy maga elől nem lehet semmit elrejteni. De erről a dologról nem szeretnék beszélni – mégpedig azért, mert jobb az magának, ha nem tud róla.

Mr. Satterthwaite ránézett. Az asszony visszanézett, merészen, dacosan.

Mr. Satterthwaite ezt gondolta ekkor:

„Íme, a feladvány. Minden tény a birtokomban van, úgyhogy rá kell jönnöm a megoldásra. Hogyha jól okoskodom, rájövök!”

Egy kicsit még gondolkodott, de aztán tagoltan azt mondta:

– Ugye, valami baj van?

Látta: az asszony szemhéja kicsit megremeg, ebből tudta, hogy jó nyomon van.

– Valami váratlan baj történt, ennyi év múltán.

Mr. Satterthwaite úgy érezte, hogy sötétben tapogatózik. Az asszony gondolatai közt keresgélt, hogy megtalálja, amit az el akart rejteni előle.

– A fia: vele lehet valami! Hiszen önt más nem érdekli.

Az asszonynak egy pillanatig elállt a lélegzete. Mr. Satterthwaite látta, hogy talált. Kegyetlen harc volt ez most, de szükséges. Az asszony akarata szegült szembe az ő akaratával. A domináns természetű nőnek nagy akaratereje volt, de Mr. Satterthwaite-nek is, pedig ezt simulékony modora jól leplezte. Ráadásul őt még az a felülről kapott bizonyosság is erősítette, hogy amit tesz, az helyes. Egy pillanatra meg is sajnálta azokat, akiknek mesterségük, hogy kinyomozzák a kegyetlen bűntényeket. Azoknak állandóan ezt a szellemi detektívmunkát kell végezniük, a tények egymásra vonatkoztatását, az igazság utáni kutatást – és ugyanezt a vad örömöt tapasztalják meg, amint egyre közelebb kerülnek a célhoz… Mr. Satterthwaite azt tapasztalta: éppen az segítette őt, hogy az asszony olyan szenvedélyesen igyekezett elrejteni előle az igazságot. Érezte, hogy az asszony annál dacosabban keményíti meg magát, minél közelebb ér ő az igazsághoz.

– Azt mondja: jobb nekem, ha nem tudok róla. *Nekem* jobb? Csakhogy ön nem tapintatos teremtés. Nem zavartatná magát, ha ön miatt egy idegen átmenetileg egy kicsit kellemetlenül érezné magát. Ugye, ennél többről van szó? Arról, hogy ha elmondja nekem, bűnrészessé tesz még a tett előtt. Ez úgy hangzik, mintha egy bűncselekmény volna. Elképesztő! Bűncselekményre nem tartottam volna önt képesnek. Vagyis… egyfajta bűncselekményre igen: ha önmaga ellen irányul.

Az asszony akaratlanul is lesütötte a szemét. Mr. Satterthwaite odahajolt hozzá, és megfogta a csuklóját.

– Hát erről van szó! Meg akarja ölni magát.

Az asszony felkiáltott:

– De honnan tudta? Honnan tudta?

– De miért akar öngyilkos lenni? Hiszen az életből szemlátomást nincs elege. Soha nem láttam még nőt, akinek ennyire nincs elege az életből, aki így teli van energiával!

Az asszony felállt, és az ablakhoz ment, miközben hátrasimított egy fekete hajfürtöt.

– Ha már ennyi mindent kitalált, akár el is mondhatom a teljes igazságot. Nem kellett volna beengednem magát. Tudhattam volna, hogy túl sok mindent meg fog látni. Mert maga ilyen. Igaza volt: a fiammal van valami. Abból, amit magának elmondtam, ő nem tud semmit. De amikor legutóbb itthon volt, nagyon szomorúan beszélt egy barátjáról, és akkor rájöttem valamire: ha megtudja, hogy törvénytelen gyerek, abba teljesen tönkre fog menni. Mert büszke, rendkívül büszke! Van egy barátnője. Most nem bocsátkozom részletekbe, de a fiam hamarosan haza fog jönni, és mindent tudni akar majd az édesapjáról, minden részletet. A lány szülei – érthető módon – kíváncsiak a részletekre. És ha az én fiam rájön az igazságra, büszkeségből szakítani fog azzal a lánnyal, elutazik innen, és tönkreteszi az életét. Nem, ne is mondja, amit akar: tudom! Hogy a fiam még fiatal, ostoba, és forrófejű, és nem volna szabad így felfognia a dolgot. Ez mind igaz lehet. De mondja: számít-e, hogy milyennek kéne lennie? Amikor úgyis olyan, amilyen… *És teljesen tönkre fog ebbe menni…* De ha egy baleset történik, mielőtt ő hazaér… A miattam érzett gyásza háttérbe szorítja majd a kérdéseket. Átnézi majd a papírjaimat, nem talál bennük semmit, és esetleg bosszantja majd, hogy miért nem mondtam el neki többet. De az igazságot nem fogja megtudni. Így lesz a legjobb. A boldogságért fizetni kell, és nekem nagyon sok boldogság jutott. Nem is lesz nagyon nehéz. Egy kis bátorság kell csak ahhoz az ugráshoz, és nem jár többel, mint egy-két percnyi szenvedéssel.

– No de, gyermekem…!

– Velem ne vitatkozzon! – csattant fel az asszony. – Nem érdekelnek a konvencionális ellenérvek! Az életem az enyém. Egészen idáig szükség volt rá, John kedvéért. De már tovább nincs szüksége rá. Élettárs kell neki, akihez annál szívesebben kötődik majd, ha én már nem leszek. Az életem haszontalan, de a halálomnak lesz értelme. És jogom van azt tenni az életemmel, amit akarok.

– Biztos benne?

Mr. Satterthwaite szigorú hangvétele egész meglepte az asszonyt. Kicsit elbizonytalanodva hebegte:

– Hát ha nem használ már senkinek… és azt én tudom a legjobban megítélni…

Mr. Satterthwaite újból közbevágott:

– Nem feltétlenül.

– Mit ért ezen?

– Ide hallgasson! Elmondok önnek esetet. Egy férfi keres magának egy helyet, mondjuk, azért, hogy öngyilkos legyen. De merő véletlenségből ott talál egy másik embert, úgyhogy nem tudja végrehajtani a tervét, és elmegy – életben marad. A másik ember megmentette az életét, pedig az öngyilkosjelölt nem kérte rá, és ez a másik soha nem is játszott fontos szerepet az életében. Mindössze azzal mentette meg az életét, hogy fizikailag jelen volt egy bizonyos helyen, egy bizonyos időben. Ha ön ma öngyilkos lesz, talán öt, hat vagy hét év múlva valahol valaki azért fog meghalni vagy súlyos balesetet szenvedni, mert ön nincs ott egy adott helyen és időben. Például lehet, hogy egyszer egy úton vágtató elszabadult ló az ön láttán félreugrana – és éppen emiatt nem taposná el az árokparton játszadozó gyermeket. Akkor az a gyermek felnőhet, nagy muzsikussá válhat, vagy esetleg felfedezheti a rák ellenszerét. De

ennél kevésbé melodramatikus megoldásra is gondolhatunk: felnőhet, és egyszerűen csak megélheti a mindennapok örömét…

Az asszony döbbenten bámult Mr. Satterthwaite-re:

– Furcsa ember maga! Miket beszél… én még életemben nem gondoltam ilyesmikre…

– Azt mondja: az életével saját maga rendelkezik – folytatta Mr. Satterthwaite. – Hogy meri figyelmen kívül hagyni azt a lehetőséget, hogy netán egy óriási színdarab egyik szereplője, amit egy hatalmas Rendező rendez? Önnek is megvan a maga szerepe, és bár lehet, hogy arra csak a darab végén kerül sor, és az is lehet, hogy csak egy lényegtelennek látszó mellékszereplő – de ha az adott pillanatban nem adja meg a következő szereplőnek a végszót, azon az egész darab sorsa múlhat, összedőlhet tőle az egész épület. Ön, mint személy esetleg valóban nem fontos senkinek a világon, de az, hogy ön egy bizonyos helyet elfoglaló személy, hihetetlen fontossággal bírhat!

Az asszony leült. Még mindig csak bámult.

– Mit akar: mit tegyek? – kérdezte aztán egyszerűen.

A diadal perce volt ez Mr. Satterthwaite-nek. Elmondta utasításait:

– Azt szeretném, ha legalább egyvalamit megígérne: hogy huszonnégy órán keresztül semmi butaságot nem csinál.

Az asszony egy-két percig nem szólt, de aztán ezt mondta:

– Megígérem.

– Még egy szívességet fogok kérni.

– Mit?

– Hagyja nyitva azt a zsalugátert, amit kinyitottam, és virrasszon ott ma este!

Az asszony értetlenül fürkészte Mr. Satterthwaite arcát, de beleegyezően bólintott.

– Most pedig mennem kell – mondta Mr. Satterthwaite, aki érezte már, hogy a cselekményben túljutottak a csúcsponton. – Isten áldja, kedvesem!

Sietősen távozott. A testes spanyol lány a folyosón várta, és kiengedte egy oldalajtón. Kíváncsian nézett a vendég után.

Már szürkült, amikor a szállodába ért. A teraszon magányos alak üldögélt. Mr. Satterthwaite azonnal feléje vette az irányt. Izgatottságában gyorsan vert a szíve. Tudatában volt, hogy sorsok vannak a kezében. Csak egyetlen rossz mozdulat, és…

De azért megpróbálta izgalmát palástolni, és természetes hangon, közvetlenül szólította meg Anthony Cosdent.

– Szép meleg az este – jegyezte meg. – Egészen elfeledkeztem az időről odafenn a sziklán.

– Egészen idáig ott volt?

Mr. Satterthwaite bólintott. A szálloda forgóajtaján kijött valaki, és egy fénycsóva rávetődött Cosden arcára. Jól látszott rajta a fásult szenvedés, a kifejezéstelen, néma várakozás.

Mr. Satterthwaite-nek eszébe jutott:

„Neki ez a helyzet még rosszabb, mint ha velem esett volna meg ugyanez. A jó fantázia, a találgatás képessége, a spekulációs hajlam segíthet valamit az embernek. Hogy úgy mondjam, meg lehet vizsgálni a fájdalom összes variációját. De amikor az állati, értetlen, vak gyötrelemről van szó, az borzalmas…

Cosden hirtelen megszólalt, a hangja rekedt volt

– Vacsora után elmegyek sétálni. Ugye… ért engem? A harmadik alkalom szerencsés lesz. Az isten szerelmére kérem: ne avatkozzon közbe! Tudom, hogy jót akarna vele, meg minden, de higgye el: nincs semmi értelme.

Mr. Satterthwaite kihúzta magát.

– Én soha nem szoktam közbeavatkozni! – állította, meghazudtolva ezzel léte alapvető célját és értelmét.

– Tudom, mire gondol… – mondta Cosden, de Mr. Satterthwaite letorkolta:

– Már megbocsásson, de akkor ebben nem értünk egyet. Senki sem tudhatja, hogy mit gondol a másik. Lehet hinni ennek az ellenkezőjét, de az majdnem mindig tévhit.

– Hát… talán igaza van – mondta kétkedve és kissé meghökkenten Cosden.

– A gondolat csak a miénk – folytatta beszélgetőtársa. – Senki sem befolyásolhat minket abban, hogy mire használjuk. De beszéljünk valami kevésbé fájdalmas témáról! Például a régi villáról odafent! Milyen kedves ház, megbújik ott fent a világ elől, és a jó ég tudja, milyen titkot őriz! Kísértésbe ejtett, és olyasmit tettem, amit nem illik: megpróbáltam az egyik zsalun benézni.

– Tényleg? – fordult felé hirtelen Cosden. – De nyilván zárva volt.

– Nem – felelte Mr. Satterthwaite. –, nyitva volt.

És halkan hozzátette:

– A saroktól számítva a harmadik.

– De hiszen pont az volt az…! – kiáltott fel Cosden. Elharapta a mondatot, de Mr. Satterthwaite már meglátta a tekintetében felvillanó fényt. Felállt, elégedetten.

De azért egy kicsi aggodalom még maradt benne. Ha kedves metaforáját, a színdarabot vette alapul, csak remélni tudta, hogy jól mondta el a rá osztott, pár mondatos szerepet. Mert ezek fontos mondatok voltak.

De amikor jobban átgondolta, művészi érzéke nem talált hibát a dologban. Ha Cosden felmegy a szirttetőre, meg fogja próbálni kinyitni azt a zsalugátert. Az emberi természet nem a kísértésnek való ellenállásról szól. Cosdent a huszonéves emlékek hozták ide vissza, és ugyanezek miatt fog odamenni a zsaluhoz is. No és, hogy aztán mi lesz…?

– Reggel majd kiderül – mondta hangosan Mr. Satterthwaite, és elindult befelé, hogy szertartásosan átöltözzön a vacsorához.

Úgy délelőtt tíz óra körül lehetett, amikor Mr. Satterthwaite megint a La Paz kertjébe látogatott. Manuel mosolyogva „Jó reggelt!”-et intett, és átnyújtott neki egyetlen rózsabimbót, amit Mr. Satterthwaite gondosan betűzött a gomblyukába. Azután felment a házhoz. Pár percig csak állt ott, elnézve a békésen fehérlő falakat, a földet seprő, narancssárga kúszónövényt és a kifakult zöld zsalugátereket. Milyen csöndes, milyen békés! Lehet, hogy csak álom volt az egész?

De ebben a pillanatban kinyílt az egyik ablak, és az asszony, akire Mr. Satterthwaite gondolt, kijött a házból. Egyenesen Mr. Satterthwaite felé tartott, járása diadalmas volt, mint akit valami elragadtatás emel. Szeme csillogott, arca ragyogott. Úgy festett, mint egy szobor: akár egy frízen az öröm allegóriája. Semmi tétovaság, semmi kétely vagy izgalom nem volt benne. Egyenesen odajött, Mr. Satterthwaite vállára tette a kezét, és megpuszilta – de nem egyszer, hanem sokszor. Később, amikor Mr. Satterthwaite felidézte ezt a pillanatot, nagy, sötétpiros, bársonyos szirmú rózsákat látott. Napsütés, nyár, daloló madarak – ilyen volt a hangulat: melegség, öröm és rengeteg energia.

– Nagyon boldog vagyok! – mondta az asszony. – Maga egy drága ember! Honnan tudta? Maga olyan, mint a mesék jó varázslója!

Egy kicsit el is akadt a szava, annyira átjárta a boldogság.

– Már ma elmegyünk a konzulhoz… házasságot kötni. Mire John megjön, itt lesz az apja. Majd azt mondjuk neki, hogy valami félreértés volt a múltban. Biztos nem fog kérdéseket feltenni. Annyira, de annyira boldog vagyok!

Valóban, csak úgy dőlt belőle a boldogság. Még Mr. Satterthwaite-et is körülvette ez a boldogság, akár valami meleg, erős áramlás.

– Anthony annyira örül, hogy van egy fia! Soha nem gondoltam volna, hogy ez neki ilyen fontos lehet.

Bizalmasan belenézett Mr. Satterthwaite szemébe.

– Hát nem csodálatos, hogy a dolgok végül jóra fordulnak?

Mr. Satterthwaite ebben a pillanatban látta a legtisztábban maga előtt az asszonyt. Gyermeknek látta, még mindig gyermeknek, aki szereti a fantázia világát, a meséket, amikben két ember végül egymásra talál, és aztán „boldogan éltek, amíg meg nem haltak”.

Mr. Satterthwaite tapintatosan ennyit mondott:

– Hogyha ezekben az utolsó hónapokban boldoggá teszi az emberét, akkor igazán nagyon szép dolgot cselekszik.

Az asszony szeme a meglepetéstől tágra nyílt.

– Ó! – kiáltott fel. – Csak nem gondolja, hogy engedem meghalni? Amikor ennyi év után végre eljött hozzám? Sok embert ismerek, akikről lemondtak a doktorok, és még ma is élnek Meghalni? Persze hogy nem fog meghalni!

Mr. Satterthwaite felmérte az asszony erejét, szépségét, vitalitását, vasakaratát és bátorságát, ő is tudott esetekről, amikor az orvosok tévedtek… Mert sosem lehet tudni, hogy a személyes tényező kinél mennyit számít.

Az asszony megismételte, amit az imént mondott, s a hangjában szemrehányás volt és jókedv:

– Csak nem gondolja, hogy engedem meghalni?

– Nem – válaszolta végül Mr. Satterthwaite gyengéden. – Valahogy az az érzésem, kedvesem, hogy nem fogja engedni…

Aztán a ciprusok szegélyezte sétányon a tengerre néző padhoz ballagott, és éppen azt találta ott, akire számított. Mr. Quin állt fel a padról hogy üdvözölje, és olyan volt, mint mindig: sötét, komoly, de mosolygós, mégis szomorkás.

– Számított rám? – kérdezte.

És Mr. Satterthwaite így felelt:

– Igen, vártam, hogy itt lesz.

Leültek együtt a padra.

– Ha magára nézek, van egy olyan érzésem, hogy már megint gondviselést játszott – mondta kisvártatva Mr. Quin.

Mr. Satterthwaite szemrehányó pillantással válaszolt:

– Mintha nem tudott volna az egészről!

– Folyton azzal gyanúsít, hogy mindentudó vagyok! – mondta mosolyogva Mr. Quin.

– Ha nem tud semmiről, akkor miért állt itt lesben tegnapelőtt este? – ellenkezett Mr. Satterthwaite.

– Vagy úgy, hogy akkor...?

– Igen, akkor!

– Nos hát, egy küldetésben jártam.

– Ki küldte?

– Maga időnként nagyon regényesen úgy hív engem: a holtak ügyvédje.

– A holtak? – kérdezte értetlenül Mr. Satterthwaite. – Ezt nem értem.

Mr. Quin hosszú, vékony mutatóujjával lefelé mutatott, a kék tenger mélye felé.

– Huszonhárom éve ott megfulladt egy férfi.

– Ezt tudom, de nem értem, hogy…

– Tegyük fel, hogy az a férfi mégiscsak nagyon szerette fiatal feleségét. A szerelem éppúgy változtathatja ördögökké a férfiakat, mint angyalokká. A felesége kislányos imádattal nézett rá fel, de a férfi soha nem volt képes a nőt megérinteni benne – és ettől majdnem megbolondult. Kínozta, mert szerette. Van ilyen. Ezt maga is éppúgy tudja, mint én.

– Igen – ismerte el Mr. Satterthwaite. – Láttam már ilyet, de csak ritkán… nagyon ritkán…

– Akkor olyat is látott, és ennél bizonyára többször, hogy létezik bűnbánat is, a vágy, hogy kárpótoljuk a másikat, minden áron.

– Igen, de itt a halál túl korán jött…

– A halál! – mondta megvetően Mr. Quin. – Maga is hisz abban, hogy van élet a halál után, nem? Mondhatjuk-e, hogy abban a másik életben nem ugyanazok a kívánságok és a vágyak? S ha a vágy elég erős, követet is találhat magának.

Hangja elhalkult.

Mr. Satterthwaite felállt, de egy kicsit remegett.

– Vissza kéne mennem a szállodába – mondta. – Esetleg velem tart?

De Mr. Quin megrázta a fejét.

– Nem mondta. – Arra megyek vissza amerről jöttem.

És Mr. Satterthwaite, amikor a válla fölött hátranézett, látta, hogy barátja a meredély széle felé tart.

7. fejezet
HANG A SÖTÉTBEN

I

– Kicsit aggódom Margery miatt – mondta Lady Stranleigh. – Tudja, a lányom – tette hozzá.

Töprengve felsóhajtott:

– Az ember rém öregnek érzi magát, ha már felnőtt lánya van.

Mr. Satterthwaite, e bizalmas közlések fültanúja igazi úriemberként kezelte a helyzetet. Kis meghajlással ezt mondta:

– Önről ezt végképp nem gondolná az ember.

– Hízeleg! – mondta Lady Stranleigh, de csak bizonytalanul, és látszott, hogy gondolatban egész máshol jár.

Mr. Satterthwaite elismeréssel tekintett a karcsú, fehérbe öltözött alakra. A cannes-i napfény kíméletlenül megmutatott mindent, de Lady Stranleigh-re nézve semmi terhelőt. Némi távolságból a fiatalos hatás egészen meggyőző volt. Hihetetlen, de az ember jóformán azt sem tudta biztosan eldönteni: vajon nagykorú-e már? De Mr. Satterthwaite, aki mindent tudott, azt is tudta, hogy Lady Stranleigh-nek akár felnőtt unokái is lehetnének. A lady a kozmetika művészetének a természet fölött aratott diadalát hirdette. Az alakja csodálatos volt, és az arca is gyönyörű. Számos szépségszalon húzott hasznot a dámából, és ennek eredménye valóban látványos volt.

Lady Stranleigh cigarettára gyújtott, keresztbe tette a legfinomabb selyemharisnyába bújtatott, csodálatos lábait, és azt mormolta:

– Igen, tényleg aggódom Margery miatt.

– Nagy ég! – mondta Mr. Satterthwaite. – Mi a baj?

Lady Stranleigh csodás kék szemével ránézett Mr. Satterthwaite-re.

– Ugye, maga soha nem találkozott vele? Ő Charles lánya – tette hozzá segítőkészen.

Amennyiben a *Ki kicsoda?* szócikkei szigorúan ragaszkodnának a valósághoz, a Lady Stranleigh-ről szóló így kéne, hogy végződjön: „Hobbi: férjhez menés”. Úgy lebegett át az életen, hogy csak úgy hullottak nyomában a férjek. Hármat válás útján veszített el, egyet a halál ragadott el mellőle.

– Mert ha Rudolphé volna, még érteném – tűnődött Lady Stranleigh. – Emlékszik Rudolph-ra? Ő mindig olyan temperamentumos volt. Már hat hónappal a házasságkötésünk után kérvényt kellett írnom azért a hogyishívjákért, azért a házastársi micsodáért – de hisz tudja, mire gondolok! Hála istennek, ma már az ilyesmi sokkal egyszerűbb. Emlékszem, milyen hülye levelet kellett írnom neki, az ügyvédem diktálta az egészet. Arra kellett kérnem, hogy jöjjön vissza, és megígérnem, hogy mindent megteszek, ésatöbbi, ésatöbbi, de hát Rudolphra soha nem lehetett számítani, mert olyan temperamentumos volt. Akkor azonnal hazarohant, pedig nem ez lett volna a helyes, és az ügyvédek egyáltalán nem ezt akarták.

A lady felsóhajtott.

– No és Margery? – vezette vissza tapintatosan Mr. Satterthwaite a felvetett témához.

– Ja persze, de hisz épp ezt akarom elmesélni magának! Margery egy ideje mindenfélét lát meg hall. Kísérteteket, meg ilyeneket. Sosem hittem volna Margeryről, hogy képzeleg! Jó lány, mindig is az volt, de egy picikét… unalmas.

– Az lehetetlen! – tiltakozott Mr. Satterthwaite, de nem volt biztos benne, hogy ezzel most vajon bókot mondott-e.

– Ami azt illeti, nagyon unalmas – mondta Lady Stranleigh. – Nem szeret se táncolni, se koktélpartikra járni: semmit, amit egy fiatal lánynak szeretnie kéne. Inkább otthon ül, és vadászik ahelyett, hogy ideutazna velem.

– Ejnye, ejnye – csóválta a fejét Mr. Satterthwaite –, azt mondja, hogy nem akart idejönni önnel?

– Igazából olyan nagyon nem is kapacitáltam. Észrevettem, hogy az emberre lehangolóan hat a lánya.

Mr. Satterthwaite sikertelenül próbálta elképzelni, amint Lady Stranleigh együtt nyaral komoly természetű lányával.

– Már arra gondolok, hogy Margery kezd megbolondulni – folytatta Margery anyja vidáman. – Ha az ember hangokat hall, az nagyon rossz jel, nekem azt mondták. Mert az szóba sem jöhet, hogy Abbot's Mede kísértet járta hely volna. A régi épület teljesen leégett 1836-ban, és utána egy kora viktoriánus kastélyféleséget húztak fel a helyén, ami egyszerűen nem tetszhet a kísérteteknek. Túl ronda és közönséges.

Mr. Satterthwaite köhintett. Nem értette, hogy a lady miért meséli neki mindezt.

– Éppen arra gondoltam – mondta a lady, elbűvölő mosolyát Mr. Satterthwaite-re villantva –, hogy *maga* talán segíthetne nekem.

– Én?

– Igen. Holnap hazautazik Angliába, igaz?

– Így van, igen – ismerte be Mr. Satterthwaite óvatosan.

– És maga ismeri az összes lélekkurkászt… De hisz mindenkit ismer!

Mr. Satterthwaite egy kicsit elmosolyodott. A lady most rátapintott egyik gyengéjére. Ő tényleg mindenkit ismert.

– Akkor hát mi sem egyszerűbb, nem? – folytatta Lady Stranleigh. – Az ilyenekkel én úgysem tudok szót érteni, ezekkel a komoly, szakállas emberekkel, akik rendszerint még szemüvegesek is. Szörnyen untatnak, és a lehető legrosszabb formámat hozzák ki belőlem.

Mr. Satterthwaite teljesen meg volt döbbenve. Lady Stranleigh továbbra is elbűvölő mosollyal nézett rá.

– Nos, akkor ezt megbeszéltük, ugye? – kérdezte derűsen. – Maga elmegy Abbot's Mede-be, találkozik Margeryvel, és intézkedik. Borzasztóan hálás leszek érte! Persze, ha Margery *tényleg* megbolondul, akkor én is hazautazom. Á, már itt is van Bimbó!

Elbűvölő mosolya egy csapásra káprázatossá vált.

Egy fiatalember közeledett fehér flanel teniszöltözékben. Lehetett vagy huszonöt éves, és rendkívül jóképű volt.

Csak ennyit mondott:

– Már mindenütt kerestelek, Babs!

– Hogy ment a tenisz?

– Pocsékul.

Lady Stranleigh felállt. Válla felett még visszanézett Mr. Satterthwaite-re, és édelegve így szólt:

– Egyszerűen csodálatos, hogy segít nekem! Soha nem fogom magának elfelejteni.

Mr. Satterthwaite a távozó párocska után nézett.

„Lehet, hogy ez a Bimbó lesz az ötödik?" – latolgatta.

II

A Train de Luxe kalauza éppen azt a helyet mutatta Mr. Satterthwaite-nek, ahol pár éve egy vasúti baleset történt. Mire a kalauz a lelkes beszámoló végére ért, hallgatója felnézett, és a kalauz válla fölött egy jól ismert, mosolygó arcot pillantott meg.

– Á, a kedves Mr. Quin! – mondta Mr. Satterthwaite.

Ráncos kis arca csupa mosoly lett.

– Micsoda szerencsés véletlen, hogy mindketten ugyanazzal a vonattal megyünk haza Angliába! Gondolom, maga is oda igyekszik.

– Igen – felelte Mr. Quin. – Elég fontos dolgom akadt ott. Az első turnusban vacsorázik?

– Mindig! Igaz, lehetetlen időben szervírozzák – fél hétkor! –, de az ember így mégis kisebb kockázatot vállal, ami az étel minőségét illeti.

Mr. Quin egyetértően bólogatott.

– Én is akkor vacsorázom – mondta. – Talán ülhetnénk egy asztalhoz.

Fél hétkor már ott is ültek egymással szemben az étkezőkocsi egyik kis asztalánál. Miután Mr. Satterthwaite kellő gonddal tanulmányozta a borválasztékot, odafordult barátjához.

– Nem is találkoztunk… mióta is? Korzika óta. Onnan akkor nagyon hirtelen távozott.

Mr. Quin vállat vont.

– Nem gyorsabban, mint máskor. Tudja, én jövök, s megyek. Jövök – és megyek.

E szavak mintha valami emlékképet ébresztettek volna Mr. Satterthwaite-ben. A gerincén borzongás futott végig, de ez nem volt kellemetlen, pont ellenkezőleg. Kellemes előérzet fogta el.

Mr. Quin éppen felemelt egy palack vörösbort, hogy megnézze a címkéjét. A fény átsütött a palackon Mr. Quinre, s egy rövid időre bíborszínű árnyékba burkolta.

Mr. Satterthwaite most megint az előbbi izgatottságot érezte.

– Nekem is egy megbízatásom van Angliában – jegyezte meg, és szélesen elmosolyodott, mert felidéződött benne a lady alakja. – Ismeri esetleg Lady Stranleigh-t?

Mr. Quin megrázta a fejét.

– Régi család – mondta Mr. Satterthwaite. – Nagyon régi! Azon kevesek egyike, ahol a címet női ágon is lehet örökölni. Lady Stranleigh baronessz, és nem a férje révén. Igazi romantikus história!

– Ha jól sejtem, most is egy remekbe szabott portréval fog megörvendeztetni, ugye? – kérdezte Mr. Quin.

Mr. Satterthwaite hálásan mosolygott a barátjára.

– Csodálatos nő – kezdte. – Vagy hatvanéves, igen, szerintem biztos megvan annyi. Ismertem őt is meg a nővérét is, Beatrice-t, amikor még kislányok voltak. Beatrice és Barbara: a Barron lányok, mindketten nagyon szépek, de akkor még nagyon szegények. De mindez már jó sok éve volt – amikor még én is fiatalember voltam!

Mr. Satterthwaite felsóhajtott, majd folytatta:

– A cím öröklésében még jó páran előttük voltak. Ha jól emlékszem, Lord Stranleigh valami első unokatestvérük gyereke volt. Ennek a Lady Stranleigh-nek az élete kész regény! Hárman is meghaltak váratlanul a családból: Lord Stranleigh két öccse, és egy unokaöcs. Aztán történt az *Uralia* esete. Emlékszik még az *Uralia* hajótörésére? Új-Zéland partjainál süllyedt el. Rajta volt a két Barron lány, akik közül Beatrice ott pusztult. A kevés számú túlélő közt volt Barbara. Hat hónap múlva Lord Stranleigh is meghalt, és Barbara lett a cím és a nem kis vagyon örököse. Azóta kizárólag egy dolognak él: saját magának! Mindig ugyanolyan volt: gyönyörű, gátlástalan és teljesen érzéketlen, akit csak saját maga érdekel. Négy férje volt, és nem kétséges, hogy képes egy ötödiket is percek alatt beszerezni.

Aztán elmondta: milyen feladattal bízta meg őt Lady Stranleigh.

– Gondoltam, leutazom Abbot's Mede-be, hogy megnézzem az ifjú ladyt – magyarázta. – Az az érzésem, hogy valamit kéne itt tenni. Mert Lady Stranleigh-re mint anyára a hagyományos értelemben nemigen lehet számítani.

Elhallgatott, és Mr. Quinre nézett az asztal túloldalán.

– Bárcsak velem tartana! – mondta vágyakozva. – Nem lehetséges?

– Sajnos, nem – felelte Mr. Quin. – De lássuk csak, Abbot's Mede Wiltshire-ben van, nem?

Mr. Satterthwaite bólintott.

– Én is úgy tudtam. Történetesen Abbot's Mede-től nem messze fogok megszállni, egy olyan fogadóban, amit mindketten jól ismerünk.

Mr. Quin elmosolyodott.

– Emlékszik még arra a kis fogadóra, a Csörgősipkás Bohócra?

– Hát persze! – kiáltotta Mr. Satterthwaite. – Ott száll meg?

Mr. Quin bólintott.

– Ott leszek egy hétig vagy tíz napig. Talán még tovább. Ha felkeres, igazán örülni fogok neki!

És Mr. Satterthwaite-nek ez a tudat valahogy nagy biztonságot adott.

III

– Kedves Margery kisasszony, kérem, nekem álmomban sem jutna eszembe, hogy kinevessem! – mondta Mr. Satterthwaite.

Margery Gale a homlokát ráncolta. Abbot's Mede hatalmas, kényelmes előcsarnokában ültek. Margery Gale megtermett, szögletes idomú lány volt. Egyáltalán nem az édesanyjára, inkább az apjára hasonlított, a lovaglást kedvelő vidéki nemesek fajtájára. Üde és egészséges volt a kinézete, maga volt a két lábon járó józan ész. Mr. Satterthwaite-nek azonban az is eszébe jutott, hogy a Barron család tagjai viszont mind gyenge idegzetűek voltak. Lehet, hogy Margery a külsejét az apjától örökölte, ugyanakkor nem kizárt, hogy az anyja oldaláról pedig az idegrendszer labilitását.

– Szeretnék megszabadulni attól a nőtől, Mrs. Cassontől – mondta Margery. – Én nem hiszek a spiritizmusban, ki nem állhatom. Ez meg olyan nő, aki a frászt hozza az emberre. Állandóan azzal jön, hogy hívjak ide egy médiumot.

Mr. Satterthwaite köhintett, majd egy kis fészkelődés után hivatalos hangon azt mondta:

– Hadd győződjem meg róla, hogy ismerem-e az összes tényt! Az első… eset, ugye, két hónappal ezelőtt történt?

– Úgy valahogy – felelt a lány. – Néha csak suttogás volt, néha pedig egészen tisztán hallható hang, de minden esetben nagyjából ugyanazt mondta.

– Mit is?

– *Add vissza, ami nem a tiéd! Add vissza, amit elloptál!* Minden egyes alkalommal meggyújtottam a lámpát, de a szoba teljesen üres volt, nem volt bent senki. Végül már annyira ideges lettem, hogy megkértem Claytont, anyám komornáját, hogy aludjon bent a szobámban a kanapén.

– És aznap este is hallotta a hangot?

– Igen, és épp az az ijesztő, hogy Clayton meg nem.

Mr. Satterthwaite ezt latolgatta néhány pillanatig.

– Aznap este hangosan vagy halkan szólt a hang?

– Szinte csak suttogás volt – mondta Margery. – Ha Clayton mélyen aludt, azt hiszem, semmiképp sem hallhatta. Azt mondta, hogy menjek, és nézessem meg magamat orvossal.

A lány keserűen felnevetett.

– De tegnap éjjel óta már Clayton is hisz nekem – folytatta.

– Miért, mi történt tegnap éjjel?

– Elmondom magának, bár eddig még senkinek sem mondtam. Tegnap vadászni voltam, és sokáig tartott. Holtfáradtan feküdtem le, és nagyon mélyen aludtam. Borzalmas álmot láttam, azt, hogy átestem valami vaskerítésen, és az egyik kerítésrúd lassan beleszúródik a torkomba.

Felébredtem, és rájöttem, hogy ez a valóság: valami hegyes tárgyat nyomnak oldalról a torkomba, és közben egy hang azt motyogja; *„Elloptad, ami az enyém. Most meghalsz.”*

– Nagyot kiáltottam, és a levegőbe kaptam, de nem volt ott semmi – folytatta Margery. – Clayton meghallotta a kiáltásomat a szomszéd szobából, ahol aludt, és beszaladt. Érezte, amint a sötétben valami súrolja, de azt mondja, hogy egész biztos nem ember volt.

Mr. Satterthwaite a láthatóan nagyon feldúlt és ideges lányra nézett. A nyakán baloldalt négyzet alakú sebtapaszt látott. Margery észrevette, hová néz, és bólintott.

– Láthatja, nem képzelődés volt.

A következő kérdést Mr. Satterthwaite kifejezetten bocsánatkérő hangon tette fel, annyira melodramatikusnak tűnt.

– Nem tud valakiről, aki esetleg haragszik magára? – kérdezte.

– Persze hogy nem – felelte Margery. – Micsoda ötlet!

Mr. Satterthwaite most megpróbált másfelől közelíteni.

– Milyen látogatókat fogadtak az elmúlt két hónapban?

– Ugye, olyanokra gondol, akik nem csak egy-egy hétvégére jöttek? Marcia Keane végig itt volt velem, ő a legjobb barátnőm, aki ugyanúgy bolondja a lovaknak, mint én. És sokat volt itt az unokatestvérem, Roley Vavasour is.

Mr. Satterthwaite bólintott. Majd jelezte, hogy szeretne beszélni Claytonnal, a komornával.

– Gondolom, régóta maguknál szolgál…

– Évezredek óta! – mondta Margery. – Még anya meg Beatrice néni komornája volt, gyerekkorukban. Azt hiszem, ezért tartotta meg anya, bár neki már lett egy francia komornája. Clayton végzi a varrást meg a hasonló kisebb, piszmogós munkákat.

Margery felkísérte az emeletre Mr. Satterthwaite-et, ahol hamarosan előkerült Clayton. Magas, vékony öregasszony volt, őszülő haja gondosan elválasztva középen: úgy festett, mint a megtestesült tisztesség.

Mr. Satterthwaite tudakozódására így felelt:

– Nem, uram, soha nem hallottam arról, hogy a házban kísértetek tanyáznának. Az igazat megvallva azt hittem, az egész csak Margery kisasszony képzeletében létezik – egészen tegnap éjjelig. De akkor valamit éreztem, ami elhaladt mellettem a sötétben. És annyit mondhatok: *nem ember volt*. Meg aztán itt az a seb Margery kisasszony nyakán. Szegény drágám, azt nem csinálhatta saját magának!

Ám a szavai sugalltak valamit Mr. Satterthwaite-nek. Vajon tényleg nem lehetséges, hogy Margery azt a sebet magának csinálta? Mr. Satterthwaite hallott már igen furcsa esetekről, ahol Margeryhez hasonló, látszólag józan és kiegyensúlyozott lányok a legdöbbenetesebb dolgokat művelték.

– De ez majd nyom nélkül begyógyul – mondta Clayton –, nem úgy, mint ez az én sebhelyem.

És a homlokán lévő hegre mutatott.

– Ez negyven éve történt, és még mindig hordom a nyomát!

– Akkor történt, amikor az *Uralia* elsüllyedt – szólt közbe Margery. – Claytont egy eldőlő árboc ütötte meg, ugye, Clayton?

– Igen, kisasszony.

– Clayton, magának mi a véleménye: mit jelentsen ez a támadás Margery kisasszony ellen? – kérdezte Mr. Satterthwaite.

– Én igazán nem is tudom…

Mr. Satterthwaite a választ a kiváló alkalmazott véleménynyilvánítástól való tartózkodásának tudta be. Úgyhogy tovább erősködött:

– De mégis, mit gondol, Clayton?

– Én azt, hogy ebben a házban bizonyára valami nagyon gonosz dolog történt, és addig nem lesz itt béke, amíg azt jóvá nem teszik.

Az öregasszony komolyan beszélt, és fakókék szeme állta Mr. Satterthwaite tekintetét.

Mr. Satterthwaite elég csalódottan ment le az emeletről. Claytonnak nyilván nem terjedtek túl az elképzelései a közhelyes hiedelmen, hogy a házban azért jelentek meg a kísértetek, mert a múltban valami bűnt követtek ott el. De Mr. Satterthwaite nem tudott ebbe ilyen könnyen beletörődni. Hiszen csak két hónapja van ez a jelenség: azóta, hogy Marcia Keane és Roley Vavasour is itt vannak. Róluk is meg kell tudni mindent, amit csak lehet. Elképzelhető, hogy az egész csak valakinek a rossz vicce? Mr. Satterthwaite ezt a feltevést szinte azonnal elvetette. Mert annál sokkal baljóslatúbb volt az egész.

A posta épp most jött, és Margery a leveleket bontogatta. Hirtelen felkiáltott:

– Nem is értem, hogy anya miről ír! Olvassa csak!

És átadott egy levelet Mr. Satterthwaite-nek, egy jellegzetes Lady Stranleigh-episztolát.

Drága Margerym!

Nagyon örülök, hogy megérkezett Hozzád az a kedves Mr. Satterthwaite. Ő borzasztó okos, és ismeri az összes nagyfejű kísértetszakértőt. Mindet hívjátok oda, és vizsgáljanak meg mindent töviről hegyire! Biztos, hogy remekül töltitek majd az időt, és én is nagyon szeretnék ott lenni, de az elmúlt napokban rettenetesen beteg voltam. Ezek a szállodák oda se figyelnek arra, hogy mivel etetik az embereket! Az orvos azt mondja: valami ételmérgezést kaptam. Nagyon beteg voltam.

Drágám, aranyos vagy, hogy csokoládét küldtél nekem, de ez azért butaság is egy kicsit, nem? Hisz tudod, itt milyen finom édességek vannak!

Isten áldjon, drágám, mulass jól a házi kísértetek kiűzése közben! Bimbó szerint remekül fejlődöm a teniszben.

Csóközön:

Barbara

– Anya mindig azt akarja, hogy Barbarának hívjam! – mondta Margery. – Szerintem ez ostobaság.

Mr. Satterthwaite félig elmosolyodott. Már látta, hogy a lány masszív konzervativizmusa milyen fárasztó lehet időnként Lady Stranleigh-nek. A levél tartalmából őt éppen az ragadta meg, ami a lányt szemmel láthatóan nem.

– Küldött az édesanyjának egy doboz csokoládét? – kérdezte.

Margery a fejét rázta:

– Én nem. Valaki más lehetett.

Mr. Satterthwaite komoly képet vágott. Két jelentőségteljes dolog jutott a tudomására: hogy Lady Stranleigh ajándékba kapott egy doboz csokoládét, majd ételmérgezést. Úgy látszott, hogy a lady nem kapcsolta össze ezt a két dolgot. Vajon volt-e kapcsolat köztük? Mr. Satterthwaite hajlott arra a meggyőződésre, hogy igen.

A nappaliból előkerült egy magas, sötét hajú lány, és odajött hozzájuk.

Bemutatták Mr. Satterthwaite-nek: Marcia Keane volt. A kedves, jó humorú lány mosolyogva nézett a kis emberre.

– Azért jött, hogy Margery kedvenc kísértetét fülön fogja? – kérdezte vontatott hanghordozással. – Állandóan ezzel cukkoljuk Margeryt. Na, Roley is megjött!

A bejárat előtt kocsi állt meg. Magas, szőke fiatalember kászálódott ki belőle, akinek olyan volt a modora, akár egy lelkes kisiskolásnak.

– Helló, Margery! – kiáltotta. – Helló, Marcia! Meghoztam az erősítést!

És két nőre mutatott, akik éppen akkor léptek be az előcsarnokba. Az elsőben Mr. Satterthwaite felismerte a Margery által már említett Mrs. Cassont.

– Drága Margery, meg kell, hogy bocsásson nekem! – mondta szélesen mosolyogva. – Mr. Vavasour biztosított, hogy nem lesz semmi baj. Igazából az ő ötlete volt, hogy elhozzam magammal Mrs. Lloydot.

S kezével a másik nőre mutatott.

– Bemutatom Mrs. Lloydot – jelentette be diadalmasan. – A legkiválóbb médium, aki valaha élt.

Mrs. Lloyd nem kezdett szerénykedni, csak meghajolt, és a kezét továbbra is maga előtt összekulcsolva tartotta. Elég közönséges külsejű fiatal nő volt, színes ruhája divatjamúlt, de díszes. Nyakában gyöngysor holdkőből, ujjain számos gyűrű.

Mr. Satterthwaite jól látta, hogy Margery Gale egyáltalán nem örül, hogy így rárontottak. Dühös pillantást vetett Roley Vavasourra, aki viszont fel sem fogta, milyen otrombán viselkedett.

– Azt hiszem, kész az ebéd – mondta Margery.

– Az jó – mondta Mrs. Casson. – Akkor a szeánszot rögtön utána tartjuk. Volna valami gyümölcs Mrs. Lloydnak? Szeánsz előtt soha nem eszik mást.

Mindannyian az étkezőbe mentek. A médium két banánt és egy almát fogyasztott, s közben óvatosan válaszolgatott Margerynek, aki időnként udvariasan szólt hozzá. Mielőtt asztalt bontottak, a médium hirtelen hátravetette a fejét, és beleszimatolt a levegőbe:

– Ebben a házban van valami nagyon rossz. Érzem!

– Hát nem csodálatos? – lelkendezett halkan Mrs. Casson.

– Ó, kétségtelenül – reagált szárazon Mr. Satterthwaite.

A könyvtárban rendezték a szeánszot. Mr. Satterthwaite látta, hogy a vendéglátó Margery kisasszonynak semmi kedve az egészhez, és csak a vendégek egyöntetű lelkesedése miatt adja be a derekát.

Az előkészületeket Mrs. Casson irányította roppant körültekintően: szemlátomást otthonosan mozgott ezekben a dolgokban. A székeket körberakták, a függönyöket behúzták, és a médium azonnal be is jelentette, hogy készen áll.

– Hat fő… – nézett körül a szobában. – Ez így nem lesz jó. Páratlan számú résztvevő kell, a hét a legjobb: a legjobb eredményeimet hetes körben értem el.

– Behívok valakit a személyzetből – ajánlotta Roley. – Megkeresem a komornyikot!

– Inkább Claytont – mondta Margery.

Mr. Satterthwaite észrevette, hogy Roley Vavasour jóképű arcán a bosszúság jelei mutatkoznak.

– Miért pont Claytont? – kérdezte.

– Te nem kedveled Claytont – mondta Margery lassan.

Roley megrántotta a vállát.

– Ő nem kedvel engem! – mondta kurtán. – Úgy utál, mintha fertőző volnék.

Várt egy kicsit, de Margery nem reagált.

– Jól van, na! – mondta végül Roley. – Hívjuk le őt!

Kialakították a kört.

Egy kis ideig a szokásos köhécselés és várakozás ment. De aztán kopogássorozat hallatszott, majd a médium segítő szellemének, egy rézbőrű indiánnak, Cherokee-nek a hangja.

– Bátor Indián jó estét kíván hölgyeknek és uraknak! Valaki itt izgatott, akar beszél. Valaki itt izgatott, akar üzenetet átad fiatal ladynek. Én most megy. A szellem elmond, amiért idejön.

Csend, majd újabb hang, egy nőé hallatszott, halkan:

– Margery itt van?

A válaszadást Roley Vavasour vállalta magára.

– Igen, itt van – felelte. – Ki beszél?

– Beatrice vagyok.

– Beatrice? Az kicsoda?

Mindenki nagy bosszúságára most megint a rézbőrű hangja hallatszott:

– Üzenetem van mindenkinek. Itt élet nagyon szép és kellemes. Mi mind sokat dolgoz. Mi segít azokon, akik még nem jön ide át.

Újra csend állt be, majd megint a női hangot hallották:

– Beatrice vagyok.

– Milyen Beatrice?

– Beatrice Barron.

Mr. Satterthwaite előrehajolt. Nagyon izgatott lett.

– Beatrice Barron, aki megfulladt az *Uraliá*-n?

– Így van. Emlékszem az Uralia-ra. Üzenetem van ennek a háznak: *Adjátok vissza, ami nem a tiétek!*

– Ezt én nem értem – mondta tanácstalanul Margery. – Én ezt… te tényleg Beatrice néni vagy?

– Igen, én vagyok a nagynénéd.

– Hát persze hogy ő az! – mondta szemrehányó hangon Mrs. Casson. – Hogy lehet ilyen gyanakvó? A szellemek nem szeretik az ilyesmit!

Mr. Satterthwaite-nek hirtelen eszébe jutott egy nagyon egyszerű próba.

– Emlékszik Mr. Bottacettire? – tette fel a szellemnek a kérdést.

A válasz azonnal, jóízű nevetéssel érkezett:

– Szegény Botorcsónakra? Hát persze!

Mr. Satterthwaite azt sem tudta, mit gondoljon. A szellem hitelesnek bizonyult. Egy negyven évnél is régebbi esetről volt szó, amikor a Barron lányok és ő ugyanazon a tengerparti üdülőhelyen nyaraltak. Egyik fiatal olasz ismerősük egy nap kievezett csónakkal, de felborult, és Beatrice Barron ezt a gúnynevet találta ki rá: Botorcsónak. Mr. Satterthwaite nem tudta elképzelni, hogy erről itt bárki tudhatna – rajta kívül.

A médium fészkelődni kezdett, és felnyögött.

– Kijön a transzból – jelentette Mrs. Casson. – Azt hiszem, ennél többet ma nem húzunk ki belőle.

A napfény megint beáradt a szobába, ahol a társaságból legalább ketten nagyon meg voltak ijedve.

Mr. Satterthwaite Margery arcán látta, hogy nagyon fél. Amikor végre megszabadultak Mrs. Cassontól és a médiumtól, Mr. Satterthwaite kereste az alkalmat, hogy négyszemközt beszélhessen vendéglátójával.

– Egy-két kérdésem volna önhöz, Margery kisasszony. Ha netán ön és az édesanyja is elhunynának, kire szállna akkor a cím és a birtok?

– Szerintem Roley Vavasourra. Anyának első unokatestvére volt az ő édesanyja.

Mr. Satterthwaite bólintott.

– Úgy tűnik, hogy idén télen elég sok időt tölt itt – jegyezte meg. – Megbocsásson, ha megkérdezem: ő kedveli önt?

– Három hete megkérte a kezemet – felelte Margery csöndesen. – De én nemet mondtam.

– Bocsásson meg a kérdésért: esetleg valaki mással van eljegyezve?

Margery hirtelen elpirult.

– Igen – felelte nyomatékkal. – Feleségül fogok menni Noel Bartonhoz. Anya kinevet érte, és azt mondja: ez képtelenség. Szerinte nevetséges, ha az embert egy segédlelkész jegyzi el. Csak azt nem tudom, hogy miért! Segédlelkész és segédlelkész közt óriási különbségek vannak! Ha látná Noelt lovagolni…!

– Persze, persze – mondta Mr. Satterthwaite. – Bizonyára!

Távirat érkezett, inas hozta be tálcán. Margery feltépte,

– Anya holnap érkezik. A fenébe! Bárcsak inkább maradna, ahol van!

Mr. Satterthwaite nem tett megjegyzést a gyermeki szeretet eme megnyilvánulására. Talán arra gondolt, hogy mindennek megvan a maga oka,

– Ha így áll a helyzet – mondta halkan – akkor, azt hiszem, én visszamegyek Londonba.

IV

Mr. Satterthwaite nem volt magával egészen elégedett. Úgy érezte, hogy ennek az ügynek nem járt a végére. Igaz, Lady Stranleigh megérkezésével az ő felelőssége véget ért, de mérget mert volna venni rá, hogy az Abbot's Mede-i rejtélyről még fog hallani.

Ám a súlyos fejlemény mégis egészen felkészületlenül érte. A reggeli újságból értesült róla. „Fürdőkádban lelte halálát a baronessz" – írta a *Daily Megaphone*. A többi újság fogalmazásmódja kevésbé volt szenzációhajhász, de ugyanarról a döbbenetes esetről számoltak be. Lady Stranleigh-t holtan találták a fürdőkádjában, és a halálát fulladás okozta. Feltételezték, hogy elájulhatott fürdés közben, s eközben csúszott a feje a vízbe.

Csakhogy Mr. Satterthwaite-et ez a magyarázat korántsem elégítette ki. Azonnal hívta az inasát, és most a szokottnál jóval kisebb gonddal öltözködött. Tíz perccel később már bent is ült a nagy Rolls-Royce-ban, ami a lehető leggyorsabban vitte őt kifelé Londonból.

Különös, de nem Abbot's Mede felé tartottak, hanem egy onnan tizenöt mérföldnyire lévő kis fogadóba, aminek szokatlan neve volt: a Csörgősapkás Bohóc. Mr. Satterthwaite nagyon megkönnyebbült, amikor megtudta, hogy Mr. Harley Quin még ott van. Egy perc múlva már szemtől szemben lehetett a barátjával.

Mr. Satterthwaite megragadta Mr. Quin kezét, és azonnal beszélni kezdett. Igen izgatott volt.

– Nagyon aggódom! Segítenie kell nekem! Máris az a szörnyű érzésem van, hogy el vagyunk késve, és hogy az a helyes lány lesz a következő áldozat – mert nagyon helyes lány, igazán!

– Volna szíves elmondani nekem, hogy miről is van szó? – kérdezte Mr. Quin mosolyogva.

Mr. Satterthwaite szemrehányón nézett rá.

– Mintha nem tudná…! Teljesen biztos vagyok benne, hogy tudja – de azért elmondom.

Elmesélte Abbot's Mede-i tartózkodásának történetét, s mint Mr. Quin társaságában mindig, élvezettel mesélt. Ékesszóló volt, a részletek tekintetében pedig kifejezetten aprólékos és szemléletes.

– Egyszóval, mint látja, kell lennie valami magyarázatnak! – zárta le a történetet.

Olyan reménykedve nézett Mr. Quinre, ahogy a kutya szokott a gazdájára.

– De arra a magyarázatra magának kell rájönnie, nem nekem – mondta Mr. Quin. – Hiszen én nem ismerem ezeket az embereket, csak maga.

– A Barron lányokat már negyven évvel ezelőtt is ismertem – mondta némi büszkeséggel Mr. Satterthwaite.

Mr. Quin bólintott, és együtt érző arckifejezése arra késztette Mr. Satterthwaite-et, hogy ábrándosan folytassa.

– Akkor Brightonban az a Bottacetti-Botorcsónak vicc – mennyit nevettünk rajta, pedig de rossz vicc volt…! Istenem, milyen fiatal voltam! Mennyi ostobaságot csináltam! Emlékszem a szobalányukra, aki velük jött: Alice-nek hívták, és nagyon helyes, picike kislány volt. Egyszer meg is csókoltam a szálloda folyosóján, és az egyik Barron lány majdnem meglátott minket. Istenem, de rég volt!

Megcsóválta a fejét, és felsóhajtott. Aztán Mr. Quinre nézett.

– Hát nem tud nekem segíteni? – kérdezte sóvárogva. – Pedig más alkalmakkor…

– Más alkalmakkor maga teljesen egyedül, a saját kútfejére támaszkodva járt sikerrel – mondta Mr. Quin komolyan. – Szerintem ez most is így lesz. A maga helyében én most Abbot's Mede-be mennék.

– Igaza van, igaza van… – mondta Mr. Satterthwaite. – Ami azt illeti, én is erre gondoltam. Nem tudom rábeszélni, hogy velem tartson?

Mr. Quin a fejét rázta:

– Nem, itt már elvégeztem, amiért jöttem. Szinte rögtön indulok is.

Abbot's Mede-ben Mr. Satterthwaite-et azonnal Margery Gale-hez vezették. A lány nem sírt, hanem a nappali egyik asztalánál ült, amin papírok hevertek szétszórva. Mr. Satterthwaite-et nagyon megfogta, ahogy a lány üdvözölte őt, mert nem is titkolta, hogy mennyire örül neki.

– Roley és Marcia most utaztak el. Mr. Satterthwaite, az orvosoknak nincs igazuk! Meggyőződésem, szilárd meggyőződésem, hogy anyát valaki a víz alá nyomta, és ott tartotta. Megölte őt valaki, és aki megölte, az engem is meg akar ölni. Ez egész biztos. Én most ezért… – mutatott az előtte fekvő írásra – …elkészítettem a végrendeletemet. A címmel nem öröklődik majd automatikusan együtt az összes pénz, és az összes vagyontárgy sem. Meg aztán apám pénze is itt van. Amit csak lehet, Noelre hagyok. Tudom, hogy ő jól fogja majd felhasználni. Roleyban nem bízom, mert ő mindig azt lesi: hol mit csíphet le magának. Volna szíves tanúként aláírni?

– Kedves ifjú hölgyem – mondta Mr. Satterthwaite egy végrendeletet két tanú jelenlétében kell aláírni, akik ugyanakkor saját kézjegyükkel is ellátják azt.

Margery elhessegette magától az idézett jogszabályi szöveget.

– Szerintem ennek semmi jelentősége. Clayton látta, amikor aláírtam, és aztán ő is aláírta. Éppen csengetni akartam a komornyiknak, de maga is jó lesz tanúnak.

Mr. Satterthwaite nem tiltakozott tovább. Töltőtolla kupakját lecsavarta, s már éppen aláírni készült, amikor hirtelen megállt a keze. A másik tanú neve emlékek egész sorát idézte föl benne. Alice Clayton!

Érezte, hogy erről valami fontosra kell rájönnie. Ez az Alice Clayton valamiért lényeges kell, hogy legyen. Ráadásul meg valahogy Mr. Quinnek is köze volt hozzá. Ő valamit mondott az előbb Mr. Quinnek, de mit is…?

Á, megvan! Alice Clayton volt a neve a picike szobalánynak! Bizony, az ember idővel megváltozik, de hogy ennyire…! Az az Alice Clayton, akit ő ismert, ráadásul barnaszemű volt. Megfordult körülötte a szoba. Egy székbe rogyott, s hamarosan meghallotta Margery aggódó hangját, mintha nagyon messziről szólt volna hozzá.

– Csak nincs rosszul? Jaj, mi lehet? Látom, rosszul van!

De Mr. Satterthwaite már magához is tért. Megfogta a lány kezét.

– Kedvesem, már értem az egészet. Készüljön fel: nagy megrázkódtatás lesz, amit most mondok. A Claytonnak nevezett nő az emeleten egyáltalán nem Clayton. Az igazi Alice Clayton megfulladt az *Uraliá*-n.

Margery hitetlenkedve bámult Mr. Satterthwaite-re:

– Hát akkor… akkor ki ez?

– Nem tévedek, nem tévedhetek… Akit Claytonnak hív, az a nő az édesanyja nővére, Beatrice Barron. Emlékszik, mesélték, hogy fejbe vágta egy árboc! Arra gondolok, hogy ettől az ütéstől elveszítette az emlékezetét, és amikor ez kiderült, az édesanyja rögtön meglátta a nagy lehetőséget…

– Hogy megszerezze magának a címet? Erre gondol? – kérdezte Margery keserűen. – Igen, ez rá vall. Szörnyű ilyet mondani most, hogy már nem él, de pont ilyen volt.

– Beatrice volt az idősebb testvér – mondta Mr. Satterthwaite. – Az ön nagybátyja halálával ő örökölt volna mindent, az édesanyja pedig semmit. Az édesanyja a fejsérüléses lányról azt mondta: a szobalánya, és nem azt, hogy a nővére. A lány sebe begyógyult, és aztán

persze ő is azt hitte, amit mondtak neki, hogy ő Alice Clayton, az édesanyja szobalánya. Én azt hiszem, hogy mostanában elkezdtek visszatérni az emlékei, de az a sok évvel ezelőtti ütés a fején valami agysérülést mégis okozhatott.

Margery rémült szemekkel nézett Mr. Satterthwaite-re.

– Megölte anyát, és engem is meg akart ölni! – lehelte.

– Úgy látszik – mondta Mr. Satterthwaite. – Az az egy gondolat vert gyökeret a fejében, hogy tőle ellopták az örökségét, és hogy az édesanyja és ön miatt nem juthat hozzá.

– De… de Clayton nagyon öreg!

Mr. Satterthwaite elszótlanodva ült egy pár percig. Megképzett előtte ez a megőszült, hervatag öregasszony és a cannes-i napfényben ücsörgő, sugárzó, aranyszőke teremtés, egymás mellett. Hát lehetséges, hogy testvérek volnának? Jól emlékezett a Barron lányokra, hogy mennyire hasonlítottak egymásra. Más lett az életútjuk, s ez milyen sokat számít…!

Megrázta a fejét, mert a gondolat, hogy milyen csodálatos és szomorú az élet, a hatalmába kerítette. Odafordult Margeryhez:

– Legjobb lesz, ha felmegyünk hozzá.

Claytont ülve találták a kis varrószobában. Amikor beléptek, nem fordult feléjük. Ennek okát Mr. Satterthwaite hamarosan meg is állapította.

– Szívelégtelenség – suttogta, amikor megérintette a kihűlt, merev vállat. – Talán így a legjobb.

8. fejezet
HELENÉ ARCA

I

Mr. Satterthwaite egyedül ült páholyában, az operaház első emeletén. Kívül, az ajtón nyomtatott betűkkel ott állt a neve. Mr. Satterthwaite, a művészetek nagy tisztelője és avatott ismerője legkivált a jó zenét kedvelte, és minden évben páholyt bérelt a Covent Gardenben a teljes szezonra, kedden és pénteken.

De nem gyakran ücsörgött itt egyedül. A kistermetű úriember igazi társas lény volt, és szerette páholyát megtölteni a nagyvilági elit tagjaival (akikhez ő maga is tartozott), illetve a művészek világából is a legkiválóbbakkal, akik között ugyanolyan otthonosan mozgott. Ma azért maradt magára, mert egy grófnő lemondta a meghívást. A grófnő nemcsak ünnepelt szépség volt, hanem jó anya is, s mivel a gyermekei elkapták a mumpsz nevű közismert és igen kellemetlen betegséget, a grófnő otthon maradt, hogy könnyeivel és tanácsaival támogassa a takarosan kikeményített fityulájú ápolónőket. A férj, akitől a grófnő a fent említett gyermekeket, valamint a grófnői címet kapta (ám aki egyébiránt teljesen érdektelen figura volt), szintén megragadta az alkalmat, hogy a meghívásból kihátráljon. Számára nem létezett a zenénél unalmasabb dolog.

Mr. Satterthwaite tehát most egyedül ült. A *Parasztbecsület* és a *Bajazzók* volt műsoron, de mivel ő az utóbbit soha nem szerette, csak akkor érkezett az operaházba, amikor a függöny már éppen lehullott szegény Santuzza szenvedésére. Még épp volt ideje, hogy gyakorlott tekintetét végigjártassa a közönségen, mielőtt mindenki kiáramlott volna végiglátogatni az ismerősök páholyait a szünetben, illetve bekapcsolódni a kávéért és limonádéért folytatott közelharcba. Mr. Satterthwaite jól beirányozta színházi látcsövét, végigpásztázta vele az operaházat, kinézte magának a kívánatos célszemélyeket, és páholyából már pontosan felvázolt haditervvel a fejében lépett ki. Haditervét azonban nem tudta végrehajtani, mert a páholy ajtaját kinyitva egyenesen egy magas, sötét férfiba ütközött, akit felismerve kellemes izgalom lett rajta úrrá.

– Mr. Quin! – kiáltott fel Mr. Satterthwaite.

Melegen megszorította barátja kezét, sőt úgy szorongatta, mintha attól tartana: az bármelyik pillanatban köddé válhat.

– Ide kell jönnie, a páholyomba! – mondta ellentmondást nem tűrően Mr. Satterthwaite. – Ugye, nem társasággal van?

– Nem, egyedül ülök lent, a zsöllyében – válaszolta mosolyogva Mr. Quin.

– Akkor ezt megbeszéltük! – mondta megkönnyebbülten Mr. Satterthwaite. Már-már komikus volt a viselkedése – még szerencse, hogy senki sem látta.

– Nagyon kedves – mondta Mr. Quin.

– Ugyan már! Részemről a megtiszteltetés. Nem is tudtam, hogy kedveli a muzsikát…

– Megvan az okom, hogy szeressem… a *Bajazzók*-at.

– Ó, persze! – mondta Mr. Satterthwaite, bölcsen bólogatott, pedig ha sarokba szorítják, nehezen tudta volna megmagyarázni, miért is helyeselt. – Hát persze!

Az első csengetéskor visszamentek a páholyba, és kikönyökölve nézték, ahogy az emberek visszatérnek a zsöllyeülésekbe.

– Ott egy nagyon szép fej! – jegyezte meg Mr. Satterthwaite hirtelen.

Távcsövével a zsöllye hátsó sorai felé bökött, éppen alattuk. Egy lány ült ott, akinek az arcát pont nem láthatták, csak csodálatos aranyszőke haját, ami gyönyörűen simult a fejére, akár egy sapka, s alatta látható maradt fehér nyaka.

– Akár egy görög szobor feje! – mondta hódolatteljesen Mr. Satterthwaite. – Tisztára, mint egy görög fej!

Felsóhajtott a gyönyörűségtől.

– Ha belegondol, egészen kivételes eset, ha valakinek olyan a haja, ami *illik* neki. Mostanság, mikor mindenki bubifrizurát csináltat magának, ez még inkább feltűnő.

– Maga remek megfigyelő! – jegyezte meg Mr. Quin.

– Meg szoktam látni a dolgokat – ismerte el Mr. Satterthwaite. – Észreveszem őket. Ezt a fejet például azonnal kiszúrtam. Meg kell próbálnunk egy pillantást vetni az arcára is, de szinte biztos, hogy az közel sem lesz ilyen szép. Annak az esélye legfeljebb egy az ezerhez.

Amint ezt kimondta, a fények elhalványultak, majd kialudtak, felhangzott a karmesteri pálca figyelmet kérő kopogása, s az opera elkezdődött. Egy újonnan feltűnt tenor énekelt aznap, akiről rebesgették: valóságos második Caruso. Az újságok minden részrehajlástól mentesen megírták róla, hogy Jugoszláviából jött, hogy cseh, de azt is, hogy albán, hogy magyar és hogy bolgár. Már adott egy különleges hangversenyt az Albert Hallban: ott hazája hegyeinek népdalait énekelte egy olyan zenekarral, amelynek hangszereit a szokásostól eltérően hangolták. A dalokban furcsa félhangok szerepeltek, és azok, akik szerettek volna zeneértőnek tűnni, így nyilatkoztak a dalokról: „irtó csodásak”. A valódi zenészek nem mondtak véleményt, mert belátták: a fülnek ehhez alkalmazkodnia kell, hozzá kell szokni, mielőtt bármilyen értékelést meg lehetne fogalmazni. Néhányan a ma esti közönségből kifejezetten fellélegeztek, amikor kiderült: Yoaschbim tud rendesen is énekelni, jól érti a tradicionális olasz módit, beleértve az elcsukló hangokat és a hang remegtetését.

Lement a függöny az első felvonás végén, és kitört a taps. Mr. Satterthwaite Mr. Quinre nézett, és látta, hogy az várja a véleményét. Ettől mindjárt kicsit jobban kihúzta magát. Hiszen végül is: *tudja* ő, mi a helyzet. Kritikusként csaknem tévedhetetlen!

Lassan bólintott egyet.

– Ez aztán a produkció! – mondta.

– Gondolja?

– Ugyanolyan kiváló hang, mint Carusóé volt. Az emberek elsőre ezt talán nem veszik észre, mert a technikája még nem tökéletes. Itt-ott még kicsit csiszolatlan, és némi bizonytalanság is érezhető az intonációban, de a hang, az megvan. Csodálatos!

– Ott voltam az Albert Hall-beli koncertjén – mondta Mr. Quin.

– Igen? Én sajnos nem tudtam elmenni.

– Nagy sikerrel énekelt ott egy pásztornótát.

– Olvastam, amit írtak róla – mondta Mr. Satterthwaite. – A refrén mindig egy nagyon magas hangon végződött, ami olyan volt, mint egy kiáltás. És ez a hang valahol az A és a B között van. Érdekes lehetett.

A hajlongó, csupa mosoly Yoaschbimet háromszor tapsolták vissza. Azután felgyulladtak a lámpák, és az emberek kifelé indultak. Mr. Satterthwaite kihajolt, hogy megnézze az aranyszőke lányt. Az éppen felállt, megigazította a kendőjét, majd megfordult.

Mr. Satterthwaite-nek még a lélegzete is elállt. Pedig tudta, persze, hogy vannak ilyen arcok a világon: arcok, amik történelmet írnak.

A lány a kijárat felé ment, mellette pedig a kísérője, egy fiatalember. Mr. Satterthwaite azt is észrevette, hogy a közelükben minden férfi lopva őket bámulja.

„Ez maga a szépség! – gondolta Mr. Satterthwaite. – Bizony létezik! Nem azonos a bájjal, a vonzerővel, a magnetikus erővel, sem semmivel, amiről folyton fecsegünk – mert ez pusztán maga a szépség. Az arc formája, a szemöldök íve, az áll kereksége.”

Orra alatt elmormolta az idézetet:

– *„Ez volt hát Szép Helené, kinek bája*
Tróját tíz év háborúba igázta?”[6]

Mr. Satterthwaite ebben a percben értette meg e sorok valódi értelmét. Mr. Quinre pillantott, aki szemlátomást tökéletesen tisztában volt barátja lelkiállapotával. Mr. Satterthwaite úgy érezte: magyarázkodásra semmi szükség.

Csak annyit mondott egyszerűen:

– Mindig is érdekelt, hogy vajon milyenek ezek a nők.

– Kikre gondol?

– A Helenékre, a Kleopátrákra, a Stuart Máriákra.

Mr. Quin elgondolkodva bólintott:

– Ha most kimegyünk, talán meglátjuk – mondta.

Kisétáltak együtt, és törekvésüket siker koronázta. A két fiatalt a lépcsősor középső pihenőjén találták meg, egy padon. Mr. Satterthwaite csak most vette szemügyre a lány kísérőjét, ezt a sötét hajú fiatalembert, aki nem volt jóképű, de volt benne valami nyugtalan tűz. Arca csupa furcsa szögletből állt: kiugró arccsontja volt, erőteljes, szögletes állkapcsa, s mélyen ülő, de meglepően világos színű szeme a sötét, előreugró szemöldök árnyékában.

„Érdekes arc – gondolta Mr. Satterthwaite. – Igazi arc, ami jelent valamit.”

A fiatalember előrehajolva, komolyan beszélt a lányhoz. Az hallgatta. Egyikük sem tartozott Mr. Satterthwaite köreihez. Leginkább még a művészetkedvelők csoportjába tudta őket besorolni. A lányon valami formátlan, olcsó zöld selyemruha volt. Összepiszkolt fehér szaténcipőt viselt hozzá. A fiatalemberen pedig úgy állt a frakk, hogy látszott: nem érzi magát otthon benne.

A két úriember többször le-föl sétált előttük. Amikor ezt már negyedszer tették, a párhoz még valaki csatlakozott: egy hivatalnokkülsejű szőke fiatalember. Érkezésével némileg feszélyezetté vált a hangulat. Az újonnan érkezett idegesen babrálta a nyakkendőjét, a lány komolyan feléje fordította gyönyörű arcát, kísérője pedig dühödt képet vágott.

– A szokásos történet – jegyezte meg igen halkan Mr. Quin, miután elmentek előttük.

– Igen – sóhajtotta Mr. Satterthwaite. – Azt hiszem, ez elkerülhetetlen. Két kutya mindig összemarakszik egy csonton. Ez így volt és így is marad. De az ember mégis szeretne valami más megoldást. Mert a szépség…

De itt elhallgatott. Mr. Satterthwaite számára a szépség valami egészen csodálatosat jelentett. Nem is nagyon tudta szavakba önteni. Csak ránézett Mr. Quinre, aki megértése jeléül komolyan bólintott.

Visszamentek a páholyba a második felvonásra. Az előadás végeztével Mr. Satterthwaite fontoskodva fordult oda barátjához:

– Esik odakinn. Engem pedig vár az autóm. Engedje meg, hogy elvigyem… öööö… valameddig.

Az utolsó szóval Mr. Satterthwaite tapintata lépett működésbe. Eredetileg ugyanis azt akarta mondani: „…hogy elvigyem haza.” De ennek kíváncsiskodás-íze lett volna, és Mr. Quin rendkívül visszahúzódó volt. Elképesztően keveset lehetett tudni róla.

– De talán magát is várja a kocsija…? – puhatolódzott tovább Mr. Satterthwaite.

– Nem, engem nem vár kocsi – felelte Mr. Quin.

– Akkor…?

De Mr. Quin megrázta a fejét.

– Igazán kedves – mondta –, de jobb szeretem a magam útját járni. Meg aztán – tette hozzá egy félmosollyal –, ha netán történik valami, úgyis magának kell intézkednie. Jó éjszakát, és köszönöm! Most megint együtt néztük meg a színdarabot…

[6] Marlowe: Doktor Faustus. (Szabó Stein Imre fordítása)

Olyan gyorsan tűnt el, hogy Mr. Satterthwaite-nek még tiltakozni sem volt ideje. De valami nem hagyta nyugodni. Milyen színdarabra gondolt Mr. Quin? A *Bajazzók*-ra vagy valami másra?

Mr. Satterthwaite sofőrjének, Mastersnek az volt a szokása, hogy egy mellékutcában várakozott. Gazdája ugyanis nem szerette, ha ki kellett várni a sorukat az operaház elé hajtó tenger autó között. Úgyhogy Mr. Satterthwaite most is, mint már sokszor, sietősen bekanyarodott a mellékutcába, és arrafelé tartott, ahol tudomása szerint Masters várta őt. Éppen előtte ment egy lány és egy férfi, és amint rájuk ismert, egy másik férfi is csatlakozott hozzájuk.

Egy pillanat műve volt: kirobbant a csetepaté. Egy dühösen megemelt férfihang, s válaszul a másik férfié, ingerülten tiltakozva. Majd a dulakodás. Ütések, dühös lihegés, majd további ütésváltás – és a váratlanul ott termett rendőr méltóságteljes alakja. Mr. Satterthwaite a következő pillanatban már a lány mellett állt, aki ijedten kereste hátával a házfalat.

– Engedje meg… – szólította meg Mr. Satterthwaite. – Nem maradhat itt.

Karon fogta a lányt, és sebesen az utca végére vezette. A lány egyszer visszanézett.

– Nem kéne nekem…? – kérdezte bizonytalankodva.

Mr. Satterthwaite megrázta a fejét:

– Nagyon kellemetlen volna önnek, ha ebbe belekeveredne. Valószínűleg felszólítanák, hogy menjen velük a rendőrőrszobára. Biztos, hogy ezt egyik… barátja sem szeretné.

Megállt az út szélén.

– Ez itt az autóm. Ha megengedi, örömmel hazaviszem.

A lány fürkészőn nézte Mr. Satterthwaite-et. De amit látott, az a megállapodott tiszteletre méltóság imponált neki. Bólintott.

– Köszönöm – mondta, és beszállt az ajtón, amit Masters kinyitott előtte.

Mondott egy chelsea-i címet Mr. Satterthwaite kérdésére, aki aztán melléje szállt be.

A feldúlt lány nem volt éppen beszélgetős kedvében, Mr. Satterthwaite pedig volt olyan tapintatos, hogy nem zavarta a gondolataiban. De nemsokára a lány magától is megszólalt.

– Bárcsak ne volnának ilyen ostoba helyzetek! – mondta bosszúsan.

– Hát igen – értett egyet Mr. Satterthwaite.

Ez a magától értetődő hozzáállás feloldotta a lány gátlásait, és máris folytatta, mint aki úgy érzi: meg kell osztania valakivel a gondjait.

– Ne gondolja, hogy… szóval az úgy volt, hogy Mr. Eastney és én már régóta, amióta én Londonba jöttem, barátságban vagyunk. Semmi fáradságot nem sajnált, hogy segítsen nekem, mint énekesnőnek, szerzett néhány nagyon jó ajánlást, és olyan kedves volt, hogy azt el sem tudom mondani. A zene a szenvedélye. Borzasztó rendes dolog volt tőle, hogy elhívott ma este az operába, annál is inkább, mert szerintem nem nagyon engedheti meg magának. És akkor odajött hozzánk Mr. Burns beszélgetni, és szerintem nagyon kedves volt, de Phil (Mr. Eastney) valamiért mégis zokon vette. Pedig szerintem ez egy szabad ország, nem? És Mr. Burns mindig jó modorú, és kellemes társaság. Amikor épp a földalatti felé mentünk, megint odajött hozzánk, de még szinte nem is mondott semmit, amikor Phil nekiesett, mint egy őrült. És… jaj, én az ilyet nem szeretem!

– Tényleg nem? – kérdezett vissza Mr. Satterthwaite kedvesen.

A lány elpirult, de csak egy kicsit. Nem volt az a tudatos szirén-típus. Nyilván érzett valami kellemes bizsergést amiatt, hogy azok összeverekedtek rajta (mert ez természetes), de Mr. Satterthwaite úgy ítélte meg, hogy a lány legfőbb érzése az aggodalom volt. És csakugyan, néhány pillanattal később a lány maga szolgáltatott ehhez kulcsot egy látszólag ide nem illő megjegyzéssel:

– Remélem, hogy nem ütötte meg nagyon.

„Mármost vajon ki kit?” – gondolta Mr. Satterthwaite, és elmosolyodott a sötétben.

Hogy saját tippjét megerősítse, megkérdezte:

– Azt reméli, hogy Mr. …Eastney nem ütötte meg nagyon Mr. Burnsöt?
A lány bólintott.
– Igen, erre gondoltam. Mert az borzasztó lenne. Bár tudnám!
Az autó lassított.
– Önnek van telefonja? – kérdezte Mr. Satterthwaite.
– Van.
– Ha gondolja, megérdeklődöm, hogy mi történt, és beszámolok róla telefonon.
A lány arca felderült.
– Ez nagyon kedves volna magától! De nem szeretnék alkalmatlankodni.
– Erről szó sincs.
A lány köszönetet mondott, megadta a telefonszámát, s kissé félénken hozzátette:
– Engem Gillian Westnek hívnak.
És amikor az autó továbbindult az éjszakában Mr. Satterthwaite-tel, immár a saját úti célja felé, a kis úriember arcára különös mosoly ült ki. Azt gondolta:
„Hát ennyi az egész: az arc formája, az áll kereksége!”
De az ígéretét azért betartotta.

II

Következő vasárnap Mr. Satterthwaite a Kew Gardensbe ment, hogy a délutánt a rododendronokban gyönyörködve töltse. Valamikor egyszer régen (és Mr. Satterthwaite-nek úgy tűnt: kifejezetten nagyon-nagyon régen) egy fiatal hölgy társaságában jött el ide, hogy megnézzék a nyíló harangvirágokat. Mr. Satterthwaite már előzőleg gondosan eltervezte, hogy mit is fog majd a lánynak mondani, és pontosan mely szavakkal kéri majd meg a kezét. E szavakat ismételgette magában, miközben kissé szórakozottan felelgetett a virágokban gyönyörködő ifjú hölgy elragadtatott felkiáltásaira – és ekkor érte őt a sokk. A lány abbahagyta a virágokon való lelkendezést, és váratlanul megvallotta Mr. Satterthwaite-nek (mint igaz jó barátjának), hogy beleszeretett egy másik férfiba. Mr. Satterthwaite ekkor félrelökte gondosan megfogalmazott kis beszédét, és kapkodva keresgélni kezdett agya mélyrétegeiben, hogy valami biztatót és egyben barátit tudjon mondani.
Hát így festett Mr. Satterthwaite románca: afféle kora viktoriánus történet, melyből azonban megmaradt ez a romantikus vonzódás a Kew Gardenshez. Rendszeresen eljött ide, hogy megnézze a harangvirágok nyílását, vagy ha esetleg erről lekésett, mert a szokásosnál tovább időzött külföldön, akkor a rododendronokat, és ilyenkor jókat sóhajtozott, elérzékenyült, s mindeközben nagyon jól érezte magát a maga ódivatú, romantikus módján.
Ezen a délutánon, amikor a teaházak mellett haladt el, észrevett az egyik, gyepre kitett kisasztalnál egy ismerős párt. Gillian West volt az a szőke fiatalemberrel, és ők is rögtön felismerték. Mr. Satterthwaite látta, hogy a lány elpirul, és gyorsan mond valamit a fiatalembernek. A következő percben már üdvözölte is őket: kezet fogott mindkettőjükkel a rá jellemző kifogástalan, kissé pedáns modorral, és elfogadta a félénk invitálást, hogy igyon meg velük egy teát.
– El sem tudom mondani, milyen hálás vagyok önnek – mondta Mr. Burns. – Nagyon köszönöm, hogy a múltkor, az opera után gondjaiba vette Gilliant. Elmesélte nekem.
– Köszönöm én is – mondta Gillian. – Nagyon kedves volt öntől.
Mr. Satterthwaite-nek jólesett a köszönet, és érdekelték ezek a fiatalok. Naivságuk és őszinteségük megragadta. Ráadásul rajtuk keresztül olyan világba pillanthatott be, amit nem ismert jól. Ezek az emberek számára ismeretlen társadalmi rétegből jöttek.

Mr. Satterthwaite amilyen visszafogott volt, olyan együtt érző tudott lenni. Most sem kellett hozzá sok idő, és máris sok mindent megtudott új barátairól. Észrevette, hogy Mr. Burnsből Charlie lett, és az a bejelentés sem lepte meg, hogy ők ketten eljegyezték egymást.

– Igazából ez épp ma délután történt, igaz, Gil? – mondta Mr. Burns lefegyverző nyíltsággal.

Burns egy hajózási cégnél volt könyvelő. Egész szép fizetést kapott, volt némi saját vagyona, és a lánnyal hamarosan össze is akartak házasodni.

Mr. Satterthwaite végighallgatta, bólintott, gratulált.

„Átlagos fiatalember – gondolta –, teljesen átlagos. Kedves, egyenes fickó, aki ismeri a saját értékeit anélkül, hogy beképzelt volna, és elég jóképű, de nem szívdöglesztő. Nincs benne semmi különös, és nem is fognak soha sorsok romba dőlni miatta. És a lány szereti…”

Fennhangon csak annyit kérdezett:

– Mr. Eastney…?

Szándékosan hagyta nyitva a kérdést, de ez így is épp elég volt ahhoz, hogy a nem éppen váratlan hatást kiváltsa. Charlie Burns arca elfelhősödött, és Gillian is zavarba jött. Sőt nem is csak zavarba jött, gondolta Mr. Satterthwaite.

A lány egyenesen megijedt.

– Nem is tudom – mondta halkan a lány. Szavait Mr. Satterthwaite-nek címezte, ösztönösen ráérezve, hogy ő megérti majd azt is, ami a lány vőlegényének felfoghatatlan volt.

– Tudja, Mr. Eastney sokat tett értem. Ő biztatott, hogy kezdjek énekelni, és… és segített is benne. De én kezdettől fogva tudtam, hogy a hangom nem elég jó… nem első osztályú. Igaz, kezdtek már jönni a megkeresések.

Itt elhallgatott.

– És lett is ebből egy csomó bajod! – vette át a szót Burns. – Egy nő mellé mindig kell valaki, aki vigyázzon rá. Tudja, Mr. Satterthwaite, Gilliannek rengeteg kellemetlensége volt. Tényleg, rengeteg! Mint ön is láthatja, Gilliannek kellemes a külseje, és hát… ebből adódtak a bajok.

Mr. Burns ezután bizalmasan beavatta Mr. Satterthwaite-et a különböző esetekbe, melyeket nagyvonalúan a „kellemetlenségek” szóval foglalt össze. Egy fiatalember főbe lőtte magát, valamint volt egy bankigazgató, aki – nős ember létére! – érthetetlenül viselkedett, aztán egy erőszakos, nyilván hibbant ismeretlen, és egy idősebb művészember is, aki elvesztette a fejét. A Gillian Westet kísérő erőszakos és tragikus esetek egész sora bomlott ki Charles Burns tárgyilagos előadásából.

– És én azt hiszem, hogy ez az Eastney is lökött egy kicsit – zárta rövidre a dolgot Mr. Burns. – Gilliannek vele is csak baja lett volna, ha én fel nem bukkanok, hogy vigyázzak rá.

Mr. Burns nevetése elég öntelten csengett Mr. Satterthwaite fülének, és a lány sem mosolyodott el. Komolyan nézett Mr. Satterthwaite-re.

– Phillel nincs semmi baj – mondta lassan. – Ő szeret engem, és barátként én is kedvelem őt, de… de ez ennél nem több. És nem tudom, hogyan fogadja majd a hírt Charlesról és rólam. Mert ő… szóval, félek, hogy…

Elhallgatott, mint aki nem is tudja megfogalmazni, milyen veszélytől fél pontosan.

– Hogyha esetleg bármiben segíthetek, kérem, szóljon! – mondta melegen Mr. Satterthwaite.

Úgy tűnt neki, mintha Charlie Burns kicsit elfintorodott volna, de Gillian azonnal rávágta:

– Nagyon köszönöm!

Mr. Satterthwaite elbúcsúzott új barátaitól, miután Gillian megígértette vele, hogy jövő csütörtökön felmegy hozzá teázni.

Eljött a csütörtök, és Mr. Satterthwaite-et kellemes izgalom bizsergette. „Öregember vagyok, az igaz – gondolta –, de ahhoz azért nem túl öreg, hogy egy arc felvillanyozzon! Egy arc…”

De aztán megcsóválta a fejét, mint aki rosszat sejt.

Gilliant egyedül találta. Charlie Burns csak későbbre volt várható. Mr. Satterthwaite úgy látta, hogy Gillian ezúttal sokkal derűsebb: mint akinek nagy kő esett le a szívéről. Ezt a lány is megerősítette.

– Rettegtem, hogy Philnek meg kell mondanom Charlest. Pedig tudhattam volna, hogy butaság félni, hiszen ismerem Philt! Megdöbbent a hírtől, persze, de annyira kedvesen fogadta! Nagyon kedves volt. Nézze, mit küldött nekem ma délelőtt nászajándékba! Hát nem pazar?

Valóban pazar ajándék volt, különösen Philip Eastney anyagi lehetőségeihez mérve: egy négycsöves rádiókészülék, a legújabb típus.

– Mert mi mind a ketten nagyon szeretjük a zenét, tudja? – magyarázta a lány. – Phil azt mondta: ha majd ezen a rádión koncertet hallgatok, mindig gondoljak rá is. És biztos, hogy így is lesz, mert olyan jó barátok voltunk!

– Bizony, büszke lehet a barátjára – jegyezte meg Mr. Satterthwaite kedvesen. – Igazi sportemberként állta a kapott ütést.

Gillian bólintott. Mr. Satterthwaite meglátta, hogy a szemét könnyek futják el.

– Egyetlen dolgot kért tőlem. Pont ma egy éve találkoztunk először. Arra kért: ma este maradjak itthon, hallgassam a műsort a rádióban, és ne menjek el Charlie-val sehová. Én persze beleegyeztem, és mondtam neki, hogy mennyire meg vagyok hatva, és hogy nagy hálával és szeretettel fogok gondolni rá.

Mr. Satterthwaite bólogatott, de valamit nem értett. Ritkán tévedett az emberek jellemének megítélésében, és Philip Eastneyről soha fel nem tételezte volna, hogy ilyen érzelgős kéréssel rukkol elő. Lehetséges, hogy ez a fiatalember jóval banálisabb, mint azt ő feltételezte. Gillian szerint például az ötlet szemlátomást egészen jól illett visszautasított hódolójához. Mr. Satterthwaite csalódott lett egy kicsit. Éppen csak egy kicsit. Ő maga hajlott ugyanis a szentimentalizmusra, tisztában is volt ezzel, de a többiektől valami jobbat várt. Ráadásul a szentimentalizmus az ő korosztályára volt jellemző. Nem volt helye ebben a modern világban.

Megkérte Gilliant, hogy énekeljen neki, és a lány szívesen teljesítette a kérést. Mr. Satterthwaite megdicsérte a hangját, miközben pontosan tudta, hogy a lány nem kiugró tehetség. Ha sikerei lettek volna választott pályáján, azt kizárólag az arcának köszönhette volna, nem a hangjának.

Nem sok kedve volt megint találkozni a fiatal Burnsszel, ezért aztán hamarosan felállt, hogy elköszönjön. Ekkor vett észre egy dísztárgyat a kandallópárkányon, ami szinte kiragyogott a többi csecsebecse közül, akár egy ékszer a szemétdombon. Leheletfinom zöld üvegből készült, hosszú szárú, kecses, talpas serleg volt, hullámos szélén óriási szappanbuboréknak látszó, színjátszó üveggömbbel. Gillian észrevette, hogy Mr. Satterthwaite elgyönyörködik benne.

– Ez is Phil nászajándéka. Szerintem nagyon szép. Ő valami üveggyárban dolgozik.

– Pompás darab! – mondta Mr. Satterthwaite csodálattal. – Még a muranói üvegművesek is büszkék lettek volna egy ilyen remekműre!

Mr. Satterthwaite távozott, de érdeklődése Philip Eastney iránt megint feléledt. Micsoda különleges, izgalmas fiatalember! És mégis, a csodálatos arcú lánynak inkább Charlie Burns kell. Furcsa és érthetetlen ez a világ.

Mr. Satterthwaite-nek az jutott eszébe, hogy talán éppen Gillian West kivételes szépsége az oka, hogy a Mr. Quinnel töltött operaházi este nem hozta meg a szokott izgalmakat. Pedig eddig ahányszor csak ezzel a titokzatos emberrel találkozott, az mindig valamilyen furcsa és váratlan eseményt eredményezett. Most abban a reményben, hogy esetleg összefut titokzatos barátjával, lépteit az *Arlecchino* étterem felé irányozta, ahol egyszer régebben már találkoztak, és akkor Mr. Quin azt mondta: gyakran megfordul ott.

Reménykedve kutatta végig az *Arlecchino* helyiségeit, de nem látta Mr. Quin sötét, mosolygó arcát sehol. Rátalált viszont valaki másra. Egy kisasztalnál ott ült Philip Eastney, egyedül.

A hely zsúfolásig tele volt emberekkel, úgyhogy Mr. Satterthwaite a fiatalember asztalához ült, vele szembe. Hirtelen felvillanyozódott, mint aki váratlanul rájön, hogy belecsöppent valamibe, éspedig fontos események részesévé vált. Most már benne volt, akármi is ez. Már értette, mire célzott Mr. Quin az opera után. Valóban egy színdarab folyt itt, s volt benne egy szerep, egy igen fontos szerep Mr. Satterthwaite-nek. Nem szabad tehát elszalasztania a végszavát, és jól kell elmondania a szövegét. Azzal az érzéssel ült le, szembe Philip Eastneyvel, hogy azt teszi, amit mindenképpen tennie kell. Nem volt nehéz szóba elegyedni vele, mert Eastney nagyon is szívesen beszélt. Mr. Satterthwaite pedig most is, mint mindig, lelkes és együtt érző hallgatóság volt. A háborúról kezdtek beszélgetni, a robbanóanyagokról, a mérges gázokról. Az utóbbiakról Eastney igen sokat tudott, mivel a háború ideje alatt főleg ezek gyártásával foglalkozott. Mr. Satterthwaite a társalgásukat nagyon érdekesnek találta.

Eastney azt mesélte, hogy volt egyfajta gáz, amit soha nem is próbáltak ki, mert akkor már jött a háborút lezáró fegyverszünet. Pedig sokat vártak tőle: a gázból egyetlen szippantás halálos volt. Eastney egészen belemelegedett, ahogy beszélt róla.

Miután a jég már megtört, Mr. Satterthwaite tapintatosan a zenére terelte a szót. Eastney keskeny arca felderült. A zene szenvedélyes rajongóinak fesztelenségével beszélt. Szó esett Yoaschbimról, akit a fiatalember lelkesen csodált. Mr. Satterthwaite-tel egyetértettek abban, hogy nincs a földön csodálatosabb dolog egy valóban kiváló tenor hangjánál. Eastney még gyerekkorában hallotta Carusót, és azt a hangot nem is tudta elfelejteni.

– Tud róla, hogy Caruso az énekével borospoharakat is meg tudott repeszteni? – kérdezte.

– Én mindig azon a véleményen voltam, hogy ez csak mese – mosolygott Mr. Satterthwaite.

– Nem az! Én hiszem, hogy a dolog szent igaz. Teljességgel elképzelhető, csak a megfelelő rezonanciafrekvencián múlik.

Belefeledkezett a részletekbe. Az arca lángolt, a szeme csillogott. A téma szemlátomást elragadta, és Mr. Satterthwaite észrevette, hogy nagyon jól és behatóan ismeri mindazt, amiről beszél. Az idős úriember már látta, hogy kivételes elmével van dolga, olyannal, akiről talán még azt állítani sem volna túlzás, hogy zseni. Briliáns koponya, eredeti gondolkodó, aki ugyan még nem döntötte el, hogy milyen irányban haladjon tovább – de kétségtelenül zseniális.

És akkor eszébe jutott Charlie Burns, és nem értette Gillian Westet.

Összerezzent, amikor rádöbbent, hogy milyen késő lett, és kérte a számlát. Eastney egy kicsit elszégyellte magát.

– Bocsásson meg, hogy ilyen sokat beszéltem – mondta. – De különös, véletlen szerencse, hogy ma este találkoztam önnel. Kellett… kellett nekem valaki, akivel beszélgethetek.

Furcsa kis kuncogással zárta mondandóját. A szeme még mindig valami fojtott izgalomtól fénylett, de volt benne valami tragikus.

– Nagyon élveztem – mondta Mr. Satterthwaite. – Rendkívül érdekes és tanulságos beszélgetés volt.

Búcsúzásul meghajolt: udvariasan, de kicsit furcsán, ahogy szokott, és kiment az étteremből. Enyhe volt az éjszaka, és az utcán járva nagyon furcsa érzése támadt. Mintha nem volna egyedül, és valaki kísérné. Hiába mondta magának, hogy ez képtelenség, az érzés megmaradt. Valaki ott ment mellette a sötét, néma utcán, láthatatlanul. Nem is tudta, miért, de lelki szemei előtt Mr. Quin alakja képzett meg, teljesen tisztán. Éppen úgy érezte magát, mintha Mr. Quin sétálna mellette, holott csak körül kellett néznie, és láthatta, hogy nincs így, hogy egyedül van.

De továbbra is Mr. Quin alakja lebegett előtte, és történt még valami: cselekvési kényszer vett rajta erőt, ami nyomasztóan sürgető volt. Tennie kellett valamit, mégpedig nagyon gyorsan. Valami nagy baj volt itt, és neki kellett helyrehoznia.

Olyan erős volt ez az érzés, hogy Mr. Satterthwaite nem is küzdött ellene. Inkább lehunyta a szemét, és megpróbált Mr. Quin alakjára koncentrálni. Bár kérhetne tanácsot Mr. Quintől! De mihelyt ez eszébe villant, már tudta is, hogy butaság. Hiszen Mr. Quintől minden egyes eddigi alkalommal hiába kért tanácsot. „Minden szál a maga kezében van!" – legfeljebb ilyesmiket mondott mindig.

A szálak. Milyen szálak is? Igyekezett mostani érzéseit és benyomásait, ezt a veszélyérzetet kielemezni. Vajon ki lehet veszélyben?

S a kérdésre azonnal egy képet látott maga előtt: Gillian Westet, aki otthon, egyedül hallgatja a rádiót.

Mr. Satterthwaite egy pennyt nyomott az utcai újságos markába, és elvett tőle egy hírlapot. Azonnal a rádióműsorhoz lapozott. Aznap este Yoaschbim énekel, olvasta érdeklődve. Műsorán a *Faust*-ból a „Salve Dimora", utána pedig egy népdalválogatás hazája dalaiból. A „Pásztornóta", „A hal", „A szarvasborjú" stb.

Mr. Satterthwaite sebtében összecsukta az újságot. Most, hogy már tudta, mit hallgat Gillian, mintha tisztább lenne a kép: ott ül egyedül…

Micsoda fura kérés ez Philip Eastneytől! Nem jellemző erre az emberre, egyáltalán nem. Nincs a jellemében semmi szentimentális. Erős érzelmekre hajlamos férfi, veszélyes ember, talán még…

Ettől a gondolattól megint összerezzent. Veszélyes ember: ennek még jelentősége lehet! „Minden szál a maga kezében van!" Milyen különös, hogy pont ma este Philip Eastneyvel találkozott! Eastney azt mondta: véletlen szerencse. De vajon tényleg véletlen volt-e? Vagy esetleg annak a tudatosan megtervezett összefüggésrendszernek a része, amire Mr. Satterthwaite ma este már nem is egyszer ráeszmélt?

Igyekezett visszaemlékezni: az Eastneyvel folytatott beszélgetésben kellett lennie *valaminek*, ami kulcsot adhat a kezébe. Így kell lennie, mert különben miért támadt ez a furcsa, sürgető érzése? Miről is beszéltek? Éneklésről, hadimunkáról, Carusóról.

Caruso… Mr. Satterthwaite gondolatai itt elkalandoztak. Yoaschbim hangja nagyon hasonlít Carusóéhoz, Gillian pedig most éppen ezt hallgatja, ezt a gyönyörű, erős hangot, s az betölti a szobát, még a poharak is megcsendülnek tőle…

Mr. Satterthwaite megtorpant. Megcsendülnek a poharak! Caruso hangjától összetört a borospohár. Yoaschbim a rádió stúdiójában énekel, s egy szobában, onnan több mint egy mérföldre megcsendül és összetörik egy pohár: nem borospohár, hanem egy leheletfinom, zöld üvegből készített talpas kehely. Széléről leesik a szappanbuborékhoz hasonló, színjátszó üveggömb, és eltörik… ami esetleg nem is üres…

Amennyire a járókelők meg tudták ítélni, ebben a pillanatban Mr. Satterthwaite eszét vesztette. Feltépte még egyszer a hírlapot, gyors pillantást vetett a rádióműsorra, és mint a nyúl, vágtázni kezdett a csendes utca vége felé. Ott leintett egy araszoló taxit, beugrott, és egy címet ordított a sofőrnek, valamint azt, hogy élet-halál kérdése, hogy gyorsan odaérjenek. A sofőr úgy ítélte meg, hogy utasa szellemileg valószínűleg nem teljesen ép, de gazdag, ezért hát megtette, ami tőle telt.

Mr. Satterthwaite hátradőlt, s a fejében összefüggéstelen gondolatfoszlányok kavarogtak: az iskolában tanult fizikatananyag töredékei, és azok a szavak, amiket Eastney használt aznap este. A rezonancia jelensége… a dolgok önrezgése… ha a gerjesztés frekvenciája azonos az önrezgéssel… Volt valami egy függesztett hídról, ami berezonált, mert katonák masíroztak át rajta, és a lépteik okozta rezgés ugyanolyan frekvenciájú volt, mint a híd saját rezgése. Eastney tanulmányozta ezt. Ő tudta, mit jelent. És Eastney zseniális koponya!

Yoaschbim műsora 10 óra 45-kor kezdődik. Azaz most. De először a Faustot énekli. A „Pásztornóta”, igen, az lesz az, benne a refrén végén azzal a kiáltással… de mi is fog történni akkor?

Az agyában megint összekavarodtak a dolgok: hangok, felhangok, félhangok. Ezekről nem sokat tudott – de Eastney igen! Jaj, bárcsak időben érkezne!

A taxi lefékezett. Mr. Satterthwaite kiugrott a kocsiból, s mint egy ifjú atléta, rohant fel a másodikra a kőlépcsőkön. A lakás ajtaja résnyire nyitva állt. Belökte, és meghallotta a csodálatos tenort. A „Pásztornóta” szövege ismerősen csengett a fülének, mert hallotta már másik, ennél kevésbé formabontó előadásban.

Pásztor, nézd a szerszámot a lovakon!

Akkor szerencsére még nem késett el. Kivágta a nappali ajtaját. Gillian egy támlás széken ült a kandalló előtt.

Misa bácsi lánya lesz a menyasszony:
Ma este van a lakodalom!

A lány nem gondolhatott mást, mint hogy Mr. Satterthwaite megőrült. Az ugyanis megragadta a karját, artikulálatlan kiáltást hallatott, és félig kihúzta, félig kilökdöste onnan a lányt, egészen a lépcsőházig.

Ma este van a lakodalom…
Jaaj!

A teljes erővel zengő, kitartott, remekül intonált, csodálatos magas hangra joggal lehetett volna büszke bármelyik énekes. Mellette azonban még valami hallatszott: halk üvegcsörömpölés.

Egy arra járó macska kihasználta, hogy nyitva maradt az ajtó, és berohant a lakásba. Gillian reflexszerűen utána mozdult, de Mr. Satterthwaite visszatartotta, s közben összefüggéstelen dolgokat beszélt.

– Ne, ne! Halálos: teljesen szagtalan, és semmi nincs, ami figyelmeztetne rá! Egyetlen szippantás belőle, és kész, vége is. Pontosan senki nem tudja, milyen hatása lehet. De más, mint bármi, amit eddig kipróbáltak.

Azokat a dolgokat ismételte, amiket Eastney mesélt neki vacsoránál.

Gillian meg csak nézett rá, teljesen értetlenül.

III

Philip Eastney elővette az óráját, és megnézte. Éppen fél tizenkettő volt. Az elmúlt háromnegyed órát a rakparton le-föl sétálva töltötte. A korlát fölött kinézett a Temzére, majd sarkon fordult – és nem más nézett vele szembe, mint akivel együtt vacsorázott.

– Nahát, ez érdekes! – mondta Eastney, és felnevetett. – A sors keze, hogy ma éjjel mindig összetalálkozunk!

– Nevezheti éppen a sors kezének is… – mondta Mr. Satterthwaite.

Philip Eastney jobban megnézte magának Mr. Satterthwaite-et, és akkor a saját arckifejezése is megváltozott.

– Igen…? – szólt halkan.

Mr. Satterthwaite nem sokat teketóriázott:

– Most jövök West kisasszony lakásáról.
– Igen…?
Most is ugyanaz a halk, síri hanghordozás.
– Kihoztunk onnan… egy döglött macskát.
Csend volt, majd Eastney megkérdezte:
– Ki maga?
Mr. Satterthwaite ekkor beszélni kezdett. Felidézte az eseményeket az elejétől a végéig.
– Szóval még időben érkeztem, mint látja – zárta az elbeszélést. Kis szünet után kedvesen megkérdezte:
– Van esetleg… valami mondanivalója?
Arra számított, hogy valami kitörést fog hallani, dühödt magyarázkodást. De nem történt semmi ilyesmi.
– Nincs – mondta Philip Eastney nyugodtan, majd megfordult, és távozott.
Mr. Satterthwaite addig nézett utána, míg alakját el nem nyelte a sötét. Nem tehetett róla, különös bajtársiasságot érzett Eastneyvel, amilyet egyik művész érezhet a másik művész iránt, vagy amilyet a szentimentális ember érez egy igazi szerelmes láttán – és a hétköznapi ember csodálatát a zseni iránt.
Összerezzenve Eastney után indult. Leszállóban volt a köd. Hamarosan belefutott egy rendőrbe, aki gyanakodva nézett rá.
– Nem hallott az előbb egy csobbanást? – kérdezte a rendőr.
– Nem – felelte Mr. Satterthwaite.
A rendőr kinézett a folyóra.
– Már megint egy öngyilkos, azt hiszem – morgott zsörtölődve. – Folyton ezt csinálják.
– Biztosan megvan rá az okuk – mondta Mr. Satterthwaite.
– Legtöbbnek a pénz – mondta a rendőr. – De néha egy nő – tette hozzá, és már menni készült. – Vannak nők, akik nem is tehetnek róla, de néha sok bajt okoznak.
– Vannak – helyeselt halkan Mr. Satterthwaite.
Amikor a rendőr továbbment, ő egy padra ült, s miközben a köd egyre sűrűbben fogta körül, azon töprengett, hogy vajon a trójai Helené is csak egy kedves, egyszerű teremtés volt-e, akit az istenek gyönyörű arccal áldottak – vagy vertek – meg.

9. fejezet
A HALOTT HARLEKIN

Mr. Satterthwaite lassan sétált a Bond Streeten, élvezte a napsütést. Szokás szerint szép és választékos öltözékében a Harchester galéria nevű kiállítóhely felé tartott, ahol egy bizonyos Frank Bristow képeiből nyílt kiállítás. A még új és eddig ismeretlen művészt minden jel szerint épp most készült felkapni a közvélemény. Mr. Satterthwaite lelkes művészetpártoló volt.

Mihelyt belépett a Harchester galéria ajtaján, máris kedvesen mosolyogva üdvözölték:

– Jó napot, Mr. Satterthwaite! Sejtettem, hogy hamarosan benéz hozzánk. Ismeri Bristow műveit? Igazán kitűnő munkák. Teljesen egyediek!

Mr. Satterthwaite megvásárolta a katalógust, és a boltíves nyíláson át belépett a hosszú kiállítóterembe, ahol a festő művei voltak láthatók. Vízfestmények voltak ezek, de olyan kivételes technikával és kidolgozással, hogy már-már színes rézkarcokhoz hasonlítottak. Mr. Satterthwaite lassan, vizsgálódva járt körbe a falak mentén, és egészében véve tetszett neki, amit látott. Azt gondolta: ez a fiatalember igazán megérdemli, hogy befusson. Mert eredetiséget és új látásmódot hozott, ami nehéz és aprólékos technikával társult. Voltak persze elnagyolt részek, de ilyesmi mindenütt van. Itt viszont volt még valami, ami nagyon közel állt a zsenialitáshoz. Mr. Satterthwaite elidőzött egy kis mestermű előtt, ami a Westminster hidat ábrázolta, rajta a rengeteg busszal, villamossal és a siető járókelőkkel. Pici kis festmény volt, de csodálatosan tökéletes. Meg is jegyezte a címét: „Hangyaboly”. Továbblépett, és akkor a lélegzete is elállt: képzeletét rabul ejtette és lebilincselte egy kép.

Halott Harlekin volt a címe. Az előtérben fekete és fehér márványlapokból készült padló volt látható. Ennek a padlónak a kellős közepén feküdt Harlekin, hanyatt, kezét széttárva, fekete-piros ruhájában. Hátul ablak, az ablakon pedig egy hajszálra ugyanilyen figura nézett be kívülről a padlón fekvő alakra, mögötte a lenyugvó nap vörös ragyogásával.

A kép két ok miatt is lázba hozta Mr. Satterthwaite-et. Az egyik, hogy felismerte vagy felismerni vélte a képen szereplő férfi arcvonásait. Kifejezetten hasonlított ugyanis egy bizonyos Mr. Quinhez, Mr. Satterthwaite ismerőséhez, akivel eddig mindig kissé rejtélyes körülmények között találkozott.

– Biztos, hogy nem tévedek! – mormolta. – De ha így áll a helyzet: mit jelentsen ez?

Mr. Satterthwaite korábbi tapasztalatai szerint ugyanis Mr. Quin minden egyes felbukkanásának jelentősége volt.

Mr. Satterthwaite érdeklődésének azonban, mint erre már utaltunk, más oka is volt. Felismerte a képen ábrázolt helyszínt.

– A teraszos szoba Charnleyban! – mondta Mr. Satterthwaite. – Ez különös… és nagyon érdekes!

Még egyszer figyelmesen megnézte a képet, és azon tűnődött: vajon mire gondolhatott a művész. Az egyik Harlekin holtan a földön, akit a másik Harlekin néz… vagy a kettő ugyanaz a Harlekin volna? Továbbment, és a többi kép előtt is megállt, de már nem látta őket, mert lélekben mással volt elfoglalva. Izgalmat érzett. Ma reggel még szürkének tűnt az élet, de mostanra ennek nyoma sem maradt. Egészen biztosra vette, hogy izgalmas és érdekes események várnak rá hamarosan. Odament az asztalhoz, aminél Mr. Cobb, a Harchester galéria nagy tekintélyű képviselője ült, évek óta jó ismerőse Mr. Satterthwaite-nek.

– Szeretném megvásárolni a 39-es számú képet – fordult Mr. Cobbhoz –, ha még nem adták el.

Mr. Cobb belenézett a feljegyzéseibe.

– A legjobb darab – súgta – valóságos kincs! Nem, még nem adtuk el.

Megmondta az árát.

– Remek befektetés, Mr. Satterthwaite! Jövő ilyenkor már háromszor ennyit fog érni.

– Mindig ezt mondják, ha az ember vesz valamit – mosolygott Mr. Satterthwaite.

– Na és tévedtem volna egyszer is? – kérdezte Mr. Cobb. – Ha most eladná a gyűjteményét, Mr. Satterthwaite, lefogadom, hogy minden egyes darab többet hozna be, mint amennyit adott érte.

– Ezt a képet megveszem – mondta Mr. Satterthwaite. – Máris írom a csekket.

– Nem fogja megbánni. Komolyan hiszünk Bristowban.

– Fiatal?

– Huszonhét vagy huszonnyolc éves lehet.

– Szeretném megismerni – mondta Mr. Satterthwaite. – Vajon eljönne hozzám vacsorázni valamelyik este?

– Megadhatom magának a címét. Egész biztos, hogy le fog csapni erre a lehetőségre, hiszen a maga neve valóságos fogalom művészi körökben!

– Maga hízeleg – mondta Mr. Satterthwaite, és még folytatta volna, ha Mr. Cobb félbe nem szakítja:

– De éppen itt jön! Jöjjön, máris bemutatom neki.

Felállt az asztalától, és Mr. Satterthwaite követte, ahogy odalépett egy nagytermetű, félszeg fiatalemberhez, aki a falnak dőlve méregette a világot, morcos arcot vágva védekezésül.

Mr. Cobb bemutatta őket egymásnak, Mr. Satterthwaite pedig mondott néhány, ilyenkor szokásos mondatot.

– Éppen most volt szerencsém megvásárolni az egyik képét, a *Halott Harlekin*-t.

– Na, azzal nem járt rosszul – jegyezte meg Bristow nyersen. – Rohadt jó kép, bár ez csak az én véleményem.

– Én is így látom – mondta Mr. Satterthwaite. – Nagyon érdekel, amit csinál, Mr. Bristow. Rendkívül érett művek, holott ön még nagyon fiatal. Volna esetleg olyan kedves, hogy egyik este velem vacsorázzon? Elfoglalt például ma este?

– Tulajdonképpen nem – felelte Bristow, és továbbra sem tett úgy, mint aki különösebben hálás lenne a figyelemért.

– Megfelelne a nyolc óra? – kérdezte Mr. Satterthwaite. – Itt a névjegyem a címemmel.

– Ó, az megfelel – válaszolta Mr. Bristow. Majd hozzátette, de mint akinek ez nem túlságosan fontos, mert úgyis magától értetődik:

– Köszönöm.

„Olyan fiatalember, akinek nincs magáról jó véleménye, és fél, hogy ebben a világ is osztozhat” – ez volt Mr. Satterthwaite összegzése, amikor kilépett a napsütötte Bond Streetre. Márpedig Mr. Satterthwaite ritkán tévedett embertársai megítélésében.

Frank Bristow öt perccel nyolc után érkezett. Vendéglátója már várta, s vele volt egy másik vendég, akit Monckton ezredesként mutatott be. Szinte rögtön asztalhoz ültek. Az ovális mahagóniasztalon volt egy negyedik teríték is, amihez Mr. Satterthwaite magyarázattal is szolgált:

– Tulajdonképpen arra számítottam, hogy a barátom, Mr. Quin is befut – mondta. – Találkoztak már vele? Mr. Harley Quinnek hívják.

– Én nem szoktam emberekkel találkozni – morogta Bristow.

Monckton ezredes olyan tárgyilagos érdeklődéssel nézett a festőre, amivel egy eddig még nem látott medúzafajtát vett volna szemügyre. Mr. Satterthwaite-nek össze kellett szednie magát, hogy a barátságos társalgás folytatódhasson.

– A festménye azért is keltette fel az érdeklődésemet, mert azt gondolom, hogy felismertem a helyszínt: a teraszos szoba az Charnleyban, ugye, igazam van?

A festő bólintott, Mr. Satterthwaite pedig folytatta:

– Ez nagyon érdekes! Magam is többször jártam Charnleyban. Ön is ismeri a családot?

– Nem én! – mondta Bristow. – Az ilyen családok nem ismerkednek a magamfajtával. Én kirándulóként mentem oda, társaskocsival.

– Te jó ég! – mondta Monckton ezredes, csak hogy mondjon valamit. – Társaskocsival! Te jó ég…

Frank Bristow hevesen feléje fordult.

– Miért ne? – kérdezte támadóan.

Szegény Monckton ezredes visszahőkölt. Szemrehányó pillantása mintha ezt mondta volna Mr. Satterthwaite-nek:

„Az életnek ezek a primitív formái magának, a természetbúvárnak esetleg érdekesek lehetnek, de *engem* minek rángat ebbe bele?”

– Borzalmasak ezek a társaskocsik! – mondta. – Teljesen szétrázzák az embert azokon a zötyögős utakon.

– Aki nem engedheti meg magának, hogy Rolls-Royce-szal menjen, annak társaskocsival kell mennie! – mondta Bristow vadul.

Monckton ezredes csak nézett. Mr. Satterthwaite pedig ezt gondolta:

„Ha nem tudom oldani ennek a fiatalembernek a gátlásait, akkor nagyon kellemetlen esténk lesz.”

– Charnley mindig lenyűgözött engem – mondta. – A tragédia óta csak egyszer jártam ott. Szomorú ház, kísérteties.

– Így van – mondta Bristow.

– Két kísértet is lakik ott – mondta Monckton – Mondják, az egyik I. Károly, aki a fejét a hóna alatt tartva szokott sétálgatni a teraszon – már nem emlékszem, miért. És ott van a könnyező hölgy az ezüstkorsóval, aki mindig akkor tűnik fel, amikor egy Charnley meghal.

– Marhaság! – mondta Bristow megvetően.

– Valóban gyászos végzetű család – sietett közbevágni Mr. Satterthwaite. – Négyen is erőszakos halállal pusztultak el az egymást követő családfők közül, a legutóbbi Lord Charnley pedig öngyilkos lett.

– Szörnyű eset – mondta Monckton komoran. – Én ott voltam, amikor történt.

– Az már vagy tizennégy éve lehetett – mondta Mr. Satterthwaite – és a házban azóta nem laknak.

– Én ezt nem is csodálom – mondta Monckton. – Micsoda megrázkódtatás lehetett a fiatalasszony számára! Egy hónapja voltak csak házasok, akkor jöttek meg a nászútjukról. Nagy jelmezes estélyt rendeztek, hogy megünnepeljék a hazatérésüket, és a vendégek már kezdtek érkezni, amikor Charnley egyszer csak bezárkózott a tölgyfa szalonba, és lelőtte magát. Ilyen nincs! Tessék, hogy mondta…?

Monckton hirtelen balra fordította a fejét, majd bocsánatkérő nevetéssel mondta a vele szemben ülő Mr. Satterthwaite-nek:

– Lehet, hogy ez már a delírium tremens, Satterthwaite, de az előbb egy pillanatra azt hittem, ül abban a székben valaki, és mondott nekem valamit!

– Na, igen – folytatta aztán – Alix Charnley-nak ez bizony nagy megpróbáltatás lehetett. Az egyik legcsinosabb lány volt, és annyira telve életörömmel…! Most meg, azt mondják, ő is úgy néz ki, mint egy kísértet. Én ugyan már évek óta nem láttam. Azt hiszem, az ideje nagy részét külföldön tölti.

– Hát a fia?

– Etonben tanul. Nem tudom, hogy intézkedik majd, ha nagykorú lesz, de nem hinném, hogy a régi birtokon ütne tanyát.

– Remek közpark lenne belőle! – mondta Bristow.

Monckton ezredes hidegen, viszolyogva nézett rá.

– Ugyan, ezt ön sem gondolja komolyan! – mondta Mr. Satterthwaite. – Nem festette volna meg ezt a képet, ha így gondolná! A tradíció és egy hely atmoszférája szent dolog. Ezekhez évszázadok kellenek, és ha tönkretesszük őket, nem pótolhatók máról holnapra.

Felállt.

– Menjünk át a dohányzóba! Van pár fotóm Charnleyról, amit szeretnék önöknek megmutatni.

Mr. Satterthwaite egyik kedvtelése az amatőr fotózás volt. Büszke szerzője volt egy könyvnek, mely a *Barátaim otthonai* címet viselte. Mivel a címben szereplő barátok mind meglehetősen magas rangú személyek voltak, a könyv alapján Mr. Satterthwaite sokkal nagyobb sznobnak tűnt, mint amilyen valójában volt.

– Ezt a fényképet tavaly készítettem a teraszos szobáról – mondta, és odaadta Bristownak.

– Mint látja, szinte ugyanabból a szögből mutatja a szobát, mint az ön festménye. Csodálatos ez a szőnyeg, milyen kár, hogy a fotókon a színek nem látszanak…

– Emlékszem rá – mondta Bristow – tényleg csodaszép a színe. Úgy ragyogott, akár a tűz. De mégsem illett ebbe a szobába. Az arányok miatt nem volt jó ebbe a hatalmas, fekete-fehér kőpadlós térbe. Más szőnyeg nincs is odabent. Teljesen elrontja az összhatást: olyan, mint valami nagy vérfolt.

– Netán ez adta az ötletet a képéhez? – kérdezte Mr. Satterthwaite.

– Talán igen – mondta Bristow elgondolkodva. – Bár első látásra az ember tragédiát inkább az innen nyíló kisebb, faburkolatú szalonba képzelne.

– A tölgyfa szalonba – mondta Monckton. – Pont az a kísértetek kedvenc helye. Van bent egy titkos kamra is rejtekajtóval: a kandalló mellett a faburkolat egy táblája elmozdítható. A legenda szerint egyszer valamikor ott rejtegették I. Károlyt. Két, párbaj során történt halálesetet is feljegyeztek itt, és, ahogy mondtam, Reggie Charnley is itt lőtte le magát.

Monckton elvette a fényképet Bristowtól.

– Nézzenek oda! – mondta. – De hiszen ez a bokharai szőnyeg… megér vagy pár ezer fontot. Amikor én ott jártam, a tölgyfa szalonban volt, mert ott a helye. Ezeken a nagy márványlapokon elég nevetségesen néz ki.

Mr. Satterthwaite azt az üres széket nézte, amit odahúzott a sajátja mellé. Majd elgondolkodva feltette a kérdést:

– Vajon mikor tették át ide ezt a szőnyeget?

– Nem túl régen. Még emlékszem is, mit mondott róla nekem Charnley a tragédia napján: hogy igazából üveg alatt kéne mutogatni.

Mr. Satterthwaite a fejét rázta.

– A házat a tragédia után rögtön elhagyták, és minden úgy maradt ott, ahogy akkor volt.

Korábbi agresszív viselkedését félretéve Bristow most közbeszúrt egy kérdést:

– Miért lőtte le magát Lord Charnley?

Monckton ezredes zavartan fészkelődni kezdett a székén.

– Azt nem tudta senki megmondani.

– Én azért mégis azt gondolom, hogy öngyilkosság volt – mondta Mr. Satterthwaite lassan.

Az ezredes elképedve nézett rá.

– Persze hogy öngyilkosság volt…! Drága barátom, hiszen ott voltam!

Mr. Satterthwaite rápillantott a mellette álló üres székre, és somolygott, mint aki olyan tréfára gondol, amit a többi jelenlévők úgysem értenének. Azt mondta:

– Néha az ember jobban látja a dolgokat évek múltán, mint az események idején.

– Ez képtelenség! – mérgelődött Monckton. – Teljes képtelenség! Hogy is láthatna jobban az ember, amikor már minden elmosódott az emlékezetében, mint akkor, amikor még mindenre tisztán emlékszik?

A megerősítés váratlan helyről érkezett Mr. Satterthwaite-nek.

– Tudom, hogy mire gondol – mondta a festő. – Alighanem igaza van. Arról szól a dolog, hogy hogyan látjuk a dolgok arányait, nem? És még más is biztosan belejátszik: a relativitás, meg minden.

– Ha az én véleményemre kíváncsiak – szólt az ezredes –, hát szerintem ez az egész Einsteinféle dolog teljes sületlenség! Ugyanúgy, mint spiritizmus a nagyanyó kísértetével!

És kihívóan nézett körül.

– Természetesen öngyilkosság volt! – folytatta. – Hiszen szinte a saját szememmel láttam!

– Mesélje el nekünk, mit látott – kérte Mr. Satterthwaite –, hogy mi is a saját szemünkkel láthassuk!

Az ezredes horkantott, de már némileg lecsillapodva mocorgott a székén, hogy jól elhelyezkedjen.

– Teljesen váratlanul történt az egész – kezdte. – Charnley úgy viselkedett, mint máskor. A házban már elég sokan voltak, akik erre a jelmezbálra jöttek. Senki sem gondolta volna, hogy pont akkor jut eszébe lelőni magát, amikor gyülekeznek a vendégek.

– Tapintatosabb lett volna, ha vár, amíg mindenki elmegy – mondta Mr. Satterthwaite.

– Így van, persze! Bitang rossz ízlésre vall, ha valaki ilyet tesz.

– És az ilyesmi nem volt jellemző Charnley-ra – mondta Mr. Satterthwaite.

– Nem bizony! – helyeselt Monckton.

– És *mégis* öngyilkosság lett volna?

– Persze hogy az volt. Lássuk csak: hárman-négyen voltunk a lépcső tetején akkor, én, az Ostrander lány, Algie Darcy meg még egy-két másik. Lent Charnley átvágott az előcsarnokon, és bement a tölgyfa szalonba. Az Ostrander lány azt mondta, hogy kísérteties képet vágott, és mereven nézett maga elé, de ez persze badarság, mert onnan fentről, ahol voltunk, nem láthatta az arcát. De az biztos, hogy olyan görnyedt testtartással ment, mint akinek nagy súly nyomja a vállát. Az egyik lány meg is szólította, valakinek a nevelőnője, azt hiszem, aki csak Lady Charnley kedvessége folytán volt a meghívottak között. Valami üzenetet kellett átadnia Charnleynak. Leszólt neki, hogy: „Kérem, Lord Charnley, Lady Charnley azt kérdezteti, hogy…” De Charnley rá sem hederített, bement a tölgyfa szalonba, bevágta az ajtót, s még azt is hallottuk, hogy a kulcs elfordult a zárban. Aztán már hallottuk is a lövést egy perc múlva.

Leszaladtunk az előcsarnokba. A tölgyfa szalonnak van még egy ajtaja, ami a teraszos szobába vezet, ott próbálkoztunk, de az is zárva volt. Végül be kellett törnünk az ajtót. Charnley a földön feküdt – már halott volt s a jobb keze mellett egy pisztoly. Már most ez mi más lehetett, mint öngyilkosság? Baleset? Ne vicceljünk! Még egy lehetőség van: a gyilkosság, ahhoz viszont kell egy gyilkos is. Gondolom, ezt belátja!

– De a gyilkos el is menekülhetett! – mondta Mr. Satterthwaite.

– Az lehetetlen. Ha ad nekem egy darab papírt meg egy ceruzát, lerajzolom a helyszínt. A tölgyfa szalonnak két ajtaja van: az egyik az előcsarnokba, a másik a teraszos szobába nyílik. Mindkét ajtó belülről be volt zárva, és a kulcsok benne voltak a zárban.

– Hát az ablak?

– Zárva volt, és az ablakon a zsalu is.

Hallgattak.

– Hát ennyi! – mondta aztán Monckton ezredes diadalmasan.

– Valóban úgy tűnik – mondta Mr. Satterthwaite szomorúan.

– De azért, bár az előbb leszóltam a spiritisztákat, nem szégyellem bevallani, hogy annak a háznak irtó nyomasztó a hangulata, különösen ezé a bizonyos szobáé – folytatta az ezredes. – A falburkolaton több, golyó ütötte lyuk van a szobában lezajlott párbajok miatt, meg van egy fura folt is a padlón, ami mindig újra megjelenik, akárhányszor cserélik is a léceket. Most már még egy folttal több van ott: szegény Charnley vére.

– Sok volt a vér? – kérdezte Mr. Satterthwaite.

– Nagyon kevés, az orvos furcsállta is.
– Főbe lőtte magát?
– Nem, szíven.
– Az pedig nem egyszerű – mondta Bristow. – Marha nehéz eltalálni, hogy hol is az ember szíve. Én biztos nem így csinálnám.
Mr. Satterthwaite a fejét ingatta. Valahol nem volt elégedett. Azt remélte, hogy valami eredményre jutnak, bár nem nagyon tudta, mi lenne az. Monckton ezredes tovább beszélt:
– Charnley kísérteties hely. *Én* persze nem láttam ott semmit.
– Nem találkozott akkor a könnyező, ezüstkorsós hölggyel?
– Nem én – felelte nyomatékosan az ezredes. – De lefogadom: a helyi személyzet minden egyes tagja megesküdött rá, hogy ő igen.
– A babona a középkor átka volt – mondta Bristow. – Vannak ugyan itt-ott még nyomai, de hála istennek, kezdünk megszabadulni tőle.
– A babona… – tűnődött el Mr. Satterthwaite, és megint az üres széket nézte. – Nem gondolják, hogy néha hasznos lehet?
Bristow meglepetten nézett rá:
– Kicsit furcsa szó erre a „hasznos”.
– Nos, Satterthwaite, remélem, most már meggyőztem – mondta az ezredes.
– Hát igen – mondta Mr. Satterthwaite. – Elsőre persze különös és érthetetlen is ez az öngyilkosság: egy ifjú férj, aki gazdag, boldog, és éppen a hazatérését ünnepeli – egyszóval furcsa eset, de belátom, hogy a tényeket nem lehet megkerülni.
Halkan megismételte:
– A tényeket… – és a homlokát ráncolta.
– Én azt hiszem, a dologban a legérdekesebb éppen az, amit egyikünk sem fog soha megtudni: hogy mi volt mögötte – mondta Monckton. – Meséltek persze mindenfélét. Tudják, mi mindent összehordanak a népek!
– De senki nem *tudott* semmit – mondta elgondolkodva Mr. Satterthwaite.
– Hát nem éppen egy bestseller-gyanús sztori – jegyezte meg Bristow. – Senki sem húzott hasznot ennek az embernek a halálából.
– Senki, leszámítva egy akkor még meg sem született gyermeket – mondta Mr. Satterthwaite.
Monckton felvihogott.
– Ez nem kis csapás volt szegény Hugo Charnleynak – jegyezte meg. – Mihelyt kitudódott, hogy jön a baba, neki nem maradt más, mint hogy ölbe tett kézzel kivárja: fiú lesz-e vagy lány. A várakozás a hitelezőinek is izgalmas lehetett. Végül kisfiú született, ami mindannyiuknak csalódást hozott.
– Az özvegy nagyon össze volt törve? – kérdezte Bristow.
– Szegény gyermek! – mondta Monckton. – Sosem fogom elfelejteni: nem sírt, nem omlott össze, semmi ilyesmi. Csak valahogy… megfagyott. Mint mondtam, az eset után elköltözött a házból, és úgy tudom, azóta sem lakott ott senki.
– Akkor csak sötétben tapogatózunk, hogy mi lehetett az indíték – mondta Bristow egy kis nevetéssel. – De biztos egy másik férfi vagy egy másik nő, nem?
– Úgy látszik – mondta Mr. Satterthwaite.
– És a nyerő tipp szerintem egy másik nő – folytatta Bristow –, hiszen a szép özvegy azóta sem ment férjhez. Gyűlölöm a nőket – tette hozzá tárgyilagosan.
Mr. Satterthwaite ezen egy kicsit elmosolyodott, amit Frank Bristow meglátott, és le is csapott rá.
– Lehet ezen mosolyogni, de akkor is gyűlölöm őket. Mindent felforgatnak. Beleszólnak mindenbe. Befurakszanak a férfi és a munkája közé. Folyton… Én csak egyetlenegyszer találkoztam olyan nővel, aki… hát, érdekes volt.

– Sejtettem, hogy egy azért volt – reagált Mr. Satterthwaite.

– Nem úgy, ahogy gondolja. Az… csak futó találkozás volt. Ami azt illeti: egy vonaton. Na és? – nézett körül támadóan. – Miért ne ismerkedhetnének vonaton az emberek?

– Na persze, persze – csitította Mr. Satterthwaite. – Vonaton is éppúgy lehet ismerkedni, mint bárhol másutt.

– Északról jöttem akkor. A kupéban csak mi voltunk. Már nem is tudom, hogyan, de beszélgetni kezdtünk. A nevét se tudom, és valószínűleg soha többé nem is fogom látni. Kár… talán.

Egy kicsit megállt, mert kereste a megfelelő kifejezéseket a mondandójához.

– Tudják, nem egészen tűnt valóságosnak. Olyan volt, akár egy árnyék. Mint azok az emberek, akik a kelta mesékben a hegyekből jönnek elő.

Mr. Satterthwaite bólogatott. Képzelete könnyűszerrel lefestette a képet a nagydarab, nagyon is valóságos Bristow-val és a másik, szinte ezüstös, kísérteties alakkal, aki olyan volt – Bristow szavaival akár egy árnyék.

– Én azt hiszem, akkor lesz ilyen valaki, ha valami rettenetes dolog történt vele, olyan szörnyű, hogy alig lehet elviselni. Akkor menekül az ember valami saját, külön világba, ahonnan egy idő után persze már nem is lehet visszajönni.

– Ilyesmi történt ezzel a hölggyel? – kérdezte érdeklődve Mr. Satterthwaite.

– Nem tudom – felelte Bristow. – Nekem nem mesélt semmit, csak találgatok. De ha az ember rá akar jönni valamire, néha találgatnia kell.

– Az biztos – mondta lassan Mr. Satterthwaite. – Találgatni kell.

Felnézett, mert nyílt az ajtó. Gyors, várakozó pillantást vetett a komornyikra, de annak szavai csalódást okoztak neki.

– Uram, egy hölgy keresi sürgős ügyben: Aspasia Glen kisasszony.

Mr. Satterthwaite kissé megdöbbenve állt fel. Aspasia Glen neve nem volt ismeretlen előtte. De hát ki ne ismerte volna Londonban? Ő volt „A kendős hölgy” a plakátokról, az a művésznő, aki egyszemélyes előadás-sorozatával egy csapásra meghódította Londont. Kendője segítségével újabb és újabb karaktereket formált meg gyors egymásutánban: a kendő hol apácafőkötő volt, hol egy munkáslány nyakbavalója, hol egy parasztasszony főkötője, és még száz más dolog. Aspasia Glen minden egyes figurát teljesen másképp játszott el.

Mr. Satterthwaite nagyon csodálta mint művészt. Személyesen azonban még nem ismerte. Ez a látogatás ebben a szokatlan órában egészen elképesztette. Pár szóban elnézést kért vendégeitől, és az előszobán át a nappaliba ment.

Glen kisasszony a nagy, arany brokát kanapé kellős közepén helyezkedett el. E pillanatban ő uralta a szobát. Mr. Satterthwaite első pillantásra felmérte, hogy a helyzetet is ő óhajtja uralni. Érdekes módon ettől azonnal erős ellenszenvet érzett. Pedig őszintén csodálta Aspasia Glen előadó-művészetét. A rivaldafényben a hölgy személyisége kedvesnek és rokonszenvesnek tűnt. Ottani gesztusai kicsit sóvárgóak és igen kifejezőek voltak, nem parancsolóak. De most szemtől szemben egész más benyomása lett róla. Kemény volt, vakmerő, erőszakos. A magas, fekete hajú nő körülbelül harmincöt éves lehetett. Remek külső adottságokkal rendelkezett, és egy pillanatig sem habozott, hogy ezt kihasználja.

– Bocsássa meg, kérem, ezt a bejelentetlen látogatást, Mr. Satterthwaite! – mondta. Telten zengő, csábos hangja volt.

– Nem fogom azt hazudni, hogy már régóta szeretném önt megismerni, de valóban örülök annak, hogy most erre alkalmam van. Hogy ma miért jöttem ide?

Felkacagott.

– Nos, ha akarok valamit, egyszerűen képtelen vagyok várni rá. Ha valamit akarok, azt *meg kell kapnom*.

– Akármi is az alkalom, ami egy ilyen gyönyörű hölgyvendéget hoz ide, én annak csak örülhetek – mondta Mr. Satterthwaite, a régi vágású gavallér.

– Milyen kedves – mondta Aspasia Glen.

– Drága művésznő, hadd ragadjam meg az alkalmat, hogy megköszönjem önnek azt a sok gyönyörűséget, amit nekem mint színházlátogatónak szerzett!

Aspasia csábosan mosolygott Mr. Satterthwaite-re.

– Máris rátérek a dologra. Ma a Harchester galériában jártam. Láttam ott egy festményt, ami nélkül egyszerűen nem élhetek. Meg akartam venni, de nem tudtam, mert már eladták önnek. Szóval…

Vett egy kis levegőt, majd folytatta:

– Én *annyira* szeretném azt a képet! Drága Mr. Satterthwaite, nekem *muszáj* megszereznem! El is hoztam a csekkfüzetemet.

Reménykedve nézett Mr. Satterthwaite-re.

– Mindenki azt beszéli önről, hogy rettentő kedves ember. Hozzám az emberek általában kedvesek szoktak lenni. Tudom, hogy nagyon el vagyok kényeztetve – de mit tegyek?

Szóval ezek volnának Aspasia Glen módszerei! Mr. Satterthwaite lélekben kemény kritikával szemlélte ezt a felfokozott nőiességet és ezt a felvett, „elkényeztetett gyerek”- pózt. Alighanem meg kellett volna tőle hatódnia, de a dolog nem vált be. Aspasia Glen ezúttal tévedett. Azt hitte Mr. Satterthwaite-ről, hogy csupán egy öregedő, dilettáns műgyűjtő, akit egy csinos nő könnyűszerrel levesz a lábáról. Mr. Satterthwaite gáláns modora azonban éles és kritikus elmével párosult. Igen pontosan meg tudta ítélni az embereket, és nem dőlt be annak, hogy milyen látszatot akartak kelteni. Most sem a szép nőt látta, aki egy aprócska szeszélye miatt könyörög neki, hanem a kőkemény egoistát, aki eltökélte, hogy úgy lesz, ahogy ő akarja – bár azt nem tudta, hogy a nőnek mi oka van erre. Abban viszont egészen biztos volt, hogy most nem úgy lesz, ahogy Aspasia Glen akarja. Nem engedi át neki a *Halott Harlekin*-t.

Gyorsan keresni kezdte, mi volna az elutasítás legjobb módja, amivel mégsem sértené meg.

– Abban nem is kételkedem – kezdte –, hogy önnek mindenki teljesíti a kéréseit, ahányszor csak lehet, éspedig a legnagyobb örömmel.

– Akkor hát tényleg enyém lehet a kép? Mr. Satterthwaite lassan, sajnálkozva nemet intett.

– Fájdalom, ez lehetetlen! Tudja…

Nagy levegőt vett:

– A képet egy hölgynek vásároltam, ajándékba.

– De csak van rá valami mód, hogy…

Az asztalon élesen megcsörrent a telefon. Mr. Satterthwaite halk bocsánatkérés után felvette a kagylót. Vékony, hűvös hang szólalt meg, ami mintha igen messziről jött volna:

– Beszélhetnék Mr. Satterthwaite-tel?

– Itt Satterthwaite.

– Én Lady Charnley vagyok, Alix Charnley. Gondolom, már nem is emlékszik rám, Mr. Satterthwaite, hiszen jó pár éve, hogy találkoztunk.

– Dehogyisnem, kedves Alix! Nagyon jól emlékszem.

– Volna magához egy kérésem. Ma a Harchester galériában jártam egy képkiállításon, és volt ott egy *Halott Harlekin* című kép, amire talán maga is ráismert: a teraszos szobát ábrázolta Charnleyban. Én… én szeretném azt a képet. Magának adták el.

Várt.

– Mr. Satterthwaite, személyes okom van rá, hogy megszerezzem azt a festményt. Eladná nekem?

Mr. Satterthwaite-nek ez járt a fejében: „Ez maga a csoda!”

És miközben a telefonba beszélt, nagyon örült annak, hogy Aspasia Glen csak azt hallja a beszélgetésből, amit ő mond.

– Ha elfogadná tőlem ajándékba, igazán boldoggá tenne!

A háta mögött éles kiáltás hangzott fel, de ő sietve folytatta:

– Hiszen magának vettem meg! Igazán! De drága Alix, megtenne nekem egy nagy szívességet?

– Hát persze, Mr. Satterthwaite, hiszen annyira hálás vagyok!

– Szeretném, ha most rögtön idejönne hozzám – mondta Mr. Satterthwaite.

A vonal túlsó felén volt egy kis csend, de aztán megjött a halk válasz:

– Máris megyek.

Mr. Satterthwaite letette a telefont, és odafordult Glen kisasszonyhoz.

Az pattogva, dühösen szólalt meg:

– Erről a képről beszélt?

– Igen – felelte Mr. Satterthwaite. – A hölgy, akinek ajándékba adom, pár perc múlva átjön ide.

Aspasia Glen arcán hirtelen megint szétömlött a tündöklő mosolygás.

– Ugye, kapok egy lehetőséget, hogy rábeszéljem: adja el nekem?

– Kap rá lehetőséget.

Mr. Satterthwaite-et elfogta az izgatottság. Egy dráma kellős közepén találta magát, ami éppen a végkifejlet felé közeledett. Ő pedig, az örök szemlélő, most kulcsszerepet játszott. Glen kisasszonyhoz fordult:

– Kérem, jöjjön át velem a másik szobába! Szeretném önnek bemutatni a barátaimat.

Kinyitotta előtte az ajtót, és az előszobán áthaladva benyitott a dohányzóba.

– Hadd mutassam be önnek, Glen kisasszony, régi barátomat, Monckton ezredest! És itt van Mr. Bristow, annak a festménynek az alkotója, amelyet annyira csodál.

Mr. Satterthwaite összerezzent, mert most egy harmadik valaki is felemelkedett abból a székből, ami még az előbb üresen állt a sajátja mellett.

– Azt hiszem, ma este várt engem – szólalt meg Mr. Quin. – A távollétében bemutatkoztam a barátainak. Annyira örülök, hogy be tudtam ugrani!

– Drága barátom! – mondta Mr. Satterthwaite. – Én… én igazán igyekeztem, ahogy csak tudtam, de…

Elharapta a mondatot, amikor meglátta, hogy Mr. Quin a sötét szemével milyen kaján pillantást vet rá.

– Hadd mutassam be! Mr. Harley Quin, Aspasia Glen.

Vajon csak képzelődés volt, vagy a nő tényleg hátrahőkölt egy kicsit? Arcán furcsa kifejezés látszott. Bristow meg hirtelen felkiáltott:

– Megvan!

– Micsoda?

– Eszembe jutott, hogy kihez hasonlít! Tényleg: nagyon hasonlít.

Kíváncsian méregette Mr. Quint.

– Észrevette maga is? – kérdezte Mr. Satterthwaite-et. – Látja, mennyire hasonlít a képemen lefestett Harlekinhoz, ahhoz, aki benéz az ablakon?

Most már biztosan nem képzelődés volt. Mr. Satterthwaite tisztán hallotta, hogy Glen kisasszony felszisszent, és látta azt is, hogy egy lépést hátrált.

– Mondtam, ugye, hogy még várok valakit – mondta Mr. Satterthwaite. Már-már diadalittas volt a hangja.

– El kell mondanom, hogy a barátom, Mr. Quin nagyon különös ember. Megoldja a rejtélyeket. Rá tudja nyitni az ember szemét a dolgokra.

– Uram, ön médium? – kérdezte Monckton ezredes, aki gyanakodva nézett Mr. Quinre.

A kérdezett elmosolyodott, majd tagadólag megrázta a fejét.

– Mr. Satterthwaite túloz – mondta csendesen. – Egy-két alkalommal, amikor együtt voltunk, ő kivételesen jól alkalmazta a következtetéses módszert. De hogy miért nekem tulajdonítja a sikert, nem tudom. Talán a szerénysége miatt.

– Nem, nem azért – mondta izgatottan Mr. Satterthwaite. – Valójában maga az, aki megmutatja nekem, amit magamtól is, kezdettől látnom kellett volna… és amit láttam is, csak nem tudtam, hogy látom!

– Ez így nekem fene bonyolultan hangzik – jegyezte meg az ezredes.

– Pedig nem az – mondta Mr. Quin. – Csak arról van szó, hogy általában nem elégszünk meg a dolgok látásával, hanem ragaszkodunk hozzá, hogy rosszul értelmezzük őket.

Aspasia Glen Frank Bristowhoz fordult.

– Tudni akarom – mondta idegesen –, hogy mi adta az ötletet önnek ahhoz a képhez!

Bristow vállat vont.

– Nem is tudom – vallotta be. – Abban a házban, Charnleyban megfogott valami. Az a nagy, üres szoba. Meg a terasz ott kint, aztán amit ott a kísértetekről és a szellemekről meséltek, azt hiszem. Épp most hallgattam végig a történetet a legutóbbi Lord Charnleyról, aki lelőtte magát. Mi van akkor, ha az ember meghal, de a lelke tovább él? Elég fura lehet. Akkor az ember odakintről, a teraszról benézhet a saját holttestére, és mindent megérthet.

– Hogy érti azt, hogy mindent *megérthet*? – kérdezte Aspasia Glen.

– Úgy, hogy végignézheti, mi történt. És akkor megérti…

Nyílt az ajtó, és a komornyik bejelentette lady Charnleyt.

Mr. Satterthwaite elébe sietett. Több mint tizenhárom éve nem találkozott vele. Úgy emlékezett rá, ahogy akkor látta: nyitott, sugárzó fiatal nő volt. Most pedig mintha egy jéggé fagyott asszonyt látott volna. Fehér bőre rettentő sápadt volt, s mint aki nem is a földön jár, úgy lebegett, ahogy a jeges szél sodorja a hópelyheket. Volt benne valami földöntúli: olyan hideg volt, olyan távoli.

– Nagyon kedves magától, hogy eljött – mondta Mr. Satterthwaite.

Odavezette a többiekhez. Lady Charnley odaintett Glen kisasszonynak, mint akik ismerik egymást, de aztán megállt, mert a másik ezt nem viszonozta.

– Bocsánat, ha tévednék – mondta halkan –, de nem ismerem valahonnan?

– A színpadról talán – segített Mr. Satterthwaite. – Ez itt Aspasia Glen kisasszony, Lady Charnley.

– Nagyon örülök, hogy megismerhetem, Lady Charnley – mondta Aspasia Glen.

A hangjában váratlanul tengeren túli akcentus érződött. Mr. Satterthwaite-nek valamiért a művésznő egyik színpadi alakítása jutott az eszébe.

– Monckton ezredest már ismeri – folytatta Mr. Satterthwaite. – Ez pedig Mr. Bristow.

Látta, hogy Lady Charnley fakó arcán hirtelen halvány pír jelenik meg.

Mr. Bristow és én már szintén találkoztunk – mondta egy kis mosoly kíséretében. – Egy vonaton.

– És ez itt Mr. Harley Quin.

Mr. Satterthwaite nagyon figyelt, de a lady arcán ezúttal nem látszott, hogy felismerte volna a bemutatottat. Széket húzott oda a hölgynek, majd miután ő is leült, megköszörülte a torkát, és egy kis szorongással belekezdett:

– Én… ez most egy szokatlan összejövetel. Az apropója ez a festmény. Úgy gondolom, hogy ha már mindannyiunknak tetszik, ki kellene derítenünk bizonyos dolgokat.

– Csak nem akar szeánszot rendezni, Satterthwaite? – kérdezte Monckton ezredet. – Ma este nagyon furcsán viselkedik!

– Nem – felelte Mr. Satterthwaite – nem egészen szeánszra gondolok. De velem együtt a barátom, Mr. Quin is úgy gondolja, hogy ha az ember visszanéz a múltba, akkor túlnézhet a látszaton, és meglátháthatja, hogyan is voltak a dolgok valójában.

– Visszanézni a múltba? – kérdezte Lady Charnley.

– A férje öngyilkosságára gondolok, Alix. Tudom, hogy ez magának fájdalmas téma…

– Nem – mondta Alix Charnley –, már nem fáj. Már semmi sem fáj.

Mr. Satterthwaite-nek eszébe jutottak Frank Bristow szavai:

„Nem egészen tűnt valóságosnak. Olyan volt, akár egy árnyék. Mint azok az emberek, akik a kelta mesékben a hegyekből jönnek elő”

Azt mondta: „akár egy árnyék”. Ezzel hajszálpontosan leírta. Árnyék volt, valaminek az árnya. De akkor hol van az igazi Alix, kérdezte magában, és rögtön válaszolt is rá: „A *múltban*. Tőlünk tizennégy évnyi távolságra.”

– Kedvesem – mondta Alixnek –, egészen megijeszt! Úgy fest most, akár a könnyező hölgy az ezüstkorsóval!

Csörömpölés hallatszott. Aspasia könyökénél a kávéscsésze leesett az asztalról, és apró darabokra törött. Mr. Satterthwaite elhárította a hölgy bocsánatkérését, majd azt gondolta: „Egyre közelebb kerülünk, minden perccel egyre közelebb – de vajon mihez?”

– Gondoljunk most vissza arra a tizennégy évvel korábbi estére! – mondta. – Lord Charnley megölte akkor magát. De hogy miért, azt senki sem tudja.

Lady Charnley megmozdult a székén.

– Lady Charnley tudja – szólt közbe Frank Bristow hirtelen.

– Ugyan! – vágta rá Monckton ezredes, de aztán kíváncsian, összeráncolt homlokkal nézett a ladyre.

Lady Charnley a vele szemben ülő festőre meredt. Mintha a férfi lett volna, aki kihúzza belőle a szavakat. Beszélni kezdett lassan bólogatva, szavai hidegen és puhán hullottak, akár a hópihék.

– Igen, magának teljesen igaza van. Én *tudom*. Ezért nem mehetek soha vissza Charnleyba. Emiatt, ha a fiam nagykorú lesz, és azzal áll elő, hogy menjünk vissza, és éljünk ott – neki is azt fogom mondani, hogy nem lehet.

– Elárulná nekünk, hogy miért, Lady Charnley? – kérdezte Mr. Quin.

Lady Charnley ránézett Mr. Quinre. Aztán egész vékony gyerekhangon, lassan válaszolt, mint aki hipnózisban beszél:

– Elmondom, ha akarják. Most már nem nagyon számít semmi. Találtam egy levelet a papírjai között, amit megsemmisítettem.

– Milyen levél volt? – kérdezte Mr. Quin.

– Attól a lánytól, szegénytől. Merriaméknél volt nevelőnő. A férjemnek a… a szeretője lett még az eljegyzésünk idején, éppen a házasságkötésünk előtt. És ő is… ő is gyereket várt. Ezt írta meg a levélben, és azt, hogy elmondja nekem. Hát ezért lőtte le magát a férjem.

Kimerülten és álmodozón nézett végig az összegyűlteken, mint a gyerek, aki unalomig ismert leckét mondott fel.

Monckton ezredes kifújta az orrát.

– Istenem, szóval ez volt! – mondta. – Ez valóban megmagyaráz mindent.

– Tényleg? – szólalt meg Mr. Satterthwaite. – Egyvalamit biztosan nem! Nem magyarázza meg, hogy Mr. Bristow miért festette azt a képet!

– Hát ezt meg hogy érti?

Mr. Satterthwaite ránézett Mr. Quinre, mint akinek bátorításra van szüksége, és nyilván megkapta, mert folytatta:

– Tudom, most mind azt gondolják, hogy őrültséget beszélek, de az a festmény van az egész ügy középpontjában! Mi itt ma este a festmény miatt találkoztunk egymással. Annak a festménynek muszáj volt megszületnie – én erre gondolok.

– A tölgyfa szalon hátborzongató hangulatára céloz? – érdeklődött Monckton ezredes.

– Nem – felelte Mr. Satterthwaite. – Nem a tölgyfa szalonra gondolok. Hanem a teraszos szobára, hisz ez van a képen! A halott ember szelleme pedig ott áll az ablakban, és benéz a saját, földön fekvő holttestére.

– Ami ugye nem történhetett meg – fűzte tovább az ezredes –, mivel a holttest a tölgyfa szalonban volt.

– Tegyük fel, hogy nem! – mondta Mr. Satterthwaite. – Tegyük fel, hogy pontosan azon a helyen volt, ahol Mr. Bristow látta képzeletben: vagyis az ablak alatt, a fekete-fehér kőpadlón.

– Képtelenség, amit mond – erősködött Monckton ezredes. – Ha ott lett volna, akkor nem a tölgyfa szalonban találunk rá!

– Lehet, hogy átvitték – mondta Mr. Satterthwaite.

– De hiszen láttuk a tölgyfa szalonba bemenni Charnleyt: ezt hogy magyarázza? – firtatta Monckton ezredes.

– Az arcát nem látták, ugye emlékszik? – kérdezte Mr. Satterthwaite. – Én arra gondolok, hogy csak egy jelmezes férfit láttak bemenni a tölgyfa szalonba.

– Brokátruha volt rajta és paróka – idézte fel Monckton.

– Pontosan! És azért hitték, hogy Lord Charnley az, mert az a lány így szólította.

– Meg azért, mert amikor pár perc múlva betörtük az ajtót, csak Lord Charnley holtteste volt odabenn! Ezt azért nem tudja kikerülni, Satterthwaite!

– Ezt nem – ismerte be Mr. Satterthwaite kedveszegetten. – Hacsak nem volt valami rejtekhely odabent.

– Nem azt mesélte, hogy van ott valami rejtekajtós titkos kamra? – szólt közbe Frank Bristow.

– Aha! – kiáltott fel Mr. Satterthwaite. – Mi van akkor, ha…

És a kezével integetett, hogy hallgassanak, miközben másik kezével a homlokát fogta. Majd lassan, habozva beszélni kezdett.

– Van egy ötletem. Csak egy ötlet, de szerintem van értelme. Tegyük fel, hogy valaki lelőtte Lord Charnleyt. Mégpedig a teraszos szobában. Aztán… valakinek a segítségével a gyilkos áthúzta a holttestet a tölgyfa szalonba. Ott lefektették, és a jobb kezéhez tették a pisztolyt. Mi a következő lépés? Azt a minden kétséget kizáró látszatot kellett kelteni, hogy Lord Charnley öngyilkos lett. Szerintem ezt nagyon könnyen el lehetett rendezni. A brokátruhás, parókás férfi átvágott az előcsarnokon a tölgyfa szalon felé, s közben a biztonság kedvéért valaki Lord Charnleynak szólította a lépcső tetejéről. A férfi bement és magára zárta az ajtókat, majd belelőtt egyet a falburkolatba. Ha emlékeznek: volt ott már jó néhány ilyen golyó ütötte lyuk, eggyel több vagy kevesebb fel sem tűnhetett senkinek. A férfi ezek után bebújt a rejtekajtó mögé. Betörték az ajtót, és bejött a sok ember. Egyértelműnek látszott, hogy Lord Charnley öngyilkos lett. Más feltételezés egyáltalán fel sem merült.

– Ennek se füle, se farka! – mondta Monckton ezredes. – Elfelejti, hogy Charnleynak jó oka volt az öngyilkosságra.

– Az utólag megtalált levélre gondol? – kérdezte Mr. Satterthwaite. – A kegyetlen, hazug levélre, amit egy nagyon eszes és gátlástalan színésznőcske írt, aki maga akart Lady Charnley lenni?

– Tessék?

– Hugo Charnley bűntársára gondolok – mondta Mr. Satterthwaite. – Tudja, Monckton, arról a pasasról mindenki tudta, milyen züllött csirkefogó. Azt gondolta, hogy egy nap az övé lesz a cím és a vagyon.

Hirtelen Lady Charnleyhoz fordult:

– Hogy is hívták a lányt, aki a levelet írta?

– Monica Ford – felelte Lady Charnley.

– Monckton, véletlenül nem Monica Fordnak hívták azt a lányt, aki a lépcső tetejéről megszólította Lord Charnleyt?

– Most, hogy mondja, azt hiszem, ez volt a neve.

– Ez lehetetlen! – kiáltott fel Lady Charnley. – Én… én felkerestem azt a lányt, ő megerősítette, hogy az egész igaz. Utána találkoztam vele, igaz, csak egyszer, de az lehetetlen, hogy az alatt végig megjátszotta volna magát!

Mr. Satterthwaite a szoba másik sarkában ülő Aspasia Glenre nézett.

– Én meg azt hiszem, hogy ez igenis lehetséges –mondta csendesen. – Annak a lánynak már akkor fantasztikus színésznői adottságai voltak.

– Egy dolgot nem magyarázott még meg – mondta Frank Bristow. – Ha vér folyt a teraszos szoba padlójára, azt nem lehetett ott sebtében eltakarítani.

– Ez igaz – ismerte be Mr. Satterthwaite –, de volt egy másik megoldás, ami csak egy-két másodpercet vett igénybe: a foltra rádobták a bokharai szőnyeget. Az előtt az este előtt soha senki nem látta a bokharai szőnyeget a teraszos szobában.

– Már elhiszem, hogy igaza van – mond Monckton –, de valamikor azt a vérfoltot mégis csak el kellett onnan takarítani!

– Igen – felelte Mr. Satterthwaite. – Az éjszaka közepén nyugodtan lesétálhatott a lépcsőn egy nő egy kancsó vízzel meg egy lavórral, és feltakaríthatta a vérnyomokat.

– No de ha valaki meglátja…?

– Az már nem volt érdekes – mondta Mr. Satterthwaite. – Most úgy írtam le a dolgokat, ahogy valójában voltak, és azt mondtam: egy nő kancsóval meg lavórral. De ha azt mondom: a könnyező hölgy az ezüstkorsóval, akkor azt látták volna maguk előtt.

Felállt, és odalépett Aspasia Glenhez.

– Ugye ez volt az ön dolga akkor? – kérdezte. – Most úgy beszélnek önről, mint „A kendős hölgy”, de aznap éjjel úgy debütált, mint a „Könnyező hölgy az ezüstkorsóval”. Ezért verte le az előbb az asztalról azt a kávéscsészét. Amikor pedig meglátta azt a festményt a kiállításon, megijedt, mert azt gondolta: van valaki, aki mindent tud.

Lady Charnley fehér keze vádlón mutatott a nőre:

– Monica Ford! – kapkodott levegőért. – Most már felismerem!

Aspasia Glen felkiáltott, és talpra ugrott. Egy kézmozdulattal félrelökte a kicsi Mr. Satterthwaite-et, és remegve megállt Mr. Quin előtt.

– Szóval nekem volt igazam! Tényleg tudott róla valaki! Engem nem tudtak ezzel a bohóckodással, ezzel a következtetős játékkal átverni.

Rábökött Mr. Quinre:

– *Maga* volt ott. Ott, az ablak alatt, és benézett. Látta, hogy mit csináltunk Hugóval. Tudtam, hogy végig volt ott valaki: éreztem. De amikor felnéztem, nem látszott senki. Pedig tudtam, hogy valaki figyel. Egyszer mintha meg is láttam volna egy arcot az ablakban. És az évek alatt mindig bennem volt a félelem. Miért törte meg most a hallgatását? Tudni akarom!

– Talán azért, hogy a holtak nyugodtan pihenhessenek – válaszolta Mr. Quin.

Aspasia Glen hirtelen az ajtóhoz rontott, de még megállt, hogy visszaszóljon néhány dühödt szót.

– Tegyenek, ahogy jónak látják! Van éppen elég tanúm arra, amit vallottam. Nem érdekel, nem érdekel! Szerettem Hugót, és segítettem neki ebben az undorító ügyben, de ő aztán szakított velem. Tavaly meg meghalt. Rám uszíthatják a rendőröket, ha akarják, de ahogy ez a kis ráncos vénember is mondta: baromi jó színésznő vagyok. Nem fognak könnyen rám találni.

Bevágta az ajtót maga mögött, majd egy perccel később a bejárati ajtót is.

– Reggie, Reggie… – sírdogált Lady Charnley. A könnyek végigfolytak az arcán. – Istenem, istenem, hát akkor mégis visszamehetek Charnley-ba! Élhetünk ott Dickie-vel. Elmondhatom neki az apjáról, hogy a legjobb, legcsodálatosabb ember volt a földön!

– Nagyon komolyan végig kell gondolnunk, hogy mit tegyünk az ügyben – mondta Monckton ezredes. – Alix, kedvesem, ha megengedi, akkor hazaviszem, és örülnék, ha megbeszélné velem a dolgot.

Lady Charnley felállt. Odajött Mr. Satterttewaite-hez, és mindkét kezét a vállára téve puszit lehelt az arcára.

– Csodálatos érzés, hogy a hosszú tetszhalál után most megint élek! – mondta. – Olyan volt, mintha már meghaltam volna. Köszönöm magának, drága Mr. Satterthwaite!

Lady Charnley Monckton ezredessel távozott. Mr. Satterthwaite utánuk nézett. De aztán meglepetten fordult meg, amikor Frank Bristow, akiről már el is feledkezett, megszólalt.

– Csodálatos teremtés – mondta elmélázva. – De már távolról sem olyan érdekes, mint volt – tette hozzá búbánatosan.

– A művész megszólalt – mondta Mr. Satterthwaite.

– Már nem olyan izgalmas – mondta Bristow. – Aztán meg, ha egyszer netán véletlenül betoppannék Charnleyba, engem úgyis kimérten fogadnának. Nem szívesen megyek oda, ahol nincs rám szükség.

– Kedves fiatal barátom – mondta Mr. Satterthwaite. – Szerintem bölcsebb és boldogabb ember lenne, ha kevesebbet foglalkozna azzal, hogy milyennek látják mások Önt. Azt is jól tenné, ha a fejében lévő, idejétmúlt elképzeléseket kiszórná, azt például, hogy a születésnek bármi jelentősége van a mai viszonyok között, ön egy magas, jó kiállású ember, olyan, akit a nők általában megnéznek, ráadásul, amit csinál, az szinte zseniális – vagy egészen az. Mondja ezt el magának esténként, lefekvés előtt vagy tízszer, és úgy három hónap múlva látogassa meg Lady Charnleyt Charnleyban! Ez a tanácsom, amit nyugodtan megfogadhat, mert én már öregember vagyok, aki sokat tapasztalt ezen a világon.

A festő hirtelen elmosolyodott, tőle szokatlanul kedvesen.

– Maga állati rendes velem! – mondta váratlanul. Megragadta Mr. Satterthwaite kezét, és jó erősen megrázta.

– Végtelenül hálás vagyok! Most viszont mennem kell. Köszönöm ezt az estét: életem legkülönösebb estéje volt.

Körülnézett, mint aki még el akar búcsúzni valakitől. Meghökkent.

– Nahát, a barátja meg eltűnt! Nem is láttam elmenni. Kicsit fura pók, nem?

– Elég hirtelen szokott megjelenni is meg távozni is – mondta Mr. Satterthwaite. – Ez az egyik jellemző tulajdonsága. Nem mindig lehet észrevenni, hogy mikor jön-megy.

– Olyan, mint Harlekin! – mondta Frank Bristow. – Láthatatlan!

És jót nevetett a saját viccén.

10. fejezet
A TÖRÖTT SZÁRNYÚ MADÁR

I

Mr. Satterthwaite kinézett az ablakon. Megállás nélkül esett az eső. Fázósan megborzongott. Magában megállapította, hogy csak igen kevés vidéki házban van tisztességes fűtés. Csak az vigasztalta, hogy pár óra múlva már London felé fog robogni a vonaton. Neki már London volt a legjobb hely, amióta elmúlt hatvan.

Kicsit öregnek és szomorkásnak érezte magát. A házban vendégeskedők többsége nagyon is fiatal volt. Négyen közülük éppen bementek a könyvtárba asztalt táncoltatni. Hívták őt is, de ő inkább nem csatlakozott. A maga részéről semmi örömöt nem talált abban, hogy állandóan az ábécé betűit sorolják, sem abban az értelmetlen betűhalmazban, ami eredményként rendszerint kijött.

Igen, neki már Londonban a legjobb, örült, hogy nem fogadta el Madge Keeley meghívását fél órával ezelőtt: a lány azért telefonált, mert át akarta hívni Laidellbe. Madge Keeley igazán csodálatos fiatal teremtés, de London sokkal jobb hely.

Mr. Satterthwaite megint megborzongott, és eszébe jutott, hogy a könyvtárban általában remek tűz ég. Benyitott, és beóvakodott az elsötétített szobába.

– Nem tudom, hogy nem zavarok-e…

– Most ez N volt vagy M? Újra kell számolnunk! Nem, Mr. Satterthwaite, igazán nem zavar! Képzelje, nagyon izgalmas dolgok történtek! A szellem azt mondja, hogy Ada Spiers a neve, és hogy John mindjárt feleségül fog venni egy lányt, akit Gladys Bunnak hívnak.

Mr. Satterthwaite egy jó nagy, kényelmes székbe ült a kandalló előtt. A szeme lecsukódott, és el-elszundikált. Közben, amikor magához tért, hallotta a beszélgetés foszlányait.

– Annak semmi értelme, hogy P A B Z L, csak akkor, ha orosz az illető. John, te meglökted! *Láttalak*. Szerintem most egy új szellem jelentkezett.

Mr. Satterthwaite megint aludt egy verset. De aztán egy név hallatán kipattant a szeme.

– Q U I N. Helyes a név?

– Igen, mert egyet koppantott. Quin, van valami üzenete itt valakinek?

– Igen. Nekem? Johnnak? Sarah-nak? Evelyn-nek? Nem… de hát nincs itt senki más! Á, akkor hát talán Mr. Satterthwaite-nek? Azt mondja: igen. Mr. Satterthwaite, üzenete érkezett!

– Micsoda?

Mr. Satterthwaite most már teljesen éber volt. Feszülten, egyenes háttal ült a széken, és csillogott a szeme.

Az egyik lány számolta az asztalláb koppanásait.

– L A I – de az nem lehet, ennek semmi értelme. Semmilyen szó nem kezdődik úgy, hogy LAI.

– Folytassák! – mondta Mr. Satterthwaite, és a hangja olyan parancsoló volt, hogy szó nélkül engedelmeskedtek is neki.

– L A I D E L? És még egy L, de úgy látszik, ennyi.

– Folytassák!

– Kérem, mondjon még nekünk valamit!

Csend.

– Úgy tűnik, hogy nincs több. Az asztal teljesen elhallgatott. Milyen buta üzenet!

– Nem az – mondta Mr. Satterthwaite. – Szerintem nem az.

Felállt, és kiment a könyvtárból. Egyenesen a telefonhoz sietett. Kisvártatva már kapcsolták is.

– Beszélhetnék Keeley kisasszonnyal? Maga az, Madge, kedvesem? Szeretnék mégis élni a kedves invitálással, ha lehetséges. Nem olyan sürgős, mint gondoltam, hogy visszatérjek a városba. Igen… igen, vacsorára már ott leszek.

Helyére tette a kagylót, és ráncos arca kipirult. Mr. Quin! A titokzatos Mr. Quin! Mr. Satterthwaite az ujjain számolta össze, hogy hány alkalommal került kapcsolatba ezzel a misztikus emberrel. Mert ahol Mr. Quin felbukkant, ott mindig történt valami! Mi történt, vagy mi fog történni most vajon Laidellben?

De akármi lesz is az, ott rá, Mr. Satterthwaite-re munka vár. Így vagy úgy, de neki ott aktív szerepe lesz, ebben biztos volt.

Laidell hatalmas ház volt, David Keeley, a tulajdonos pedig az a fajta hallgatag, semmilyen személyiségű ember, akit a bútorzat részének szokás tekinteni. Jelentéktelensége azonban egyáltalán nem járt együtt azzal, hogy ne lett volna nagyon okos: David Keeley ugyanis zseniális matematikus volt, aki írt is egy, az emberiség kilencvenkilenc százaléka számára teljességgel érthetetlen könyvet. De kivételes elméknél nem ritkaság, hogy hiányzik belőlük a testi erő és a személyes kisugárzás. Állandó viccelődés tárgya volt, hogy a házigazda igazi „láthatatlan ember”. Az asztalnál az inasok nem álltak meg mellette a zöldséges tállal, az érkező vendégek pedig elfelejtették üdvözölni – illetve távozáskor elköszönni tőle.

A lánya, Madge azonban egész más fajta volt: remek tartású, energikus és életvidám fiatal nő, gondos, egészséges, józan gondolkodású – és még hihetetlenül csinos is.

Éppen ő fogadta Mr. Satterthwaite-et, amikor megérkezett hozzájuk.

– Milyen kedves, hogy mégis eljött!

– Nagyon örülök, hogy megváltoztathattam a döntésemet. Madge, kedvesem, nagyon jól néz ki!

– Ó, én mindig jól vagyok!

– Azt tudom. De most nem erről van szó! Egészen… kivirágzott, igen, ezt a szót kerestem. Történt valami? Valami különleges dolog esetleg?

Madge felnevetett, és kicsit elpirult.

– Nahát, Mr. Satterthwaite! Maga elől aztán semmit nem lehet eltitkolni!

Mr. Satterthwaite megfogta a lány kezét.

– Akkor hát ráhibáztam, igaz? Feltűnt a színen Mr. Nagy Ő?

Ami azt illeti, ez elég ódivatú kifejezés volt, de Madge nem bánta. Tulajdonképpen tetszett neki, hogy Mr. Satterthwaite ilyen régimódi.

– Azt hiszem, igen. Viszont még nem tudhat róla senki, mert titok! De azt nem bánom, hogy maga rájött, Mr. Satterthwaite, mert maga mindig olyan kedves és megértő.

Mr. Satterthwaite nagyon élvezte a szerelmet – másodkézből. Borzasztó szentimentális lélek volt, ízig-vérig a viktoriánus kor gyermeke.

– Azt, ugye, ne is kérdezzem, hogy ki a szerencsés? Nos, akkor csak annyit mondhatok: remélem, hogy méltó a megtiszteltetésre, amit az ön bizalma jelent.

„Milyen aranyos az öreg Mr. Satterthwaite!” – gondolta Madge.

– Ó, én azt hiszem, hogy remekül megleszünk majd egymással – mondta hangosan. – Ugyanazokat a dolgokat szeretjük csinálni, és ez, ugye, nagyon fontos. Nagyon sok bennünk a közös, és mindent tudunk egymásról. Igazából már elég régóta alakul a dolog, és ez olyan kellemes, biztonságos érzés.

– Semmi kétség – helyeselt Mr. Satterthwaite. – Ámbár nekem az a tapasztalatom, hogy mindent soha nem tudhatunk senkiről. Éppen ettől érdekes és szép az élet.

– Ezt a kockázatot vállalom! – mondta nevetve Madge, és együtt mentek föl, hogy átöltözzenek vacsorához.

Mr. Satterthwaite azonban késve ért le. Nem hozott ide magával inast, és ha valami idegen csomagolta ki a holmiját, akkor soha nem talált semmit, és ettől ideges lett. Amikor végül

lejött, már csak ő hiányzott a társaságból. Madge fesztelenül, a modern társasági módi szerint csak ennyit mondott:

– Á, már itt is van Mr. Satterthwaite! Én már majd' éhen halok. Menjünk be!

Ő ment elöl egy magas, mutatós, ősz hajú nővel, akinek tiszta, meglehetősen éles hangja volt, és szép vonású arca.

– Üdvözlöm, Satterthwaite – szólalt meg Mr. Keeley. Mr. Satterthwaite-re szinte ráijesztett.

– Üdvözlöm – mondta. – Bocsánat, nem vettem észre, hogy itt van.

– Nem szoktak meglátni – mondta szomorúan Mr. Keeley.

Bementek. Bent alacsony, ovális mahagóniasztal fogadta őket. Mr. Satterthwaite-et az ifjú háziasszony és egy másik fiatal lány közé ültették, aki alacsony volt és fekete hajú. Túl hangosan beszélt, és harsogó nevetésében több volt az elszántság, hogy mindenáron vidám legyen, mint a valódi öröm. Dorisnak hívták, és éppen az a fajta fiatal lány volt, akit Mr. Satterthwaite a legkevésbé szívelt. Véleménye szerint művészileg megindokolhatatlan volt, hogy ilyenek is létezzenek.

Madge másik oldalán egy harminc év körüli férfi ült, aki annyira hasonlított az ősz hajú asszonyhoz, hogy ki lehetett találni: ők anya és fia.

És őmellette…

Mr. Satterthwaite-nek ettől a hölgytől még a lélegzete is elállt.

Azt sem tudta pontosan, hogy minek nevezze. Mert ezt nem lehetett azzal körülírni, hogy „szépség". Valami más volt, valami, ami illékonyabb még a szépségnél is, megfoghatatlanabb.

A hölgy éppen Mr. Keeley meglehetősen fárasztó asztali társalgására figyelt, miközben fejét kissé félrehajtotta. Mr. Satterthwaite látta, hogy ott van az asztalnál, de mégis, mintha ott sem lett volna! Mintha az ovális asztal mellett ülők közül mindenki másnál kevésbé kötődött volna az anyagi világhoz. Ahogyan oldalra hajlott – az annyira gyönyörű volt! Több is annál. Egy pillanatra felnézett, a tekintete találkozott Mr. Satterthwaite-éval, és a kis termetű úriembernek máris eszébe jutott a szó, amit keresett.

Varázslatos. Ez a hölgy varázslatos volt. Olyan, akár azok a csak félig emberi lények, akik a hegyek gyomrában élnek, rejtőzködve. Mellette mindenki más túl valóságosnak látszott…

Ugyanakkor különös módon sajnálatot ébresztett benne. Mintha ez a pusztán félig emberi létezés egyúttal fogyatékosságot is jelentene. Kereste, hogy mivel írhatná le, és rátalált.

– Törött szárnyú madár – mondta ki Mr. Satterthwaite. Elégedett volt magával, úgyhogy most már vissza tudott kapcsolni a leánycserkészet témájához, és csak remélhette, hogy a Doris nevű lány nem vette észre, mennyire nem figyelt rá. Amikor aztán a lány a másik oldalán ülő férfihoz fordult (akit Mr. Satterthwaite eddig észre sem igen vett), ő maga halkan megkérdezte Madge-től:

– Ki az a hölgy az édesapja mellett?

– Mrs. Graham? Ja nem, hanem Mabelle-re gondol! Nem ismeri? Mabelle Annesley. Clydesley lány, a balvégzetű Clydesley családból.

Mr. Satterthwaite összerezzent. A balvégzetű Clydesieyk! Már emlékezett: a fiú lelőtte magát, egy lány vízbe fúlt, a másik egy földrengéskor halt meg. Szerencsétlen család! Ez a lány valószínűleg a legfiatalabb testvér.

Elkalandozott, de most hirtelen vissza kellett térnie, mert Madge keze az asztal alatt megszorította az övét. Mindenki beszélgetett. Madge a fejével alig észrevehetően balra intett.

– Ő ő – suttogta, fittyet hányva a nyelvhelyesség szabályainak.

Mr. Satterthwaite egy gyors bólintással jelezte, hogy érti. Szóval a fiatal Graham volt Madge választottja. Nos, ami a megjelenést illeti, aligha választhatott volna jobban (és Mr. Satterthwaite remek megfigyelő volt). Jóképű, kedves, józannak tűnő fiatalember volt. Szép pár lesz belőlük, akikben nincs semmi kirívó: helyes, rendes, társaságkedvelő fiatalok.

Laidellben még éltek a régi szokások. Az étkezőben a hölgyek bontottak asztalt, és ők mentek ki onnan először. Mr. Satterthwaite ekkor odalépett Grahamhez, és beszélgetni kezdett vele. Feltevései igazolódtak a fiatalembert illetően, de észrevett valamit, ami nem egészen illett a képbe. Roger Graham szórakozott volt: úgy látszott, hogy lélekben egész máshol van, és remegett a keze, amikor az asztalra visszatette a poharát.

„Bántja valami – gondolta Mr. Satterthwaite rögtön. – Lefogadom, hogy a dolog korántsem olyan súlyos, mint hiszi. De azért kíváncsi volnék, mi az."

Mr. Satterthwaite étkezés után rendszerint bevett néhány, emésztést segítő pirulát. Most, hogy a gyógyszert elfelejtette lehozni magával a vacsorához, felment érte a szobájába.

Visszafelé a hosszú, földszinti folyosón ment végig. A folyosónak nagyjából a közepén nyílt az a szoba, amit teraszos szobának szoktak nevezni. Mr. Satterthwaite benézett a nyitott ajtón, amikor elhaladt előtte – és megtorpant.

Holdfény áradt be a szobába az osztott ablakokon, és szabályos mintát vetített a padlóra. Az alacsony ablakban ült valaki, aki kissé oldalt hajolt, és egy ukulele húrjait pengette lágyan, de nem dzsesszritmusban, hanem valami sokkal régebbi lüktetést, talán mesebeli tájakon futó tündérlovak patáinak dobogását idézve.

Mr. Satterthwaite megbabonázva állt. A tompa fényű, sötétkék sifonruhán a fodrok és berakások úgy festettek, mintha madártollak volnának. A hölgy a hangszerre hajolt, és együtt dúdolt vele.

Mr. Satterthwaite bearaszolt a szobába, lassan, lépésenként. Már egész közel ért, amikor a hölgy észrevette. Mr. Satterthwaite látta, hogy egyáltalán nem riadt meg, és nem is látszott meglepettnek.

– Remélem, nem zavarok – szólalt meg.

– Kérem, foglaljon helyet!

Mr. Satterthwaite letült mellette egy politúrozott tölgyfa székre. A hölgy halkan dudorászott.

– Varázslatos éjszaka van, nem gondolja? – kérdezte.

– Igen, varázslatos – helyeselt Mr. Satterthwaite.

– Megkértek, hogy hozzam le fentről az ukulelémet – hallotta a magyarázatot. – De amikor erre jöttem, az jutott eszembe: milyen szép lenne egyedül ülni itt a sötétben és a holdfényben.

– Hát akkor én megyek is… – emelkedett fel máris Mr. Satterthwaite, de megállították.

– Ne menjen el! Ön… ön illik ide valahogy. Nem tudom, miért, de így van.

Mr. Satterthwaite visszaült.

– Érdekes este volt – jegyezte meg a hölgy. – Késő délután az erdőben sétáltam, ahol egy férfival találkoztam, egy különös emberrel: magas és sötét volt, akár egy elveszett lélek. Már ment le a nap, és a fákon átsütő sugarak fényében az az ember úgy nézett ki, mint valami Harlekin.

– Á! – kiáltott fel fokozott érdeklődéssel Mr. Satterthwaite, és előrehajolt.

– Szerettem volna beszélni vele, mert… mert annyira hasonlított valakihez, akit ismerek. De a fák között nyoma veszett.

– Azt hiszem, én ismerem – mondta Mr. Satterthwaite.

– Igazán? Ugye, milyen… érdekes ember?

– Igen, érdekes.

Csend lett. Mr. Satterthwaite zavarban volt. Érezte, hogy van itt valami, ami őrá vár, amit neki kell megtennie – de nem tudta, mi lehet az. Ám abban biztos volt, hogy ezzel a fiatalasszonnyal kapcsolatos. Tapogatózva megszólalt:

– Néha… amikor az ember szomorú, szeret elvonulni…

– Igen, ez igaz – mondta az asszony. – Á, már értem, mire céloz! De téved: épp az ellenkezője igaz. Én azért akartam egyedül lenni, mert boldog vagyok.

– Boldog?

– Nagyon-nagyon boldog.

Elég halkan beszélt, de Mr. Satterthwaite mégis felkapta a fejét hirtelen. A boldogságon ez a különös fiatal hölgy nem ugyanazt értette, mint amit Madge Keeley. Mabelle Annesley számára a boldogság valami intenzív, erős eksztázist jelentett… olyasmit, ami már-már nem is emberi léptékű. Mr. Satterthwaite egy kicsit elbizonytalanodott.

– Nem is tudtam – mondta sután.

– Persze, hisz nem is tudhatta! Meg aztán még most nem is… még nem vagyok boldog, de az leszek.

Közelebb hajolt.

– Tudja, milyen érzés erdőben lenni, egy nagy erdőben, ami tele van sötét árnyakkal, és a fák szorosan körbeveszik az embert…? Egy ilyen erdőből talán soha nem lehet kitalálni… és akkor hirtelen, ragyogó fényességben megjelenik az ember előtt álmai gyönyörű országa, s nem kell mást tennie, csak kilépni a fák és árnyak közül, és már meg is találta…

– Annyi mindent látunk szépnek, mielőtt megismernénk! – mondta Mr. Satterthwaite. – Még a legrondább dolgok is képesek gyönyörű színben feltűnni…

Ekkor léptek nesze hallatszott. Mr. Satterthwaite arra fordult. Szőke férfi állt ott, akinek ostoba és meglehetősen kifejezéstelen volt az arca. Ő volt az, akit az asztalnál Mr. Satterthwaite szinte észre sem vett.

– Rád várnak, Mabelle – szólalt meg.

Az asszony felállt, arcáról eltűnt az iménti kifejezés, a hangja pedig üres lett és higgadt.

– Már megyek, Gerard – mondta. – Mr. Satterthwaite-tel beszélgettem.

Kiment a szobából, és utána Mr. Satterthwaite is. Kilépve visszanézett, és jól látta a férj arckifejezését: sóvárgás volt rajta és kétségbeesés

„Varázslat – gondolta Mr. Satterthwaite. – Az tartja őt hatalmában. Szegény, szegény fickó!”

A nappali csupa fény volt. Madge és Doris Coles hangos szemrehányásokkal árasztották el az érkezőt:

– Mabelle, te haszontalan, hát mi tartott ennyi ideig?

Mabelle egy alacsony kis székre ült, hangolt, majd énekelni kezdett. A többiek mind csatlakoztak.

„Hogy lehet ennyi bárgyú dalt írni, amikben mind »My Baby’ szerepel ?« – tűnődött el Mr. Satterthwaite.

De azt el kellett ismernie, hogy ezek a szinkópás ritmusú, siránkozó hangvételű dalok izgalmasak voltak. Bár persze a közelébe sem értek a régi jó valcereknek.

Kezdett a szobában sűrű lenni a dohányfüst. A szinkópás ritmusoknak nem akart vége szakadni.

„Nincs beszélgetés, nincs jó muzsika, nincs *békesség*” – gondolta Mr. Satterthwaite. Azt kívánta: bár ne lenne ilyen hangos ez a mai világ!

Mabelle Annesley hirtelen abbahagyta, rámosolygott Mr. Satterthwaite-re, és belefogott Grieg egyik dalába.

Hattyú, drága, szép…

Ez volt Mr. Satterthwaite egyik kedvenc dala. Különösen a végét szerette nagyon, ahol a meglepetés hangja csendül fel:

Hát csak hattyú voltál? Hattyú csak?

Ez után a társaság lassan feloszlott. Madge italokat kínált, az apja meg felvette az ott hagyott ukulelét, és pöntyögni kezdett rajta. Felhangzottak a „Jó éjszakát!”-ok, és egyre

közelítettek a nappali ajtajához. Egyszerre beszélt mindenki. Gerard Annesley feltűnés nélkül kiment, otthagyva a többieket.

A nappali ajtaján kilépve Mr. Satterthwaite szertartásosan elköszönt Mrs. Grahamtől. Az emeletre két lépcső vezetett fel: az egyik itt volt közel, a másik meg a hosszú folyosó végén. Mr. Satterthwaite ezen a másik lépcsőn mehetett a szobájához. Mrs. Graham és a fia a közelebbi lépcsőn mentek fel, és itt ment fel Gerard Annesley is előttük.

– Hozd csak az ukulelédet, Mabelle! – mondta Madge. – Ha most el nem hozod, reggel majd itt fogod felejteni. Olyan korán kell indulnotok!

– Jöjjön, Mr. Satterthwaite! – kurjantotta Doris Coles, és belekarolt Mr. Satterthwaite-be. – Tudja: aki egészségre, gazdagságra, satöbbire vágyik, az bizony siet este az ágyig!

Madge a másik oldalról karolt bele, és így, hárman együtt futottak végig a folyosón, Doris harsány hahotázása közepette. A folyosó végén megvárták David Keeleyt, aki náluk jóval kényelmesebb tempóban haladt, s menet közben lekapcsolta a lámpákat. Négyen együtt mentek fel az emeletre.

II

Mr. Satterthwaite éppen arra készült másnap reggel, hogy lemenjen az étkezőbe reggelizni, amikor halkan kopogtattak, és az ajtón Madge Keeley lépett be. Az arca holtsápadt volt, és teljes testében reszketett.

– Jaj, Mr. Satterthwaite…

– Drága gyermekem, de hát mi történt? – fogta meg a lány kezét.

– Mabelle… Mabelle Annesley…

– Mi van vele?

Vajon mi történhetett? Micsoda? Biztosan valami szörnyűség: tudta, mert Madge alig volt képes megszólalni.

– Felakasztotta… magát… az éjjel… A szobaajtajára, belül. Jaj, ez borzalmas!

Madge összeroskadt, és sírt.

Felakasztotta magát. Ez lehetetlen. Érthetetlen!

Mr. Satterthwaite pár csitító, régimódi szóval próbálta vigasztalni a lányt, majd lesietett a lépcsőn. Ott David Keeleybe botlott, akin megdöbbenés látszott és az, hogy fogalma sincs róla: mit is kellene most csinálni.

– Telefonáltam a rendőrségre, Satterthwaite. Nyilván ezt kell ilyen esetben. Az orvos ezt mondta. Most fejezte be a… szemlét… Istenem, micsoda szörnyűség! Borzasztó boldogtalan lehetett… azért csinálhatta így… Milyen furcsa volt tegnap az a dal: *Hattyúdal*, ugye? Úgy is nézett ki, mint egy hattyú: egy fekete hattyú.

– Igen.

– Hattyúdal – ismételte Keeley. – Már akkor ez járhatott a fejében, nem?

– Nos, nagyon úgy néz ki. Igen, ez nagyon valószínű.

Mr. Satterthwaite habozott, majd megkérdezte, hogy nem láthatná-e esetleg… már ha nem alkalmatlan a kérés…

Házigazdája megértette, ami el sem hangzott egészen.

– Ha szeretné… Majd' elfeledtem, hogy magának az emberi tragédiák a gyengéje.

Előrement a széles lépcsőn. Mr. Satterthwaite utána. Felérve Roger Graham szobája volt az első, s vele szemben, a folyosó másik felén az édesanyja szobája. Ennek az ajtaja nyitva volt, és egy kis füst szállt ki rajta.

Mr. Satterthwaite egy pillanatig megütődve nézett. Nem gondolta volna Mrs. Grahamről, hogy a napnak már ebben a szakában rágyújt. Sőt valójában azt hitte, hogy egyáltalán nem is dohányzik.

Keeley és ő a folyosó utolsó előtti ajtajához mentek. Elsőként David Keeley, aztán Mr. Satterthwaite lépett be.

A nem túl nagy szobát a jelek szerint egy férfi foglalta el. Volt egy átjáróajtó a másik szobába, és annak az ajtaján, egy magasan lévő kampón elvágott kötéldarab fityegett. Az ágyon pedig…

Mr. Satterthwaite egy hosszú percig nézte az ott heverő sifonhalmot. Most is feltűnt neki, hogy a berakások és a fodrok egy madár tollazatát idézik. Az arcot, miután egyszer rápillantott, már nem kereste a tekintetével.

Az ajtóról, amin a levágott kötél maradéka lógott, visszanézett a másikra, az átjáróajtóra, amin beléptek.

– Az ajtó a két szoba közt nyitva volt?

– Igen. Legalábbis a szobalány szerint.

– És Annesley odaát aludt? Nem hallott valamit?

– Azt mondja: semmit.

– Ez szinte hihetetlen – mondta halkan Mr. Satterthwaite. Visszanézett az ágyon fekvő kupacra.

– És most hol van?

– Annesley? Lement a doktorral.

Lementek ők is, és odalent kiderült, hogy már megérkezett egy rendőrnyomozó. Mr. Satterthwaite kellemesen meglepődött, amikor felismerte benne régi ismerősét, Winkfield felügyelőt. A felügyelő felment az orvos kíséretében, majd pár perc múlva leüzent, hogy a házban tartózkodókat arra kéri: fáradjanak a nappaliba.

A sötétítők be voltak húzva, így aztán a szoba olyan lett, akár egy ravatalozó. Doris Coles meg volt ijedve, a hangját sem lehetett hallani. Időnként egy zsebkendővel a szemét nyomogatta. Madge mostanra már teljesen összeszedte magát, határozott volt, és figyelt. Mrs. Graham, mint mindig, most is higgadtan viselkedett, az arca komoly volt és szenvtelen. A tragédia mindenki közül a fiára volt a legnagyobb hatással. Valósággá össze volt törve. David Keeley szokása szerint most is a háttérben húzódott meg.

A gyászoló férj magában ült, egy kissé távolabb a többiektől. Furcsa, kába kifejezés ült az arcán, mint aki fel sem nagyon tudja fogni, ami történt.

Mr. Satterthwaite uralkodott magán, pedig nagyon is feszítette belülről annak a teendőnek a fontossága, amit hamarosan neki kell majd elvégeznie.

Bejött Winkfield felügyelő dr. Morrisszal, és becsukta az ajtót. Torkát megköszörülve beszélni kezdett.

– Nagyon sajnálatos eset ez, és nagyon szomorú. A fennálló körülmények szükségessé teszik, hogy mindenkinek feltegyek néhány kérdést. Bizonyára nincs ellene kifogásuk. Mr. Annesley-vel szeretném kezdeni. Ne vegye zokon a kérdést, uram, de megboldogult felesége fenyegetőzött-e valaha azzal, hogy öngyilkos lesz?

Mr. Satterthwaite már nyitotta is a száját, de inkább becsukta megint. Bőven van még idő. Jobb, ha eleinte nem szólal meg.

– Hát… nem, szerintem nem.

Annesley hangja annyira tétova volt, olyan különös, hogy mindenki felkapta a fejét.

– Nem állítja biztosan, uram?

– De… igen… egész biztos. Nem említette.

– Értem. Tudott-e arról, hogy a felesége bármi miatt boldogtalan volt?

– Nem… nem tudtam róla.

– Nem mondott semmit önnek? Például olyasmit, hogy levert vagy szomorú?

– Nem… nekem semmit nem mondott.

Hogy a felügyelő mit gondolt erről, nem mondta. Továbblépett a soron következő témára:

– Volna szíves röviden elmondani nekem a tegnap éjszaka történteket?

– Mindannyian felmentünk lefeküdni. Én elaludtam, és nem hallottam semmit. A szobalány sikítása ébresztett fel ma reggel. Akkor szaladtam be a szomszédos szobába, és találtam meg őt… a feleségemet… ott…

Nem tudta folytatni. A felügyelő bólintott.

– Ennyi tökéletesen elég lesz. Nem kell részleteznünk. Mikor látta utoljára a feleségét tegnap éjjel?

– Én… még lent.

– Lent?

– Igen, a nappaliból együtt jöttünk ki. Én egyenesen felmentem, de a többiek még az előcsarnokban beszélgettek.

– Aztán már nem is látta a feleségét? Amikor felment, nem kívánt jó éjszakát?

– Már aludtam, amikor bejött.

– De ő pár perccel később már ment is ön után! Ugye, így volt, uram? – nézett a felügyelő David Keeleyre, aki bólintott.

– Legalább fél óráig még nem jött – kötötte az ebet a karóhoz Annesley.

A felügyelő szeme Mrs. Grahamre vándorolt.

– Nem ment be az ön szobájába beszélgetni, asszonyom?

Mr. Satterthwaite nem mert volna megesküdni rá, de Mrs. Graham mintha egy pillanatig habozott volna, mielőtt szokásos határozottságával kijelentette:

– Nem. Én egyenesen a szobámba mentem, és becsuktam az ajtót. Nem hallottam semmit.

– Ön tehát azt állítja, uram – fordult vissza a felügyelő Annesleyhez –, hogy aludt, és nem hallott semmit. A két szoba közti átjáró nyitva állt, nem?

– Azt hiszem… De a feleségem biztosan a másik ajtón ment be a szobájába, a folyosóról.

– No de kellett hogy legyenek neszek: a fulladozás zaja, a lábak dobolása az ajtón…

– *Nem hallottam ilyesmit.*

Mr. Satterthwaite szólalt meg, mert most már nem tudta türtőztetni magát. Minden szem meglepetten feléje fordult. Ettől izgatott lett, hebegni kezdett, és el is pirult.

– Elnézést… már elnézést, felügyelő… de muszáj közbeszólnom! Rossz nyomon jár… teljesen rossz nyomon. Mrs. Annesley nem lett öngyilkos, én abban biztos vagyok, őt megölte valaki.

Halálos csend fogadta a bejelentést. Winkfield felügyelő csendesen megkérdezte:

– Miből gondolja, uram, hogy így volt?

– Ezt… én így érzem! Nagyon erősen érzem.

– Én azt gondolom, uram, hogy egy ilyen állításhoz ennél több kell. Biztosan van rá valami oka, hogy ezt mondja.

Persze hogy *volt* rá oka, éspedig Mr. Quin titokzatos üzenete. De ezzel mégsem lehet előhozakodni egy rendőr felügyelőnek! Mr. Satterthwaite segélykérőn nézett körül, de sehol semmi segítség.

– Tegnap este… beszélgettem vele egy kicsit, és azt mondta akkor, hogy nagyon boldog. Csak ennyit: hogy nagyon boldog. Nem úgy hangzott, mintha öngyilkos akart volna lenni.

Mr. Satterthwaite diadallal a hangjában tette hozzá:

– Még vissza is ment a nappaliba az ukuleléje miatt, hogy ott ne felejtse reggel. Ez sem arra vall, hogy öngyilkosságra készült volna.

– Tényleg nem – mondta a felügyelő. – Talán nem.

A felügyelő David Keeleyhez fordult:

– Felvitte az áldozat magával az ukulelét?

A matematikus próbálta felidézni:

– Azt hiszem… igen, felvitte. Úgy ment fel, a kezében a hangszerrel. Emlékszem, épp a lépcső fordulóján járt; én akkor kapcsoltam le idelent a villanyt.

– De hiszen most itt van! – kiáltott fel Madge. És színpadias mozdulattal mutatott az asztalra, ahol az ukulele feküdt.

– Ez érdekes – mondta a felügyelő, és sietősen átment a szobán. Csengetett.

A komornyik utasítást kapott, hogy keresse meg a szobalányt, akinek reggel a szobákat kellett takarítania. Jött a lány, és teljesen biztos volt a dolgában, hogy amikor ő reggel bejött ide port törülni, az ukulele ugyanott volt, mint most.

Winkfield felügyelő elengedte a szobalányt, majd ennyit mondott:

– Most négyszemközt szeretnék beszélni Mr. Satterthwaite-tel. Mindenki más elmehet, de a házat senki nem hagyhatja el.

Mihelyt a többiek mögött bezáródott az ajtó, Mr. Satterthwaite azonnal, sietősen magyarázkodni kezdett:

– Én… én meg vagyok róla győződve, hogy ön kiválóan kézben tartja az ügyet, felügyelő úr! Kiválóan! Nekem csak… mint mondtam, az a nagyon erős érzésem támadt…

A felügyelő felemelte a kezét, s ezzel megakasztotta a beszélőt.

– Önnek teljesen igaza van, Mr. Satterthwaite. A hölgyet meggyilkolták.

– Hát tudta? – kérdezte bosszúsan Mr. Satterthwaite.

– Néhány dolog szemet szúrt dr. Morrisnak.

A felügyelő ránézett az orvosra, aki szintén bent maradt a szobában, s most egy fejbiccentéssel beleegyezését adta a közléshez.

– Alaposan megvizsgáltuk a testet. A nyakán lévő kötél nem azonos azzal, amivel megfojtották, mert az ennél sokkal vékonyabb kellett hogy legyen, olyan drót vastagságú. Bele is vágott a húsba. A kötél nyoma csak e fölött látható. Először tehát megfojtották, és aztán akasztották fel az ajtóra, hogy a dolog öngyilkosságnak tűnjön.

– De ki volt?

– Ez a kérdés, igen – mondta a felügyelő. – Hogy ki volt. Esetleg a szomszéd szobában alvó férj, aki még jó éjszakát sem kívánt a feleségének, és aki az égvilágon semmit nem hallott. Énszerintem nem kell nagyon messzire mennünk. Meg kell tudni, hogy milyen volt a kapcsolatuk. Ebben lehetne ön a segítségünkre, Mr. Satterthwaite. Önt ismerik itt, és könnyűszerrel juthat információkhoz. Nekünk erre kicsi az esélyünk. Derítse ki, milyen volt a házasságuk!

– Aligha volna szerencsés… – kezdett hozzá Mr. Satterthwaite, hogy ezt elhárítsa.

– Nem ez volna az első gyilkossági ügy, amit segít nekünk felderíteni. Még jól emlékszem Mrs. Strangeways esetére, önnek egyszerűen jó szimata van az ilyesmihez, uram. Érzéke van hozzá!

Ez igaz volt tényleg van hozzá érzéke. Mr. Satterthwaite halkan ennyit mondott:

– Megteszem, ami tőlem telik, felügyelő.

Megölte volna Gerard Annesley a feleségét? Vajon megölte-e? Mr. Satterthwaite lelki szemei előtt ott volt a férfi tegnap esti gyötrődő arckifejezése. Ez az ember szerette a feleségét, és ettől szenvedett. És a szenvedés különös tettekre veheti rá az embert.

De volt itt valami más is. Mabelle úgy beszélt magáról, mint aki egy erdőből jön kifelé… várta a boldogságot… de nem valami nyugodt, ésszerű kis boldogságot, hanem irracionálisan nagy boldogságot várt, vad eksztázist…

Ha Gerard Annesley igazat mondott, akkor Mabelle a szobájába legalább fél órával Gerard után tért vissza. David Keeley viszont látta Mabelle-t felmenni a lépcsőn. Abban a szárnyban két másik szobában volt még valaki: az egyikben Mrs. Graham, a másikban a fia.

A fia! De hát Madge meg ő...

Madge-nek erre rá kellett volna jönnie… csakhogy Madge nem az a fajta, akinek ilyesmi eszébe jut. De akkor is: ahol az ember füstöt érez, ott tűznek is kell lennie…

Füst! Már eszébe is jutott: Mrs. Graham szobájának ajtaján egy kis füst szivárgott ki.

Ösztönösen cselekedett. Egyenesen felment a lépcsőn, és be az asszony szobájába. Üres volt. Becsukta az ajtót maga mögött, és be is zárta.

A kandallóhoz ment. Egy kupac elszenesedett papírdarabot talált ott. Nagyon óvatosan átforgatta az ujjával. Szerencséje volt: a kupac közepén maradt még néhány, épen maradt fecni: levéltöredékek… Nem kapcsolódtak egymáshoz sehogy sem, de mégis értékes információval szolgáltak.

Az élet gyönyörű tud lenni, Roger drágám! Én ezt eddig nem tudtam… egész életem csak egy álom volt, amíg meg nem ismertelek…

Azt hiszem, Gerard tudja… Nagyon sajnálom őt, de mit tehetnék? Nekem már csak te vagy valóságos, Roger! Hamarosan együtt leszünk.

Mit fogsz majd mondani neki Laidellben, Roger? Furcsákat írsz… de én nem félek semmitől…

Mr. Satterthwaite a fecniket óvatosan betette egy borítékba, amit az íróasztalról vett el. Az ajtóhoz ment, elfordította a kulcsot, lenyomta a kilincset – és szembetalálta magát Mrs. Grahammel.

Kínos pillanat volt, és Mr. Satterthwaite zavarában hirtelen nem is tudta, mit lépjen. De aztán azt választotta, ami az adott helyzetben talán a legszerencsésebb volt: a teljes őszinteséget.

– Kutattam a szobájában, Mrs. Graham. Találtam is valamit: egy csomag levelet, ami nem égett el teljesen.

Az asszony arcán egy pillanatra a pánik tükröződött. Hamar elmúlt, de azért láthatóan ott volt.

– Ezek Mrs. Annesley levelei voltak az ön fiának.

Mrs. Graham tétovázott egy kicsit, majd azt mondta nyugodtan:

– Így van. Azt gondoltam, hogy jobb, ha elégnek.

– Miért égette el őket?

– A fiam vőlegény, és hamarosan megnősül. Sok fájdalmat és bajt okoztak volna ezek a levelek, ha a szerencsétlen nő öngyilkossága kapcsán nyilvánosságra kerülnek.

– A fia elégethetné maga is a saját leveleit.

Erre az asszonynak nem volt kész válasza. Mr. Satterthwaite kihasználta a pillanatnyi előnyt.

– Ezeket a leveleket a fia szobájában találta, áthozta őket ide, és elégette. Miért? Mrs. Graham, ön félt!

– Én nem szoktam félni, Mr. Satterthwaite.

– Bizonyára. De ez most kétségbeejtő helyzet.

– Kétségbeejtő?

– A fiára az a veszély leselkedik, hogy letartóztatják, gyilkosság miatt!

– Gyilkosság?

Az asszony arcából minden vér kiszaladt. Mr. Satterthwaite gyorsan folytatta:

– Ön hallotta, amint Mrs. Annesley bement a fiához tegnap este. Vajon amikor bement, tudta-e már, hogy a fia valaki mást jegyzett el? Nem, de aztán megtudta. Veszekedtek, és akkor a fia…

– Ez hazugság!

Annyira belefeledkeztek a szócsatába, hogy egyikük sem hallotta meg a közeledő léptek zaját. Roger Graham lépett oda mögéjük, de ők nem vették észre.

– Semmi baj, Mama, ne aggódj! Jöjjön, Mr. Satterthwaite, menjünk a szobámba!

Mr. Satterthwaite bement Roger szobájába. Mrs. Graham elfordult, és meg sem kísérelte, hogy velük menjen. Roger Graham becsukta az ajtót.

– Hallgasson ide, Mr. Satterthwaite! Ön azt gondolja, hogy én öltem meg Mabelle-t. Gondolja, hogy megfojtottam őt itt, majd később, amikor már mindenki aludt, végigvittem a folyosón, és felakasztottam arra az ajtóra?

Mr. Satterthwaite merőn nézte Rogert. Aztán meglepő módon így válaszolt:

– Nem, én ezt nem hiszem.

– Hála Istennek! Nem tudtam volna megölni Mabelle-t. Mert… mert szerettem. Vagy mégsem…? Nem is tudom. Olyan zavaros ez az egész, azt sem tudom, hogy magyarázzam meg. Kedvelem Madge-t, mindig is kedveltem. Olyan remek lány! Illünk egymáshoz. De Mabelle más volt. Vele… hogy is mondjam… ő mintha elvarázsolt volna. Azt hiszem, én… féltem tőle.

Mr. Satterthwaite bólintott.

– Az maga volt az őrület, az eszeveszett eksztázis… de nem volt semmi esélye. Nem tudott volna működni. Az ilyesmi… nem tart sokáig. Most már tudom, milyen az, amikor valaki meg van babonázva.

– Igen, az ilyen lehet – mondta Mr. Satterthwaite elgondolkodva.

– Én ebből… már szabadulni akartam. Meg is akartam mondani Mabelle-nek tegnap este.

– És nem mondta meg neki?

– Nem – felelte Graham. – Esküszöm önnek, Mr. Satterthwaite, hogy nem is láttam már az után, hogy odalent jó éjszakát kívántunk egymásnak.

– Én hiszek önnek – mondta Mr. Satterthwaite.

Felállt. Nem Roger Graham volt Mabelle Annesley gyilkosa. Elmenekülni előle, azt igen, de megölni nem tudta volna. Mert félt tőle, félt az asszony kiismerhetetlen, megfoghatatlan, tündérszerű személyiségétől. Megismerte a varázslatot, és hátat fordított neki. A józan és biztos megoldást választotta, amiről tudta, hogy „működni” fog, és lemondott a káprázatos álomról, amiről nem tudhatta, hogy hová vezetne.

Józan fiatalember volt, s mint ilyen, nem érdekelte Mr. Satterthwaite-et, aki művész volt és kényes ízlésű műértő, még az élet dolgaiban is.

Roger Grahamet a szobájában hagyta, és lement a földszintre. A nappali üres volt. Mabelle ukuleléje egy széken feküdt az ablak alatt. Mr. Satterthwaite kézbe vette, és megpengette, csak úgy. Egyáltalán nem ismerte ezt a hangszert, de azt azért hallotta, hogy rémesen le van hangolódva. Kísérletképpen meghúzta az egyik hangolókulcsot.

Ekkor Doris Cole jött be. Szemrehányóan nézett Mr. Satterthwaite-re.

– Az szegény Mabelle ukuleléje!

A nyilvánvaló rosszallás Mr. Satterthwaite-ből dacot váltott ki.

– Hangolja már fel nekem! – mondta. – Ha tudja… – tette hozzá.

– Persze hogy fel tudom hangolni! – mondta Doris, és megsértődött, hogy a képességeit bármilyen téren kétségbe merték vonni.

Elvette a hangszert, megpengette az egyik húrt, fürgén meghúzta a kulcsot – a húr meg elszakadt.

– Ilyen még sose történt velem… Á, már értem… de milyen fura! Rossz helyen van a húr: ez igazából egy A húr. Micsoda hülyeség, hogy ide rakták! Eggyel lejjebb volna a helye, így aztán nem csoda, ha elszakad, ha az ember fel akarja hangolni. Milyen hülyék az emberek!

– No igen – mondta Mr. Satterthwaite. – Azok bizony, még akkor is, ha azt hiszik magukról, hogy nagyon okosak…

Olyan különös volt a hangja, hogy a lány csak nézett. Mr. Satterthwaite kivette a lány kezéből az ukulelét, és leszedte róla az elszakadt húrt. Fogta a húrt, és kivitte a szobából. A könyvtárban talált rá David Keeleyre.

– Tessék – mutatta neki. Keeley elvette.

– Hát ez mi?

– Egy elszakadt húr az ukuleléről.

Mr. Satterthwaite nagy levegőt vett, majd folytatta:

– *Mit csinált a másikkal?*

– Milyen másikkal?

– *Amelyikkel megfojtotta*. Nagyon ügyesen csinálta, mi? Nagyon gyorsan, még akkor, amikor mindannyian az előcsarnokban nevetgéltünk és beszélgettünk. Mabelle visszament az ukuleléért. Maga épp az előtt szedte le a húrt: amikor a nappaliban kézbe vette. A húrral elkapta és megfojtotta a lányt. Aztán kijött, bezárta a nappali ajtaját, és csatlakozott hozzánk. Később, az éjszaka csöndjében lejött, és… és elrendezte a holttestet, felakasztotta a szobaajtajára. Tett egy másik húrt is a hangszerre, *csakhogy nem a megfelelőt:* itt rontotta el.

Mr. Satterthwaite elhallgatott.

– De miért csinálta? – kérdezte aztán. – Az isten szerelmére: miért?

Mr. Keeley felnevetett, de valami olyan torz vihogás jött belőle, hogy Mr. Satterthwaite-nek majdnem felfordult tőle a gyomra.

– Mert olyan egyszerű volt! – mondta. – Ezért! Meg aztán engem úgyse szoktak észrevenni. Sose vették észre, amit csináltam. Gondoltam… gondoltam, hogy egy jót nevetek rajtuk…

És megint azt az alattomos vihogást produkálta, miközben eszelős tekintettel meredt Mr. Satterthwaite-re.

Mr. Satterthwaite kifejezetten megörült, amikor ebben a pillanatban Winkfield felügyelő lépett be az ajtón.

III

Huszonnégy órával később, amikor Mr. Satterthwaite már London felé robogott a vonaton, a szundikálásból arra ébredt, hogy a kupéban vele szemben egy magas, sötét férfi ül. Ezen már nem is lepődött meg különösebben.

– Á, a kedves Mr. Quin!

– Igen, itt vagyok.

Mr. Satterthwaite szomorúan mondta:

– Alig tudok a szemébe nézni. Szégyellem magam, mert nem jártam sikerrel.

– Egész biztos ebben?

– Nem tudtam megmenteni!

– Hát az igazságot kiderítette?

– Azt igen… ez igaz. Azok közül a fiatalemberek közül valamelyiket megvádolhatták, sőt akár el is ítélhették volna. Úgyhogy mindenképpen megmentettem valakit. De ő… az a különös, varázslatos teremtés…

Mr. Satterthwaite hangja elcsuklott.

Mr. Quin ránézett.

– Vajon a halál a legrosszabb dolog, ami az emberrel történhet?

– Én… hát szóval… talán nem…

Mr. Satterthwaite-ben felidéződött minden: Madge és Roger Graham… Mabelle arca a holdfényben: az a derűs, másvilági boldogság…

– Nem. Talán nem a halál a legrosszabb – ismerte el.

Maga előtt látta az asszony gyűrött, kék sifonruháját, ami őt egy madár tollazatára emlékeztette… Egy törött szárnyú madár tollazatára…

Amikor megint felnézett, már egyedül volt. Mr. Quin eltűnt.

De hagyott ott valamit. Az ülésen egy faragott madár hevert, amit valami tompa fényű, kék színű kőből készítettek. Túl nagy művészi értékkel valószínűleg nem rendelkezett. Valami más miatt volt különleges.

Varázslat áradt belőle.

Mr. Satterthwaite legalábbis így látta – és ő igazi műértő volt.

11. fejezet
VILÁGVÉGE

Mr. Satterthwaite a hercegnő miatt jött Korzika szigetére. Ez a hely távol esett rendes úti céljaitól. A Riviérán biztos lehetett benne, hogy megtalálja azt a kényelmet, amihez szokott – és a kényelem nála sokat nyomott a latban. Szerette a kényelmet, az igaz, de a hercegnők társaságát is. Egyszóval Mr. Satterthwaite, ez a gáláns, régimódi úriember a maga ártalmatlan módján – sznob volt. A legjobb társaságot kereste. És Leith hercegnő hamisítatlan hercegnő volt, akinek a felmenői közt még véletlenül sem találni chicagói illetőségű mészárosokat. Az apja is herceg volt meg a férje is.

Egyébként pedig kopottas kinézetű idős hölgy volt, akinek ruhái arról árulkodtak, hogy a fekete gyöngyhímzés a gyengéje. Egész csomó gyémántbrosst hordott régi divatú foglalatban, és hajszálra ugyanúgy, ahogy annak idején már az anyja is hordta őket: mindenfelé feltűzködte őket a ruhájára. Egyszer valaki azt mondta: a hercegnő öltözködéskor biztos a szoba közepére áll, a komornája meg vaktában rádobálja a brossokat. A hercegnő nagylelkűen adakozott mindenféle jótékony célra, bérlőivel és hozzátartozóival sem garasoskodott, de ha egészen kis összegekről volt szó, a végtelenségig zsugori tudott lenni. Rendszeresen kiprovokálta például, hogy a barátai felajánlják: elfurikázzák őt ide meg oda, vásárláskor pedig mindig az akciókat kínáló, alagsori üzleteket kereste.

A hercegnő hirtelen vette a fejébe Korzikát. Unta magát Cannes-ban, ráadásul halálosan összeveszett a hotel tulajdonosával a szobák árán.

– És maga is eljön velem, Satterthwaite! – jelentette ki határozottan. – A mi korunkban már nem kell attól félni, hogy ezen bárki megbotránkozik.

Mr. Satterthwaite-nek ez kifejezetten hízelgett. Őmiatta még soha senki nem akart megbotránkozni. Túl jelentéktelen figura volt ő ehhez. Botrányos helyzetben egy hercegnővel: ez már valami!

– Festői az a hely – mondta a hercegnő. – Banditák lakják, meg ilyenek. És úgy hallom: hihetetlenül olcsó. Ma reggel Manuel egyenesen arcátlanul viselkedett. Ezeket a szállodásokat néha helyre kell tenni. Ha így viselkednek, ne számítsanak rá, hogy a társaság krémje továbbra is hozzájuk fog járni! Ezt világosan meg is mondtam neki.

– Úgy tudom – mondta Mr. Satterthwaite –, hogy egész kényelmesen oda lehet menni repülővel, Antibes-ből.

– Gondolom, meg is kérik az árát rendesen – jegyezte meg pikírten a hercegnő. – Nézzen utána, legyen szíves.

– Szívesen, hercegnő!

Mr. Satterthwaite továbbra is boldog volt, noha világosan látszott, hogy a rá váró szerep jelen esetben pusztán a megbecsült utazásszervezőé.

Amikor a hercegnő meghallotta az Avion cég repülőjegyárait, azonnal közölte:

– Rólam ne gondolja senki, hogy ilyen hallatlan összeget kifizetek csak azért, hogy az életveszélyes vacakjaikkal utazzam!

Úgyhogy hajóval mentek, és Mr. Satterthwaite tíz teljes órán át senyvedett a legalapvetőbb kényelmi szolgáltatások nélkül. Először is, a hajó este hétkor indult, és ő feltételezte, hogy a hajón majd adnak vacsorát. Nem így történt. A hajó kicsi volt, a tenger meg nyugtalan. A kora reggeli órában, Ajaccióban partra tett Mr. Satterthwaite se élő nem volt, se holt.

A hercegnő ellenben teljesen frissen szállt le a hajóról. Ő nem bánta a kényelmetlenséget, ha tudta, hogy ezzel pénzt spórol. Egészen belelkesült a rakparton eléjük táruló látványtól: a pálmafáktól és a felkelő naptól. Úgy tűnt, mintha a sziget teljes lakossága odacsődült volna megtekinteni a hajó kikötését. A hajóhíd rögzítését izgatott kiabálás kísérte.

– *On dirait* – mondta egy francia, aki mellettük állt –, *que jamais avant on n'a fait cette manouvre là!*[7]

– Ez az én komornám egész éjjel hányt – mondta a hercegnő. – Ostoba liba!

Mr. Satterthwaite erre csak egy halovány mosollyal reagált.

– Kár azt a jó ételt így elpocsékolni, nekem az a véleményem – mondta a hercegnő.

– Hát ő evett valamit? – kérdezte irigykedve Mr. Satterthwaite.

Volt nálam néhány keksz meg egy tábla csokoládé – felelte a hercegnő. – Amikor kiderült, hogy nem lesz vacsora, az egészet odaadtam neki. Ezek az alacsonyabb osztálybéliek annyira tudnak siránkozni, ha egy étkezés kimarad!

Diadalüvöltés jelezte: a hajóhidat sikeresen a helyére tették. Mintha egy zenés darabból lépett volna ki az a csapat bandita, akik a fedélzetre rontva erőnek erejével elszedték az utasoktól a csomagjaikat.

– Jöjjön, Satterthwaite! – mondta a hercegnő. – Forró fürdőt akarok és kávét.

Ezzel Mr. Satterthwaite is így volt. De nem járt teljes sikerrel. A szállodában a hajbókoló igazgató üdvözölte őket, és aztán megmutatták nekik a szobáikat. A hercegnő szobájához volt fürdőszoba. Mr. Satterthwaite-et azonban egy olyan fürdőszobába irányították, ami a jelek szerint valaki másnak a szobájához tartozott. A napnak ebben a korai órájában talán nem volt indokolt arra számítani, hogy lesz meleg víz. Később Mr. Satterthwaite-nek méregerős feketét szervíroztak olyan kávéskannában, aminek hiányzott a fedele. Szobaablaka és a zsalu is tárva-nyitva állt, és beözönlőit rajta a friss, illatos reggeli levegő. Vakítóan kék és zöld volt minden.

A szobapincér színpadias mozdulattal hívta fel a figyelmet a kilátásra:

– *Ajoccio!* – mondta teljes komolysággal – *Le plus beau port du monde!*[8]

Azzal máris távozott. Mr. Satterthwaite az öböl mélykék színét és a háttérben magasodó hófödte hegycsúcsokat szemlélve tulajdonképpen hajlott rá, hogy egyetértsen vele. Megitta a kávéját, majd az ágyra feküdt, és édes álomba szenderült.

A *déjeuner*-nél a hercegnő nagy formában volt.

– Satterthwaite, magának épp ez az, ami kell – mondta. – Hogy egy kicsit kizökkenjen a megszokott, vénlányos kerékvágásból!

Körbevillantotta lornyettjét a helyiségben, majd megszólalt:

– Nahát, szavamra: az ott Naomi Carlton Smith!

Egy lányra mutatott, aki egyedül ült az ablak melletti egyik asztalnál. A gömbölyded vállú lány görnyedten ült. Barna zsákvászon ruha volt rajta, fekete haját pedig éppen csak összefogta, rendetlenül.

– Művészféle? – kérdezte Mr. Satterthwaite.

Mindig jó szeme volt az emberekhez.

– Jól gondolja – felelte a hercegnő. – Ő annak mondja magát. Hallottam is, hogy valahol az isten háta mögött lebzsel. Szegény, mint a templom egere, büszke, mint a páva – és fura pók, mint az összes Carlton Smith. Az anyja meg én első unokatestvérek vagyunk.

– Akkor ő is Knowlton rokon?

A hercegnő bólintott.

– Jól kitolt magával – csevegett tovább. – Pedig okos lány. Összeszűrte a levet egy teljesen lehetetlen alakkal onnan lentről, Chelsea-ből. A pasas valami beteges dolgot csinált: drámaíró volt vagy költő talán. Persze a kutyának se kellett, amit írt. Erre fogta magát, és ellopta valakinek az ékszereit, de elkapták. Már nem emlékszem, mennyit kapott. Talán öt évet? De maga biztos emlékszik rá: a múlt télen volt.

– Múlt télen én Egyiptomban voltam – mentegetőzött Mr. Satterthwaite. – Január végén csúnyán elkapott az influenza, és az orvosok utána ragaszkodtak Egyiptomhoz. Így aztán sok mindenből kimaradtam.

---

[7] Mintha még soha nem csináltak volna ilyesmit, (francia)

[8] A világ legszebb kikötője! (francia)

Hangjában valódi sajnálkozás volt.

– Ez a lány rosszkedvűnek látszik – mondta a hercegnő, újra felemelve a lornyettjét. – Ezt nem hagyhatom annyiban.

Kifelé menet a hercegnő megállt Carlton Smith kisasszony asztalánál, és megbökte a lány vállát.

– Naomi, nem emlékszel már rám, ugye?

Naomi elég kelletlenül, de felállt.

– De igen, hercegnő. Láttam, amikor bejött, de azt gondoltam, valószínűleg maga nem ismer meg engem.

A szavakat lustán főzte egymás után, és egyáltalán nem akart udvariasnak látszani.

– Ha befejezted az evést, gyere ki a teraszra beszélgetni – rendelkezett a hercegnő.

– Hát jó – mondta Naomi, és ásított.

– Pocsék a modora – mondta a hercegnő Mr. Satterthwaite-nek. – Az összes Carlton Smithnek az!

Odakint akartak kávézni a napsütésben. Úgy hat perce ülhettek le, amikor Naomi Carlton Smith kislattyogott a szállodából, és odajött hozzájuk. Belehuppant az egyik székbe, és a lábát egyáltalán nem nőiesen (sőt illetlenül) kinyújtotta előre.

Fura arca volt: előremeredt az álla, szürke szeme pedig mélyen ült. Okos és boldogtalan – ez látszott az arcán, amiből pont csak a szépség hiányzott.

– Mesélj, Naomi! – mondta élénken a hercegnő. – Mivel foglalkozol mostanában?

– Nem is tudom. Agyonütöm az időt valahogy.

– Festesz?

– Néha.

– Mutasd a dolgaidat!

Naomi elvigyorodott. Nem félemlítette meg a hercegnő ellentmondást nem tűrő modora. Inkább mulattatta. Bement a szállodába, s amikor megint kijött, magával hozott egy nagy mappát.

– Magának nem fognak tetszeni, hercegnő! – mondta figyelmeztetően. – De nekem mondhat, amit akar. Én nem sértődöm meg.

Mr. Satterthwaite kicsit közelebb húzta a székét. Érdeklődni kezdett. Egy perccel később pedig még inkább érdeklődni kezdett. A hercegnő viszont nem titkolta, hogy neki nem tetszik, amit lát.

– Én még azt sem tudom, hogy ezeket honnan kell nézni – fakadt ki. – Te jó isten, te lány, hát mikor volt ilyen színű az ég vagy a tenger?

– Én ilyennek látom – mondta higgadtan Naomi.

– Fuj! – jegyezte meg most a hercegnő egy másik kép láttán. – Ettől meg libabőrös leszek!

– Így van ez rendjén – mondta Naomi. – Nem is tudja, milyen nagy elismerés ez nekem!

Egy kaktuszfügét ábrázoló különös, vorticista tanulmány volt, de szinte alig lehetett felismerni, hogy ez van rajta. Szürkészöld alapon néhol erőteljes színfoltok: a gyümölcs ott úgy ragyogott fel, akár egy ékszer. Az egész kavargott, húsos volt, elborzasztóan anyagszerű: maga a rothadás. Mr. Satterthwaite-en is erőt vett az undor, és elfordította a fejét.

Meglátta, hogy Naomi őt nézi, és megértően bólogat.

– Tudom – mondta. – De hát tényleg ilyen!

A hercegnő megköszörülte a torkát.

– Manapság elég egyszerű művésznek lenni – jegyezte meg lesújtóan. – Meg sem kísérlik visszaadni a valóságot. Csak felviszik a festéket – én nem tudom, mivel, de az biztos, hogy nem ecsettel…

– Festékkéssel – szúrta közbe Naomi, és megint szélesen mosolygott.

– Mégpedig jó vastagon – folytatta a hercegnő. – Kupacokban. És kész is! És mindenki azt mondja: „Milyen eredeti!” De én az ilyet ki nem állhatom. Nekem a festészet nem ez, hanem…

– Mondjuk egy csinosan ábrázolt kutya meg egy ló, Edwin Landseertől.

– Miért, mi a baj Landseerrel? – kérdezte a hercegnő élesen.

– Semmi – felelte Naomi. – Semmi bajom vele. És nincs semmi bajom magával sem, hercegnő. A dolgok legfelül mindig szépek, fényesek és finomak. Tisztelem magát, hercegnő, mert van magában erő. Tisztességesen élte az életét, és a sors úgy hozta, hogy legfelülre került. De akik alul vannak, azok a dolgokat is alulról nézik. És az a nézőpont is érdekes lehet.

A hercegnő csak nézett rá.

– Halvány sejtelmem sincs róla, hogy mit magyarázol – jelentette ki.

Mr. Satterthwaite még mindig a képeket nézegette, ő meglátta bennük, amit a hercegnő nem: a technikai tökéletességet. Csodálkozott és élvezkedett. A lányra nézett.

– Eladná nekem valamelyiket, Carlton Smith kisasszony? – kérdezte.

– Bármelyiket elviheti öt guinea-ért – vetette oda a lány közömbösen.

Mr. Satterthwaite egy-két percig még tétovázott, de aztán kiválasztott egyet, amin egy kaktuszfüge volt és egy aloé. Az előtérben mimózavirág élénksárga, de elmosódó foltja látszott, az aloé vörös virága a kép síkjából szinte ki-be táncolt, s az egészet szigorúan ellenpontozva ott volt a kaktuszfüge szögletes alakja és az aloé kardszerű levele.

Mr. Satterthwaite kis meghajlással köszönte meg a lánynak.

– Nagyon örülök, hogy ezt megszerezhettem, és azt hiszem, hogy nagyon jó vásárt csináltam. Carlton Smith kisasszony, egy nap majd igen szép haszonnal adhatom tovább ezt a vázlatot – ha egyáltalán el akarom adni!

A lány előrehajolt, hogy megnézze: melyiket vette el. Mr. Satterthwaite látta, hogy egyszerre más szemmel néz rá, mint eddig. Most először vett igazán tudomást a létezéséről, sőt gyors oldalpillantásában tisztelet bujkált.

– Kiválasztotta a legjobbat – mondta. – Én… igazán örülök.

– Gondolom, tudja, mit csinál – mondta a hercegnő Mr. Satterthwaite-nek. – És biztos igaza is van. Hallottam, hogy műértő hírében áll. De azt nem fogja nekem bemagyarázni, hogy ez művészet, mert nem az. No de mindegy, hagyjuk! Csak pár napot fogok itt tölteni, és látni akarok valamit a szigetből. Naomi, neked ugye van kocsid?

A lány bólintott.

– Remek! – mondta a hercegnő. – Holnap kirándulunk valahová.

– Csak két ülés van benne.

– Ugyan már, hát csak van benne valami felnyitható pótülés Mr. Satterthwaite-nek?

Mr. Satterthwaite sóhajtva megborzongott. Hajnalban már megtapasztalta, milyenek a korzikai utak. Naomi figyelmesen nézte.

– Attól tartok, az én kocsim nem fog megfelelni magának – mondta. – Borzasztó ócska, vén tragacs. Használtan vettem, fillérekért. Épp csak arra képes, hogy engem felvigyen a hegyekbe – de arra is csak akkor, ha biztatom. Utasokat nem tudok szállítani. De van egy megbízható hely itt a városban, ahol bérelhetnek kocsit.

– Kocsit bérelni? – kiáltott fel elszörnyedve a hercegnő. – Micsoda ötlet! Ki lehet az a kellemes külsejű, kicsit sárga színű úriember, aki ebéd előtt érkezett ide egy négyülésessel?

– Gondolom, Mr. Tomlinsont látta. Nyugdíjas bíró, aki Indiában dolgozott.

– Akkor már értem, miért sárga – mondta a hercegnő. – Már attól féltem, hogy sárgaságban szenved. Olyan jobbfajta embernek tűnik. Beszélek vele.

Aznap este a vacsorához lejövő Mr. Satterthwaite a hercegnőt már lenn találta. Talpig bársonyban-brossban beszélgetett nagy komolyan a négyüléses gazdájával. Parancsolóan odaintett:

– Jöjjön ide, Satterthwaite! Mr. Tomlinson borzasztó érdekes dolgokat mesél nekem, és képzelje csak, holnap elvisz minket a kocsiján egy kirándulásra!

Mr. Satterthwaite elismerően nézett a hercegnőre.

– Be kell menjünk vacsorázni – szólt a hercegnő. – Ugyan, üljön már az asztalunkhoz, Mr. Tomlinson, és akkor tovább mesélheti, amit elkezdett!

– Nagyon rendes ember – jelentette ki a hercegnő később.

– Akinek van egy nagyon rendes autója – vágott vissza Mr. Satterthwaite.

– Ejnye! – mondta a hercegnő, és a mindig nála lévő kopott, fekete legyezővel csattanósat vágott Mr. Satterthwaite körmére. Az a fájdalomtól csillagokat látott.

– Jön Naomi is – mondta a hercegnő. – A saját kocsijával. Ki kell billenteni azt a lányt. Csak önmagával van elfoglalva. Nem éppen önző, de nem érdekli senki és semmi. Nem így látja?

– Nem hiszem, hogy volna ilyen – mondta meggondoltan Mr. Satterthwaite. – Úgy értem, hogy mindenkit érdekel *valami*. Vannak persze olyanok, akik csak saját maguk körül forognak, de abban egyetértünk, hogy Naomi nem ilyen. Teljesen hidegen hagyja őt még saját maga is. Pedig erős egyéniség, úgyhogy *valaminek* lennie kell, ami érdekli. Először azt hittem: a festés – de nem. Még senkivel nem találkoztam, aki ennyire távolságtartóan kezelte volna az életet. Ez veszélyes is lehet.

– Veszélyes? Mire gondol?

– Hát, tudja… általában azt szokta jelezni, hogy van az illetőnek valami szenvedélye, és a szenvedélyek mindig veszélyesek,

– Satterthwaite, ne beszéljen ostobaságokat! – legyintett a hercegnő. – Idehallgasson! Holnap az lesz, hogy…

És Mr. Satterthwaite odahallgatott. Legtöbbször ezt tette egész életében.

Másnap kora reggel indultak, és magukkal vitték az ebédjüket is. Naomi ment elöl, aki már hat hónapja élt a szigeten. Mr. Satterthwaite odalépett hozzá, miközben az indulásra vártak.

– Biztos benne, hogy… nem mehetnék magával? – kérdezte reménykedve.

A lány megrázta a fejét.

– Sokkal kényelmesebb lesz magának a másik kocsiban, hátul. Ott szép párnázott ülés van meg minden. Ez meg már csak ócskavas. Minden kátyúnál a levegőbe repülne az ülésről!

– És még az is kérdéses, hogy felmegy-e az autó…

Naomi felnevetett:

– Azt csak azért mondtam, hogy megkíméljem a pótüléstől! A hercegnő nyugodtan megengedhette volna magának, hogy kocsit béreljen. De ő a legzsugoribb vénasszony Angliában. Mégis: karakán vén csont, és én nem tehetek róla, kedvelem.

– Akkor talán jöhetnék mégis magával? – kérdezte mohón Mr. Satterthwaite.

A lány fürkésző pillantást vetett rá.

– Miért akar annyira velem utazni?

– Még kérdezi? – és Mr. Satterthwaite szokásos régimódi meghajlásával kísérte a kérdést. A lány elmosolyodott, de nemet intett.

– Nem ezért mondja – mondta elgondolkodva. – Ez furcsa… De nem jöhet velem, ma nem.

– Akkor majd egy másik nap – mondta Mr. Satterthwaite udvariasan.

– Ó, egy másik nap! – nevetett fel a lány váratlanul, és Mr. Satterthwaite-nek feltűnt, hogy milyen különös nevetés volt ez.

– Egy másik nap! Majd meglátjuk…

Elindultak. Áthajtottak a városon, majd végig a hosszú öböl mentén, s aztán a kanyargós út bevitte őket a sziget belsejébe. Átkeltek egy folyó fölött, majd újra kijutottak a tengerpartra, ahol apró, homokos öblök százai mellett haladtak el. Utána elkezdtek felfelé mászni: meredek útszakaszok és riasztó kanyarok váltakoztak, és csak mentek tovább, felfelé a rémesen

kanyargó úton. Az öböl már mélyen alattuk kéklett, túloldalán Ajaccio csillogott a napfényben fehéren, mintha valami tündérországi város volna.

Jobbra, balra, jobbra, balra, és a szakadék hol az egyik oldalon tátongott, hol a másikon. Mr. Satterthwaite szédült egy kicsit, és émelygett is. Az út nem volt valami széles. És csak mentek tovább felfelé.

Most már hideg lett. A szél itt már egyenesen a hóborította csúcsok felől fújt. Mr. Satterthwaite felhajtotta a zakója gallérját, és szorosan begombolta az álla alatt.

Nagyon hideg volt. Az öböl túlfelén Ajaccio továbbra is napfényben fürdött, de itt fenn vastag felhők takarták el a napot. Mr. Satterthwaite már nem gyönyörködött a kilátásban. Nem vágyott másra, csak egy fűtött szállodára és egy kényelmes karosszékre.

Naomi kis kétülésese kitartóan kapaszkodott felfelé előttük. Fel, csak felfelé. Fent jártak a világ tetején. Bármerre néztek, csak kisebb hegyeket láttak, amik lejjebb völgyekbe futottak. Itt előttük már csak a havas csúcsok meredtek az égbe. A szél pedig metszőn csapott le rájuk, akár a kés. Hirtelen megállt Naomi kocsija, ő pedig hátrafordult.

– Megjöttünk – mondta. – Itt vagyunk Világvégén! És nem fogtunk ki valami jó időt hozzá.

Kiszálltak. Egy pici kis faluban voltak, amiben csak fél tucat kőház állt. Arasznyi betűkkel odaírták a falu hangzatos nevét is: Coti Chiaveeri.

Naomi megvonta a vállát.

– Hivatalosan így hívják, de én csak úgy nevezem: Világvége.

Elindult, és Mr. Satterthwaite csatlakozott hozzá. Elhagyták a házakat, és onnan már nem volt tovább út. Naominak igaza volt: ez itt a világ vége, a mindenen túli vidék, ahol a semmi kezdődik. Mögöttük az út fehér szalagja, de előttük – a nagy semmi. Csak lent, a mélyben, a tenger…

Mr. Satterthwaite mély levegőt vett.

– Rendkívüli helyi. Az embernek az az érzése, hogy itt bármi megtörténhet, hogy itt bárkivel találkozhat…

Elharapta a szót, mert éppen előttük, egy kövön egy férfi ült, arcát a tenger felé fordítva. Eddig nem is vették észre. Olyan hirtelen jelent meg ott, mint akit odavarázsoltak. Mint aki a földből nőtt ki, ott helyben.

– Ki lehet ez… – kezdte Mr. Satterthwaite, de ebben a pillanatban az idegen megfordult, és Mr. Satterthwaite meglátta az arcát.

– Nahát, Mr. Quin! Milyen különös, hogy itt látom! Carlton Smith kisasszony, hadd mutassam be magának a barátomat, Mr. Quint! Nagyon különös ember… De igen, Mr. Quin, ne is szabadkozzon! Hiszen mindig akkor jelenik meg…

Elhallgatott, mert az az érzése támadt, hogy valahogy, tapintatlan módon elkottyantott valami nagyon jelentőségteljeset – de hogy mi lehetett az, azt, ha az élete múlik rajta sem tudta volna megmondani.

Naomi közben már az ő jellegzetes nemtörődöm modorában kezet is fogott Mr. Quinnel.

– Piknikezni jöttünk ide – mondta. – De úgy látom, hogy csontig át fogunk fagyni közben.

Mr. Satterthwaite reszketett a hidegtől. Bizonytalanul megszólalt:

– Kereshetnénk esetleg valami védett helyet…

– Mert ez nem az – értett egyet Naomi. – De azért érdemes volt megnézni, nem?

– Valóban – mondta Mr. Satterthwaite, és odafordult Mr. Quinhez.

– Carlton Smith kisasszony Világvégének hívja ezt a helyet. Ugye, milyen találó név?

Mr. Quin lassan bólogatott.

– Igen, nagyon kifejező. Azt hiszem, az ember életében csak egyszer jön el ilyen helyre, ahonnan tovább már nem mehet.

– Mit ért ezen? – kérdezte Naomi élesen.

Mr. Quin feléje fordult:

– Nos, általában két dolog közül választhatunk, igaz? Például hogy jobbra megyünk-e vagy balra, hogy előre vagy hátra. De itt az út az ember mögött marad, előtte pedig nincs semmi.

Naomi rámeredt Mr. Quinre, de aztán megborzongott, és visszafelé indult a többiek felé. A két férfi is vele tartott. Mr. Quin tovább beszélt, de átváltott könnyed hangvételű társalgásra.

– Magáé a kicsi autó, Carlton Smith kisasszony?

– Igen.

– Maga vezeti? Én azt hiszem, hogy errefelé kötélidegek kellenek a vezetéshez. Lélegzetelállítóak a kanyarok. Elég egy pillanatnyi figyelmetlenség, vagy egy fék, ami hirtelen felmondja a szolgálatot, és máris becsúszhat a szakadékba… le a mélybe. Nagyon könnyen… előfordulhat.

Odaértek a többiekhez. Mr. Satterthwaite bemutatta a barátját. Aztán érezte, hogy valaki a karját huzigálja. Naomi volt az. Félrevonta.

– Ki ez az ember? – kérdezte indulatosan.

Mr. Satterthwaite csodálkozva nézte.

– Nos, én ezt nem tudom pontosan. Vagyis már néhány éve ismerem, mert időnként összetalálkozunk, de azt nem merném állítani, hogy tudom, kicsoda…

Elhallgatott. Csupa értelmetlenséget hordott össze, és a lány nem is figyelt rá. Csak állt ott mellette lehajtott fejjel és ökölbe szorított kézzel.

– Tudja a dolgokat… tudja! – mondta. – De honnan?

Mr. Satterthwaite erre nem tudott válaszolni. Csak nézte a lányt, és nem értette, hogy miért van ennyire feldúlva.

– Félek – mondta a lány.

– Mr. Quintől?

– A tekintetétől. Mindent meglát…

Valami hideg és nedves hullott Mr. Satterthwaite arcára. Felnézett.

– Nahát, havazik! – kiáltott fel megrökönyödve.

– A legjobb napot választották a piknikezéshez – mondta Naomi.

Mostanra már erőt vett magán.

Mit tegyenek? Mindenki egyszerre állt elő az ötletekkel. A hó sűrűn, nagy pelyhekben hullott. Végül Mr. Quin mondott valamit, aminek mindenki nagyon megörült. A házsor végén volt egy kicsi, kőből épült falatozó. Szaladni kezdtek arrafelé.

– Hoztak magukkal elemózsiát – mondta Mr. Quin. – Ott bent pedig valószínűleg kaphatnak kávét.

A kis falatozóban elég sötét volt, mert az egyetlen, apró ablak nem tudta bevilágítani, de a sarokban tűz lobogott biztatóan. Épp akkor dobott rá egy köteg ágat egy korzikai öregasszony. A fellobbanó lángok fényénél az újonnan érkezettek meglátták, hogy van már más is odabent.

Hárman ültek a terítő nélküli faasztal mellett. Mr. Satterthwaite-nek a helyszín valahogy nem látszott valóságosnak, a szereplők pedig még kevésbé.

Az asztalfőn ülő asszony úgy festett, akár egy hercegnő, azaz inkább úgy, mint ahogy egy hercegnőt elképzelni szokás. Olyan volt, mint a színpadokon megjelenített nagyasszonyok. Fejét arisztokratikusan magasan hordta, mesterien fodrászolt haja hófehér volt. Szürke ruhát viselt, melynek redői lágyan, művészien omlottak le. Egyik hosszú, fehér keze az állát támasztotta, a másikban pedig libamájpástétomos zsemlét tartott. Jobbján egy rendkívül sápadt arcbőrű, nagyon fekete hajú férfi ült, aki teknőckeretes szemüveget hordott. Ruházata választékos és nagyon szép. Feje épp hátra volt vetve, bal karját pedig szélesen előre lendítette, mint aki valami jelentőset akar közölni.

A fehér hajú hölgy balján vicces külsejű, kopasz kis ember üldögélt. Kétszer senki nem nézte meg magának.

Éppen csak egy pillanatnyi tétovázás állt be, majd a hercegnő (az igazi) vette kezébe az irányítást.

– Micsoda szörnyű hóvihar! – mondta barátságosan, és előrement, arcán azzal a céltudatos és hatékony mosollyal, ami igen hasznosnak bizonyult már máskor is, amikor például a szegényeket támogató és egyéb bizottságokban tevékenykedett.

– Gondolom, magukat is ez a vihar kapta el… De Korzika csodálatos hely! Én csak ma érkeztem.

A fekete hajú férfi felállt, a hercegnő pedig elbűvölő mosollyal leült a helyére.

Megszólalt a fehér hajú hölgy:

– Mi már egy hete itt vagyunk.

Mr. Satterthwaite-et mintha kakas csípte volna meg. Ki ne ismerné fel ezt a hangot, aki csak egyszer is hallotta? Ott zengett a kőfalak között, teli érzelemmel, csodálatos melankóliával. Mr. Satterthwaite-nek úgy tűnt, mintha valami bámulatos, jelentős, megjegyzésre méltó dolog hangzott volna el. Teljes átéléssel csendültek fel a szavak.

Mr. Satterthwaite sietősen odaszólt Mr. Tomlinsonnak, félre, hogy a többiek ne hallják:

– A szemüveges férfi Mr. Vyse, tudja, a producer!

A nyugalmazott indiai bíró nem titkolt ellenszenvvel nézett Mr. Vyse-ra.

– És mit produkál? Gyerekeket? – kérdezte.

– Jaj, dehogy – mondta Mr. Satterthwaite elhűlve, hogy Mr. Vyse-zal kapcsolatban ilyen durva hangot lehetett megütni. – Színdarabokat!

– Én inkább kimegyek – szólalt meg Naomi. – Nagyon meleg van idebenn.

Erős, rekedtes hangjával ráijesztett Mr. Satterthwaite-re. Naomi a kijárat felé lódult, csakhogy alig látott valamit, és nekiment Mr. Tomlinsonnak. Az ajtóban Mr. Quinnel találta magát szemben, aki elállta az útját.

– Menjen vissza, és üljön le! – mondta a lánynak.

Parancsolóan beszélt, és Mr. Satterthwaite nagy meglepetésére a lány előbb habozott, de aztán engedelmeskedett. Az asztal végén ült le, olyan messze a többiektől, amennyire ez csak lehetséges volt.

Mr. Satterthwaite előre sündörgött, és megszólította a producert.

– Talán nem is emlékszik rám – kezdte –, az én nevem Satterthwaite.

– Hát persze!

A hosszú, csontos kéz előrenyúlt, és fájdalmasan megragadta a másik kezét:

– Kedves uram! Milyen érdekes, hogy itt találkozunk! Ugye, ismeri Nunn kisasszonyt?

Mr. Satterthwaite-nek leesett. Nem csoda, hogy ismerős volt a hangja! Angliában ezrek borzongtak meg ennek a csodálatosan érzelmes hangnak a hallatán. Rosina Nunn! A legnagyobb angol romantikus színésznő! Mr. Satterthwaite is a rajongói közé tartozott. Senki nem tudott úgy szerepet alakítani, mint Nunn kisasszony, úgy kihozni az árnyalatokat. Mr. Satterthwaite mindig is intellektuális színésznőnek tartotta, olyannak, aki megérti a szerepet, és képes annak a leglényegét megragadni.

Az azonban érthető, hogy Mr. Satterthwaite szemtől szemben nem ismerte fel. Rosina Nunn váltogatta, hogy mikor milyen külsőt öltött. Életének huszonöt évét szőkeként élte le. Egy USA-beli turné után hollófekete tincsekkel tért haza, és drámai hősnőket kezdett játszani. Ez a „francia márkinő” fazon volt most nála a legújabb.

– Ja, ez itt Mr. Judd, Nunn kisasszony férje – mondta Vyse, mintegy mellékesen bemutatva a kopasz férfit.

Nunn kisasszonynak már több férje is volt, ezt Mr. Satterthwaite jól tudta. A mostani ezek szerint ez a Mr. Judd.

Mr. Judd egy fedeles kosárból buzgón szedte elő, és csomagolta ki az elemózsiát. A feleségéhez beszélt:

– Még egy kis libamájpástétomot, drágaságom? Azon nincs olyan sok, mint ahogy te szereted.

Rosina Nunn visszaadta neki a kezében tartott zsemlét, miközben csak annyit mondott:

– Henry a legfinomabb ennivalókról gondoskodik. Az ellátmány mindig az ő dolga!

– Etesd a bestiát! – mondta Mr. Judd, és nevetett. Megveregette a felesége vállát.

– Pont úgy bánik vele, mintha kutya lenne – suttogta Mr. Vyse szomorkás hangja Mr. Satterthwaite fülébe. – Még az ételt is felvágja neki a tányéron. Ki érti a nőket…?

Mr. Satterthwaite és Mr. Quin kicsomagolták a hideg ebédet. Az asztalra kemény tojás, sonkaszeletek és gruyère sajt került. A hercegnő és Nunn kisasszony egészen belemerültek a bizalmas beszélgetésbe. A színésznő mélyen zengő alt hangján néha hallhatóvá váltak a részletek:

– A kenyeret csak egy kicsit kell megpirítani, tudja? És akkor egy *leheletnyi* narancslekvár jön rá, nem több! Összetekerni, és be a sütőbe, épp csak egy percre. Egyszerűen ellenállhatatlan!

– Mindene az evés! – suttogta Mr. Vyse. – Ezért él. Nem tud semmi másra gondolni. Emlékszem, amikor a *Tenger lovasai*-t csináltuk, és tudja, abban van az a sor, hogy „Milyen szép és békés lesz minden!”. Egyszerűen nem tudtam belőle kicsiholni azt, amit akartam! Végül azt mondtam neki: gondoljon közben a mentakrémre – azt nagyon szereti. És tessék: már hozta is, amit kellett, azt a távolba révedő tekintetet, amitől mindenkinek összefacsarodik a szíve!

Mr. Satterthwaite erre nem szólt semmit. Inkább elmerült az emlékeiben.

Velük szemben Mr. Tomlinson most megköszörülte a torkát, jelezve, hogy készül beleszólni a társalgásba.

– Hallom, maga színdarabokat produkál! A jó színházat én is nagyon szeretem. A *Hasfelmetsző Jack* – na, az egy jó darab volt!

– Te jó isten… – mondta Mr. Vyse, és teljes testében megborzongott.

– Csak egy picurka fokhagymagerezd kell hozzá, az megbolondítja – mondta éppen Nunn kisasszony a hercegnőnek. – Mondja meg a szakácsának!

Boldogan felsóhajtott, majd odafordult a férjéhez.

– Henry! – szólt panaszos hangon. – Én a kaviárt ma még *nem is láttam*!

– Majdnem rajta ülsz – válaszolt derűsen Mr. Judd. – Magad mögé tetted a széken.

Rosina Nunn sietve megkereste, majd körbevillantotta mosolyát az asztalnál ülőkön.

– Henry maga a tökély! Én olyan borzasztó szórakozott vagyok… Sose tudom, hogy mit hová teszek!

– Mint amikor a gyöngysorodat a neszesszeredbe raktad, és ottfelejtetted a szállodában! – idézte fel Mr. Judd vidáman. – Szavamra, aznap jó sokat telefonáltam meg sürgönyöztem…!

– Az legalább biztosítva volt – mondta álmodón Nunn kisasszony. – Nem úgy, mint az opálom.

Arcán mélységes, szívszorító bánat látszott.

Mint Mr. Quin társaságában már máskor is, Mr. Satterthwaite úgy érezte magát, mintha színdarabban szerepelne. Ezt most nagyon erősen érezte. Álomszerű volt az egész, és mindenkinek megvolt benne a maga szerepe. Az ő végszava pedig éppen ez: „…mint az opálom.” Előrehajolt.

– Milyen opál, Nunn kisasszony?

– Henry, nálad van a vaj? Köszönöm. Nos, az opálom: tudja, ellopták. És soha nem került elő.

– Kérem, mesélje el! – kérte Mr. Satterthwaite.

– Hát… én októberi születésű vagyok, úgyhogy az opál nekem szerencsét hoz, de akkor már igazán szépet akartam. Jó sokáig vártam rá. Azt mondták, hogy az egyik legtökéletesebb opál a világon. Nem volt túl nagy, csak akkora, mint egy kétshillinges, de micsoda színe volt és micsoda tüze!

Felsóhajtott. Mr. Satterthwaite felfigyelt rá, hogy a hercegnő fészkelődik, és nem érzi túl kellemesen magát – de Nunn kisasszonyból most már gát nélkül folyt a szó. Folytatta, és

különlegesen szép hanglejtése miatt a sztori úgy hangzott, mint valami régi-régi, gyászos hőstörténet.

– Egy fiatalember lopta el, akit Alec Gerard-nak hívtak. Színdarabokat írt.

– Mégpedig nagyon jókat! – szúrta közbe Mr. Vyse, a szakember. – Egyik darabja hat hónapig volt nálam.

– Színpadra állította? – kérdezte Mr. Tomlinson.

– Ó, *dehogy!* – tiltakozott Mr. Vyse. – De képzelje, egy alkalommal még ez is megfordult a fejemben!

– Volt benne egy csodás szerep nekem – mondta Nunn kisasszony. – Az volt a címe, hogy *Rachel gyermekei*, bár a darabban egyik szereplőt sem hívták Rachelnek. Az a fiú eljött hozzám a színházba, hogy beszélgessünk a darabról. Kedveltem őt! Jó külsejű, de nagyon félénk, szegény fiú volt. Emlékszem… – kalandozott el a művésznő, és arcán megjelent az a csodálatos, távolba révedő kifejezés – …emlékszem, hozott nekem mentakrémet. Az opál ott hevert az öltözőasztalon. A fiú járt már valahol Ausztráliában, és értett kicsit az opálokhoz. Odavitte a fényre, hogy megnézze. Biztosan akkor csúsztatta a zsebébe. Rögtön keresni kezdtem, mihelyt kitette a lábát. Nagy felfordulás volt, emlékszel?

Mr. Vyse-hoz fordult.

– Emlékszem bizony – felelte Mr. Vyse savanyú képpel.

– Az opál üres dobozát megtalálták másnap a fiúnál – folytatta a művésznő. – Komoly anyagi gondjai voltak, de másnap nagy összegeket fizetett be a bankba. Azt állította, hogy egy barátja tett meg neki egy lovat a lóversenyen, de ezt a barátját nem tudta előkeríteni. Azt mondta, hogy az opál dobozát véletlenül tette el. Énszerintem ez elég gyenge védekezés, nem? Ennél jobb kifogást is kitalálhatott volna… El kellett mennem tanúskodni. Teli volt a sajtó a képeimmel. Az ügynököm szerint jó reklám volt, de én jobban szerettem volna, ha visszakapom az opálomat.

Bánatosan ingatta a fejét.

– Nem kéred az ananászbefőttet? – kérdezte Mr. Judd.

Nunn kisasszony felvidult.

– Hol van?

– Most adtam a kezedbe!

Nunn kisasszony megnézte maga mögött, aztán az orra előtt, belenézett kis szürke selyemretiküljébe, majd lassan előhúzta nagy, bordó selyemtáskáját, mely eddig a földön hevert mellette. Elkezdte kirakosgatni a táska tartalmát az asztalra. Mr. Satterthwaite nagy érdeklődéssel figyelte.

Előkerült egy púderpamacs, egy rúzs, egy pici ékszeres doboz, egy motring fonal, még egy púderpamacs, két zsebkendő, egy doboz csokoládé, egy díszes papírvágó kés, egy tükör, egy kis, sötétbarna dobozka, öt levél, egy dió, egy kicsi, mályvaszínű krepdesindarab, egy szalag és egy kiflicsücsök. Legvégül meglett az ananászkonzerv is.

– Heuréka! – nyugtázta halkan Mr. Satterthwaite.

– Hogy mondja? – kérdezte a művésznő.

– Semmi, semmi – sietett a válasszal Mr. Satterthwaite. – Milyen szép ez a papírvágó kés!

– Ugye? Ajándékba kaptam valakitől. Már nem emlékszem, kitől.

– Az meg egy indiai skatulya – jegyezte meg Mr. Tomlinson. – Ügyes kis szerkezet!

– Azt is kaptam valakitől – mondta Nunn kisasszony. – Már régóta megvan. A színházban mindig az öltözőm asztalán tartottam. Pedig annyira nem is szép, ugye?

A skatulya egyszerű, sötét színű fából készült. Oldalra nyílt. A tetején két kicsi, fából készült lapocska volt, amiket körbe-körbe lehetett forgatni.

– Talán nem túl szép – mondta Mr. Tomlinson kuncogva –, de lefogadom, hogy ilyet még eddig nem láttak.

Mr. Satterthwaite előrehajolt. Izgatottságot érzett.

– Miért mondta rá, hogy „ügyes szerkezet”? – kérdezte.

– Ugye, hogy az? – Mr. Tomlinson a kérdést Nunn kisasszonynak címezte, de az nem reagált.

– Gondolom, nem szeretné, ha itt, mindenki előtt megmutatnám a trükköt… – mondta Tomlinson, de Nunn kisasszony teljesen értetlenül nézett rá.

– Milyen trükköt? – kérdezte Mr. Judd.

– Komolyan mondják, hogy nem ismerik…?

Mr. Tomlinson körülnézett, de mindenfelé csak kíváncsi tekinteteket látott.

– Nahát! Elvehetem a dobozt egy kicsit? Köszönöm.

Kinyitotta.

– Adnának nekem valamit, amit beletehetek? Nem kell túl nagy. Itt van például ez a kis darab sajt. Ez kiválóan megfelel. Beleteszem a skatulyába, és becsukom.

Ekkor egy-két percig szöszmötölt a kezében lévő dobozzal.

– És most…!

Megint kinyitotta a skatulyát, de az üres volt.

– Azt a mindenit! – kiáltott fel Mr. Judd. – Hogy csinálta?

– Nagyon egyszerű. Fejjel lefelé kell fordítani, aztán a bal oldali falapot félig körbefordítom, és a jobb oldalit rácsukom. Hogy a belerakott sajt újból előkerüljön, meg kell a sorrendet fordítani: a jobb oldali lapot kell félig körbefordítani, és a bal oldalit rácsukni, még mindig fejjel lefelé. És tessék…!

A skatulya kinyílt. Nagy volt a meglepetés: előkerült a sajt! De valami más is volt mellette: valami kerek, ami a szivárvány minden színét szórta szét ragyogva.

– Az opálom!

Harsonák zengését idézte ez az örömkiáltás. Rosina Nunn felegyenesedve, kezét szívére szorítva állt.

– Az opálom! De hogy került az oda?

Henry Judd megköszörülte a torkát.

– Hát… izé… Rosy, szerelmem, én azt hiszem, hogy te magad tehetted bele.

Valaki felkelt az asztaltól, és kitámolygott a levegőre. Naomi Carlton Smith volt az. Mr. Quin utána ment.

– De mikor raktam bele? Arra gondolsz, hogy…

Mr. Satterthwaite figyelte a művésznőt, miközben az rádöbbent az igazságra. Eltartott vagy két percig is.

– Arra gondolsz, hogy még akkor, tavaly, a színházban!

– Rosy, te is tudod, hogy mindent el szoktál keverni – mondta bocsánatkérő hangon Henry.

– Mint ma a kaviárt!

Nunn kisasszonynak valódi fájdalommal járt, hogy mindezt végiggondolja.

– Oda se figyeltem, és beleraktam! Aztán meg biztos a kezembe vettem és forgattam a dobozt, és véletlenül elfordítottam a falapokat… de… de akkor…

Végre leesett neki.

– De akkor nem Alec Gerard lopta el! Jaj! – hangzott fel a mélyről indított, megrendültnek szánt felkiáltás. – Ez rettenetes!

– Nos, ezen most már tudunk segíteni – mondta Mr. Vyse.

– Igaz, de szegény már egy éve börtönben ül! – mondta a művésznő, majd mindannyiuk meglepetésére hirtelen a hercegnőhöz fordult, megkérdezte:

– Ki az a lány, aki most ment ki?

– Carlton Smith kisasszony Mr. Gerard menyasszonya volt – felelte a hercegnő. – Neki… nagy csapást jelentett ez az eset.

Mr. Satterthwaite észrevétlenül kiosont. A havazás elállt, Naomi pedig a kőfalon ült. Kezében vázlatfüzet, körülötte színes kréták. Mr. Quin ott állt mellette.

Naomi odanyújtotta a vázlatfüzetet Mr. Satterthwaite-nek. Elég sebtében odavetett vázlat volt – de zseniális. Hópelyhek kaleidoszkópszerű örvénylése, a középpontban egy emberi alakkal.

– Ez nagyon jó – mondta Mr. Satterthwaite.

Mr. Quin felnézett az égre.

– Vége a viharnak – mondta. – Az utak csúszni fognak, de szerintem nem lesz baleset. Most már nem.

– Nem lesz baleset – mondta Naomi is. Jelentőségteljes volt a hangja, de hogy miért, azt Mr. Satterthwaite nem értette. A lány feléje fordult és rámosolygott, váratlanul derűsen.

– Most már Mr. Satterthwaite is velem jöhet, ha akar.

Mr. Satterthwaite ekkor értette meg, hogy a kétségbeesésnek milyen mélységeiben járt előzőleg Naomi.

– Nekem búcsúznom kell – mondta Mr. Quin.

Eltávolodott.

– Hova megy? – kérdezte Mr. Satterthwaite, aki utána nézett.

– Gondolom, oda, ahonnan jött – felelte Naomi fura hangon.

– De hát ott már nincs semmi… – mondta Mr. Satterthwaite, mert Mr. Quin a sziklafal széle felé tartott, arra, ahol először meglátták. – Épp maga mondta, hogy az ott már a világ vége!

Visszaadta a vázlatfüzetet.

– Ez nagyon jó – mondta. – Nagyon hasonlít hozzá. De… mondja csak, miért ábrázolta jelmezben?

Tekintetük egy másodpercre összetalálkozott.

– Mert ilyennek látom – felelte Naomi Carlton Smith.

12. fejezet
A HARLEKIN ÖSVÉNY

Mr. Satterthwaite nem tudta megmondani, hogy minek megy Denmanékhoz vendégségbe. Ezek az emberek nem tartoztak az ő köreihez; sem a felső tízezerhez, sem a még ennél is érdekesebb művészvilághoz. Nyárspolgárok voltak, és még abból is az unalmas fajta. Mr. Satterthwaite Biarritzban találkozott velük először, elfogadta a meghívásukat, elment hozzájuk, unatkozott náluk – és mégis újra és újra meglátogatta őket.

Miért? Ezt kérdezgette magától ezen a június 21-én, miközben Rolls-Royce-ával sebesen haladt Londonból Denmanék felé.

John Denman negyvenéves lehetett, és az üzleti világban biztos pozícióval bíró, általánosan elismert figura volt. Mr. Satterthwaite-tel nem voltak közös barátaik, közös gondolataik pedig még kevésbé. A maga területén értelmes ember minden másban roppant fantáziátlannak bizonyult.

„Miért csinálom ezt?” – kérdezte magától újra Mr. Satterthwaite, és az egyetlen válasz, ami eszébe jutott, oly gyenge volt és olyan abszurd, hogy már-már elhessegette. Mert csak egyvalamit tudott felhozni a mentségére, azt, hogy Denmanék kényelmes és mindennel felszerelt házában az egyik szoba felkeltette az érdeklődését. Ez a szoba Mrs. Denman saját nappalija volt.

Nem mintha az asszony egyénisége rányomta volna a bélyegét a szobára, ugyanis – amennyire Mr. Satterthwaite meg tudta ítélni – az asszonynak semmiféle egyénisége nem volt Ennyire semmilyen nővel még életében nem találkozott. Annyit tudott róla, hogy orosz származású. John Denman az orosz frontra került az I. világháború elején, ott harcolt, majd mikor hazajött, magával hozott egy orosz lányt, egy nincstelen menekültet. Denman a szülei heves ellenkezésével mit sem törődve feleségül vette.

Mrs. Denman nappalija egyáltalán nem volt különleges. Szépen be volt rendezve masszív Hepplewhite bútorokkal, és kicsit inkább férfias szobának hatott, mint nőiesnek. Volt bent azonban egy oda nem illő darab: egy lakkozott kínai paraván, krémsárga és halvány rózsaszín. Múzeumok is szívesen elfogadták volna, mert igazi műkincs volt, ritka szép.

Nem illett ehhez az angol polgári háttérhez. Igazából a paravánhoz kellett volna a szoba bútorzatát hangolni, hogy minden szépen harmonizáljon vele. Pedig Denmanéknak amúgy nem volt rossz ízlése. A ház összes többi helyiségében tökéletes összhangban voltak egymással a berendezési tárgyak.

Mr. Satterthwaite a fejét csóválta. Lényegtelen dolog volt, de mégsem hagyta őt nyugodni. Valóban azt hitte, hogy ezért jön el mindig ebbe a házba. Az a paraván talán csak egy női szeszély miatt áll ott – de ez a feltételezés máris megdőlt, ha Mrs. Denmanra gondolt: a csendes, kemény arcvonású asszonyra, aki olyan kifogástalanul beszélt angolul, hogy senki meg nem mondta volna róla, hogy külföldi.

Az autó megállt, megérkeztek. Mr. Satterthwaite kiszállt, de még mindig a kínai paraván foglalkoztatta. Denmanék házának Ashmead volt a neve, két és fél hektár tartozott hozzá a Londontól ötven kilométerre lévő Melton Heath területén, ami a tengerszint felett százötven méteren fekszik, és javarészt olyanok lakják, akiknek bőséges jövedelmük van.

Mr. Satterthwaite-et az udvarias komornyik azzal fogadta, hogy Mr. és Mrs. Denman jelenleg házon kívül vannak, egy előadás próbáján, de remélik, hogy Mr. Satterthwaite addig is otthon érzi majd magát, amíg ők megjönnek.

Mr. Satterthwaite bólintott, majd a kapott üzenet értelmében máris kilépett a kertbe. Futólag megvizsgálta a virágágyakat, majd egy árnyas sétányra fordult, s azon hamarosan eljutott a fallal körbevett kert egyik kapujához. Nem volt bezárva, úgyhogy kiment rajta, s egy keskeny ösvényt talált ott.

Elnézett jobbra is meg balra is. Bájos volt ez az ösvény: csupa zöld árnyék, a szélén pedig magas sövény. Igazi régifajta, falusi gyalogút, kanyargós és kacskaringós. Mr. Satterthwaite-nek eszébe villant a ház postacíme: ASHMEAD, HARLEKIN ÖSVÉNY; de eszébe jutott az is, hogy Mr. Denman elmondta neki az utacska másik nevét, ahogy az idevalósiak hívták.

– A Harlekin ösvény! – mormolta magában. – Vajon…?

Fordult vele egyet az út.

Akkor nem is gondolt bele, csak később, hogy milyen különös: egyáltalán nem lepődött meg, amikor egyszer csak találkozott itt az ő megfoghatatlan barátjával, Mr. Harley Quinnel. Kezet ráztak.

– Szóval *maga is* itt van – mondta Mr. Satterthwaite.

– Igen – felelte Mr. Quin. – Ugyanabban a házban szálltunk meg.

– Szintén a vendégük?

– Igen. Miért, ez meglepi?

– Nem – felelte lassan Mr. Satterthwaite. – De úgy tudom: sehol sem szokott sokáig maradni. Igaz?

– Csak ameddig szükséges – mondta komolyan Mr. Quin.

– Értem – mondta Mr. Satterthwaite.

Csendben sétáltak tovább.

– Ez az ösvény itt… – kezdte Mr. Satterthwaite, majd elhallgatott.

– Az enyém – mondta Mr. Quin.

– Gondoltam – mondta Mr. Satterthwaite. – Ebben valahogy biztos voltam. Van azonban egy másik neve is, itt helyben: Szerelmesek ösvényének hívják. Tudta?

Mr. Quin bólintott.

– No de minden faluban van „Szerelmesek ösvénye”, nem?

– Gondolom – mondta Mr. Satterthwaite, és felsóhajtott.

Egyszerre úgy érezte: úgy öregedett meg, hogy mindenből kimaradt. Ő csak egy kis ráncos, töpörödött, maradi vénember. Mindkét oldalán élénken, buján zöldellt az élősövény.

– Vajon hol ér véget ez az ösvény? – kérdezte hirtelen.

Éppen az utolsó kanyarulatánál jártak. Az ösvény a senki földjére vezetett, és szinte a lábuk előtt nagy gödör tátongott. Benne a napfényben csillogó konzervdobozok, és más fémdobozok, amik a rozsda miatt már nem csillogtak; rossz csizmák, újságpapír és még sok-sok vicik-vacak, ami már senkinek sem kell.

– Szemétdomb! – kiáltotta Mr. Satterthwaite, és sértődötten kapkodta a levegőt.

– Néha a legcsodálatosabb dolgok hevernek a szemétdombon – mondta Mr. Quin.

– Tudom, tudom! – mondta Mr. Satterthwaite, és épp csak egy kissé nagyképűen idézni kezdett – „Hozzátok ide nekem a két legszebb dolgot a városból! – szólt az Úr.” Ismeri, ugye?

Mr. Quin bólintott.

Mr. Satterthwaite felnézett a romos házikóra, ami a sziklafal tetején kapaszkodott, a meredély szélén.

– Nem lehetett valami szép abból a házból a kilátás – jegyezte meg.

– Annak idején biztosan nem volt még itt ez a szemétdomb – mondta Mr. Quin. – Én úgy tudom, hogy Denmanék itt laktak, amikor összeházasodtak. A nagy házba csak Denman szüleinek halála után költöztek be. Ezt a házikót akkor rombolták le, amikor megpróbálkoztak itt a kőbányászattal, de – mint látja – nem sokra jutottak vele.

Megfordultak, és elindultak visszafelé.

– Azt hiszem – szólalt meg Mr. Satterthwaite mosolyogva –, hogy meleg nyári estéken sok szerelmespár sétált már errefelé.

– Biztosan.

– A szerelmesek – mondta Mr. Satterthwaite. Elgondolkozva ismételte meg a szót, és az angolokra jellemző feszélyezettség nélkül. Mr. Quin volt rá ilyen hatással.

– Maga sokat tett a szerelmesekért, Mr. Quin!

Mr. Quin erre csak némán meghajtotta a fejét.

– Segített nekik, hogy elkerüljék a bánatot, sőt, még annál rosszabbat is: a halált. Védőügyvédjéül szegődött még a holtaknak is.

– Most saját magáról beszél, arról, amit maga tett – nem én.

– De az ugyanaz – mondta Mr. Satterthwaite. – Tudja maga is – tette hozzá provokatívan, mert a másik nem szólt semmit. – Általam végezte a dolgot. Valamiért nem cselekszik közvetlenül.

– Azért néha igen – mondta Mr. Quin.

Hangsúlyában volt valami új. Mr. Satterthwaite egész megborzongott, pedig küzdött ellene. Már délután van, hűvösödik – erre gondolt. Csakhogy a nap éppoly fényesen sütött, mint idáig.

Ebben a pillanatban egy lány bukkant elő a kanyarból. Csinos, szőke, kék szemű lány volt, rózsaszínű pamutszoknyában. Mr. Satterthwaite felismerte: Molly Stanwell volt az, akivel már máskor is találkozott itt.

A lány integetve üdvözölte.

– John és Anna most jöttek meg – kiáltotta oda. – Tudták, hogy jön, de egyszerűen muszáj volt jelen lenniük a próbán.

– Milyen próbán? – érdeklődött Mr. Satterthwaite.

– Ennek a maszkos előadásnak a próbáján, én nem is tudom pontosan, hogy mi a neve. Van benne tánc is, ének is, meg mindenféle. Emlékszik még Mr. Manlyre, aki idevalósi? Neki jó tenor hangja van, ő lesz Pierrot, és én leszek Pierrette. Két profi táncos jön majd Harlekin és Columbina szerepét eljátszani. És nagy kórus is lesz. Lady Roscheimer nagy lelkesedéssel szervezi és vezeti a falusi lányok kórusát. Most erre az előadásra készül velük. A zene elég kedves, de nagyon modern, tudja, olyan, amiben szinte nincsenek is harmóniák. Claude Wickham írta. Nem ismeri véletlenül?

Mr. Satterthwaite bólintott, mert (mint azt már említettük) általában mindenkit ismert. Erről a feltörekvő tehetségről, Claude Wickhamről is mindent tudott, de ismerte Lady Roscheimert is, ezt a kövérkés zsidó asszonyt, akinek a művészet iránt elhivatott fiatalemberek voltak a gyengéje. Ugyancsak ismerte Sir Leopold Roscheimert, aki örült, ha a felesége jól érzi magát, és – ami a férjek körében ritkaság – engedte, hogy ezt úgy tegye, ahogyan neki tetszik.

Claude Wichamet ott találták Denmanéknál, éppen teáztak. A zeneszerző válogatás nélkül tömte magába, ami a keze ügyébe került, miközben sebesen beszélt, és hosszú, szokatlanul puha, fehér ujjú kezével hadonászott. Rövidlátó volt, és nagy, szarukeretes szemüveget hordott.

Az egyenes hátú, kissé vöröses arcú, enyhén hízásra hajlamos John Denman az unott figyelmesség minden jelét mutatta. De mihelyt Mr. Satterthwaite megérkezett, a zeneszerző máris inkább őt szemelte ki hallgatóságnak. Mint mindig, Anna Denman most is szótlanul és kifejezéstelen arccal üldögélt a teáskészlet mögött.

Mr. Satterthwaite lopva megnézte az asszonyt. Magas volt, csontos és nagyon sovány, arccsontjain feszült a bőr, fekete haját középen elválasztva hordta, s a bőrén látszott, hogy életében sokat volt a szabad ég alatt. Ehhez szokott, és nem használt kozmetikumokat. Mint egy fából készült, régifajta játék baba, kemény, élettelen, és mégis…

Arra gondolt:

„Kell hogy ennek az arcnak valami jelentése legyen, és még sincs. Ez nincs így rendjén. Nagyon is rosszul van.”

Claude Wickhamhez pedig így szólt:

– Bocsánat, mit is mondott?

Claude Wickham nagyon szerette a saját hangját, úgyhogy újrakezdte a mondókáját.

– A világ egyetlen, érdeklődésre számot tartó országa Oroszország volt. Ők legalább kísérleteztek. Mondhatják, hogy emberi életekkel kísérleteztek, de akkor is! Ez bámulatos!

Egyik kezével a szájába tömött egy egész szendvicset, a másikkal pedig az eddig lóbált csokoládés piskótából küldött utána egy falatot.

– Vegyük csak az Orosz Balett társulatát! – mondta teli szájjal. Majd eszébe jutott a háziasszony, és megkérdezte tőle, hogy *ő* mit gondol az Orosz Balettről.

Kérdése nyilvánvalóan csak bevezetés volt a lényeghez, azaz ahhoz, hogy mit gondol Claude Wickham az Orosz Balettről, de az asszony olyan meglepő választ adott, hogy azzal teljesen kizökkentette a zeneszerzőt.

– Sosem láttam őket.

– Tessék? – bámult el a zeneszerző. Az álla leesett. – De hiszen…

Az asszony kifejezéstelenül, ugyanolyan hangon folytatta:

– Mielőtt férjhez mentem, táncos voltam. Most már…

– Egész életében táncolt – szólt közbe a férj.

Az asszony megvonta a vállát.

– A tánc! Én minden fortélyát ismerem. Már nem érdekel.

Claude-nak csak egy perc kellett, hogy visszatérjen szokott magabiztossága. Tovább fecsegett.

– Ha már szóba kerültek az életek, és a velük való kísérletezés – mondta Mr. Satterthwaite – az orosz népnek ez a kísérletezgetés elég sokba került.

Claude Wickham erre rögtön lecsapott:

– Tudom, hogy mire akar kilyukadni! – kiáltotta. – Karszanovára! A halhatatlan, az utolérhetetlen Karszanovára! Maga látta táncolni?

– Háromszor is – felelte Mr. Satterthwaite. – Kétszer Párizsban, egyszer pedig Londonban. Azt… nem lehet elfelejteni.

Már-már áhítatosan beszélt róla.

– Láttam én is – mondta Claude Wickham. – Tízéves koromban. Egyik nagybátyám vitt magával. Istenem! Soha nem fogom elfelejteni!

A piskótavéget felindulásában behajította virágágyásba.

– Van egy róla mintázott, kisméretű szobor az egyik berlini múzeumban – mondta Mr. Satterthwaite. – Csodálatos! Az a törékenység, mintha egy ujjal el lehetne őt törni…! Láttam Columbinaként, aztán a *Hattyúk tavá*-ban, meg haldokló nimfaként.

Fejét csóválva szünetet tartott.

– Zseniális volt. Ilyen tehetség nem születik minden évtizedben. És milyen fiatal volt! A tudatlanság és az önkény áldozata lett, még a forradalom első napjaiban.

– Idióták! Eszelősök! Állatok! – mondta Claude Wickham, majd csaknem megfulladt egy korty teától.

– Együtt tanultam Karszanovával – mondta Mrs. Denman. – Jól emlékszem rá.

– Ugye, csodálatos volt? – kérdezte Mr. Satterthwaite.

– Igen – felelt Mrs. Denman csendesen. – Az volt.

Claude Wickham távozott, John Denman pedig megkönnyebbülten sóhajtott fel – amin a felesége jót nevetett.

Mr. Satterthwaite is bólogatott.

– Tudom, mi jár a fejében – mondta a házigazdának. – De mégis, amit ez a fiú ír, az igazi zene!

– Biztosan úgy van – mondta Denman.

– Bizony! De hogy meddig tart, az már más kérdés.

John Denman kíváncsian nézegette Mr. Satterthwaite-et.

– Mire gondol?

– Arra, hogy korán jött neki a siker. Az pedig veszélyes. Mindig veszélyes.

Odanézett Mr. Quinre.

– Egyetért velem?

– Magának mindig igaza van – mondta Mr. Quin.

– Menjünk fel a szobámba – javasolta Mrs. Denman. – Kellemes ott.

Ő ment elöl, s a többiek követték. Mr. Satterthwaite nagy levegőt vett, amikor megpillantotta a kínai paravánt. Amikor felnézett, meglátta, hogy Mrs. Denman őt nézi.

– Maga az az ember – biccentett feléje –, akinek mindig igaza van. Mit gondol a paravánomról?

Mr. Satterthwaite úgy érezte, mintha a szavak kihívást jelentenének, ezért szinte vontatottan, kicsit hebegve válaszolt:

– Nos hát… hát… ez gyönyörű. Mi több, páratlan.

– Ebben igaza van – lépett oda mögéje Denman. – Még a házasságunk elején vásároltuk. Az értékének nagyjából a tizedéért szereztük meg, de még az az összeg is vagy egy évre a földhöz vágott bennünket. Emlékszel, Anna?

– Igen – felelte Mrs. Denman. – Emlékszem.

– Igazából ez a vétel nem volt arányban a lehetőségeinkkel – akkor. Most már persze más a helyzet. Nemrég a Christie's árverésen nagyon szép lakktárgyak szerepeltek. Pont olyanok, amilyenekkel ezt a szobát ki lehetne egészíteni. Össze kéne ide hordani mindazt, ami kínai, a többit meg kivinni. Gondolná, Mr. Satterthwaite, hogy erről a feleségem hallani sem akar?

– Én így szeretem ezt a szobát, ahogy van – mondta Mrs. Denman.

Furcsa volt az arckifejezése. Mr. Satterthwaite megint érezte a kihívást, de egyúttal azt is, hogy kudarc fenyegeti. Körbenézett, és most először vette igazán észre, hogy mennyire hiányzik ebből a szobából a személyesség. Sehol egy fénykép, sehol egy csokor virág, és emléktárgyak sem voltak. Egyáltalán nem is látszott női szobának. Ha nincs benne az ide nem illő kínai paraván, bízvást lehetett volna egy nagy bútoráruház egyik bemutatótermének mintaszobája.

Mr. Satterthwaite meglátta: az asszony mosolyogva nézi őt. Előrehajolt, egy pillanatra levetkőzte az angol háziasszonyt, s meglátszott rajta, hogy idegen származású.

– Magának mondom, mert maga meg fogja ezt érteni. Ezt a paravánt nem is annyira pénzzel vettük, hanem annál többel: szívvel. Szívvel, mert ilyen gyönyörű, és nincs párja – és szívesen lemondtunk miatta más dolgokról, amikre szükségünk lett volna. Azokat az értékes kínai műtárgyakat, amikről a férjem beszélt, már csak pénzért vennénk, magunkból nem adnánk értük semmit.

A férj fel nevetett.

– Legyen, ahogy te akarod! – mondta, de a hangjában volt egy kis bosszankodás. – Csak nem passzol ehhez az angol háttérhez. Ezek a bútorok elég jók a maguk nemében, jó masszívak és eredetiek – de semmi különös. A Hepplewhite kései időszakából való, egyszerű, jó minőségű bútorok.

A felesége bólintott.

– Jó minőségű, masszív, eredeti angol – ismételte halkan.

Mr. Satterthwaite rábámult. Mintha a szavai valami mögöttes jelentést hordoztak volna. Az angol bútorzatú szoba… s benne a ragyogóan szép kínai paraván… De nem, a sejtés már el is szállt.

– Stanwell kisasszonnyal találkoztam az ösvényen – mondta társalogva. – Hallom, ő lesz Pierrette a ma esti előadáson.

– Igen – felelte Denman. – És nagyon jól csinálja!

– De a lába lassú – mondta Anna.

– Butaság! – mondta a férje. – A nők mind egyformák, Satterthwaite: nem bírják elviselni, ha másik nőt dicsérnek előttük. Molly jól néz ki, így aztán minden nő rajta köszörüli a nyelvét.

– Én a táncról beszéltem – mondta Anna Denman. Kicsit meglepett volt a hangja. – Csinos lány, persze, de a lába nem ügyes. Mást nem lehet erről mondani: én tudom, mi a tánc.

Mr. Satterthwaite tapintatosan másra terelte a témát:

– Ha jól értettem, két hivatásos táncos jön ide estére?

– Igen, a balettot ők fogják táncolni. Oranov herceggel jönnek, aki lehozza őket a kocsijával.

– Szergej Oranov?

Anna Denman kérdezett közbe. A férje odafordult, ránézett.

– Ismered őt?

– Ismerem, még Oroszországból.

Mr. Satterthwaite úgy látta, mintha John Denmant ez idegesítené.

– És ő meg fog ismerni?

– Igen, meg fog ismerni.

Az asszony felnevetett, halkan, de már-már diadalmasan. Most egyáltalán nem fababára emlékeztetett az arca. Megnyugtatóan bólintott a férje felé.

– Szóval Szergej hozza le a két táncost. Mindig is érdekelte a tánc.

– Emlékszem – mondta kurtán John Denman, majd megfordult, és kiment a szobából. Mr. Quin is utána ment. Anna Denman a telefonhoz lépett, és kérte, hogy kapcsoljanak neki egy számot. Egy kézmozdulattal visszatartotta Mr. Satterthwaite-et, aki követni akarta a másik két férfit.

– Beszélhetnék Lady Roscheimerrel? Ó, hát maga az! Anna Denman beszél. Megjött-e már Oranov herceg? Hogy? *Micsoda?* Istenem, micsoda balszerencse!

Még néhány percig hallgatta, hogy mit mond a másik nő, majd letette a kagylót. Mr. Satterthwaite-hez fordult.

– Baleset történt. Biztos azért, mert Szergej Ivanovics vezetett. Az évek alatt semmit nem változott! A táncoslány nem sebesült meg komolyan, csak zúzódásai vannak, de nagyon megijedt, így ma este nem tud táncolni. A férfinak viszont eltört a karja. Szergej Ivanovics maga nem sérült meg. Talán mert az ördög vigyáz az övéire…

– És mi lesz az esti előadással?

– Ez a kérdés, barátom! Valahogy meg kell oldani.

Az asszony leült gondolkodni. De aztán nemsokára felnézett:

– Rossz háziasszony vagyok: nem szórakoztatom magát!

– Biztosíthatom, hogy erre semmi szükség. Bár volna valami, amit nagyon szeretnék megtudni.

– Mi lenne az?

– Honnan ismerik Mr. Quint?

– Gyakran van itt – felelte vontatottan az asszony. – Azt hiszem, van valami birtoka errefelé.

– Igen, igen! Nekem is épp ma délután említette – mondta Mr. Satterthwaite.

– Ő… – kezdett bele az asszony, de rögtön el is hallgatott. Mr. Satterthwaite-tel találkozott a tekintetük. – Szerintem maga nálam jobban tudja, hogy ki ő – fejezte be.

– Hogy én?

– Miért, nem?

Mr. Satterthwaite zavarban volt. Az ő pedáns kis lelkét felkavarta ez az asszony. Úgy érezte: arra kényszeríti, hogy messzebb merészkedjen, mint amire fel volt készülve, hogy öntsön szavakba olyasmit, aminek beismerésére még nem áll készen.

– *Maga* tényleg tudja! – mondta az asszony. – Azt hiszem, hogy maga a legtöbb dologgal tisztában van, Mr. Satterthwaite.

Ez bizony dicséret volt, de ezúttal nem szállt Mr. Satterthwaite fejébe. Szokatlan szerénységgel csóválta a fejét.

– Ugyan, mit tudhat az ember? – kérdezte. – Oly keveset, olyan nagyon keveset.

Az asszony egyetértően bólintott. Aztán megint megszólalt, ezúttal különös, merengő hangon, s közben nem nézett Mr. Satterthwaite-re.

– Ha most elmondanék magának valamit… ugye, nem nevetne ki? Nem, azt hiszem, maga nem nevetne ki. Hát akkor gondolja el, hogy valaki csak úgy tudja folytatni… – és itt kereste egy ideig a szót – …a mesterségét, a hivatását, ha elképzel magának valamit, ami nem létezik, ha elképzel egy bizonyos személyt… Csak színlelés az egész, ugye, érti, csak színjáték, semmi több. S mégis, egy nap…

– Igen…? – kérdezte Mr. Satterthwaite, akit borzasztóan érdekelt mindez.

– A képzelet valósággá válik! Ami csupán elgondolás volt, az a képtelenség, ami nem is létezhet: megvalósul! Vajon ez maga az őrület? Mondja meg nekem, Mr. Satterthwaite! Ez az őrület, vagy maga is hisz abban, hogy ez igaz lehet?

– Én… – rettentő furcsa érzés volt, hogy a szavak egyszerűen nem bírtak kijönni belőle. Bent rekedtek, valahol a torka mélyén.

– Á, ez ostobaság! – mondta Anna Denman. – Ostobaság.

Kisietett a szobából, és Mr. Satterthwaite ott maradt az el nem mondott hitvallással a torkában.

Vacsorához leérve azt látta, hogy Mrs. Denman egy magas, sötét hajú, majdnem középkorú férfival beszélget.

– Bemutatom Oranov herceget. Ez itt Mr. Satterthwaite.

Meghajoltak. Mr. Satterthwaite sejtette, hogy az érkezésével félbeszakított egy beszélgetést, amit aztán már nem folytattak. De azért nem volt kínos a helyzet. Az orosz könnyed volt és természetes, miközben a Mr. Satterthwaite-hez legközelebb álló témákról beszélgettek. A kis embernek a művészetekben igen választékos ízlése volt, s hamarosan több közös ismerőst is találtak. Amikor John Denman csatlakozott hozzájuk, a beszélgetés köre leszűkült. Oranov sajnálkozását fejezte ki a baleset miatt.

– Nem az én hibám volt. Igaz, szeretek gyorsan hajtani, de jól vezetek. A sors akarata volt, véletlen – vonta meg a vállát –, hisz mindannyiunk életét ezek irányítják.

– Most az orosz lélek szólt magából, Szergej Ivanovics – mondta Mrs. Denman.

– És ez magában is visszhangra talál, Anna Mihajlovna – dobta vissza a labdát fürgén a herceg.

Mr. Satterthwaite hol az egyiket, hol a másikat, hol a harmadikat nézte. John Denmant, a szőke, visszafogott angolt, és a másik kettőt, akik feketék voltak, soványak, és különös módon hasonlóak. Mr. Satterthwaite-ben körvonalazódni kezdett egy gondolat – de mi is? Á, már megvan! A *Walkür* első felvonása. Siegmund és a hozzá nagyon hasonló Sieglinde, meg az idegen Hunding. Különféle feltevések kergették egymást a fejében. Vajon Mr. Quin jelenléte most ennek köszönhető? Mert abban szilárdan hitt, hogy ahol Mr. Quin megjelenik, ott valami drámai helyzet van. Ez volna hát: az ósdi, elcsépelt szerelmi háromszög?

Kicsit csalódott. Valami jobbra számított.

– Végül miben maradtatok, Anna? – kérdezte Denman. – Gondolom, az előadást máskorra halasztjuk. Hallottam, hogy beszéltél Mrs. Roscheimerrel telefonon.

A felesége megrázta a fejét.

– Nem kell elhalasztani.

– De hát a balett nélkül nem lehet megcsinálni…

– Harlequinade előadást valóban nem lehet tartani Harlekin és Columbina nélkül – szögezte le tárgyilagosan Anna Denman. – Én leszek Columbina, John.

– Te?

Denman teljesen megdöbbent, sőt, Mr. Satterthwaite szerint bosszús is lett.

A felesége nagy önuralommal bólintott.

– Ne félj, John! Nem fogok szégyent hozni rád. Ne feledd: valaha ez volt a mesterségem.

Mr. Satterthwaite ezt gondolta:

„Milyen csodálatos eszköz a hang! Amiket mond, és amiket elhallgat, de amire utal…! Bár tudnám…!”

– Akkor ezzel a dolog egyik fele megoldódik – mondta kelletlenül John Denman. – De mi lesz a másik felével, honnan kerítesz Harlekint?

– Már meg is találtam: ott áll!

Anna Denman a nyitott ajtó felé mutatott, ahol éppen feltűnt Mr. Quin alakja. Viszonozta az asszony mosolygását.

– Te jó ég, Quin! – mondta John Denman. – Hát maga ért ehhez egyáltalán? Nem gondoltam volna.

– Mr. Quinért igazi szakértő kezeskedik – mondta a felesége. – Mr. Satterthwaite áll jót érte.

Rámosolygott Mr. Satterthwaite-re, aki azon kapta rajta magát, hogy ezt motyogja:

– Á, igen… jótállok Mr. Quinért.

Denman másra fordította a figyelmét:

– De tudja, lesz egy jelmezbál is utána. Nagy macerával jár. Magának is be kell öltöznie, Satterthwaite!

Mr. Satterthwaite eltökélten megrázta a fejét.

– Nekem már felmentést adnak az éveim.

Ekkor remek ötlete támadt, mert tekintete a karja alatt lévő szalvétára esett.

– Tessék, máris kész a jelmezem: az idősödő pincéré, aki valaha jobb napokat látott! – mondta nevetve.

– Érdekes hivatás – mondta Mr. Quin. – Oly sok mindent lát közben az ember!

– Nekem valami bolond Pierrot kosztümöt kell húznom – mondta búsan Denman. – Mindegy, úgyis hűvösödik. Maga mit vesz fel? – fordult Oranovhoz.

– Nekem Harlekin-jelmezem van – felelte az orosz. Egy pillanatig a háziasszony arcára tévedt a tekintete.

Mr. Satterthwaite nem tudta, vajon csak őneki tűnt-e úgy, mintha egy pillanatra feszültség érződött volna.

– Lehetnénk akár hárman is Harlekinek – mondta Denman felnevetve. – Nekem is van egy régi Harlekin-jelmezem, amit még fiatal házas korunkban varrt nekem a feleségem valami jelmezbálra.

Elhallgatott, és lenézett domborodó pocakjára.

– Szerintem most már nem jönne rám.

– Nem bizony – mondta a felesége. – Már nem jó rád.

És a hangja most is valami többletjelentést hordozott.

A faliórára nézett.

– Ha Molly nem ér ide hamarosan, nem fogunk várni rá.

Ám a lányt ebben a pillanatban már be is jelentették. Rajta volt a fehér és zöld Pierrette-kosztüm, és Mr. Satterthwaite arra gondolt, hogy nagyon bájosan fest benne.

A lány roppant izgatott volt és lelkes az előadás miatt.

– Kezdek nagyon ideges lenni – közölte a vacsora utáni kávézás közben. – Remegni fog a hangom, és el fogom felejteni a szöveget!

– Nagyon szép hangja van – mondta Anna. – Én a maga helyében nem aggódnék miatta.

– Pedig nagyon félek! A többi nem izgat ennyire, mármint a tánc. Az biztosan jól fog menni. Elvégre az ember a lábával csak nem tudja annyira elrontani, igaz?

Annához intézte a kérdést, de az idősebb nő nem reagált. Helyette így szólt:

– Énekeljen valamit Mr. Satterthwaite-nek! Meglátja, ő is megerősíti majd!

Molly a zongorához ment. Frissen csengő hangja felszárnyalt a régi ír ballada hangjain.

Mit látsz a tűzben, Fekete Sheila?
Egy legényt, ki szeret, egyet, ki elhagy,
S egyet, ki árnyékban áll: siratni ő fog,
Gyászolni ő fog, ha elvisz a halál.

A dal tovább folytatódott. A végén Mr. Satterthwaite élénk tetszésének adott hangot.

– Mrs. Denmannak teljesen igaza van: magának elbűvölő a hangja! Talán nem egészen képzett, de kellemesen természetes, és benne a fiatalság eredendő szépsége!

– Pontosan! – mondta John Denman. – Rajta, Molly, ne adja meg magát a lámpaláznak! Most már át kéne mennünk Roscheimerékhez.

A társaság feloszlott, hogy felvegyék köpenyeiket. Csodás este volt, ezért úgy döntöttek, hogy odasétálnak, hiszen a ház csak pár száz méterre volt az úton.

Mr. Satterthwaite a barátja mellett találta magát.

– Lehet, hogy furcsának tartja – mondta –, de arról a dalról maga jutott az eszembe, „…egyet, ki árnyékban áll…” – ez olyan titokzatos, és az ilyesmiről nekem mindig… maga jut az eszembe.

– Ilyen titokzatos jelenség volnék? – mosolygott Mr. Quin.

Mr. Satterthwaite lelkesen bólogatott:

– Így van! Nekem például egészen ma estig fogalmam sem volt róla, hogy maga profi táncos!

– Tényleg? – kérdezte Mr. Quin.

– Hallgassa csak! – mondta Mr. Satterthwaite, és dúdolni kezdte a *Walkür*-ből a szerelmi motívumot. – Vacsora közben végig ez járt a fejemben, ha arra a két emberre néztem.

– Melyik kettőre?

– Oranov hercegre és Mrs. Denmanra. Nem látja, mennyire megváltozott ma este ez az asszony? Olyan, mint… mintha hirtelen kinyitottak volna egy spalettát, és láthatóvá vált volna a benti fény.

– Igen – mondta Mr. Quin. – Talán igen.

– Megint a régi drámai helyzet – mondta Mr. Satterthwaite. – Ugye, igazam van? Ezek ketten egymáshoz tartoznak. Ugyanabból a világból jöttek, ugyanazok a gondolataik és az álmaik… Ki lehet találni, hogy miért alakult így. Tíz évvel ezelőtt Denman nagyon jóképű férfi lehetett, fiatal és vonzó, aki elvarázsolja a nőket. És megmentette Anna életét. Mi is lett volna ennél természetesebb? De most…? Hát ki is Denman? Jó ember: vagyonos, sikeres, de… középszerű. Mint a Hepplewhite bútor az emeleten: jó minőségű, megbízható angol áru. Denman éppoly angol és éppoly átlagos, mint az a csinos angol lány az iskolázatlan, természetes hangjával. Mulathat rajtam, Mr. Quin, de a szavaim igazát nem tudja kétségbe vonni.

– Nem vonok én kétségbe semmit. Amit lát, abban mindig igaza van. És mégis…

– És mégis micsoda?

Mr. Quin közelebb hajolt. Sötét, bánatos szeme Mr. Satterthwaite tekintetét kereste.

– Mégis csak ilyen keveset tanult volna az életről? – lehelte.

És otthagyta az elbizonytalanodott Mr. Satterthwaite-et, aki annyira mélyen elgondolkodott, hogy csak utóbb vette észre: a többiek már el is indultak, olyan sokáig kereste a sálját. A kert felé fordult, és ugyanazon a kerti kapun lépett ki, mint délután. Az ösvény holdfényben fürdött, és onnan, a kapuból rögtön meglátott egy párt, egymás karjaiban.

Egy pillanatig azt hitte, hogy… De aztán látta, hogy *John Denman és Molly Stanwell* az. Denman hangját hallotta: rekedt volt és gyötrődő.

– Nem tudok nélküled élni! Mit tegyünk?

Mr. Satterthwaite már vissza is fordult, hogy elvonuljon arra, amerről jött, de egy kéz megállította. Még valaki állt a kapuban mellette, aki szintén látta az előbbi jelenetet.

Mr. Satterthwaite-nek elég volt egyetlen pillantás az asszony arcára, hogy rájöjjön: korábbi találgatásaival mennyire messze járt az igazságtól.

Az asszony keze kétségbeesve fogta őt, amíg azok ketten az ösvényen eltávolodtak, majd eltűntek szem elől. Hallotta a saját, vigasztalónak szánt buta szavait: nevetségesen oda nem illő volt, amit mondott, és szánalmasan elégtelen arra a fájdalomra, amibe bepillanthatott. Az asszony csak egyszer szólalt meg.

– Kérem – mondta –, ne hagyjon itt!

Ettől Mr. Satterthwaite meghatódott. Hát akkor valakinek szüksége van rá! Úgyhogy tovább mondta azokat a semmitmondó szavakat, mert ez mégis jobb volt a hallgatásnál. Így mentek át Roscheimerékhez. Közben az asszony egyszer-egyszer megszorította a vállát, amiből Mr. Satterthwaite érezhette, hogy örül a társaságának. Csak akkor vette el a kezét, amikor végül odaértek. Akkor kihúzta magát, és felszegte a fejét.

– És most táncolni fogok! – mondta. – Ne féltsen, barátom! Táncolni fogok.

Ezzel otthagyta. A gyémántokkal vastagon felékszerezett Lady Roscheimer lecsapott Mr. Satterthwaite-re, panaszkodott neki egy sort, majd átadta Claude Wickhamnek.

– Tönkretették! Teljesen tönkretették. Nekem folyton ez jut. Ezek a falusi bugrisok mind azt gondolják magukról, hogy tudnak táncolni. És engem még csak meg sem kérdeztek!

Wickham folyamatosan mondta-mondta, meg nem állt. Most hálás, hozzáértő hallgatóságot talált magának. Szinte kéjes élvezettel fürdött az önsajnálatban. Csak a zene első hangjai fojtották bele a szót.

Mr. Satterthwaite viszont csak ekkor kezdett figyelni. Éber lett, újra a szokott, kritikus közönség. Wickham iszonyúan ostoba volt, de jó zenét írt: könnyed muzsikát, csipkefinomat, akár a tündérek fátyla, ugyanakkor nem használt semmilyen olcsó, hatásvadász megoldást.

Jó volt a díszlet. Lady Roscheimer sosem sajnálta a költségeket, ha patronált valakit. Egy tisztás volt látható Árkádiában olyan megvilágításban, ami teljessé tette a meseszerűség illúzióját.

Két alak táncol be: bizonyosan mindig is így táncoltak, örök időktől fogva. A karcsú, álarcos Harlekin jelmezén a holdfényben ékkövek szikráznak, kezében varázspálca… A fehér ruhás Columbina úgy piruettezik, mintha valami álomból lépett volna elő.

Mr. Satterthwaite felegyenesedett ültében. De hiszen ő ezt már látta valahol! Igen, ez egész biztos…

Lélekben most messze járt Lady Roscheimer szalonjától. Egészen pontosan egy berlini múzeumban, a halhatatlan Columbina szobrocskája előtt.

Harlekin és Columbina tovább táncolnak. Övék széles e a világ, ott táncolnak, ahol csak akarnak…

A holdfény – és benne egy emberi alak. Pierrot bolyong az erdőben, és a holdnak énekel. Pierrot meglátta Columbinát, és azóta nincs nyugta. A két halhatatlan eltűnik, de Columbina visszanéz. Meghallotta az ember szívből jövő dalát.

Pierrot tovább bolyong az erdőben… Sötétség… a hangja elhal a távolban…

A falu legelőjén a helybéli lányok Pierrot-nak és Pierrette-nek öltözve táncolnak. Molly jön Pierrette-ként. A tánca semmilyen (Anna Denmannak igaza volt), de a hangja friss és eleven, ahogy elénekli a dalát: „Pierrette táncol a legelőn”.

Jó dallam volt: Mr. Satterthwaite elismerően bólogatott. Wickhamnek nem derogált, hogy egy dalocskát írjon, ha épp arra volt szükség. A falusi lányoktól Mr. Satterthwaite-nek a hideg szaladgált a hátán, de mindez csak Lady Roscheimer eltökélt jótékonyságát bizonyította.

A lányok be akarják vonni a táncba Pierrot-t, de ő nem hajlandó velük táncolni. Fehér arcával tovább bolyong: az örök szerelmes, aki ideálját keresi. Leszáll az est. Harlekin és Columbina olykor – láthatatlanul – áttáncolnak a mit sem sejtő sokadalmon. Majd mindenki szétszéled, elnéptelenedik a hely, s csak a kimerült Pierrot alszik egy füves dombocskán.

Harlekin és Columbina körbetáncolják. Pierrot felébred, és meglátja Columbinát. Feleségül kéri, de hiába, s akkor könyörög neki, rimánkodik…

Columbina elbizonytalanodva áll. Harlekin int neki, hogy menjenek, de Columbina már nem látja őt. Pierrot-t hallgatja, aki megint azt a túláradó, szerelmes dalt énekli neki. Pierrot a karjába kapja Columbinát, és a függöny lehull.

A második felvonásban Pierrot kunyhója a helyszín. Columbina a tűzhely mellett ül, sápadt, kimerült. Hallgat valamit… de mit is? Pierrot énekel, hogy a gondolatait visszaterelje magára. Sötétedik. Mennydörgés hallatszik… Columbina félreteszi rokkáját. Izgatott, várakozó… Már nem Pierrot-t hallgatja. Az ő saját muzsikája szól, Harlekin és Columbina zenéje… Columbina feleszmél. Már emlékszik.

Lecsap a villám! Harlekin áll az ajtóban. Pierrot nem látja, de Columbina vidám nevetéssel ugrik talpra. Gyerekek szaladnak hozzá, de ő félrelöki őket. Újabb villámcsapás, és a falak eltűnnek, Columbina pedig kitáncol a vad éjszakába Harlekinnel.

Sötétség, s benne az a dallam szól, amit Pierrette énekelt. Lassan felúszik a fény. Megint Pierrot kunyhója látszik. A tűzhely előtt két karosszék, s bennük Pierrot és Pierrette őszen, megöregedve. A muzsika örömteli, de visszafogott. Pierrette szundikál a karosszékben. Az ablakon most bekúszik egy holdsugár, s ugyanakkor Pierrot rég elfeledett dalának témája szólal meg. Pierrot megmozdul a székben.

Halk zene: tündérzene… Odakint feltűnik Harlekin és Columbina. Az ajtó kitárul, és betáncol Columbina. Az alvó Pierrot fölé hajol, és szájon csókolja…

Csatt! Villám csap le. Columbina újra odakint. A színpad közepén az ablak fénylő keretében látszik, ahogy Harlekin és Columbina lassan eltáncolnak, és alakjuk egyre jobban elmosódik…

A tűzhelyben hangosan lepottyan egy fahasáb. Pierrette ingerülten felpattan, az ablakhoz siet, és lehúzza a rolettát. És ez a vége, ilyen disszonáns…

Mr. Satterthwaite nagyon csendesen üldögélt a lelkes taps és a hangos bravózás közepette. Végül aztán felállt és kiment. A kipirult és boldog Molly Stanwell-lel találkozott, aki a gratulációkat fogadta. Látta John Denmant is, aki lökdösődve és a könyökét sem kímélve próbált átjutni a tömegen, s a szemében valami új fény ragyogott. Molly odament hozzá, de ő, szinte oda sem nézve, eltolta magától. Most nem őt kereste.

– A feleségem? Hol van?

– Azt hiszem, kiment a kertbe.

Mégis Mr. Satterthwaite talált rá először: az asszony egy kőpadon ült a ciprusfa alatt. Rátalálva Mr. Satterthwaite különösen viselkedett. Letérdelt előtte, és a szájához emelte az asszony kezét.

– Á! Gondolja, hogy jól táncoltam? – kérdezte ő.

– Úgy táncolt… ahogy mindig, Madame Karszanova.

Az asszony meglepetten kapkodta a levegőt.

– Szóval… rájött.

– Karszanova csak egy van. Ha már látta önt táncolni az ember, nem lehet elfelejteni. De miért… miért…?

– Mi mást tehettem volna?

– Hogy érti ezt?

Az asszony már korábban is világosan fejezte ki magát. Most is így beszélt.

– Ó, hisz tudja, hogy van ez! Ismeri a világot. Egy nagy táncosnőnek lehetnek szeretői, az igen… de egy férj, az már más dolog. És ő… ő nem akart osztozni rajtam. Azt akarta, hogy hozzá tartozzam, de úgy, ahogy Karszanova soha nem tudott volna hozzá tartozni.

– Értem – mondta Mr. Satterthwaite. – Már értem. A kedvéért lemondott a hivatásáról?

Az asszony bólintott.

– Biztosan nagyon szerette – jegyezte meg gyengéden Mr. Satterthwaite.

– Mert ekkora áldozatot hoztam érte? – és nevetett.
– Nem egészen erre gondoltam. Hanem arra, hogy ilyen könnyű szívvel tette.
– Hát igen… talán igaza van.
– Na és most? – kérdezte Mr. Satterthwaite. Az asszony arca elkomorult.
– Most?
Elhallgatott, majd felemelt hangon bekiáltott az árnyak közé.
– Maga az, Szergej Ivanovics?
Oranov herceg kilépett a holdfényre. Megfogta az asszony kezét, és egészen elfogulatlanul Mr. Satterthwaite-re mosolygott.
– Tíz évvel ezelőtt meggyászoltam Anna Karszanovát – mondta egyszerűen. – Olyan volt ő nekem, mintha a másik felem lett volna. Ma újra megtaláltam. Többé nem fogunk elválni.
– Legyen az ösvény végén tíz perc múlva! – mondta Anna. – Mindenképpen ott leszek.
Oranov bólintott, és elment megint. A táncosnő Mr. Satterthwaite-hez fordult. Kis mosoly játszott az ajkain.
– Nos, barátom, maga ugye nem elégedett?
– Azt tudja – kérdezte hirtelen Mr. Satterthwaite –, hogy a férje keresi?
Látta, hogy az asszony arca megrándul, de a hangja eltökélt maradt.
– Igen – felelte. – Az nagyon valószínű.
– Láttam a tekintetét. Abban… – de itt elhallgatott.
Az asszony nyugodtan reagált:
– Igen, lehet. Egy óráig talán. Egy órányi varázs, ami emlékekből, muzsikából és holdfényből születik… de semmi több.
– Hát nincs semmi, amivel meggyőzhetném? – kérdezte Mr. Satterthwaite, és furcsa kiábrándultságot érzett.
– Tíz évig azzal a férfival éltem, akit szeretek – mondta Anna Karszanova. – De most elmegyek azzal a férfival, aki tíz éven át nem szűnt meg szeretni engem.
Mr. Satterthwaite erre már nem szólt semmit. Elfogytak az érvei. Meg aztán tényleg ez tűnt a legegyszerűbb megoldásnak. Csak éppen ő nem ezt a megoldást szerette volna. Az asszony keze a vállára nehezedett.
– Tudom, barátom, hogy mire gondol, de nincs harmadik megoldás. Az ember mindig ugyanazt keresi: a szerelmest, aki tökéletes, az örök szerelmet… Harlekin zenéje az, amit folyton hallunk. És ezt a vágyódást semelyik szerelmes nem tudja kielégíteni, mert mindegyik halandó. Harlekin pedig csak egy mítosz, egy láthatatlan jelenlét… hacsak…
– Igen? – kérdezte Mr. Satterthwaite. – Igen?
– Hacsak nem úgy hívják: Halál.
Mr. Satterthwaite megborzongott. Az asszony eltávolodott tőle, és elnyelték az árnyak.
Mr. Satterthwaite nem is tudta, mennyi ideig ült ott, de egyszer csak felpattant, mert elfogta az érzés, hogy így értékes időt veszít. Elsietett egy bizonyos irányba, de maga sem tudta, hogy miért arra megy.
Kiért az ösvényre: mintha kilépett volna a valóságból. Varázslat és holdfény áradt szét ott. És két alak közeledett feléje…
Oranov lesz az, Harlekin-jelmezben – gondolta első pillantásra. De amikor elhaladtak előtte, már látta, hogy tévedett. Csak egyvalakinek van ilyen karcsú, ruganyos alakja: Mr. Quinnek…
Továbbmentek az ösvényen, a lábuk oly könnyű volt, mintha csak a levegőt érintené. Mr. Quin hátrafordult, de Mr. Satterthwaite nagy megdöbbenésére ez nem Mr. Quin korábban már jól ismert arca volt. Idegen arc volt… de nem, mégsem! Már tudta is: John Denman arca volt, de amilyen akkor lehetett, amikor még nem élt jólétben. Élénk, kalandvágyó arc, kisfiúarc és a szerelmes arca egyszerre…
Hallotta az asszony tiszta, boldog nevetését…

Utánuk nézett, s a távolban meglátta egy kis házikó fényeit. Dermedten bámult utánuk, mintha elvarázsolták volna.

Révületéből gorombán rángatták vissza: egy kéz nehezedett a vállára, és a másik irányba fordította. Szergej Oranov nézett vele farkasszemet sápadtan, az őrjöngés határán.

– Hol van? Hol? Megígérte, hogy jön – és nincs sehol!

– Az asszonyom az imént ment el arra az ösvényen – egyedül.

Ezt Mrs. Denman szobalánya mondta, aki a kertajtó árnyékában állt, mögöttük. Az asszonya köpenyét hozta utána.

– Itt álltam, és láttam, hogy arra megy – tette hozzá.

Mr. Satterthwaite élesen visszakérdezett:

– Egyedül? Azt mondta: egyedül?

A szobalány szeme döbbenten kerekedett el.

– Igen, uram. De hiszen ön kísérte ide!

Mr. Satterthwaite megragadta Oranovot.

– Gyorsan! – hadarta. – Félek valamitől!

Együtt siettek az ösvény vége felé, miközben az orosz összefüggéstelen mondatokat hadart.

– Csodálatos teremtés. Hogy táncolt ma este! És a maga barátja is. Ki ő? De ő is csodálatos volt – páratlan! Régen, amikor Rimszkij-Korszakov Columbináját táncolta, sosem találtak olyan Harlekint, amilyenre ő gondolt. Volt Mordov, volt Kasznyin, de egyik sem volt az igazi. Neki megvolt a maga elképzelése. Nekem el is mesélte egyszer, hogy ő mindig egy képzeletbeli Harlekinnal táncol, aki igazából nincs is jelen. Maga Harlekin volt az, aki eljött táncolni vele. És épp ez az elképzelés tette olyan gyönyörűvé az ő Columbináját.

Mr. Satterthwaite bólintott. Egyvalami járt csak a fejében.

– Siessünk! – mondta. – Nem szabad elkésnünk! Jaj, nem szabad elkésnünk!

Kifordultak az utolsó kanyarból, és odaértek a mély gödörhöz, amiben most ott feküdt valami, ami eddig nem: egy női test, gyönyörű pózban, szélesre tárt karokkal és felszegett fejjel. Egy halott arc és egy test, mely diadalmas és gyönyörű volt a holdfényben.

Mr. Satterthwaite-nek eszébe jutottak Mr. Quin szavai: „Néha a legcsodálatosabb dolgok hevernek a szemétdombon.” Most értette meg, mire célzott.

Oranov csak motyogott maga elé. Szeméből folyt a könny.

– Szerettem őt! Mindig szerettem őt!

Majd szinte ugyanazt mondta, ami aznap már Mr. Satterthwaite-nek is eszébe jutott:

– Ugyanabból a világból jöttünk, ő meg én. Ugyanazok voltak a gondolataink, az álmaink. Én örökké szerettem volna!

– Honnan tudja?

Az orosz rábámult. Megdöbbent az ingerült, nyűgös hanghordozástól.

– Honnan tudja? – ismételte Mr. Satterthwaite. – Mert minden szerelmes így gondolja, és ezt is mondja… Pedig szerelmes csak egy van…

Sarkon fordult, és majdnem nekiment Mr. Quinnek. Izgatottan elkapta a karját, és félrehúzta.

– Maga volt! – mondta. – Maga volt az előbb vele?

Mr. Quin várt egy percet, majd gyengéden annyit mondott:

– Mondhatjuk úgy is, ha tetszik.

– És a szobalány nem látta magát?

– A szobalány nem látott.

– De én igen! Miért?

– Talán mert életében több áldozatot hozott, mint a többi ember, most látja, amit ők nem.

Mr. Satterthwaite értetlenül nézett rá egy-két percig. Aztán meg remegni kezdett, akár a nyárfalevél.

– Hát mi ez a hely? – kérdezte. – Mi ez a hely?

– Már mondtam. Ez az én ösvényem.

– Ez a Szerelmesek ösvénye itt – mormolta Mr. Satterthwaite, – És az emberek végigmennek rajta.

– A legtöbben, előbb vagy utóbb.

– És a végén… vajon mit találnak?

Mr. Quin mosolygott. Hangja egészen simogató volt. A romos házikóra mutatott odafönn.

– Vagy álmaik házát, vagy egy szemétdombot – ki tudja?

Mr. Satterthwaite hirtelen felnézett rá. Vad, lázadó indulat töltötte el. Megcsalatva, kifosztva érezte magát.

– De hát én…

A hangja megremegett.

– Én soha nem mentem végig a maga ösvényén!

– És sajnálja?

Mr. Satterthwaite-nek elszállt a bátorsága. Úgy tűnt: Mr. Quin hatalmas méretűre nő… Mr. Satterthwaite valami fenyegetőt és rémisztőt látott maga előtt… Örömöt, bánatot, kétségbeesést.

És az ő kényelmes kis lelke ijedten visszahőkölt.

– Sajnálja? – ismételte a kérdést Mr. Quin. Félelmetes volt.

– Nnem – hebegte Mr. Satterthwaite. – Nnem…

De aztán hirtelen összeszedte magát:

– De én látom a dolgokat – kiáltott fel. – Lehet, hogy mindig csak nézőközönsége voltam az életnek, de én meglátom, amit mások nem! Ezt mondta maga is, Mr. Quin…

De Mr. Quin ekkor már eltűnt.

A SZERELMI NYOMOZÓK

I

A kis Mr. Satterthwaite elgondolkodva nézte vele szemben ülő vendéglátóját. Furcsa barátság volt az övék. Az ezredes egyszerű vidéki úr volt, akinek egyetlen szenvedélye van, a sport. Azt a néhány hetet, amit évente Londonban kellett töltenie, végigszenvedte. Mr. Satterthwaite viszont ízig-vérig városi volt. Szaktekintélynek számított a francia konyha, a női ruházkodás és a társasági botrányok terén. Szenvedélyesen búvárolta az emberi természetet, és elsőrangú megfigyelője volt az emberi életnek.

Benne és Melrose ezredesben ilyenformán aligha lehetett közös vonás, hiszen az ezredest hidegen hagyták embertársai ügyes-bajos dolgai, az érzelmektől pedig egyenesen irtózott. Azért voltak barátok, mert már apáik is barátok voltak. Azonkívül többnyire közösek voltak az ismerőseik, és mindketten maradi nézeteket vallottak az újgazdagokról.

Fél nyolcra járt az idő. A két férfi az ezredes lakályos dolgozószobájában üldögélt, és Melrose éppen a múlt téli falkavadászatról mesélt nagy szakmai élvezettel. Mr. Satterthwaite, aki csak annyit tudott a lovakról, amennyi a szertartásos vasárnap reggeli istállószemlékből nyerhető – ódivatú vidéki kúriákban máig szokás az ilyesmi –, lankadatlan udvariassággal hallgatta.

Melrose-t a telefon éles hangú csörgése szakította félbe. Odament az asztalhoz, és felvette a kagylót.

– Halló… igen, itt Melrose ezredes. Micsoda? – Egész modora megváltozott, merev lett és hivatalos. Most a köztisztviselő beszélt, nem a sportember.

Néhány másodpercig hallgatott, majd így szólt: – Rendben van, Curtis. Máris indulok. – Letette a kagylót, és vendége felé fordult. – Sir James Dwightont holtan találták a könyvtárszobájában… meggyilkolták.

– Micsoda?

Mr. Satterthwaite meg volt döbbenve – ugyanakkor felvillanyozódott.

– Azonnal át kell mennem Alderwaybe. Velem tart?

Mr. Satterthwaite-nek ekkor jutott csak eszébe, hogy Melrose ezredes a grófság rendőrfőkapitánya.

– Ha nem leszek útban…

– Szó sincs róla. Curtis felügyelő telefonált. Derék, becsületes ember, de esze semmi. Örülnék, ha átjönne, Satterthwaite. Az a gyanúm, hogy ez ronda ügy lesz.

– Elkapták a tettest?

– Nem – vágta rá Melrose.

Mr. Satterthwaite gyakorlott füle árnyalatnyi tartózkodást érzett ki a kurta tagadószóból. Átgondolta magában, mit is tud Dwightonékról…

Nagyképű, nyers modorú ember volt a néhai Sir James. Olyan, aki könnyen szerez ellenséget. Hatvan felé járhatott, haja őszült, arca pirospozsgás. Fukarsága közismert.

Képzeletben áttért Lady Dwightonra. Fiatal, gesztenyevörös hajú, karcsú teremtés jelent meg előtte. Különféle pletykák, célozgatások, híresztelések. Tehát erről volna szó… ezért lett ilyen rossz kedvű Melrose. Gyorsan megfegyelmezte magát – nem akarta, hogy a fantáziája elragadja.

Öt perccel később Mr. Satterthwaite helyet foglalt házigazdája mellett a kis kétülésesben, és belehajtottak az éjszakába.

Az ezredes szófukar ember volt. Már vagy másfél mérföldet megtettek, amikor váratlanul megszólalt:

– Gondolom, ismeri őket.

– Dwightonékat? Hallottam róluk, természetesen. – Ugyan kiről ne hallott volna Mr. Satterthwaite? – A férfival egyszer találkoztam, a feleségével többször is.

– Szép nő – mondta Melrose.

– Gyönyörű! – jelentette ki Mr. Satterthwaite.

– Úgy gondolja?

– Igazi reneszánsz típus – melegedett bele Mr. Satterthwaite. – Fellépett azokon a színielőadásokon… tudja, az a jótékonysági rendezvénysorozat, múlt tavasszal. Egészen elbűvölt. Nincs benne semmi modern… színtiszta maradvány. Könnyen oda lehetne képzelni a dózsepalotába, mondjuk, Lucrezia Borgiaként.

Az autó hirtelen megfarolt, és Mr. Satterthwaite elharapta a szavát. Miféle fatális véletlen okozhatta, hogy éppen Lucrezia Borgia jött a nyelvére? Pont a jelen körülmények között…

– Ugye nem méreg végzett Dwightonnal? – kérdezte.

Melrose kíváncsi oldalpillantást vetett rá.

– Miért kérdezi?

– Ó… nem is tudom. – Mr. Satterthwaite zavarba esett. – Csak úgy… eszembe jutott.

– Mert nem – mondta borúsan Melrose. – Ha éppen tudni akarja, fejbe csapták.

– Egy tompa tárggyal – mormolta bölcsen bólogatva Mr. Satterthwaite.

– Ne beszéljen úgy, mint valami istenverte detektívtörténet hőse, Satterthwaite. Egy bronzszoborral vágták kupán.

– Ó! – mondta Satterthwaite, és hallgatásba burkolózott.

– Ismer egy Paul Delangua nevű pasast? – kérdezte egy-két perc múlva Melrose.

– Igen. Jóképű fickó.

– A nők biztosan annak tartják – morogta az ezredes.

– Nem kedveli?

– Nem.

– Pedig azt hittem volna. Kitűnő lovas.

– Úgy lovagol, mint egy cirkuszi mutatványos. Külföldi pojáca módjára.

Mr. Satterthwaite elfojtott egy mosolyt. Szegény öreg Melrose annyira angol. Mr. Satterthwaite büszke volt kozmopolita gondolkodására, és nem szerette az inzuláris brit életfelfogást.

– Errefelé járt? – kérdezte.

– Alderwayben vendégeskedett, Dwightonék-nál. Úgy hírlik, Sir James egy héttel ezelőtt kirúgta.

– Miért?

– Gondolom, rajtakapta, amint a feleségének teszi a szépet. Az istenfáját...!

A kocsi vadul megfarolt, majd éktelen csattanás hallatszott.

– Ez a legveszélyesebb útkereszteződés egész Angliában – mondta Melrose. – De a pasasnak dudálnia kellett volna. Mi vagyunk a főúton. Alighanem őbenne esett nagyobb kár.

Kiugrott az autóból. Egy alak szállt ki a másik kocsiból, és csatlakozott hozzá. Beszédtöredékek értek Satterthwaite fülébe.

– Az egész az én hibám – mondta az idegen. – Nem nagyon ismerem a környéket, és semmilyen jelzőtábla nem mutatja, hogy főúthoz közeledik az ember.

Az ezredes megszelídülve válaszolt valamit, majd mindketten az idegen kocsija fölé hajoltak, amelyet máris vizsgálgatott annak sofőrje. Beszélgetésük erősen műszaki jelleget öltött.

– Félórába is beletelik, attól tartok – mondta az idegen. – De nem akarom feltartani önt. Örülök, hogy a kocsijának alig esett baja.

– Ami azt illeti… – kezdte az ezredes, de hirtelen félbeszakították.

Mr. Satterthwaite lázas izgatottsággal, fürgén, mint valami madár, kiugrott az autóból, és nevesen megragadta az idegen kezét.

– Hát tényleg maga az! Felismerni véltem a hangját – hadarta. – Micsoda rendkívüli véletlen! Micsoda rendkívüli véletlen!

– Hogy? – kérdezte Melrose ezredes.

– Mr. Harley Quin. Melrose, biztosan meséltem már magának Mr. Quinről!

Melrose ezredes szemlátomást nem emlékezett ilyen esetre, de előzékenyen eljátszotta az ilyenkor szokásos szerepet, Mr. Satterthwaite pedig boldogan csacsogott tovább. – Nem találkoztunk már… mióta is…?

– Az óta az este óta, a Csörgősipkás bohócban – felelte halkan a másik.

– Csörgősipkás Bohóc? – kérdezte az ezredes.

– Egy fogadó – magyarázta Mr. Satterthwaite.

– Fura neve van.

– Inkább ómódi – mondta Mr. Quin. – Ne feledjük, régen gyakoribb volt Angliában a csörgősipkás bohóc, mint manapság.

– Bizonyára – mondta tétován Melrose. Pislogni kezdett. Valami különös fényjáték folytán – az egyik kocsi reflektorának és a másik piros féklámpájának a megvilágításában – úgy tűnt neki, mintha Mr. Quin maga is tarkabarka bohócjelmezt viselne.

– Nem hagyhatjuk itt csak így az út közepén – folytatta közben Mr. Satterthwaite. – Tartson velünk. Hármunknak is jut bőven hely, nem igaz, Melrose?

– Ó, hogyne. – Kissé kétkedő volt az ezredes hangja. – Csak éppen – jegyezte meg – dolgunk van ugyebár, hm, Satterthwaite?

Mr. Satterthwaite valósággal sóbálvánnyá vált. Gondolatok pattogtak ide-oda a fejében. Szinte reszketett az izgatottságtól.

– Hát persze! – kiáltotta. – Tudhattam volna. Magával kapcsolatban nincsenek véletlenek, ugye, Mr. Quin? Nem egyszerű baleset volt ez.

Melrose ezredes döbbenten meredt barátjára. Mr. Satterthwaite karon ragadta.

– Emlékszik, meséltem magának a barátunkról, Derek Capelről. Hogy miért lett öngyilkos, amire senki se jött rá. Mr. Quin oldotta meg az ügyet… és azóta voltak más esetek is. Rámutat dolgokra, amik szinte kibökik az ember szemét, mégse veszi észre őket. Fantasztikus koponya.

– De kedves Satterthwaite, zavarba hoz – mondta mosolyogva Mr. Quin. – Én úgy emlékszem, azokat a dolgokat egytől egyig maga fedezte fel, nem én.

– Igen, de csakis azért, mert maga is ott volt – jelentette ki teljes meggyőződéssel Mr. Satterthwaite.

– Hát akkor – mondta Melrose ezredes, és idegesen megköszörülte a torkát – ne is vesztegessük az időt. Induljunk.

Beült a vezetőülésre. Nem örült neki, hogy Mr. Satterthwaite lelkesedése a nyakába sózta ezt az idegent, de komoly kifogást nem emelhetett ellene, és különben is szeretett volna minél hamarabb Alderwaybe érni.

Mr. Satterthwaite előretessékelte Mr. Quint, és ő foglalta el a külső ülést. A kocsi tágas volt, jutott hely bőven mindhármuknak.

– Tehát önt érdeklik a bűntények, Mr. Quin? – kérdezte az ezredes erőltetett szívélyességgel.

– Voltaképpen nem a bűntények érdekelnek.

– Hát akkor micsoda?

Mr. Quin elmosolyodott.

– Kérdezzük meg Mr. Satterthwaite-et. Ő olyan jó megfigyelő.

– Azt hiszem – mondta Satterthwaite lassan –, lehet, hogy tévedek, de azt hiszem… hogy Mr. Quint a… a szerelmesek érdeklik.

Belepirult az utolsó előtti szóba, hiszen nincs angol, aki ezt kényszeredettség nélkül ki tudná mondani. Mr. Satterthwaite is szinte bocsánatkérően, mintegy idézőjelbe téve bökte ki.

– A kutyafáját! – vakkantotta az ezredes, és hallgatásba süppedt.

Magában arra gondolt, hogy fura egy szerzet Satterthwaite barátja. Oldalvást rápillantott. Nem látott benne semmi kivetnivalót – egészen normális fiatalember. Kissé sötét bőrű ugyan, de nem tűnik külföldinek.

– És most – mondta fontoskodva Satterthwaite – hadd meséljek magának erről az esetről.

Vagy tíz percen át beszélt. Miközben ott ücsörgött a sötétben, száguldva az éjszakában, a hatalom mámorító érzése fogta el. Mit számít, hogy ő csak külső megfigyelője az életnek? Szót szóba tud ölteni, mintába tudja rendezni őket – különös, reneszánsz mintába, amely a fehér karú és vörös hajú Laura Dwighton szépségéből meg a nők kedvencének, Paul Delanguának homályos, sötét figurájából áll össze.

És mindennek a háttere Alderway – Alderway, amely ott áll már VII. Henrik óta, sőt egyesek szerint még régebben. A nagyon angol Alderway, a nyírott tiszafa sövényével, csurgós csűrével, halastavával, amelyben régen szerzetesek nevelték a péntekre való pontyot.

Pár ügyes ecsetvonással felfestette Sir Jamest is, a régi De Wittonok egyenes ági leszármazottját, akik valaha pénzt csikartak ki a földből, és kincsesládáikba zárták, hogy ha mások ínséges napokat látnak is, Alderway urai sohase váljanak nincstelenné.

Végül elhallgatott. Biztos volt benne, hogy hallgatósága odaadóan figyelt mondókájára. Várta a magasztalást, ami kijárt neki. Nem is csalódott.

– Maga valóságos művész, Mr. Satterthwaite.

– Én… én… igyekszem – mondta alázatosan a kis ember.

Már pár perce befordultak a kapun, s most megálltak a főbejáratnál. Egy rendőr sietett le hozzájuk a lépcsőn.

– Jó estét, uram. Curtis felügyelő úr a könyvtárszobában várja.

– Rendben.

Melrose felszaladt a lépcsőn, a másik kettő követte. Miközben a tágas előcsarnokon átvágtak, egy idős komornyik kukucskált ki aggodalmasan egy ajtónyílásból. Melrose biccentett feléje.

– Jó estét, Miles. Szomorú ügy.

– Bizony az – mondta reszketeg hangon a komornyik. – Alig tudom elhinni, uram. Hogy valaki megölje az én gazdámat…

– Igen, igen – vágott közbe Melrose. – Mindjárt beszélek magával.

Belépett a könyvtárszobába. Magas, katonás tartású felügyelő üdvözölte.

– Ronda eset, uram. Nem nyúltam semmihez. A fegyveren nincsenek ujjlenyomatok. Akárki is tette, ismeri a dörgést.

Mr. Satterthwaite szemügyre vette a nagy íróasztalra borult alakot, majd el is kapta róla a tekintetét. A férfit hátulról ütötték le, betört a koponyája. Nem volt valami szép látvány.

A fegyver a padlón hevert: két láb magas bronzfigura, az alja foltos, nedves. Mr. Satterthwaite kíváncsian hajolt föléje.

– Vénusz – mondta halkan. – Tehát Vénusz lett a veszte.

Eltűnődött a költői gondolaton.

– Az ablakok – jelentette a felügyelő – egytől egyig be voltak csukva, és belülről bezárva.

Jelentőségteljesen elhallgatott.

– Vagyis belső munka – mondta kelletlenül a főkapitány. – Hát… majd kiderül.

A meggyilkolt férfi golföltözéket viselt, a nagy bőrkanapén ott hevert az ütőkkel tele golfzsák.

– Nem sokkal előbb jött be a pályáról – magyarázta a felügyelő, követve a főkapitány pillantását. – Öt óra tizenötkor. A teát itt szolgálta fel a komornyik. Később csengetett az

inasáért, hogy hozza le a puha papucsát. Amennyire meg tudjuk állapítani, az inas látta élve utoljára.

Melrose bólintott, és ismét az íróasztalnak szentelte figyelmét.

Sok dísztárgy felborult és összetört rajta. Köztük egy jókora, sötét zománcos óra, amely az oldalán hevert az asztal közepén.

A felügyelő megköszörülte a torkát.

– Ez egy szerencsésnek nevezhető mozzanat, uram – mondta. – Mint láthatja, megállt. Fél hétkor. Ebből megállapíthatjuk a gyilkosság időpontját. Ez igazán jól jött.

Az ezredes az órát bámulta.

– Ahogy mondja – jegyezte meg. – Nagyon jól jött. – Hallgatott egy sort, majd hozzátette: – Túlságosan is jól! Nem tetszik ez nekem, felügyelő úr.

A másik két férfira nézett. Esdeklő tekintete Mr. Quinét kereste.

– Az ördögbe is – mondta. – Túlságosan klappol. Értik. Nem így szoktak történni a dolgok.

– Arra céloz – mormolta Mr. Quin –, hogy az órák nem így szoktak felborulni?

Melrose egy pillanatig rámeredt, majd ismét az órára nézett, amely a méltóságuktól megfosztott tárgyak szívfacsaró, ártatlan látványát nyújtotta. Melrose ezredes nagy vigyázva a lábaira állította. Erőteljesen az asztalra csapott. Az óra megbillent, de nem dőlt el. Melrose megismételte az eljárást, és az óra nagyon lassan, mintegy vonakodva a hátára esett.

– Mikor fedezték fel a bűntényt? – kérdezte Melrose élesen.

– Hét örül, uram.

– Ki fedezte fel?

– A komornyik.

– Hívassa ide – mondta a főkapitány. – Beszelni akarok vele. Mellesleg hol van Lady Dwighton?

– Lefeküdt, uram. A szobalány szerint gyengélkedik, senkit sem fogad.

Melrose bólintott, Curtis pedig elment felkutatni a komornyikot. Mr. Quin tűnődve nézte a kandallót. Mr. Satterthwaite követte a példáját. Egy-két percig pislogva bámulta a parázsló hasábokat, aztán valami fényesre lett figyelmes a rácson. Lehajolt, és felvette az ívelt kis üvegszilánkot.

– Hívatott, uram?

A komornyik reszketeg, bizonytalan hangja volt. Mr. Satterthwaite a mellényzsebébe csúsztatta az üvegdarabkát, és megfordult.

Az öreg az ajtóban várakozott.

– Üljön csak le – mondta szívélyesen a főkapitány. – Hiszen maga reszket. Gondolom, nagy megrázkódtatás ez magának.

– Bizony az, uram.

– Jól van, nem tartom fel sokáig. A gazdája öt után jött be, ha jól tudom.

– Igen, uram. Ide kérette a teáját. Azután, amikor visszajöttem a tálcáért, szólt, hogy küldjem be Jenningset… ő az inas, uram.

– Ez mikor volt?

– Úgy hat után tíz perccel, uram.

– Értem… és?

– Üzentem Jenningsért, uram. Legközelebb már csak hétkor jöttem be ide, amikor be akartam csukni az ablakokat, és behúzni a függönyöket. Akkor pillantottam meg…

Melrose félbeszakította.

– Igen, igen, ebbe most nem kell belemennünk. Nem nyúlt a holttesthez, nem mozdított el semmit, ugyebár?

– Jaj, dehogy, uram! Éppen csak a telefonig merészkedtem el, hogy felhívjam a rendőrséget.

– Azután?

– Szóltam Jane-nek – őladysége szobalánya, uram –, hogy közölje a hírt őladységével.
– Maga egész este nem látta az úrnőjét?
Melrose mintegy félvállról vetette oda ezt a kérdést, de Mr. Satterthwaite éles hallása nyugtalanságot érzett ki a szavaiból.
– Nem beszéltem vele, uram. Őladysége a lakrészében tartózkodik a tragédia óta.
– De előtte látta?
Csattant a kérdés, és a szobában mindenki észrevette, hogy a komornyik csak némi tanácstalankodás után válaszolt rá.
– Éppen… éppen csak megpillantottam uram, amint jött le a lépcsőn.
– Bejött ide?
Mr. Satterthwaite még a lélegzetét is visszafojtotta.
– Öööö… azt hiszem, igen, uram.
– Mikor volt ez?
Néma csend telepedett a szobára. Vajon tudja az öreg, gondolta Mr. Satterthwaite, hogy mi minden függ a válaszától?
– Fél hét körül lehetett, uram.
Melrose ezredes nagy lélegzetet vett. – Rendben van, köszönöm. Küldje be Jenningset, az inast, legyen szíves.
Jennings tüstént meg is jelent. Sovány képű, macskaléptű ember volt. Valami alamusziság, valami titokzatosság légköre vette körül.
Ez az ember, gondolta Mr. Satterthwaite, minden lelkifurdalás nélkül meggyilkolná a gazdáját, ha biztosra vehetné, hogy nem leplezik le.
Mohón hallgatta, miket válaszol az inas Melrose ezredes kérdéseire. De a történet, amit előadott, egészen elfogadhatónak tűnt. Lehozta gazdájának a puha bőrpapucsot, és kivitte a cipőjét.
– Azután mit csinált, Jennings?
– Visszamentem a cselédek szobájába, uram.
– Mikor hagyta magára a gazdáját?
– Úgy negyed hét után nem sokkal, uram.
– Fél hétkor hol tartózkodott, Jennings?
– A cselédek szobájában, uram.
Melrose ezredes egy biccentéssel elbocsátotta. Kérdő pillantást vetett Curtisre.
– Stimmel, uram, ellenőriztem. A cselédek szobájában volt körülbelül hat húsztól egészen hétig.
Tehát alibije van – mondta kissé sajnálkozva a főkapitány. – És különben se lehet semmi indítéka.
Egymásra néztek.
Kopogást hallottak az ajtó felől.
– Tessék! – szólt ki az ezredes.
Ijedt arcú szobalány jelent meg.
– Bocsánatot kérek, őladysége hírét vette, hogy Melrose ezredes úr itt van, és beszélni szeretne vele.
– Természetesen – felelte Melrose. – Máris megyek. Mutassa az utat, legyen szíves.
Ám ekkor egy kéz félretolta a lányt. Egészen másfajta alak tűnt fel az ajtónyílásban. Laura Dwighton úgy festett, mint valami túlvilági vendég.
Testhez simuló, középkorias szabású, tompakék brokátköntöst viselt. Gesztenyevörös haja középen el volt választva, és kétoldalt a füle mögé volt simítva. Tudván, hogy természettől elegáns jelenség, Lady Dwighton sohasem járt fodrászhoz. Egyszerű kontyba tűzte a haját a tarkóján. Karja csupasz volt.

Egyiket kinyújtotta, hogy megtámaszkodjék az ajtófélfában, másik az oldala mellett lógott, keze egy könyvet markolt. *Olyan*, gondolta Mr. Satterthwaite, *mint valami madonna egy korai itáliai vásznon*.

Az asszony imbolyogva állt az ajtóban. Melrose ezredes odaugrott hozzá.

– Azért jöttem, hogy elmondjam… hogy elmondjam…

Halk, meleg hangja volt. Mr. Satterthwaite-et úgy elbűvölték a jelenet drámai lehetőségei, hogy a valóságról egészen elfeledkezett.

– Kérem, Lady Dwighton… – Melrose átkarolta az asszony vállát, hogy megtámogassa. Átvezette az előcsarnokon egy kis várószobába, amelynek falait kopott selyemdrapéria borította. Quin és Satterthwaite követte őket. Az asszony leroskadt az alacsony kanapéra, feje egy rozsdabarna párnára hanyatlott, szemét lehunyta. A három férfi csak nézte. Az asszony hirtelen kinyitotta a szemét, és felült. Nagyon halkan így szólt:

– *Én öltem meg*. Azért jöttem le, hogy ezt megmondjam. *Én öltem meg*.

Pillanatnyi kínos csönd támadt. Mr. Satterthwaite-nek a szívverése is kihagyott.

– Lady Dwighton – mondta Melrose. – Önt nagy megrázkódtatás érte… nincs magánál. Nem hinném, hogy tudja, mit beszél.

Vajon meghátrál most – amíg még van ideje?

– Pontosan tudom, hogy mit beszélek. Én lőttem agyon.

A férfiak közül ketten felszisszentek, a harmadik hallgatott. Laura Dwighton előrehajolt.

– Hát nem értik? Lejöttem, és agyonlőttem. Beismerem.

A könyv, amit a kezében tartott, puffanva leesett a padlóra. Egy papírvágó volt benne, tőr formájú, drágaköves markolattal. Mr. Satterthwaite gépiesen felvette, és az asztalra tette. *Veszélyes játékszer*, gondolta magában. *Ezzel embert lehetne ölni*.

– Nos… – Laura Dwighton hangja türelmetlenül csengett – mit kívánnak tenni? Letartóztatnak? Elvisznek?

Melrose ezredes alig lelte a hangját.

– Amit mond, az igen súlyos dolog. Lady Dwighton. Arra kell kérnem, hogy menjen fel a szobájába, amíg én… intézkedem.

Az asszony bólintott, és felállt. Most már egészen higgadt volt, komor és hűvös.

Amint az ajtó felé fordult, megszólalt Mr. Quin: – Mit csinált a revolverrel, Lady Dwighton?

Némi tanácstalanság suhant át az asszony arcán.

– Én… csak ledobtam a padlóra. Nem, azt hiszem, kihajítottam az ablakon. Ó, igen, már emlékszem! De mit számít ez? Jóformán azt se tudtam, mit művelek. Nincs jelentősége, vagy igen?

– Nem – felelte Mr. Quin. – Igazán nincs jelentősége.

Az asszony értetlenül, árnyalatnyi ijedséggel nézett rá. Aztán felvetette a fejét, és fenségesen kivonult a szobából. Mr. Satterthwaite utánasietett. Attól félt, hogy bármelyik pillanatban összeeshet. De az asszony már a lépcső közepén járt, korábbi gyámoltalanságának nyoma se látszott. Az ijedt szobalány a lépcső aljánál állt, és Mr. Satterthwaite ráparancsolt:

– Menjen, viselje gondját úrnőjének.

– Igenis, uram. – A lány már indult is a kék köntösű alak után. – Jaj, kérem, uram, ugye őt nem gyanúsítják?

– Kicsodát?

– Jenningset, uram. Jaj, uram, ő a légynek sem ártana!

– Jenningset? Nem, persze hogy nem. Eredjen az úrnője után.

– Igenis, uram.

A lány feliramodott a lépcsőn. Mr. Satterthwaite visszament a várószobába.

Melrose ezredes gondterhelten így szólt: – Megáll az ész. Emögött kell lennie valaminek. Tisztára olyan, mint azok az ostobaságok, amiket a hősnők művelnek a regényekben.

– Valószerűtlen – helyeselt Mr. Satterthwaite. – Színpadias.

Mr. Quin bólintotta – Igen, maga szereti a drámát, nemde? Tudja értékelni a színészi képességeket.

Mr. Satterthwaite szúrósan rámeredt.

Távoli hang ütötte meg a fülüket a rájuk telepedő csendben.

– Mintha lövés lett volna – mondta Melrose ezredes. – Nyilván valamelyik vadőr. Ilyesmit hallhatott az asszony is. Lejött, hogy utánanézzen. A tetemnek nem ment a közelébe, nem vizsgálta meg. Kapásból arra következtetett, hogy…

– Mr. Delangua, uram. – Az öreg komornyik szólalt meg bocsánatkérően az ajtónyílásban.

– Hogy? – kérdezte Melrose. – Micsoda?

– Mr. Delangua van itt, uram, és beszélni szeretne önnel, ha lehetséges.

Melrose ezredes hátradőlt székében. – Küldje be – mondta komoran.

Pár pillanat múlva Paul Delangua jelent meg az ajtóban. Ahogy Melrose ezredes már utalt is rá, volt benne valami nem angolos jelleg – kecses mozgása, sötét bőrű, csinos arca, a túl közel ülő szemek. A reneszánszra emlékeztetett. Őt és Laura Dwightont mintha ugyanaz a légkör lengte volna körül.

– Jó estét, uraim – mondta Delangua. Színpadiasan meghajolt.

– Nem tudom, mit óhajt, Mr. Delangua – mondta Melrose ezredes éles hangon – de ha nincs köze ehhez az ügyhöz…

Delangua kurta nevetéssel félbeszakította – De mennyire hogy van köze hozzá!

– Ezt hogy érti?

– Úgy – felelte lassan Delangua –, hogy fel akarom adni magam. Én öltem meg Sir James Dwightont.

– Tisztában van vele, hogy mit beszél? – kérdezte komoran Melrose.

– Természetesen.

A fiatalember szeme az asztalra szegeződött.

– Nem értem…

– Hogy miért adom fel magam? Nevezzük lelkifurdalásnak… vagy aminek akarjuk. Én döftem le, ebben biztos lehet. – Biccentett az asztal felé. – Látom, a fegyvert is megtalálták. Igen alkalmas kis szerszám. Sajnos Lady Dwighton benne hagyta valami könyvben, ami elöl hevert, én meg felkaptam.

– Egy pillanat – mondta Melrose ezredes. – Úgy értsem, hogy bevallja, ezzel döfte le Sir Jamest? – Felemelte a tőrt.

– Igen. Bemásztam az ablakon. Háttal ült nekem. Gyerekjáték volt az egész. Azután ugyanarra távoztam.

– Az ablakon át?

– Az ablakon át, persze.

– És mikor történt ez?

Delangua tétovázott. – Lássuk csak… előtte a vadőrrel beszélgettem… ez negyed hétkor lehetett. Éppen megszólalt a templomharang. Szóval úgy… fél hét tájban történhetett.

Bősz mosoly játszadozott az ezredes ajkán.

– Úgy bizony, fiatalember – mondta. – Fél hétkor. De ezt talán már hallotta is. Viszont módfelett különös gyilkosság ez.

– Miért?

– Olyan sokan vallják tettesnek magukat – mondta Melrose ezredes.

Hallották, hogy a másik felszisszen.

– Miért, ki vallotta még be? – kérdezte megbicsakló hangon.

– Lady Dwighton.

Delangua hátravetett fejjel, erőltetetten felnevetett. – Lady Dwighton hajlamos a hisztériára – mondta könnyedén. – Én nem venném komolyan a maguk helyében.

– Nem is veszem – mondta Melrose. – De van még egy furcsaság ebben a gyilkosságban.
– Micsoda?
– Nos – felelte Melrose – Lady Dwighton azt vallotta, hogy agyonlőtte Sir Jamest, maga pedig azt, hogy ledöfte. De tudja, mindkettejük szerencséjére nem lőtték agyon, és nem is döfték le. A koponyáját törték be.
– Te jó ég! – kiáltott fel Delangua. – De hisz arra egy nő képtelen volna…
Elharapta a szavát. Melrose halványan elmosolyodott.
– Olvastam már ilyesmiről – mondta. – De tanúja még sose voltam.
– Minek?
– Hogy két ostoba fiatal bűnösnek vallja magát valamiben, mert azt hiszik, hogy a másik követte el – mondta Melrose. – Most kezdhetjük elölről az egészet.
– Az inas! – kiáltotta Mr. Satterthwaite. – Az a lány az imént… akkor ügyet se vetettem rá. – Elhallgatott, hogy összeszedje magát. – Attól félt, hogy az inast fogjuk gyanúsítani. Kell ott lennie valamilyen indítéknak, amit mi nem ismerünk, de ő igen.
Melrose ezredes a homlokát ráncolva csengetett, majd kiadta az utasítást: – Kéretem Lady Dwightont, hogy fáradjon le hozzánk ismét.
Csendben vártak. Amikor az asszony belépett, és megpillantotta Delanguát, kinyújtotta az egyik karját, mint aki meg akar kapaszkodni, hogy el ne essék. Melrose ezredes odaugrott hozzá.
– Nincs semmi baj, Lady Dwighton. Semmitől sem kell tartania.
– Nem értem. Hogy kerül ide Mr. Delangua?
Delangua odalépett hozzá. – Laura… Laura… miért tetted?
– Mit?
– Tudom. Értem tetted… mert azt hitted… Végül is természetes, gondolom. Te angyal!
Melrose ezredes megköszörülte a torkát. Nem szerette az érzelemnyilvánításokat, és irtózott minden „jelenettől”.
– Ha szabad ezt mondanom, Lady Dwighton, önnek és Mr. Delanguának szerencséje volt. Épp az imént érkezett, hogy „bevallja” a gyilkosságot… nem, nem ő tette! Most azonban az igazat szeretnénk hallani. Csak semmi ködösítés! A komornyik szerint ön fél hétkor bement a könyvtárszobába – igaz ez?
Laura Delanguára nézett. A férfi bólintott.
– Az igazat, Laura – mondta. – Most erre van szükség.
Az asszony felsóhajtott. – Jól van, elmondom.
Leereszkedett a székbe, amelyet Mr. Satterthwaite tolt elé.
– Tényleg lejöttem. Benyitottam a könyvtárba, és láttám…
Elhallgatott, nyelt egyet. Mr. Satterthwaite előrehajolt, és biztatóan megveregette a kezét.
– Igen – mondta. – Igen. Tehát mit látott?
– A férjem ott hevert az íróasztalra borulva. Láttam a fejét… a vért… jaj!
Kezébe temette arcát. A főkapitány előrehajolt.
– Bocsánat, Lady Dwighton. Azt hitte, hogy Mr. Delangua lőtte agyon?
Az asszony bólintott. – Ne haragudj, Paul – mondta könyörögve. – De magad mondtad… hogy…
– Hogy lelövöm, mint egy kutyát – mondta komoran Delangua. – Emlékszem. Aznap volt, amikor megtudtam, hogyan bánik veled.
A főkapitány zordonan visszavette a szót.
– Jól értem tehát, Lady Dwighton, hogy ezek után ön visszament az emeletre, és… senkinek sem szólt? Hogy miért, azt most ne firtassuk. Nem nyúlt a holttesthez, nem ment az íróasztal közelébe?
Az asszony megborzongott.
– Nem, dehogy. Egyenesen kirohantam a szobából.

– Értem, értem. És mikor volt ez pontosan? Emlékszik?

– Éppen fél hét múlt, amikor a hálószobámba értem.

– Tehát akkor… mondjuk, hogy hat huszonötkor Sir James már halott volt. – A főkapitány a többiekre nézett. – Az az asztali óra… csak trükk volt, igaz? Kezdettől sejtettük. Az óramutatókat bármennyire be lehet állítani, de azzal, hogy az oldalára fordították, hibát követtek el. A kör ezek szerint leszűkül a komornyikra és az inasra, és nem hiszem, hogy a komornyik tette volna. Mondja csak, Lady Dwighton, nem haragudott valamiért ez a Jennings a férjére?

Laura elvette a kezét az arca elől. – Hogy haragudott-e, nem tudom… de James éppen ma reggel közölte velem, hogy felmondott neki. Lopáson érte.

– Na, végre jutunk valamire! Tehát Jenningset ajánlólevél nélkül bocsátották volna el. Ez komoly probléma lett volna az ő helyzetében.

– Mondott valamit az óráról – szólalt meg ismét Laura Dwighton. – Elképzelhető… ha az időpontot akarják megállapítani… Jamesnél biztosan nála volt a kis golfórája. Nem lehet, hogy az is eltört, amikor előrebukott?

– Jó ötlet – mondta lassan az ezredes. – Bár attól tartok… Curtis!

A felügyelő gyorsan bólintott, és kiment a szobából. Egy perc múlva vissza is jött. Tenyerén egy ezüst zsebóra hevert, olyan, akár egy golflabda: golfozóknak árulják az ilyesmit, hogy a zsebükben hordhassák a labdákkal együtt.

– Itt van, uram – mondta –, de kétlem, hogy sokra megyünk vele. Kemény jószágok ezek.

Az ezredes átvette és a füléhez emelte az órát.

– Mindenesetre úgy tűnik, megállt – mondta.

Megnyomta a hüvelykujjával, és az óra fedele felpattant. Meg volt repedve a borítóüvege.

– Á! – kiáltotta diadalmasan.

A mutatók pontosan negyed hetet jeleztek.

II

– Kitűnő ez a portói, ezredes úr – jegyezte meg Mr. Quin.

Fél tízre járt, a három férfi csak az imént végzett a vacsorával Melrose ezredes otthonában. Mr. Satterthwaite el volt ragadtatva.

– Igazam volt – mondta kuncogva. – Nem tagadhatja, Mr. Quin. Igenis azért került az utunkba ma este, hogy megmentsen két bolondos fiatalt, akik a hurokba akarták dugni a nyakukat.

– Valóban? – kérdezte Mr. Quin. – De hiszen én semmit sem csináltam.

– Mint kiderült, nem is volt rá szükség – helyeselt Mr. Satterthwaite. – De lehetett volna. Hajszál híja volt. Sohasem fogom elfelejteni azt a pillanatot, amikor Lady Dwighton bejelentette: „Én öltem meg.” Színpadon se láttam még ilyen drámai jelenetet.

– Egyetértek – mondta Mr. Quin.

– Nem hittem volna, hogy regényeken kívül is megtörténhet az ilyesmi – jelentette ki az ezredes körülbelül huszadszor aznap este.

– Megtörtént-e? – kérdezte Mr. Quin.

Az ezredes elbámult. – Éppen ma este, a kutyafáját!

– Ne feledjük persze – szólt közbe Mr. Satterthwaite előrehajolva és belekortyolva a portóijába –, hogy noha Lady Dwighton fenséges volt, egészen fenséges, azért egy hibát elkövetett. Nem kellett volna rögtön arra következtetnie, hogy a férjét agyonlőtték. És Delanguától ugyancsak ostobaság volt feltételezni, hogy a halottat ledöfték, csak mert a tőr ott hevert előttünk az asztalon. Merő véletlen volt, hogy Lady Dwighton lehozta magával.

– Valóban? – kérdezte Mr. Quin.

– Ha csak annyit mondtak volna, hogy ők ölték meg Sir Jamest, és nem részletezik, hogy hogyan – folytatta Mr. Satterthwaite –, mi lett volna az eredmény?

– Akár hihettünk is volna nekik – mondta fura mosollyal Mr. Quin.

– Tisztára olyan volt az egész, mint egy regényben – jelentette ki az ezredes.

– Onnan is vették minden bizonnyal – mondta Mr. Quin.

– Lehetséges – helyeselt Mr. Satterthwaite. – Néha a legfurább körülmények között jut eszünkbe, amit valaha olvastunk. – Ránézett Mr. Quinre. – Persze, az az asztali óra kezdettől gyanús volt. Sosem szabad elfelejtenünk, milyen könnyű előre- vagy visszaállítani egy órát.

Mr. Quin bólogatva ismételte meg a szavait. – Előre – mondta, majd elhallgatott. – Vagy vissza.

Volt valami nógatás a hangjában. Csillogó fekete szeme Mr. Satterthwaite-re szegeződött.

– Az asztali órát előreállították – mondta Mr. Satterthwaite. – Ezt tudjuk.

– Biztosan? – kérdezte Mr. Quin.

Mr. Satterthwaite rámeredt. – Úgy érti – mondta lassan –, hogy a zsebórát állították vissza? De hát ennek semmi értelme. Lehetetlen.

– Nem lehetetlen – mormolta Mr. Quin.

– De… de képtelenség. Kinek szolgált volna ez előnyére?

– Gondolom, annak, akinek arra az időpontra alibije volt.

– A kutyafáját! – kiáltotta az ezredes. – A fiatal Delangua azt mondta, akkor beszélgetett a vadőrrel.

– Ezt külön hangsúlyozta – mondta Mr. Satterthwaite.

Egymásra néztek. Kellemetlen érzés fogta el őket, mint akiknek kicsúszik a lábuk alól a talaj. Pörögtek-forogtak, új, váratlan arcukat mutatták a tények. S ennek az egész kaleidoszkópnak a közepén ott volt Mr. Quin sötét bőrű, mosolygó arca.

– De hát akkor – kezdte az ezredes –, de hát akkor…

A fürge észjárású Mr. Satterthwaite fejezte be helyette a mondatot. – Éppen fordítva volt. A trükköt bedobták – csakhogy az inas ellen. De hát ez lehetetlen! Hiszen mindegyikük magára vállalta a gyilkosságot!

– Igen – mondta Mr. Quin. – És egészen addig gyanakodtak is rájuk, ugyebár? – Higgadt, szinte álmodozó hangon folytatta: – Olyan az egész, mint valami könyvben, ezt mondta az ezredes úr. Onnan is vették. Mert hiszen így viselkednek az ártatlan hősök meg hősnők. Ezért önök ártatlannak is hitték őket – mellettük szólt a tradíció. Mr. Satterthwaite egyfolytában azt hajtogatta, hogy olyan az egész, mintha színpadon látná. Mindkettejüknek igazuk volt. Nem volt valószerű a dolog. Mindketten ezt mondogatták elejétől fogva, csak éppen nem voltak tudatában. Az a párocska sokkal jobb mesét agyalt volna ki, ha azt akarták volna, hogy higgyünk nekik.

A két férfi tehetetlenül nézte.

– Nagyon ügyes – mondta lassan Mr. Satterthwaite. – ördögien ügyes. És eszembe jut még valami. A komornyik azt vallotta, hétkor bement, hogy becsukja az ablakokat – vagyis arra számított, hogy nyitva lesznek.

– Azokon át jött be Delangua – mondta Mr. Quin. – Egyetlen ütéssel megölte Sir Jamest, aztán ő és az asszony elvégezték mindazt, amit el kellett végezniük…

Mr. Satterthwaite-re pillantott, mintegy nógatva, hogy rekonstruálja a jelenetet. Mr. Satterthwaite akadozva bele is fogott:

– Eltörték és oldalára fektették az asztali órát. Igen. Átállították és eltörték a zsebórát. Aztán a férfi kimászott az ablakon, az asszony pedig bezárta utána. De egyvalamit nem értek. Minek vacakoltak a zsebórával? Nem lett volna elég az asztali órát visszaállítani?

– Az önmagában már elejétől gyanús volt – mondta Mr. Quin. – Egy ilyen nyilvánvaló trükkön mindenki átlátott volna.

– A zsebóra viszont valószínűtlen volt. Hiszen tiszta véletlen, hogy egyáltalán eszünkbe jutott.

– Nem, nem – mondta Mr. Quin. – A hölgy hozta szóba, emlékezzék csak vissza.

Mr. Satterthwaite ámulva meredt rá.

– És mégis – folytatta szinte álmodozón Mr. Quin –, az egyetlen személy, akinek a figyelmét nem kerülte volna el a zsebóra, az éppen az inas. Az inasok tudják a legjobban, mi mindent hordanak zsebükben a gazdáik. Ha ő állította volna át az asztali órát, akkor a zsebórát is ugyanúgy állította volna át. Nem ismeri az emberi természetet az a párocska. Nem olyanok, mint Mr. Satterthwaite.

Mr. Satterthwaite a fejét rázta.

– Tévedtem – mormolta csüggedten. – Azt hittem, maga azért jött, hogy megmentse őket.

– Úgy is van – mondta Mr. Quin. – Csakhogy nem őket – hanem a másik kettőt. Nem figyelt fel a szobalányra? Nem viselt ugyan kék brokátköntöst, nem alakított drámai szerepet, de igen bájos leány, és azt hiszem, fülig szerelmes ebbe a Jenningsbe. Úgy gondolom, önök meg tudják majd akadályozni, hogy az inas akasztófára jusson.

– Nincs semmilyen bizonyítékunk – mondta keserűen Melrose ezredes.

Mr. Quin elmosolyodott. – Mr. Satterthwaite-nek van.

– Nekem? – Mr. Satterthwaite megdöbbent.

Mr. Quin folytatta: – Bizonyítéka van rá, hogy az az óra nem Sir James zsebében tört el. Egy ilyen órát nem lehet eltörni úgy, hogy fel ne nyitnánk a fedelét. Próbálják csak meg. Valaki kivette azt az órát, felnyitotta, visszaállította a mutatóit, betörte rajta az üveget, becsukta, és visszatette a zsebbe. Azt azonban nem vette észre, hogy egy üvegszilánk hiányzik belőle.

– Ó! – kiáltott fel Mr. Satterthwaite. A mellényzsebéhez kapott. Előhúzta az ívelt kis üvegdarabkát.

Eljött az ő pillanata.

– Ezzel – jelentette ki drámaian Mr. Satterthwaite – egy ember életét fogom megmenteni.

A HARLEKIN TEÁSKÉSZLET

Mr. Satterthwaite kétszer is csettintett nyelvével mérgében. Akár igaza volt. akár nem, egyre inkább meg volt győződve róla, hogy manapság a gépkocsik sokkal gyakrabban robbannak le, mint azelőtt. Ami a gépkocsikat illeti, ő csakis a régiekben bízott, amelyek már kiállták az idő próbáját. Ezeknek is megvoltak a maguk kis rigolyái, de az ember legalább tudott róluk, számolt velük, teljesítette az igényeiket, mielőtt a probléma akuttá vált volna. De ezek az új autók! Tele vannak új szerkentyűkkel, különféle ablakokkal, a műszerfalat teljesen átrendezték bennük, szép csillogó fából van ugyan, de mivel nem ismerős, az ember keze tétován repdes a ködlámpák, ablaktörlők, szívató meg a többi fölött. Mennyi gomb, és csupa olyan helyen, ahol nem is várnánk. S ha csillogó-villogó, frissen vásárolt masinánk felmondja a szolgálatot, a szerelőműhelyben egykettőre elhangzanak a bosszantó szavak: „Hát igen, a fogzási tünetek. Príma kocsi ez, uram, ez a Super Superbo. Minden extra benne van. Csak hát a fogzási tünetek, ugye, azt nem ússza meg az ember. Hahaha.” Mintha valami csecsemő volna a szóban forgó.

A korosodó Mr. Satterthwaite határozottan úgy vélte, egy újonnan vásárolt autó legyen kész felnőtt. Kipróbálva, átvizsgálva, fogzási problémák megoldva – így adják el a kuncsaftnak.

Mr. Satterthwaite éppen hétvégi látogatásra indult vidéki barátaihoz. Alig hagyta el Londont, új autója máris gyengélkedni kezdett, most pedig egy szerelőműhelyben várta a diagnózist, s hogy vajon mennyi idő múlva folytathatja útját a végcél felé. Sofőrje a szerelővel diskurált, Mr. Satterthwaite pedig csak ült, és próbált erőt venni türelmetlenségén. Előző este telefonon biztosította vendéglátóit, hogy teára mindenképpen befut. Jóval négy előtt ott lesz Doverton Kingsbourne-ban, közölte velük.

Bosszúsan csettintett nyelvével, és igyekezett valami kellemesre gondolni. Semmi értelme, hogy itt üldögéljen dühöngve, egyre a karóráját nézegetve, és, ébredt rá hirtelen, úgy kotkodálva, mint holmi elégedett tyúk, amely hősiesen megtojt egy tojást.

Igen. Valami kellemesre. Lássuk csak, mintha lett volna valami… valami, amire felfigyelt idefelé jövet. Nem is olyan régen. Valami, amit az ablakon keresztül pillantott meg, ami megörvendeztette, és fel is izgatta. De mielőtt még elmorfondírozhatott volna rajta, az autó rakoncátlankodása sürgős látogatást tett szükségessé a legközelebbi szervizben.

Szóval mit is látott? Bal felől… nem, jobb felől. Igen, jobb felől, amint lassan végighajtottak a falusi utcán. Egy postahivatal mellett. Igen, ebben egészen biztos volt. Egy postahivatal mellett, mert a postahivatal láttán jutott eszébe, hogy telefonálnia kellene Addisonéknak, értesíteni őket, hogy egy kicsit késni fog. A postahivatal. Egy falusi postahivatal. És mellette… igen, határozottan mellette, vagy ha nem, akkor kettővel odább. Valami, ami régi emlékeket ébresztett, és ő legszívesebben… legszívesebben mi? Sebaj, mindjárt eszébe fog jutni. Valami színhez volt köze. Színekhez. Igen, színhez vagy színekhez. Vagy egy szóhoz. Valami konkrét szóhoz, amely emlékeket ébresztett, gondolatokat, régi örömöket idézett, izgalmat, valamit, ami nagyon élénk volt és eleven. Valamit, amiben ő nem csak látott, hanem meg is figyelt. Nem, még ennél is több. Részt vett benne. De miben, és miért, és hol? Különféle helyeken. Az utolsó gondolatra gyorsan jött a válasz. Igen, különféle helyeken.

Egy szigeten? Korzikán? Monte-Carlóban, miközben nézte, hogy a krupié megpörgeti a rulettkereket? Egy vidéki házban? Különféle helyeken. Ott volt ő, de ott volt még valaki más is. Igen, valaki más is. Ez lesz a lényeg. Mindjárt rá fog jönni. Már csak az van hátra, hogy… De ebben a pillanatban megjelent az ablaknál a sofőr, mögötte a műhely szerelőjével.

– Most már nem tart sokáig, uram – közölte derűsen a sofőr Mr. Satterthwaite-tel. – Talán úgy tíz perc, vagy annyi se.

– Nem komoly a baj – mondta halk, rekedt, vidékies hangján a szerelő. – Csak amolyan fogzási tünetek.

Mr. Satterthwaite ezúttal nem csettintett nyelvével. Inkább tulajdon fogát csikorgatta. Gyakran olvasta ezt a kifejezést könyvekben, s öreg korára mintha rá is kapott volna, aminek talán a felső protézis lazaságához lehetett köze. Fogzási tünetek, az ördögbe is! Fogfájás. Fogcsikorgatás. Műfogsor. Az ember egész élete a fogak körül forog.

– Doverton Kingsbourne már csak pár mérföld innen – mondta a sofőr –, és van itt egy helyi taxi. Azzal előremehetne, uram, én meg majd viszem a kocsit, amint elkészül.

– Nem! – mondta Mr. Satterthwaite.

Szinte kiáltotta a szót, s a sofőr meg a szerelő összerezzent. Mr. Satterthwaite-nek szikrát hányt a szeme. Hangja tiszta volt és határozott. Eszébe jutott, aminek kellett.

– Vissza fogok gyalogolni arra, amerről jöttünk – mondta. – Ha a kocsi elkészül, majd vegyen fel. Harlekin kávézó, alighanem így hívják.

– Nem valami nagy szám, uram – figyelmeztette a szerelő.

– Mindenesetre ott leszek – jelentette ki fejedelmi fensőbbséggel Mr. Satterthwaite.

Fürgén útnak eredt. A két férfi csak bámult utána.

– Hát ezt meg mi érte? – szólalt meg a sofőr. – Sose láttam ilyennek.

Kingsbourne Ducis nem igazán felelt meg ősi és előkelő nevének. Kicsi, egyutcás falucska volt. Alig pár ház, néhány bolt rendszertelen összevisszaságban, némelyikről lerítt, hogy hajdani házat alakítottak át bolttá, másokról meg hogy hajdani bolt funkcionál házként, mindenféle kereskedelmi célzat nélkül.

Nem volt se különösebben ősi, se különösebben szép. Egyszerű volt, és meglehetősen jelentéktelen. Talán éppen ezért, gondolta Mr. Satterthwaite, éppen ezért tűnt fel neki az az élénk színfolt. Á, itt is van a postahivatal. Egyszerű posta, előtte levélládával, ablakában újságok és képeslapok, és mellette bizonyára, igen, igen, ott van fenn az a bizonyos cégtábla. Harlekin kávézó. Mr. Satterthwaite-et hirtelen elfogta a nyugtalanság. Lehet, hogy rohamosan öregszik. Képzelődik. Ugyan miért kellene ennek az egyetlen szónak felpezsdítenie a vérét? *Harlekin kávézó.*

A szerelőnek teljesen igaza volt. Nem olyan helynek látszik, ahol az ember szívesen étkezne. Legfeljebb harap valamit. Reggel megiszik egy kávét. De akkor miért? És egyszeriben rájött, hogy miért. Mert a kávézó, helyesebben a ház, amely a kávézónak helyet adott, két részből állt. Egyik oldalán kis asztalok sorakoztak székekkel azon kuncsaftok számára, akik enni akarnak. A másik oldal azonban üzlet volt. Porcelánüzlet. Nem régiségbolt. Nem voltak benne üvegvázákkal és bögrékkel telirakott kis polcok. Olyan üzlet volt, amelyben új árut lehetett kapni, s utcára néző kirakata pillanatnyilag a szivárvány minden színében pompázott. Egy teáskészlet, jó nagy csészékkel és csészealjakkal, mindegyik más színű. Kék, piros, sárga, zöld, rózsaszín, bíborvörös. Igazán elbűvölő színvilág, gondolta Mr. Satterthwaite. Nem csoda, hogy megfogta a szemét, amint az autó lassan elgördült a járda mellett, garázst vagy szervizt keresve. Mellette jókora kártya hirdette: „Harlekin-teáskészlet”.

És persze hogy a „harlekin” szó rögzült Mr. Satterthwaite agyában, noha eléggé hátul, ezért esett nehezére előbányászni. A vidám színek. A tarkabarka harlekinszínek. És arra gondolt, belenyilallt, az az abszurd, de izgalmas ötlete támadt, hogy ez valamiféle neki szóló hívás. Neki, személy szerint. Lehet, hogy éppen itt étkezik most, vagy vásárol csészéket és csészealjakat az ő régi barátja, Mr. Harley Quin. Hány éve is, hogy utoljára találkozott Mr. Harley Quinnel? Sok-sok éve. Talán azon a napon, amikor távolodni látta Mr. Quint egy dűlőúton, az úgynevezett Szerelmesek ösvényén? Arra számított akkor, hogy legalább évente viszontlátja majd Mr. Quint. Vagy akár kétszer is évente. De nem. Nem így lett.

Mindenesetre ma az a csodával határos, meglepő gondolata támadt, hogy itt, Kingsbourne Ducis faluban esetleg újból találkozik Mr. Harley Quinnel.

– Micsoda képtelenség – mondta Mr. Satterthwaite – micsoda képtelenség. Mi nem jut eszébe az embernek vénségére!

Hiányzott neki Mr. Quin. Hiányzott neki az, ami talán a legizgalmasabb volt élete kései szakaszában. Valaki, aki bárhol felbukkanhat, s akinek felbukkanása mindig azt jelzi, hogy valami történni fog. Valami történni fog ővele. Nem, ez így nem pontos. Nem ővele, hanem *általa*. Ez volt benne a legizgalmasabb. Egyszerűen a szavak révén, amelyeket Mr. Quin kiejt. Szavak. Dolgok, amelyekre rámutat, s ettől Mr. Satterthwaite-nek ötletei támadnak. Meglát dolgokat, elképzel dolgokat, rájön dolgokra. Megold valamit, amit meg kell oldani. És vele szemben ott ül Mr. Quin, esetleg helyeslően mosolyogva. Valami, amit Mr. Quin kimond, gondolatokat indít el, de a tevékeny résztvevő ő maga. Ő – Mr. Satterthwaite. Az ember, akinek olyan sok régi barátja van. Akinek a barátai között hercegnők, püspökök is akadnak, olyan ismerősök tehát, akik számítanak. Számítanak különösen, ezt be kellett vallania, a jó társaságban. Mert végtére Mr. Satterthwaite mindig is sznob volt. Szerette a hercegnőket, szeretett ismeretségben lenni régi családokkal, amelyek Anglia birtokos nemességét képviselték generációk óta. És a fiatalok is érdekelték, még ha nem számítottak is fontosnak társasági szempontból. A bajba jutott fiatalok, a szerelmes, a boldogtalan, a segítségre szoruló fiatalok. Mr. Quinnek hála Mr. Satterthwaite segíteni tudott rajtuk.

Most pedig mint valami félkegyelmű bámult be egy nem különösebben megnyerő falusi kávézóba és boltba, mely utóbbiban modern porcelántárgyakat és teáskészleteket, sőt minden bizonnyal tűzálló tálakat is árultak.

„Akkor is muszáj bemennem – mondta magában Mr. Satterthwaite. – Ha már voltam olyan ostoba, hogy visszagyalogoltam ide, be kell mennem, mert… hátha. Biztosan tovább tart a javítás, mint ahogy kalkuláltak. Több lesz az tíz percnél. Hátha találok odabenn valami érdekeset.”

Még egyszer szemügyre vette a porcelánnal teli kirakatot. Hirtelen rájött, hogy egészen jó porcelánok. Formásak. Jó modern termék. Visszamerengett a múltba, emlékezett. Felötlött benne Leith hercegnő. Milyen pompás öreg hölgy volt. Milyen kedvesen bánt a szobalányával azon a viharos tengeri úton Korzika szigetére. Egy őrangyal körültekintésével viselte gondját, és csak másnap váltott vissza abba a zsarnoki, erőszakos modorba, amelyet a cselédek akkoriban a lázongás legcsekélyebb jele nélkül tűrtek.

Maria. Igen, így hívták a hercegnőt. A drága öreg Maria Leith. Meghalt már ő is, évekkel ezelőtt. De volt neki egy harlekin reggelizőkészlete. Igen. Nagy kerek csészék, mind más színű. Fekete. Sárga, piros és az a különlegesen undorító árnyalatú bolhaszín. A bolha, gondolta Mr. Satterthwaite, ez lehetett a kedvenc színe. Volt egy Rockingham-teáskészlete is, amelyben szintén a bolhaszín uralkodott, arannyal díszítve.

– Régi szép idők – sóhajtott fel Mr. Satterthwaite. – Nos, ideje bemennem. Esetleg rendelek egy csésze kávét. Biztosan rengeteg tejet öntenek majd bele, és előre megcukrozzák. De akkor is el kell ütnöm valahogyan az időt.

Bement. A kávézó felőli oldal jóformán üres volt. Korai még az idő a teázáshoz, gondolta Mr. Satterthwaite. Különben is kevesen teáznak manapság. Legfeljebb az öregek, néha-néha, de ők is inkább odahaza. Egy fiatal pár ült a túlsó ablaknál, a hátsó fal mellett egy asztalnál pedig két nő pletykálkodott.

– Megmondtam a lánynak – vitte a szót az egyik –, megmondtam neki, hogy ilyesmiről szó se lehet. Nem tűröm el az ilyesmit, ezt közöltem Henryvel is, és ő egyetértett.

Mr. Satterthwaite-be hirtelen belenyilallt, hogy keserű élete lehet Henrynek, és bizonyára bölcsebbnek találja, ha mindennel egyetért, amit csak elétárnak. Kellemetlen nőszemély, és a barátnője is ugyanolyan kellemetlen. Átballagott az épület másik oldalára, és azt mormolta közben: – Éppen csak körülnéznék, ha szabad.

Az eladónő szívélyesen válaszolt: – Hogyne, uram. Igen szép áruink vannak.

Mr. Satterthwaite végignézegette a színes csészéket, egyik-másikat kézbe is vette, megvizsgálta a tejeskancsót, kezébe vett és megszemlélt egy porcelánzebrát, megvizsgált néhány csinos mintázatú hamutartót. Széktologatást hallva hátranézett, és látta, hogy a korábbi sérelmeket hánytorgató két középkorú nő fizetett, és éppen távozni készül. Amint kiléptek az ajtón, bejött egy magas, sötét ruhás férfi. Leült az éppen felszabadult asztalhoz. Háttal volt Mr. Satterthwaite-nek, aki igen szépnek látta a hátát. Karcsúnak, erősnek, izmosnak, de eléggé sötétnek és baljósnak is, talán mert az üzletben alig volt világítás. Mr. Satterthwaite visszafordult a hamutartókhoz. „Vennem kellene egyet, hogy ne okozzak csalódást a tulajdonosnak”, gondolta. És akkor hirtelen kisütött a nap.

Eddig fel sem fogta, hogy az üzlet azért lehet homályos, mert nincs napfény. Már egy ideje felhők mögött bujkálhatott a nap. Emlékezett is rá, hogy nagyjából akkor felhősödött be, amikor a szervizhez értek. És most egyszerre vakító napfény támadt. Szikráztak a porcelánok színei, és szikrázott a színes ablaküveg is, amelyen át betűzött, ez utóbbi, gondolta Mr. Satterthwaite, az eredeti, Viktória kori házból maradhatott vissza. Egyszóval az ablakon betűzött a nap, és megvilágította a kopottas kis kávézót. Különös módon megvilágította annak az embernek a hátát is, aki az imént ült le. A sötét, fekete sziluett helyén most egy egész színfüzért lehetett látni. Pirosat és kéket és sárgát. És Mr. Satterthwaite egyszerre csak rádöbbent, hogy éppen azt látja, amiben annyira reménykedett. Nem csalta meg az intuíciója. Már tudta, hogy ki jött be és ült le az előbb. Olyan pontosan tudta, hogy meg sem kellett várnia, míg az arcába nézhet. Hátat fordítva a pocelánoknak, visszament a kávézóba, és leült a kis kerek asztalhoz, szemben az illetővel, aki az imént tért be.

– Mr. Quin – mondta Mr. Satterthwaite. – Valahogy tudtam, hogy maga is itt lesz.

Mr. Quin elmosolyodott.

– Maga mindig mindent tud – mondta.

– Olyan régen találkoztunk utoljára – mondta Mr. Satterthwaite.

– Számít az idő múlása? – kérdezte Mr. Quin.

– Talán nem. Lehet, hogy igaza van. Talán nem számít.

– Megkínálhatom valami frissítővel?

– Kapni itt frissítőt? – kérdezte tamáskodva Mr. Satterthwaite. – Persze, hiszen maga is azért jött be, nem?

– Az ember sose lehet biztos a szándékai felől, nem igaz? – kérdezte Mr. Quin.

– Nagyon örülök, hogy újra látom – mondta Mr. Satterthwaite. – Tudja, már majdnem elfelejtettem. Úgy értem, azt, ahogyan beszél, amiket mond. Hogy miket juttat eszembe, miket csináltat velem.

– Csináltatok? Nagyon téved. Maga mindig pontosan tudja, mit akar csinálni és miért, és azt is pontosan tudja, hogy meg kell csinálni.

– Én ezt csak akkor érzem, ha maga is itt van.

– Ugyan – felelte derűsen Mr. Quin. – Nekem semmi közöm ehhez. Én csak – sokszor mondtam már ezt magának –, én csak jövök és megyek. Ennyi az egész.

– És ma éppen Kingsbourne Ducis felé megy.

– Maga viszont nem csak úgy erre jár, hanem egy konkrét hely felé tart. Igazam van?

– Egy igen régi barátomat látogatom meg. Egy barátomat, akit hosszú évek óta nem láttam. Megöregedett, félig-meddig nyomorék lett. Agyvérzése volt. Elég szépen felépült, de persze sosem lehet tudni.

– Egyedül él?

– Most már nem, hála istennek. A családja, már ami maradt belőle, hazatért külföldről. Hónapok óta nála laknak, örülök, hogy újra együtt láthatom majd őket. Mármint azokat, akiket ismerek közülük, meg azokat is, akikkel még nem találkoztam.

– A gyerekeket?

– Gyerekeket és unokákat. – Mr. Satterthwaite felsóhajtott. Egy pillanatra elfogta a szomorúság, hogy neki nincsenek gyerekei és unokái és dédunokái, pedig általában véve sosem sajnálkozott emiatt.

– Egészen különleges török kávét főznek itt – mondta Mr. Quin. – Igazán pompásat. Minden egyebük élvezhetetlen, mint már bizonyára kitalálta. De egy csésze török kávét bármikor megihat az ember, nem igaz? Rendeljünk is, mert az a gyanúm, hogy maga hamarosan folytatni fogja zarándoklatát, vagy minek is nevezzem.

Egy kis fekete kutya jelent meg az ajtóban. Odament hozzájuk, leült az asztal mellé, és felnézett Mr. Quinre.

– A magáé? – kérdezte Mr. Satterthwaite.

– Igen. Hadd mutassam be Hermészt. – Megsimogatta a kutya fejét. – Kávét – mondta. – Szólj Alinak.

A fekete kutya odaballagott a bolt hátuljában nyíló ajtóhoz, és bement rajta. Rövid, parancsoló vakkantást hallottak. Nemsokára ismét megjelent, mögötte egy igen sötét bőrű fiatalemberrel, aki smaragdzöld pulóvert viselt.

– Kávét kérünk, Ali – mondta Mr. Quin. – Két személyre.

– Török kávét, ugyebár, uram? – mondta mosolyogva a fiatalember, s azzal eltűnt.

A kutya újra leült.

– Meséljen – mondta Mr. Satterthwaite –, mesélje el, merre járt, mit csinált, és miért nem találkoztunk már olyan régóta.

– Hisz az imént említettem, hogy az idő múlása mit se számít. Én tisztán emlékszem, és szerintem maga is, hogy mikor láttuk egymást utoljára.

– Tragikus eset volt – mondta Mr. Satterthwaite. – Gondolni se szeretek rá.

– Mert meghalt valaki? A halál nem mindig tragédia. Ezt is mondtam már.

– Igen – válaszolta Mr. Satterthwaite –, az a haláleset… az, amelyre mindketten gondolunk… talán tényleg nem volt tragédia. Mégis…

– Mégis az élet az igazán fontos. Természetesen igaza van – mondta Mr. Quin. – Tökéletesen igaza van. Az élet a fontos. Nem akarjuk, hogy valaki, aki fiatal, aki boldog, vagy boldog lehetne, meghaljon. Ezt egyikünk sem akarja, ugyebár. Ezért kell megmentenünk egy-egy életet, ha parancs érkezik rá.

– Parancsa van a számomra?

– Nekem – parancsom a maga számára? – Harley Quin hosszú, bánatos képére egészen elbűvölő mosoly ült ki. – Nekem semmiféle parancsom nincs a *maga* számára, Mr. Satterthwaite. Nekem soha sincsenek parancsaim. Maga tud dolgokat, lát dolgokat, tudja, mi a teendő, és meg is teszi. Nekem semmi közöm az egészhez.

– Ó, dehogy nincs – mondta Mr. Satterthwaite. – Ezt már aztán nem hiteti el velem. De mondja csak, hol-merre járt azalatt, ami oly rövid, hogy időnek sem nevezhető?

– Itt is, ott is. Különféle országok, különféle tájak, különféle kalandok. De többnyire csak jöttem-mentem, szokás szerint. Inkább maga mesélje el, hogy mit csinált, és főleg hogy mire készül most. Hogy hová megy. Hogy kikkel fog találkozni. Hogy milyenek is ezek a barátai.

– Persze hogy elmesélem. Mégpedig nagy örömmel, mert, tudja, én is sokat tűnődtem mostanában ezeken a barátaimon, akiket felkeresni szándékozom. Ha az ember régóta nem látott egy családot, ha évek óta nem állt kapcsolatban velük, mindig feszélyező pillanat, amikor feleleveníteni készül ilyen régi barátságokat és kötelékeket.

– Nagyon igaz – mondta Mr. Quin.

Keleti mintás, apró csészékben kihozták a török kávét. Ali mosolyogva szétrakta, majd távozott. Mr. Satterthwaite élvezettel kóstolgatta.

– Édes, mint a szerelem, fekete, mint az éj, és éget, mint a pokol. Így szól a régi arab mondás, nemde?

Harley átmosolygott a válla fölött, és biccentett.

– Igen – mondta Mr. Satterthwaite – mesélnem kell magának arról, hogy hová megyek, bár az, hogy mit fogok csinálni, egyáltalán nem fontos. Régi barátságokat fogok feleleveníteni, és megismerkedem az ifjabb nemzedékkel. Mint említettem, Tom Addison igen régi barátom. Sok mindenen mentünk keresztül együtt fiatal korunkban. Aztán, amint az gyakran megesik, szétváltak útjaink. Ő diplomatának állt, különféle külhoni posztokon teljesített szolgálatot. Néha elutaztam hozzá, és megszálltam nála, néha meg akkor találkoztunk, amikor hazajött Angliába. Egyik legkorábbi állomáshelye Spanyolország volt. Feleségül vett egy spanyol lányt, egy gyönyörű, fekete hajú teremtést, Pilarnak hívták. Nagyon szerette.

– Születtek gyerekeik?

– Két lányuk. Egy szőke kisbaba, aki az apjára ütött, Lily nevű, és egy másik, Maria, aki spanyol anyjára hasonlított. Én lettem Lily keresztapja. Persze egyik gyermeket se láttam valami gyakran. Évente kétszer-háromszor zsúrt rendeztem Lilynek, vagy meglátogattam az iskolájában. Édes, imádni való teremtés volt. Nagyon szerette az apját, és az is őt. De mindezen találkozások, a barátság feleleveníteseí között voltak nehéz időszakaink is. Ezt maga éppoly jól tudja, mint én. Én és a kortársaim csak nagy nehézségek árán találkozhattunk a háború alatt. Lily hozzáment a légierő egyik tisztjéhez. Egy vadászpilótához. El is felejtettem a nevét, a minap juttatták eszembe. Simon Gilliatt. Gilliatt repülőszázad-parancsnok.

– Elesett a háborúban?

– Nem, nem. Túlélte. Utána kilépett a légierőtől, és Lilyvel Kenyába költöztek, mint oly sokan akkoriban. Letelepedtek, és boldogan éltek. Született egy kisfiúk, Roland. Utóbb, amikor Angliában járt iskolába, egyszer-kétszer találkoztam vele. Utoljára talán tizenkét éves korában láttam. Kedves gyermek volt. Vörös hajú, mint az apja. Azóta egyszer se láttam, úgyhogy kíváncsi leszek rá. Huszonhárom… nem is, huszonnégy éves. Repül az idő.

– Megnősült?

– Nem. Vagyis még nem.

– Ah. Házasság van kilátásban?

– Nos, szöget ütött a fejembe valami, amit Tom Addison említett a levelében. Van egy unokahúg. A kisebbik lány, Maria a helybeli orvoshoz ment feleségül, őt sosem ismertem közelebbről. Szomorú eset. Gyermekágyban halt meg. A kislányát Ineznek keresztelték, családi hagyományként, a spanyol nagyanya döntése volt. Ami azt illeti, Inezt csak egyszer láttam, mióta felnőtt. Fekete, spanyol típus, mint a nagyanyja. De untatom magát.

– Ugyan. Nagyon is érdekel.

– Vajon miért? – kérdezte Mr. Satterthwaite.

Azzal az enyhe gyanakvással pillantott Mr. Quinre, amely néha el-elfogta.

– Mindent tudni akar erről a családról. Miért?

– Talán hogy magam elé képzelhessem őket.

– Nos hát, ezt a házat, ahová megyek, Doverton Kingsbourne-nak nevezik. Szép, régi kúria. Annyira persze nem látványos, hogy turistaforgalma legyen, vagy hogy bizonyos napokon megnyissák a közönség előtt. Csöndes vidéki ház, ahol ellakhat egy angol férfi, aki híven szolgálta hazáját, majd visszatért, hogy élvezze a békés öregkort. Tom mindig is szerette a vidéki életet. Ügyes vadász, sok boldog napot töltöttünk együtt családi otthonában gyermekkorunkban. Gyakran a teljes vakációm alatt Doverton Kingsbourne-ban vendégeskedtem. És egész életemre megmaradt bennem a képe. Nincs még egy olyan hely, mint Doverton Kingsbourne. Nincs ahhoz fogható ház. Ahányszor csak a közelében hajtattam el, mindig kerülőt tettem, hogy megpillanthassam a ház előtt húzódó hosszú fasor fái között a folyót, amelyben pecázni szoktunk, és persze magát a házat is. És ilyenkor felidéződtek bennem, amiket Tommal csináltunk hajdanán, ő a tettek embere volt. Az a fajta, aki cselekszik. Én pedig… én csak egy vén agglegény vagyok.

– Sokkal több ennél – mondta Mr. Quin. – Maga olyan ember, aki barátokra tesz szert, akinek sok barátja volt, s aki szolgálatára volt a barátainak.

– Bárcsak elhihetném. Maga túlságosan kedves.

– Szó sincs róla. Azonkívül kitűnő társaság. A történetek, amiket mesél, a dolgok, amiket látott, a helyek, ahová ellátogatott. Az a sok különös ügy, ami megesett magával élete során. Könyvet írhatna róluk – mondta Mr. Quin.

– Abban a könyvben maga lenne a főszereplő.

– Ugyan dehogy – mondta Mr. Quin. – Én csak erre-amarra járok. Ennyi az egész. De folytassa. Meséljen még.

– De hisz ez csak egy családi krónika, amiről mesélek. Mint mondtam, hosszú időszakokon, éveken át egyiküket sem láttam. De mindig is az én régi barátaim maradtak. Néha-néha láttam Tomot és Pilart, amíg Pilar meg nem halt – fiatalon, sajnos –, Lilyt, a keresztgyermekemet, Inezt, a csendes orvosgyereket, aki a faluban él az apjával…

– Hány éves a lány?

– Inez tizenkilenc vagy húsz lehet. Előre örülök, hogy összebarátkozhatom vele.

– Végeredményben tehát boldog krónika ez.

– Nem egészen. Lily, a keresztgyermekem – aki Kenyába költözött a férjével – meghalt odakinn autóbalesetben. Szörnyethalt, egy egyéves kisbabát, a kicsi Rolandot hagyva hátra. Simon, a férje egészen összetört. Ritka boldog pár voltak. És mégis, a legjobb dolog történt vele, ami csak történhetett, gondolom. Újranősült, egy repülőszázad-parancsnoknak, a barátjának az özvegyét vette el, aki szintén egy ugyanolyan korú babával maradt magára. A kis Timothy és a kis Roland között csak két-három hónap lehetett a korkülönbség. Simon házassága, azt hiszem, jól sikerült, habár én nem találkoztam velük, mert kinn maradtak Kenyában. A fiúkat édestestvérekként nevelték. Ugyanabba az angliai iskolába jártak, s a szünidőt rendszerint Kenyában töltötték. Én persze évekig nem láttam őket. Nos, tudja, mi történt aztán Kenyában. Egyeseknek sikerült ott maradniuk. Mások, köztük nem egy barátom, Nyugat-Ausztráliába költöztek át, és ott telepedtek le. Egyesek pedig hazajöttek.

Simon Gilliatt és felesége meg a két gyermekük elhagyta Kenyát. Már nem ugyanaz a hely volt számukra, ezért hazajöttek, elfogadva az öreg Tom Addison évről évre megismételt invitálását. Hazajöttek hát, a vő, a vő második felesége és a két gyerek, illetve már felnőtt fiú, fiatalember. Hazajöttek, hogy családi körben éljenek, és most boldogok. Tom másik unokája, Inez Horton, mint már mondtam, a faluban él az apjával, az orvossal, és úgy hallom, ideje jó részét Doverton Kingsbourne-ban tölti Tom Addisonnál, aki nagyon szereti az unokáját. Szóval úgy tűnik, mind nagyon boldogok ott. Tom többször is unszolt, hogy látogassam meg őket. Találkozzam velük újból. Így hát elfogadtam a meghívást. Egy hétvégére. Bizonyos értelemben szomorú lesz viszontlátnom a drága öreg Tomot megbénulva, akinek talán már nincs sok hátra az életéből, mégis derűs és vidám, ha jól értem. És viszontlátnom a régi házat, Doverton Kingsbourne-t. Amelyhez annyi kölyökkori emlék fűz. Ha az ember nem élt különösebben eseménydús életet, ha semmi sem történt vele személy szerint, márpedig nálam ez a helyzet, akkor leginkább a barátok, a házak maradnak meg az emlékezetében, és azok a dolgok, amiket gyerekként és fiatalemberként csinált. Csak egyvalami aggaszt.

– Fölösleges aggódnia. Mi aggasztja?

– Az… az, hogy csalódni fogok. A ház, amelyre emlékszik az ember, amelyről álmodott, a viszontlátáskor talán nem olyan lesz, mint emlékeiben vagy álmaiban. Esetleg hozzáragasztottak egy új szárnyat, átrendezték a kertet… oly sok minden történhetett vele. Igen régen jártam ott utoljára.

– Az emlékei akkor is megmaradnak – mondta Mr. Quin. – örülök, hogy elmegy.

– Van egy ötletem – mondta Mr. Satterthwaite. – Jöjjön velem. Társuljon hozzám. Attól nem kell tartania, hogy nem látják szívesen. A drága Tom Addison a legvendégszeretőbb

fickó a világon. Aki az én barátom, az az ő barátja is. Tartson velem. Kérem. Ragaszkodom hozzá.

Mr. Satterthwaite egy izgatott mozdulattal kis híján leverte a csészéjét az asztalról, de még idejében elkapta.

Nyílt az üzlet ajtaja, megcsöndült felette a régimódi csengő. Egy középkorú nő jött be, kissé zihált, és mintha kimelegedett volna. Csinos asszony volt, gesztenyevörös hajában alig akadt ősz szál. Bőre elefántcsontfehér, ami gyakori a vörös hajúaknál és kék szeműeknél, s az alakját is jól karban tartotta. Gyors pillantással felmérte a kávézót, és rögtön befordult a porcelánüzletbe.

– Ó, hát vannak még harlekin csészéik! – kiáltott fel.

– Igen, Mrs. Gilliatt, épp tegnap érkezett egy új tétel.

– Jaj, nagyon őrülök! Annyira aggódtam. Rohantam, kölcsönvettem a fiúk egyik motorbiciklijét. Elmentek valahová, sehol se találtam őket. De hát valamit tennem kellett. Ma reggel egy szerencsétlen baleset történt néhány csészével, és éppen vendégeket várunk délutáni teára. Kaphatnék egy kéket meg egy zöldet és talán egy pirosat is? Sose lehet tudni. Ez a baj ezekkel a különböző színűekkel, nem igaz?

– Igen, mások is mondják, hogy hátrányos lehet, mert nem mindig könnyű olyan színben kapni, amilyenre éppen szükség volna.

Mr. Satterthwaite már egy ideje hátrafordított fejjel, kíváncsian figyelte a közjátékot. Mrs. Gilliatt, így szólította az asszonyt a boltosnő. Hát persze, ő lehe… tétován felállt, és lépett néhányat az üzlet felé.

– Bocsánatot kérek – mondta –, ön… nem ön véletlenül Mrs. Gilliatt Doverton Kingsbourne-ból?

– De igen, Beryl Gilliatt vagyok. Csak nem… úgy értem…

Homlokráncolva nézett rá. Vonzó nő, állapította meg magában Mr. Satterthwaite. Talán egy kissé rideg arcú, de értelmes. Ez tehát Simon Gilliatt második felesége. Lily szépsége nincs meg benne, de azért vonzó, kellemes és hatékony. Mrs. Gilliatt hirtelen elmosolyodott.

– Azt hiszem… ó, hát persze! Tom, az apósom mutatott magáról egy fényképet. Tehát maga az a vendég, akit délutánra várunk. Mr. Satterthwaite, ugyebár?

– Bizony – felelte Mr. Satterthwaite. – Az vagyok. Bocsánatot kell kérnem, amiért ennyire késve érkezem. Balszerencsémre lerobbant a kocsim. Éppen most szerelik a műhelyben.

– Jaj de szörnyű! Nagyon sajnálom. De még nincs itt a teaidő, fölösleges aggódnia. Különben is kitoltuk egy kicsit. Mint bizonyára hallotta, lerohantam, hogy vegyek pár csészét azok helyett, amelyeket reggel véletlenül levertek az asztalról. Ha az ember vendéget hív ebédre, teára vagy vacsorára, mindig valami ilyesmi történik.

– Készen is vagyunk, Mrs. Gilliatt – mondta a boltosnő. – Becsomagolom őket. Beletegyem egy dobozba?

– Nem, csak csavarja bele őket valami papirosba, és tegye a szatyromba, az bőven elég lesz.

– Ha Doverton Kingsbourne-ba megy vissza – mondta Mr. Satterthwaite –, szívesen elviszem a kocsimmal. Most már bármelyik percben ideérhet a szervizből.

– Igazán kedves. Bárcsak elfogadhatnám. De muszáj visszavinnem a motorbiciklit. A fiúknak nagyon hiányozna. Készülnek valahová ma este.

– Hadd mutassam be – mondta Mr. Satterthwaite. Mr. Quin felé fordult, aki már korábban felkelt, és most a közelükben állt. – Régi barátom, Mr. Harley Quin, akivel épp az imént futottam össze. Próbáltam rávenni, hogy tartson velem Doverton Kingsbourne-ba. Mit gondol, el tudna szállásolni Tom még egy vendéget ma éjszakára?

– Ó, biztos vagyok benne – mondta Beryl Gilliatt. – Szerintem örülne a maga barátjának. Talán neki is barátja.

– Nem – mondta Mr. Quin. – Nem ismerem Mr. Addisont, habár barátomtól, Mr. Satterthwaite-től már sokat hallottam felőle.

– Nos, akkor jöjjön el Mr. Satterthwaite-tel. Nagyon fogunk örülni.

– Végtelenül sajnálom – mondta Mr. Quin –, de másutt van dolgom. Sőt – a karórájára nézett – ideje is indulnom. El fogok késni, de hát így jár az ember, ha régi barátokba botlik.

– Parancsoljon. Mrs. Gilliatt – mondta az eladónő. – Azt hiszem, nem fog bajuk esni a szatyorban.

Beryl Gilliatt vigyázva beletette a csomagot a szatyrába, majd így szólt Mr. Satterthwaite-hez:

– Akkor hamarosan találkozunk. Negyed hat körül fogunk csak teázni, úgyhogy ne aggódjon. Annyira örülök, hogy végre megismertem, hiszen olyan sokat hallottam már magáról Simontól meg az apósomtól.

Gyorsan elköszönt Mr. Quintől, és kiment az üzletből.

– Úgy látszik, sietős a dolga – mondta az üzletvezetőnő –, de persze ő mindig ilyen. Sok mindent végezhet egy nap alatt.

Kintről behallatszott a motorberregés.

– Érdekes figura, nemde? – mondta Mr. Satterthwaite.

– Úgy tűnik, igen – felelte Mr. Quin.

– Tényleg nem tudom meggyőzni?

– Én épp csak erre jártam, s már megyek is – mondta Mr. Quin.

– És mikor láthatom újra? Vajon mikor?

– Ó, nem telik bele sok idő – mondta Mr. Quin. – Rám fog ismerni legközelebb is.

– Nincs más… más mondanivalója a számomra? Nem akar megmagyarázni valamit?

– Micsodát?

– Hogy miért éppen itt találkoztunk.

– Maga nagy tudású ember – mondta Mr. Quin. – Magának egyetlen szó is sokat jelenthet. És talán hasznára is válik majd.

– Miféle szó?

– Daltonizmus – felelte Mr. Quin. És elmosolyodott.

– Nem hiszem, hogy… – Mr. Satterthwaite összeráncolta a homlokát. – Igen. Igen, ismerem a szót, csak hirtelenjében nem jut eszembe…

– A közeli viszontlátásra – mondta Mr. Quin. – Előállt a kocsija.

És valóban, éppen akkor gördült oda a kocsi a postahivatal bejáratához. Mr. Satterthwaite kiment. Nem akarta tovább vesztegetni az időt s várakoztatni vendéglátóit. De azért szomorú szívvel vett búcsút barátjától.

– Nincs semmi, amiben szolgálatára lehetnék? – kérdezte szinte sóvárgón.

– *Nekem* semmiben.

– Talán valaki másnak?

– Azt hiszem, igen. Nagyon is valószínű.

– Remélem, értem, mire céloz.

– Teljességgel megbízom magában – mondta Mr. Quin. – Maga mindig tisztában van a dolgokkal. Jó megfigyelő, ismeri a dolgok jelentését. Semmit sem változott, nekem elhiheti.

Keze egy pillanatig Mr. Satterthwaite vállán nyugodott, azután fürge léptekkel elindult a falusi utcán, Doverton Kingsbourne-nal ellentétes irányban. Mr. Satterthwaite beszállt az autóba.

– Remélem, több problémánk már nem lesz – mondta.

A sofőr megnyugtatta.

– Mindjárt ott vagyunk, uram. Három-négy mérföld mindössze, és igen szépen gurul.

Hajtott egy darabon, majd az utca egy szélesebb részéhez érve visszafordult arra, amerről jött. Megismételte:

– Három-négy mérföld, nem több.

– Daltonizmus – mondta Mr. Satterthwaite. Még most se rémlett neki semmi, pedig tudta, hogy ismeri a szót, sőt ő is használta már.

– Doverton Kingsbourne – mondta nagyon halkan, csak úgy magában Mr. Satterthwaite. Ez a két szó most is azt jelentette neki, amit mindig. Az örömteli viszontlátás helye, ahová minél hamarabb oda akart érni. Egy hely, ahol jól fogja érezni magát, habár sokan nem lesznek már ott azok közül, akiket ismert. De Tom ott lesz. Az ő régi barátja, Tom… és ismét a fűre gondolt, meg a tóra, a folyóra, s hogy mi mindent csináltak ők együtt gyermekkorukban.

A pázsiton terítettek teához. Lépcső vezetett le a szalon franciaablakától egy nagy bükkfához és egy libanoni cédrushoz: ezek foglalták keretbe a délutáni jelenetet. Két festett és faragott fehér asztal meg különféle kerti székek álltak ott. Egyenes támlájúak színes párnákkal, meg nyugszékek, amelyekben hátra lehetett dőlni, és szundítani egyet, ha az embernek ahhoz támadt kedve. Egyik-másiknak ernyője is volt, hogy elárnyékolja a nap fényét.

Szép kora este volt, a fű puha mélyzöld. Aranyló napfény szűrődött át a bükk lombján, s a cédrus szemgyönyörködtető vonalai kirajzolódtak a puha, rózsaszín-arany égen.

Tom Addison egy hosszú kosárszékben várta vendégét, felpolcolt lábbal, amin Mr. Satterthwaite elmosolyodott, mert eszébe jutottak mind a korábbi találkozások: barátjának kényelmes papucsai jól illettek köszvénytől enyhén feldagadt lábára, csakhogy nem passzoltak egymáshoz. Az egyik piros volt, a másik zöld. A jó öreg Tom, gondolta Mr. Satterthwaite, semmit sem változott. Ugyanolyan, mint régen. És hirtelen eszébe jutott: „Hogy én milyen ostoba vagyok! Hát persze hogy tudom, mit jelent az a szó. Miért nem jöttem rá hamarabb?”

– Már azt hittem, sohasem érsz ide, vén kujon – mondta Tom Addison.

Még mindig jóvágású öregember volt, széles arcában huncutul csillogott mélyen ülő szürke szeme, szögletes válla erőt sejtetett. Arcának minden egyes árka jókedvet és nyájas vendégszeretetet sugárzott. „Sohasem változik”, gondolta Mr. Satterthwaite.

– Nem tudok felállni, hogy köszöntselek – mondta Tom Addison. – Ahhoz két erős emberre meg egy botra lenne szükség. Ismered a mi kis társaságunkat, ugye? Simont nyilván ismered.

– Hát persze. Jó sok éve nem találkoztunk, de maga alig változott.

Simon Gilliatt repülőszázad-parancsnok karcsú, csinos férfi volt, bozontos vörös hajú.

– Sajnálom, hogy sosem látogatott meg bennünket Kenyában – mondta. – Élvezte volna. Sok mindent mutathattunk volna magának. Hát, az ember sosem tudhatja, mit hoz a jövő. Azt hittem, abban az országban fognak eltemetni.

– Nekünk is van itt egy szép templomkertünk – mondta Tom Addison. – Még senki se próbálta felújítással tönkretenni a templomot, új épületek sem igen vannak körülötte, úgyhogy a templomkertben még bőven akad hely. Hála istennek nem telepítettek mellé amolyan újmódi temetőt.

– Milyen komor dolgokról beszélgetnek – mondta mosolyogva Beryl Gilliatt. – Íme a fiaink – tette hozzá –, de hiszen már ismeri őket, nem igaz, Mr. Satterthwaite?

– Alig hiszem, hogy rájuk ismertem volna – mondta Mr. Satterthwaite.

Valóban, akkor látta utoljára a fiúkat, amikor egyszer kikérte őket az elemi iskolából. Noha nem volt köztük vérségi kapcsolat – apjuk is, anyjuk is más volt –, testvéreknek lehetett nézni őket, ami gyakran elő is fordult. Nagyjából egyforma magasak, mindkettő vörös hajú. Roland feltehetőleg az apjától örökölte, Timothy pedig gesztenyevörös anyjától. Úgy látszott, jó barátságban vannak. És mégis, gondolta Mr. Satterthwaite, egészen mások. Ez most még jobban meglátszott, hogy huszonkét-huszonöt évesek lettek. Roland semmiben sem hasonlított a nagyapjára. És vörös hajától eltekintve az apjára sem.

Mr. Satterthwaite néha eltűnődött, vajon a fiú halott anyjára, Lilyre fog-e emlékeztetni. De ezen a téren is kevés hasonlóságot tapasztalt. Ami azt illeti, sokkal inkább Timothy festett úgy, mint aki Lily fia lehetne. A fehér bőr, a magas homlok, a finom csontozat. Halk, mély hang szólalt meg mellette:

– Inez vagyok. Gondolom, nem emlékszik rám. Olyan régen láttam utoljára.

Szép lány, gondolta rögtön Mr. Satterthwaite. A sötét hajú fajta. Visszagondolt arra a régi időre, amikor idejött, hogy vőfély legyen Tom és Pilar esküvőjén. Inezen kiütközik a spanyol vér, gondolta, a fejtartásán, fekete, arisztokratikus szépségén. Mögötte állt az apja, dr. Horton. Sokat öregedett, mióta Mr. Satterthwaite utoljára látta. Kedves, jóságos ember. Igen jó körorvos, nem becsvágyó, de megbízható, és imádja a lányát, gondolta Mr. Satterthwaite. És láthatóan roppant mód büszke rá.

Mr. Satterthwaite érezte, hogy elönti a boldogság. Ez a sok ember, gondolta, noha egyik-másik idegen a számára, mintha mind réges-régi barátja volna. A szép, fekete lány, a két vörös hajú fiú, Beryl Gilliatt, aki éppen a teástálcával van elfoglalva, rendezgeti a csészéket és csészealjakat, int egy cselédlánynak, hogy hozza ki a süteményeket meg a szendvicses tányérokat. Fenséges uzsonna. Székeket raktak az asztal köré, hogy mindenki kényelmesen ehessen, amennyit csak akar. A fiúk letelepedtek, és maguk közé ültették Mr. Satterthwaite-et.

Ennek megörült. Eleve úgy tervezte, hogy előbb a két fiúval elegyedik szóba, hadd lássa, mennyire emlékeztetnek Tom Addisonra a régi időkből. Arra gondolt: „Lily. Bárcsak Lily is itt lehetne.” Mert ő maga mintha gyerekkorába tért volna vissza. Ide, ahol olyan szívesen fogadta annak idején Tom apja és anyja, egy-két nagynéni, egy dédnagybácsi meg több unokatestvér. Most, most már kisebb a család, nem olyan népes, de igazi család. Tom a papucsában, egyik piros, másik zöld, megöregedett, de változatlanul derűs és boldog, örül mindazoknak, akik körülveszik. És Doverton is olyan, vagy majdnem olyan, mint régen. Talán nem tartják karban akkora gonddal, de a pázsitja ápolt. És odalenn látni lehet a fák közt csillogó folyót, meg a fákat. Több a fa, mint azelőtt. A házra ráférne egy festés, de amúgy nem vészes. Végül is Tom Addison gazdag ember. Nem szűkölködik, sok földje van. Az ízlése egyszerű, van annyija, hogy rendbe tartsa az otthonát, de nem szórja a pénzt. Manapság már ritkán utazik, külföldre alig megy, de vendégeket továbbra is fogad. Nem nagy társaságot, csak a barátait. Barátokat, akik megszállnak nála, barátokat, akikhez múltbeli kötelékek fűzik. Barátságos, vendégszerető ház.

Elfordult kicsit a székén, hátratolta az asztaltól, s elfordította, hogy jobb kilátása legyen a folyóra. Vízimalom is van odalenn, az csak természetes, a túlparton pedig a szántók kezdődnek. Az egyik tábla közepén, észlelte mosolyogva, valami madárijesztő-féle áll, sötét figura, melynek szalmatömésére madarak telepedtek. Egy pillanatra felrémlett benne, hogy hasonlít Mr. Harley Quinre. Lehet, gondolta magában, hogy tényleg az én barátom, Mr. Quin az. Képtelen ötlet, és mégis, ha valaki egy kicsit jobban megmagasítja azt a madárijesztőt, hogy Mr. Quinre hasonlítson, az könnyen mutathatott volna olyan karcsú eleganciát, ami egyetlen madárijesztőre se jellemző.

– A madárijesztőnket nézi? – kérdezte Timothy. – Már nevet is adtunk neki. Úgy hívjuk, hogy Mr. Harley Barley.

– Csak nem? – mondta Mr. Satterthwaite. – Nahát, ez igazán érdekes!

– Miért? – kérdezte kissé csodálkozva Roly.

– Nos, mert hasonlít egy kicsit egy ismerősömre, akinek történetesen szintén Harley a neve. Mármint a keresztneve.

A fiúk énekelni kezdték: *Harley Barley áll a vártán, / Harley Barley jól vigyáz ám, / Őriz boglyát, őrzi a rétet, / Elűzi mind a rossz vendéget.*

– Uborkás szendvicset, Mr. Satterthwaite? – kérdezte Beryl Gilliatt. – Vagy inkább pástétomosat parancsol?

Mr. Satterthwaite pástétomosat kért. Az asszony odatette egy bolhaszín csésze mellé, amilyet ő a boltban megcsodált. Milyen vidám látvány ez a teáskészlet az asztalon! Sárga, piros, kék, zöld, meg az összes többi. Vajon mindenkinek megvan a kedvenc színe? Timothynak, látta, piros csészéje van, Rolandnak sárga. Timothy csészéje mellett volt valami, amit Mr. Satterthwaite először nem tudott azonosítani. Aztán rájött, hogy egy tajtékpipa az. Mr. Satterthwaite már évek óta nem gondolt tajtékpipákra, nem is látott egyet sem. Roland észrevette, hogy a pipát nézi. – Tim hozta Németországból. A végén még rákot kap, annyit pipázik.

– Maga nem dohányzik, Roland?

– Nem, én nem az a fajta vagyok. Nem is cigarettázom, és füvet se szívok.

Inez lépett oda az asztalhoz, és leült melléjük. A két fiatalember rögtön kínálgatni kezdte a legjobb falatokkal. Nevetgélve beszélgettek.

Mr. Satterthwaite kitűnően érezte magát ezek között az ifjú emberek között. Nem mintha sok figyelmet szenteltek volna rá azon kívül, amit természetes udvariasságuk diktált. De szerette hallgatni őket. És szeretett véleményt alkotni róluk. Majdnem biztosra vette, hogy mindkét fiatalember szerelmes Inezbe. Ez persze nem meglepő. A meghitt közelség előhozza az ilyesmit. Ők ideköltöztek a nagyapjukhoz, a szép leány, Roland unokahúga pedig szinte a szomszédban lakik. Mr. Satterthwaite elfordította a fejét. A fák között meg is pillantotta a házukat, amint kidugta a fejét az út mentén, a kapun túl. Dr. Horton már akkor is abban a házban élt, amikor ő utoljára, hét vagy nyolc éve itt járt.

Inezre nézett. Vajon melyik fiatalember tetszik neki jobban, vagy netán már van más választottja? Semmi oka, hogy bele ne szeressen valamelyikbe a férfinem e két vonzó, ifjú példánya közül.

Miután eleget evett, ami nem volt valami sok, Mr. Satterthwaite hátratolta kicsit a székét, és úgy fordította, hogy az egész társaságra ráláthasson.

Mrs. Gilliatt egyfolytában tett-vett. Talán egy kicsit túl is játssza a háziasszony szerepét. Folyton süteményt kínálgatott, csészéket vett el és töltött tele, körbeadogatott ezt-azt. Kellemesebb lenne, gondolta Mr. Satterthwaite, és közvetlenebb is, ha hagyná, hadd szolgálja ki mindenki önmagát. Ha nem nyüzsögne ennyit.

Mr. Satterthwaite arrafelé nézett, ahol Tom Addison feküdt nyugszékén. Tom Addison is Beryl Gilliattet figyelte. Mr. Satterthwaite arra gondolt magában: „Nem szereti. Nem, Tom nem szereti. Persze, ez várható volt. Elvégre Beryl a lánya helyét, Simon Gilliatt első feleségének, Lilynek a helyét foglalta el. Az én szép Lilymnek a helyét.” Azon tűnődött, hogy noha nem lát itt senki hozzá hasonlót, vajon miért érzi úgy mégis, mintha Lily valami furcsa módon jelen volna. Most, itt ezen a délutáni teán.

„Az ember hajlamos a képzelődésre, ha egyszer megöregszik – gondolta magában Mr. Satterthwaite. – Végül is miért ne lehetne itt Lily, hogy lássa a fiát?”

Szerető pillantást vetett Timothyra, majd hirtelen rádöbbent, hogy nem Lily fiát nézi. Roland Lily fia. Timothy Berylé.

„Azt hiszem, Lily tudja, hogy itt vagyok. Azt hiszem, mondani akar nekem valamit – gondolta magában Mr. Satterthwaite. – Jóságos ég, micsoda ostoba ötlet!”

Valami okból ismét a madárijesztő felé nézett. Most egyáltalán nem úgy festett, mint egy madárijesztő. Olyan volt, mint Mr. Harley Quin. Valami fényjáték, talán a naplementéé, kiszínezte, és körülötte egy Hermészre emlékeztető fekete kutya hajkurászta a madarakat.

– Színek – mondta Mr. Satterthwaite, és ismét az asztalra, a teáskészletre és a teázó Vendégekre nézett. „Miért vagyok én itt? – gondolta magában. – Miért vagyok itt, és mit kellene csinálnom? Kell hogy legyen valami oka…’’

Most már tudta, érezte, hogy van valami, valami krízis, ami… minden jelenlevőt érint, vagy csak néhányukat? Beryl Gilliatt, Mrs. Gilliatt. Valamiért ideges. Feszült. Tom? Tommal nincs semmi baj. Tomot nem érinti a jelenség. Szerencsés ember, hogy itt van neki mindez a

szépség, Doverton, és az unokája, hogy majd ha meghal, minden Rolandra szálljon. Mindez Rolandé lesz. Vajon abban reménykedik Tom, hogy Roland feleségül veszi Inezt? Vagy tart az első unokatestvérek házasságától? De hisz a történelem során, gondolta Mr. Satterthwaite, fivérek is feleségül vettek nővéreket, és nem lett belőle semmi baj. „Semminek sem szabad történnie – gondolta Mr. Satterthwaite. – Semminek sem szabad történnie. Meg kell akadályoznom."

De hisz ezek egy őrült gondolatai. Micsoda békés jelenet. Egy teáskészlet. A harlekin csészék különböző színei. Ránézett a fehér tajtékpipára, amely a piros csésze mellett hevert. Beryl Gilliatt mondott valamit Timothynak. Timothy bólintott, felállt, és elindult a ház felé. Beryl leszedett néhány üres tányért az asztalról, megigazított egy-két széket, súgott valamit Rolandnak, aki erre odament dr. Hortonhoz, és megkínálta egy szelet tortával.

Mr. Satterthwaite az asszonyt figyelte. Nem tudta levenni róla a szemét. Nézte, ahogy a ruhaujja végigsöpör az asztalon. Látta, amint egy piros csésze lepottyan. Egy szék vaslábára esett, és összetört. Hallotta az asszony kis sikkantását, ahogy lehajolt, hogy felszedje a cserepeket. Aztán odament a teástálcához, majd visszajött az asztalhoz egy halványkék csészével és csészealjjal. Letette a tajtékpipa mellé. Hozta a teáskannát, teletöltötte a csészét, majd továbbment.

Az asztalnál most nem volt senki. Inez is felállt, és odébbment. A nagyapjával beszélgetett. „Nem értem – mondta magában Mr. Satterthwaite. – Valami történni fog. De micsoda?"

Egy asztal, rajta körben különböző színű csészék és… igen, Timothy, a napfényben lángoló vörös hajával. Lángoló vörös haj, ugyanaz az árnyalat, ugyanaz a szemrevaló ferde hullám, amely Simon Gilliatt hajában is mindig megvolt. Timothy, amint jön vissza, megáll egy pillanatra, tanácstalanul nézi az asztalt, aztán odamegy, ahol a tajtékpipa fekszik, közvetlenül a halványkék csésze mellett.

Ekkor visszatért Inez. Hirtelen elnevette magát, és így szólt: – Timothy, eltévesztetted a csészéd. A kék az enyém. A piros a tiéd.

Mire Timothy: – Ne csacsiskodj, Inez, csak megismerem a saját csészémet. Cukrozva van benne a tea, amit te nem szeretsz. Csacsiság. Ez az én csészém. Itt van mellette a pipám.

És ekkor Mr. Satterthwaite rádöbbent. Szinte ostorcsapásként vágott végig rajta. Megőrült volna? Képzelődik? Valóság, amit lát?

Felállt. Sietve az asztal felé indult, s amint Timothy a szájához emelte a kék csészét, rákiáltott:

– Ne igyon belőle! Azt mondtam, ne igyon belőle!

Timothy meglepett arccal fordult feléje. Mr. Satterthwaite elfordította a fejét. Dr. Horton meghökkenve kelt fel a székéről, és odament hozzájuk.

– Mi a baj, Satterthwaite?

– Az a csésze. Valami nem stimmel vele – válaszolta Mr. Satterthwaite. – Ne engedje, hogy a fiú igyon belőle.

Horton a csészét bámulta. – Na de kedves öregem…

– Tudom, mit beszélek. A piros csésze volt az övé – mondta Mr. Satterthwaite –, és a piros összetört. Egy kéket tettek a helyére. Nem tudja megkülönböztetni a pirosat a kéktől, igazam van?

Dr. Horton meglepődött. – Úgy érti… úgy érti… mint Tom?

– Mint Tom Addison. Aki színvak. Maga is tudja, nemde?

– Hát persze. Mindannyian tudjuk. Ma is ezért van rajta felemás papucs. Sose tudta megkülönböztetni a pirosat a zöldtől.

– Ez a fiú ugyanígy van vele.

– De… az lehetetlen. Különben is, soha semmi jelét nem tapasztaltuk ennek… Rolandnál.

– De azért lehetséges, nem? – mondta Mr. Satterthwaite. – Igazam van, amikor daltonizmusra gyanakszom? Így hívják, ugye?

– Igen, régebben így hívták.

– Nő nem örökli, de nőkön keresztül öröklődik. Lily nem volt színvak, de Lily fia nagyon is könnyen az lehet.

– De kedves Satterthwaite, Timothy nem Lily fia. Roly a Lily fia. Tudom, hogy hasonlítanak egymásra. Ugyanolyan korúak, ugyanolyan színű a hajuk és így tovább, de… lehet, hogy maga már nem is emlékszik?

– Nem – válaszolta Mr. Satterthwaite. – Nem emlékeztem volna. De most már tudom. És látom a hasonlóságot is. Roland Beryl fia. Mindketten csecsemők voltak, amikor Simon újraházasodott, nem igaz? Egy nő számára nincs ebben semmi nehézség, ha két csecsemőt nevel egyszerre, és mind a kettő vörös hajú lesz. Timothy Lilynek a fia, Roland pedig Berylé. Berylé és Christopher Edené. Semmi oka, hogy ő színvak legyen. Tudom, higgye el! Tudom!

Látta, hogy dr. Horton szeme egyikről a másikra vándorol. Timothy nem hallotta, miről beszélnek, csak állt ott tétován, kezében a kék csészével.

– Láttam, amikor a nő megvásárolta – mondta Mr. Satterthwaite. – Hallgasson rám! Meg kell hallgatnia! Évek óta ismer. Tudja, hogy nem követek el hibát, ha valamit határozottan állítok.

– Ez igaz. Még sohasem kaptam tévedésen magát.

– Vegye el tőle azt a csészét – mondta Mr. Satterthwaite. – Vigye át a rendelőjébe, vagy adja oda egy vegyésznek, és elemezzék ki, mi van benne. Láttam, amikor az a nő megvette azt a csészét. A falusi boltban. Már akkor tudta, hogy össze fogja törni a pirosat, kékkel helyettesíti, és Timothy nem fogja észrevenni a színcserét.

– Szerintem maga őrült, Satterthwaite. De megteszem, amire kér.

Odament az asztalhoz, és a csészéért nyúlt.

– Megengeded, hogy megnézzem? – kérdezte.

– Persze – mondta Timothy. Csodálkozó képet vágott.

– Azt hiszem, van itt egy kis csorba a porcelánon. Igazán érdekes.

Beryl közeledett a pázsiton. Fürge léptekkel, határozottan.

– Mi az? Mi a baj? Mi történt?

– Nincs semmi baj – mondta vidáman dr. Horton. – Csak mutatni akarok a fiúknak egy kis kísérletet egy csésze teával.

Árgus szemekkel nézte a nőt, és látta az arcán a rémületet, a kétségbeesést. Mr. Satterthwaite is tanúja volt e színeváltozásnak.

– Maga is jön, Satterthwaite? Csak egy apró kísérlet. Hogy hogyan tesztelik manapság a porcelánt és a benne levő minőségi eltéréseket. Nemrég igen érdekes felfedezést tettek.

Így fecsegve lépkedett a pázsiton, nyomában Mr. Satterthwaite-tel, mögötte pedig a két fiatalember, egymással beszélgetve.

– Szerinted miben sántikál a doki, Roly? – kérdezte Timothy.

– Fogalmam sincs – felelte Roland. – A fejébe vett valami marhaságot. Sebaj, előbb-utóbb kiderül. Menjünk a motorokért.

Beryl Gilliatt hirtelen sarkon fordult. Gyors léptekkel elindult a pázsiton át a ház felé. Tom Addison utánaszólt:

– Valami baj van, Beryl?

– Csak elfelejtettem valamit – felelte Beryl Gilliatt.

Tom Addison kérdő pillantást vetett Simon Gilliattre.

– Valami baja van a feleségednek?

– Berylnek? Ugyan dehogy, én legalábbis nem tudok róla. Biztosan megfeledkezett valami apróságról. Segítsek, Beryl? – kiáltott a nő után.

– Nem kell. Mindjárt visszajövök. – Beryl félig visszafordította a fejét, és odanézett a nyugszékében heverő öregemberre. Indulatosan ráförmedt: – Vén hülye. Már megint

összekeverte a papucsait. Nem illenek egymáshoz. Tudja, hogy az egyik lábán piros van, a másikon meg zöld?

– Ajjaj, megint? – mondta Tom Addison. – Tudod, nekem mindegyik ugyanolyan színű Fura, de ez a helyzet.

Beryl elsietett.

Mr. Satterthwaite és dr. Horton az útra nyíló kapuhoz ért. Hallották, amint elszáguld arra egy motorkerékpár.

– Meglógott – mondta dr. Horton. – Elmenekült. Gondolom, meg kellett volna akadályoznunk. Maga szerint visszajön?

– Nem – felelte Mr. Satterthwaite. – Nem hinném, hogy visszajön. Talán – folytatta gondterhelten – jobb is, ha ennyiben hagyjuk.

– Hogy érti?

– Régi ház ez – mondta Mr. Satterthwaite. – Régi család. Jó család. Sok jó ember. Nem akarhatjuk, hogy botrány szennyezze be. Hadd menjen.

– Tom Addison sohasem szerette azt az asszonyt – mondta dr. Horton. – Soha. Mindig udvarias és kedves volt vele, de nem szerette.

– És ugye a fiúra is gondolnunk kell – mondta Mr. Satterthwaite.

– A fiúra? Mármint?

– A másikra. Rolandra. Nem kell megtudnia, mire készült az anyja.

– De hát miért csinálta? Mi az ördögért csinálta?

– Szóval már nem kételkedik a szándékában – mondta Mr. Satterthwaite.

– Nem, egy cseppet sem. Láttam az arcát, Satterthwaite, amikor rám nézett. És akkor már tudtam, hogy igaza van. De miért?

– Kapzsiság, gondolom – mondta Mr. Satterthwaite. – Neki valószínűleg sosem volt pénze. A férje, Christopher Eden minden beszámoló szerint rendes ember volt, de nem tehetős. Tom Addison unokájára viszont nagy vagyon várt. Sok-sok pénz. Errefelé nagyon felment az ingatlan értéke. Biztosra veszem, hogy Tom Addison a vagyona nagy részét az unokájára hagyja majd. Az asszony pedig a saját fiának akarta ezt, és rajta keresztül önmagának is persze. Kapzsi nő.

Mr. Satterthwaite hirtelen hátranézett.

– Valami ég amott – mondta.

– Te jó ég, tényleg! Á, csak a madárijesztő az, kinn a szántón. Valamelyik fiatal felgyújthatta. Aggodalomra semmi ok. Nincs boglya vagy ilyesmi a közelben. Kialszik magától.

– Igen – mondta Mr. Satterthwaite. – Nos, menjen csak, doktor úr. Rám nem lesz szüksége a vegyelemzéshez.

– Nincs kétségem felőle, mit fogok találni benne. Nem a vegyület pontos összetételére gondolok, de most már magával együtt én is hiszem, hogy ebben a kék csészében a halál lakozik.

Mr. Satterthwaite visszafordult a kaputól. Arrafelé indult, amerre a madárijesztő égett. Mögötte éppen nyugodott le a nap. Megragadó látvány volt. Színei az egész légkört átvilágították, és rávetültek az égő madárijesztőre is.

– Szóval így akart távozni – mondta Mr. Satterthwaite.

Hirtelen meghökkent, mert a lángok mellett egy magas, karcsú nőalakot pillantott meg. Halvány gyöngyházszínű ruhát viselt. Egyenesen Mr. Satterthwaite felé lépkedett. Mr. Satterthwaite földbe gyökerezett lábbal nézte.

– Lily – mondta. – Lily.

Most már világosan látta. Lily közeledett feléje. Ahhoz messze volt, hogy az arcát kivehesse, de így is pontosan tudta, ki az. Egy pillanatig eltűnődött, vajon más is látja-e, vagy csak ő részesül ebben a látványban. Azt mondta, suttogva:

– Nincs semmi baj, Lily, a fiad biztonságban van.

Ekkor megállt az alak. Egyik kezét ajkához emelte. Mr. Satterthwaite nem látta elmosolyodni, de tudta, hogy mosolyog. A nőalak csókot lehelt a kezére, feléje fújta, és sarkon fordult. Elindult visszafelé, arra, ahol éppen kihamvadt a madárijesztő.

„Megint elmegy – mondta magában Mr. Satterthwaite. – Elmegy, vele együtt. Együtt mennek. Elvégre ugyanannak a világnak a lakói. Csak akkor jönnek el… az ilyenfajta emberek… ha szeretetről vagy halálról van szó, vagy mindkettőről.”

Lilyt bizonyosan nem látja többé, de vajon mikor találkozik legközelebb Mr. Quinnel? Megfordult, és visszament a pázsiton a teázóasztalhoz, meg a harlekin teáskészlethez, meg öreg barátjához, Tom Addisonhoz. Beryl nem fog visszajönni. Ebben biztos volt. Doverton Kingsbourne ismét biztonságban van.

Egy kis fekete kutya iramodott feléje a pázsiton. Lihegve, farkát csóválva állt meg Mr. Satterthwaite előtt. Egy papiros volt a nyakörvébe tűzve. Mr. Satterthwaite lehajolt, kivette, kisimítgatta. Színes betűkkel ez állt rajta:

GRATULÁLOK! A LEGKÖZELEBBI
VISZONTLÁTÁSIG!
H. Q.

– Köszönöm, Hermész – mondta Mr. Satterthwaite, és nézte, amint a fekete kutya átlohol a réten a két alak felé, akik, tudta jól, ott vannak, noha látni már nem látta őket.

Európa Könyvkiadó, Budapest
Felelős kiadó Barna Imre igazgató
Tördelte a Kopf Bt.
Nyomta a Szekszárdi Nyomda
Felelős vezető Vadász József igazgató
Készült Szekszárdon, 2011-ben
Felelős szerkesztő Katona Ágnes

Művészeti vezető Gerhes Gábor
A borító Nagy Péter munkája
Készült 19,44 (A/5) ív terjedelemben
ISBN 978 963 07 9179 3

www. europakiado. hu